

Dabas parka „PIEJŪRA”

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNS

Rīgas rajona Carnikavas pagasts, Saulkrastu pilsēta ar lauku teritoriju
Rīgas pilsēta

Plāns izstrādāts laika periodam no 2004. gada līdz 2015. gadam

Izstrādātājs: Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāte
Projekta vadītāja: Brigita Laime

Rīga, 2004. gada 29.septembris
Plāns atjaunots:

SATURS

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI.....	4
DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNĀ LIETOTO JĒDZIENU SKAIDROJUMS.....	5
IEVADS.....	6
KOPSAVILKUMS	7
1. APRAKSTS.....	8
1.1 TERITORIJAS JURIDISKĀS SAISTĪBAS	8
1.1.1 Īpašuma tiesības.....	9
1.2 VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA PAR TERITORIJU	10
1.2.1 Atrašanās vieta.....	10
1.2.2 Esošais zonējums.....	10
1.2.3 Apsaimniekošanas un uzraudzības infrastruktūra.....	11
1.2.4 Aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture	11
1.2.5 Kultūrvēsturiskais raksturojums.....	11
1.2.6 Kartogrāfiskais materiāls.....	13
1.3 TERITORIJAS FIZISKI – GEOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS	13
1.3.1 Klimats	13
1.3.2 Ģeoloģija, ģeomorfoloģija	13
1.3.3 Hidroloģija.....	18
1.3.4 Augšnes	19
1.4 TERITORIJAS BIOLOĢISKAIS RAKSTUROJUMS	19
1.4.1 Biotopi.....	19
1.4.2 Flora	22
1.4.3 Fauna.....	23
1.5 TERITORIJAS SOCIĀLEKONOMISKAIS RAKSTUROJUMS	25
1.5.1 Demogrāfiskā analīze.....	25
1.5.2 Teritorijas izmantošanas veidi	25
1.6 IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS.....	26
2. TERITORIJAS NOVĒRTĒJUMS.....	28
2.1 TERITORIJA KĀ VIENOTA DABAS AIZSARDZĪBAS VĒRTĪBA UN TO IETEKMĒJOŠIE FAKTORI	28
2.1.1 Galvenie dabas parku „Piejūra” ietekmējošie faktori	28
2.2 BIOTOPĪ KĀ DABAS AIZSARDZĪBAS VĒRTĪBA, TO SOCIĀLEKONOMISKĀ VĒRTĪBA UN TOS IETEKMĒJOŠIE FAKTORI	29
2.2.1 Jūras krasta biotopi.....	29
2.2.2 Ezeri	30
2.2.3 Purvi.....	30
2.2.4 Pļavas.....	30
2.2.5 Meži.....	31
2.3 SUGAS KĀ DABAS AIZSARDZĪBAS VĒRTĪBA, TO SOCIĀLEKONOMISKĀ VĒRTĪBA UN TOS IETEKMĒJOŠIE FAKTORI.....	31
2.3.1 Augu sugas.....	31
2.3.2 Bez mugurkaulnieku sugas.....	34
2.3.3 Putnu sugas	35
2.4 CITAS TERITORIJAS VĒRTĪBAS UN TĀS IETEKMĒJOŠIE FAKTORI	35
2.5 TERITORIJAS VĒRTĪBU APKOPOJUMS UN PRETNOSTATĪJUMS	36
3. TERITORIJAS SAGLABĀŠANAS MĒRĶI	37
3.1 TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANAS IDEĀLIE JEB ILGTERMIŅA MĒRĶI	37
3.2 TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANAS ĪSTERMIŅA MĒRĶI PLĀNĀ APSKATĪTĀJAM APSAIMNIEKOŠANAS PERIODAM.....	37
4. APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI UN FUNKCIONĀLĀS ZONAS	38
4.1 APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI.....	38
Mērķis 3.2.1: Izveidot dabas parka „Piejūra” pārvaldības sistēmu un precizēt parka plānojumu	39
3.2.1.1. Pārvaldības sistēmas modeļa izstrāde.....	39
3.2.1.2. Teritorijas pārvaldes struktūras izveide	39
3.2.1.3. Teritorijas uzraudzība	39
3.2.1.4. Parka plānojuma precizēšana	39
3.2.1.5. Dabas lieguma „Ummis” dabas aizsardzības plānu izstrāde	40
3.2.1.6. Dabas parka „Piejūra” un tajā esošo dabas liegumu dabas aizsardzības plānu īstenošanas procesa monitorings.....	40
Mērķis 3.2.2: Nodrošināt biotopu un sugu aizsardzību un to pastāvēšanai atbilstošu apsaimniekošanu	43
3.2.2.1. Pļavu pļaušana	43
3.2.2.2. Ganīšana	43
3.2.2.3. Aploku būve un uzturēšana.....	44

3.2.2.4. Lopus novietņu būve un uzturēšana	44
3.2.2.5. Līgumu slēgšana par lopu uzraudzību un ganīšanu	44
3.2.2.6. Lopu iegāde	44
3.2.2.7. Krūmu ciršana	44
3.2.2.8. Krokaino rožu, korinšu ierobežošana	44
3.2.2.9. Mikroliegumu izveidošana	45
3.2.2.10. Dabisko meža biotopu apsaimniekošana	45
3.2.2.11. Niedrāja ierobežošana	45
3.2.2.12. Krasta noskalošanās ierobežošana	46
3.2.2.13. Ūdenstilpes tīrīšana Vakarbūļos	46
Mērķis 3.2.3: Veikt teritorijas labiekārtošanu	50
3.2.3.1. Atkritumu urnu uzstādīšana un atjaunošana	50
3.2.3.2. Atkritumu vākšana un izvešana uz pilsētas izgāztuvi	50
3.2.3.3. Sabojāto (degradēto) teritoriju atjaunošana	50
3.2.3.4. Ceļu satiksmes zīmes „Iebraukt aizliegts” uzstādīšana un regulāra atjaunošana	50
3.2.3.5. Autostāvvietu ierīkošana	50
3.2.3.6. Atpūtas taku ierīkošana	51
3.2.3.7. Barjeru ierīkošana autotransporta iebraukšanas ierobežošanai	51
3.2.3.8. Putnu novērošanas torņu būvniecība	51
3.2.3.9. Atpūtas vietu ierīkošana	51
3.2.3.10. Tualešu uzstādīšana	51
3.2.3.11. Peldvietas ierīkošana Rītabūļos atbilstoši LR MK not. nr.300 noteiktajām prasībām	51
3.2.3.12. Mākslīga liedaga izveidošana Daugavgrīvā	51
Mērķis: 3.2.4 Sakārtot zemes īpašumu tiesību jautājumus	57
3.2.4.1. Robežu precizēšana	57
3.2.4.2. Robežu iestrādāšana teritoriju plānojumos	57
3.2.4.3. Privāto zemju un tām noteikto apgrūtinājumu apzināšana	57
3.2.4.4. Nostiprinājumu līgumu sagatavošana apgrūtinājumu noteikšanai	57
3.2.4.5. Kompensāciju piešķiršana	57
3.2.4.6. Pārskata sagatavošana par noslēgtajiem līgumiem ar zemes īpašniekiem, lietotājiem dabas parka „Piejūra” teritorijā	57
3.2.4.7. Līgumu slēgšana ar zemes īpašniekiem, lietotājiem par dabas parka „Piejūra” aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanu	57
3.2.4.8. Nodokļu atlaisti piešķiršana lieguma teritorijā esošajiem zemes īpašniekiem	57
3.2.4.9. Privāto zemju atpirkšana	58
Mērķis 3.2.5.: Informēt un izglītēt sabiedrību par parka dabas vērtībām	61
3.2.5.1. Informācijas stendu uzstādīšana un uzturēšana	61
3.2.5.2. Informācijas un dabas parka informatīvo zīmju izvietošana un uzturēšana	61
3.2.5.3. Informatīvo materiālu izdošana	61
3.2.5.4. Bukleta par ĪADT Rīgā sagatavošana un izdošana	61
3.2.5.5. Semināru organizēšana	61
3.2.5.6. Video materiāla sagatavošana	61
3.2.5.7. Pārvietojamu informācijas materiālu sagatavošana un izvietošana mācību iestādēs un organizācijās	62
3.2.5.8. Regulāra informēšana par s dabas parku „Piejūra” saziņas līdzekļos (presē, TV, radio)	62
3.2.5.9. Dažādu sabiedrības grupu iesaistīšana dabas parka apsaimniekošanas pasākumos un akcijās	62
3.2.5.10. Izziņas taku ierīkošana un uzturēšana	62
3.2.5.11. Zemes gabalu īpašnieku un lietotāju iepazīstināšana ar dabas parka „Piejūra” zonējumu un dabas aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumiem	62
3.2.5.12. Ekskursiju vadīšana un gidu sagatavošana	62
Mērķis 3.2.6. Veikt teritorijas izpēti un monitoringu	67
3.2.6.1. Veco mežaudžu inventarizācija	67
3.2.6.2. Monitorings	67
3.2.6.3. Izpētes	67
4.2 IETEICAMĀS TERITORIJAS ZONĒJUMS UN IEROSINĀJUMI DABAS PARKA ROBEŽAS MAIŅAI	70
4.2.1 Funkcionālās zonas	70
4.2.2 Ierosinājumi dabas parka robežas maiņai	70
5. PLĀNA IEVIEŠANA UN ATJAUNOŠANA	72
5.1 PLĀNA IEVIEŠANAS PRAKTISKIE ASPEKTI	72
5.2 PLĀNA ATJAUNOŠANA	72
5.3 NEPIECIEŠAMIE GROZĪJUMI TERITORIJAS PLĀNOJUMOS	72
5.4 INDIVIDUĀLO AIZSARDZĪBAS UN IZMANTOŠANAS NOTEIKUMU PROJEKTS	72
6. PIELIKUMI	74
1. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” ROBEŽAS (KARTES)	76
1^A. PIELIKUMS. KARŠU LAPU IZVIETOJUMS 3., 5., 9. PIELIKUMĀ	77
2. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA ” ROBEŽPOSMU APRAKSTS	78

3. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” FUNKCIONĀLĀS ZONAS (KARTES)	81
4. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” IEDALĪJUMS FUNKCIONĀLAJĀS ZONĀS	83
1. REGULĒJAMĀ REŽĪMA ZONĀ IETILPST ŠĀDAS TERITORIJAS:	83
2. DABAS LIEGUMA ZONĀ IETILPST ŠĀDAS TERITORIJAS:	84
2.1. <i>Dabas lieguma zona Vakarbuļļos</i>	86
2.2. <i>Dabas lieguma zonas Daugavgrīvā robežu apraksts</i>	87
2.3. <i>Mīlestības salas robeža noteikta pa krasta līniju, ietverot līčus un salas</i>	88
3. NEITRĀLĀ ZONĀ IETILPST ŠĀDAS TERITORIJAS:	88
3.1. <i>Vakarbuļļu apbūves robežu apraksts</i>	88
4. DABAS PARKA ZONĀ	88
5. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI (KARTES)	89
6. PIELIKUMS. DABAS PARKĀ „PIEJŪRA” KONSTATĒTO AIZSARGĀJAMO BEZMUGURKAULNIEKU SUGU APSKATS	91
7. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” TERITORIJĀ KONSTATĒTO MEŽA AUGU SUGU SARAKSTS	93
A. SĒKLAUGI UN PĀPARŽAUGI	93
B. SŪNAS	94
C. ĶĒRPJI	94
8. PIELIKUMS. INSTITŪCIJU RAKSTISKO IEROSINĀJUMU, LABOJUMU, IEBILDUMU UN KOMENTĀRU IZVĒRTĒJUMS	95
9. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” MEŽAUDŽU PLĀNS	100
10. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA SABIEDRISKĀS APSPRIEŠANAS PROTOKOLS	102
11. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA SABIEDRISKĀ APSPRIEŠANAS PROTOKOLS	106
12. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA SABIEDRISKĀS APSPRIEŠANAS PROTOKOLS	110
13. PIELIKUMS. APTAUJAS ANKETU ANALĪZE	114
RESPONDENTU ATBILŽU APKOPOJUMS	114
APTAUJAS ANKETA	121
14. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA IZSTRĀDES UZRAUDZĪBAS GRUPAS PĒDĒJĀS SĒDES PROTOKOLS	123
1. PRIEKŠLIKUMI DABAS PARKA ROBEŽU IZMAIŅĀM	123
2. DABAS PARKA ZONĒJUMS	125
3. APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI	126

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

CSDD – Ceļu satiksmes drošības direkcija
DAP – Dabas aizsardzības pārvalde
DL – dabas liegums
DMB – dabiskais meža biotops
ES fondu līdzekļi – Eiropas Savienības fondu līdzekļi
LDF – Latvijas dabas fonds
LOB – Latvijas ornitoloģijas biedrība
LU – Latvijas Universitāte
LVAf – Latvijas vides aizsardzības fonds
Piekrastes projekts – LIFE- Nature projekts „Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana”
RAPLM – Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
RD – Rīgas dome
Rīgas VAF – Rīgas vides aizsardzības fonds
RPP – Rīgas pašvaldības policija
RVP – reģionālā vides pārvalde
VidM DAD – LR Vides ministrijas Dabas aizsardzības departaments
VM – virsmežniecība
VMD – Valsts meža dienests
VKPAI – Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija
VUGD – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
VZD – Valsts zemes dienests

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNĀ LIETOTO JĒDZIENU SKAIDROJUMS

- **antropogēnā slodze** – vielas, objekti un procesi, kas rada slodzes uz dabas komponentiem vai teritorijām un ir saistīti ar cilvēka saimniecisko un cita veida darbību;
- **bioloģiskā daudzveidība** – dažādu dzīvības formu daudzveidība. Ietver ekosistēmu, sugu un ģenētisko daudzveidību;
- **biotops** – kādas biocenozes aizņemtais Zemes virsas (sauszemes vai ūdens) nogabals ar samērā vienveidīgiem vides apstākļiem (reljefu, augsni, klimatu);
- **boreāls** – tāds, kas attiecas uz ziemeļu puslodes mērenā klimata joslu;
- **dabas liegums** – īpaši aizsargājama dabas teritorija, kas pārstāv cilvēka darbības maz pārveidotus vai dažādā pakāpē pārveidotus dabas kompleksus, reto un izzūdošo vietējo savvaļas sugu atradnes, dažādiem Latvijas novadiem raksturīgas vai unikālas kultūrainavas, izcili skaistas dabas vietas;
- **dabas parks** – īpaši aizsargājama dabas teritorija, kas pārstāv noteikta apvidus dabas un kultūrvēsturiskās vērtības un kas ir piemērota sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai;
- **ekosistēma** – funkcionāla sistēma, kurā ietilpst noteiktā teritorijā sastopamās organismu populācijas (biocenoze) un nedzīvā to eksistences vide (ekotops) un kurā notiek vielas, enerģijas un informācijas apmaiņa;
- **fauna** – vēsturiski izveidojies dzīvnieku sugu komplekss kādā noteiktā teritorijā;
- **flora** – vēsturiski izveidojies augu sugu kopums kādā noteiktā teritorijā;
- **īpaši aizsargājamas dabas teritorijas** – teritorijas, kas izveidotas, lai aizsargātu un saglabātu dabas vērtības – sugas, to dzīvesvietas, kā arī savdabīgas un skaistas ainavas, izcilus kokus, akmeņus, avotus un tml. Šīs teritorijas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, to konkrētās platības un robežas nosaka ar likumu vai Ministru kabineta noteikumiem. Likums nosaka, ka tās ir ģeogrāfiski noteikta platības, kuras atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā:
 - 1) aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību;
 - 2) nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību;
 - 3) saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas;
- **īpaši aizsargājamās sugas** – sugas, kas ir Latvijā apdraudētas, izzūdošas, retas vai sastopamas savdabīgās vietās. Ir arī ierobežoti izmantojamās aizsargājamās sugas;
- **monitorings** – sistemātisku vides stāvokļa novērojumu veikšana dažādās dabas vidēs, lai konstatētu un novērtētu pārmaiņas, ko izraisa dabas procesi vai antropogēnā ietekme, efektīvi plānotu un kontrolētu vides aizsardzības pasākumus;
- **ornitofauna** – putnu fauna;
- **svešās (invazīvās) sugas** – sugas, kas nav raksturīgas biotopam, kurā tās ieviesušās un agresīvi izspiež biotopam raksturīgās sugas;
- **veģetācija** – vēsturiski izveidojies kāda reģiona augu kopu (fitocenožu) kopums.

IEVADS

Dabas parks „Piejūra” izveidots jau 1962.gadā no Vecākiem līdz Gaujas grīvai, lai saglabātu kāpu mežus, priekškāpas un pludmalī, kuriem ir liela nozīme piekrastes dabas saglabāšanā un iedzīvotāju atpūtas nodrošināšanā. 1999. gadā dabas parku paplašināja no Vakarbuļļiem līdz Inčupei. Šobrīd dabas parks aizņem lielāko daļu no Rīgas līča piekrastes Rīgas pilsētā un rajonā. Tā ir teritorija ar lielu dabas daudzveidību un augstvērtīgiem rekreācijas resursiem. Vienlaicīgi dabas parks „Piejūra” ir viena no noslogotākajām teritorijām, it īpaši vasarā, kad tur atpūšas tūkstošiem cilvēku.

Analizējot jūras piekrastes stāvokli un aizsardzību 2001. gada rudenī, tika konstatēts, ka dabas parks „Piejūra” ir viena no visapdraudētākajām aizsargājamām dabas teritorijām Latvijā. Tāpēc pārrunās ar LR Vides ministrijas Dabas aizsardzības departamenta direktori Ilonu Jepsenu tika secināts, ka šī aizsargājamā teritorija steidzami jāsakārto, precizējot robežas, zonējumu, aizsardzības noteikumus, kā arī nepieciešamos apsaimniekošanas pasākumus. Lai iecerēto darbu varētu realizēt, LU Bioloģijas fakultāte 2001.gada decembrī iesniedza projekta pieteikumu par dabas parka „Piejūra” dabas aizsardzības plāna izstrādi Latvijas Vides aizsardzības fondam, kas iesniegto projektu apstiprināja.

Dabas parka „Piejūra” dabas aizsardzības plāna izstrāde sākās 2002. gadā, iesaistot šajā darbā gan ekspertus, gan pašvaldības, gan mežniecības un citas institūcijas un personas. Darba gaitā analizēta literatūra un cita informācija par dabas parku, veikta biotopu kartēšana, nozīmīgāko vietu un sugu inventarizācija. Šajā darbā piedalījās vairāki eksperti: Vija Znotiņa, Lelde Eņģele, Kristaps Vilks, Māris Strazds, Didzis Tjarve, Aigars Liepiņš, Irēna Berga, Anna Žeiviniece, Guntis Eberhards, Brigita Laime, Rita Birziņa, Kārlis Kalviškis, Ivars Kabucis. Ekspertu pētījumi un priekšlikumi dabas parka „Piejūra” apsaimniekošanai apkopoti šajā plānā.

Dabas parka dabas aizsardzības plāns izstrādāts, ņemot vērā Vides ministra rīkojumu Nr. 120 „Par ieteikumiem dabas aizsardzības plānu izstrādāšanai” (04.07.2002.). Par plāna izstrādi periodiski informēta uzraudzības grupa (sanāksmēs 2002. gada 16. maijā, 30. augustā). Dabas aizsardzības plāna sabiedriskās apspriešanas notikušas 2002. gada 25. novembrī Rīgā, 2002. gada 26. novembrī Saulkrastos, 2002. gada 27. novembrī Carnikavā (10.,11.,12. un 13. pielikums).

Pēc dabas aizsardzības plāna sabiedriskajām apspriešanām notikušas vairākas projekta izstrādātāju tikšanās ar Rīgas, Carnikavas un Saulkrastu pašvaldību speciālistiem. Analizēti jautājumi par dabas parka robežām, zonējumu un apsaimniekošanu. Veikts liels darbs, precizējot kadastra informāciju un aprakstot dabas parka robežu. Uzklauti daudzu zemes īpašnieku viedokļi par dabas parka attīstību.

Pēdējā uzraudzības grupas sēde notika 2004.gada 6. jūlijā, kurā uzraudzības grupas dalībnieki, parakstot protokolu (14.pielikums), izteikuši savu viedokli par dabas parka „Piejūra” dabas aizsardzības plānu.

KOPSAVILKUMS

Dabas parks „Piejūra” ir īpaši aizsargājama dabas teritorija, kuras sauszemes kopplatība ir apmēram 4103 ha un kas aizņem ap 38 km garu un 0,5 – 2 km platu joslu Rīgas līča krastā no Vakarbulļiem līdz Inčupei. Tā skar 3 lielu upju (Lielupes, Daugavas un Gaujas) grīvas. Parkam raksturīga biotopu daudzveidība, kas ietver pludmali, baltās un pelēkās kāpas, dažādas pļavas (arī piejūras), mežus (pārsvarā sausos priežu mežus), ezerus un citus biotopus, to skaitā arī 10 Eiropā aizsargājamus biotopu tipus. Galvenās dabas un kultūrvēsturiskās vērtības koncentrējas šādās vietās: Vakarbulļos starp Bulļupi un Lielupi, Daugavgrīvā, Mangaļsalā, Gaujas grīvā un kreisajā krastā, ap Garezeriem un Umja ezeru. Dabas parkā „Piejūra” ir augstvērtīgi rekreācijas resursi: vecie priežu meži, plašās priekškāpas un pludmales ir iecienītas vietas rīdziniekiem.

Galvenie faktori, kas apdraud vai tuvā nākotnē var apdraudēt dabas parka vērtību, ir antropogēnā ietekme, izbraukājot, izmīdot un citādi ietekmējot dabiskās ekosistēmas (vāji attīstītais parka labiekārtojums), valsts un pašvaldību zemju atdošana privātīpašniekiem un zemju transformācija, parka teritorijas apbūvēšana, samazinot dabisko biotopu platības, Rīgas brīvostas attīstība (piesārņojums), mežu un kāpu degšana un pļavu aizaugšana.

Lai nodrošinātu dabas parka sugu, biotopu un ainavas daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu attīstību, galvenais uzdevums ir izveidot parka infrastruktūru. Paredzēts nostiprināt kāpas, veidot takas, celt putnu novērošanas torni, nodrošināt atkritumu savākšanas sistēmas izveidi. Vienlaicīgi nopietns darbs plānots iedzīvotāju informēšanas un izglītošanas jomā: bukleti, informācijas lapas, filma.

Dabas aizsardzības plānā ir ietverti vairāki pasākumi, kas saistīti ar biotopu apsaimniekošanu: pļavu pļaušana un ganīšana, mežu apsaimniekošana, mikroliegumu veidošana un niedrāju kopšana. Šo visu pasākumu efektivitātes novērtēšanai tiks veikts monitorings, lai noteiktu turpmāko apsaimniekošanu, kas veicinātu dabas daudzveidības saglabāšanu. Dabas parkā „Piejūra” nepieciešami arī pētījumi. Tie saistīti galvenokārt ar ezeriem: jāizveido Garezeru un Ummja apsaimniekošanas plāni. Paredzēta arī kultūrvēsturiskās teritorijas izpēte Mangaļsalā. Lielu daļu no šiem pasākumiem plānots realizēt LIFE Nature projekta „Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā” ietvaros.

Analizējot dabas parka vērtības, pašreizējo teritorijas izmantošanu un nepieciešamos aizsardzības pasākumus, dabas parkā „Piejūra” izdalītas 4 funkcionālās zonas: regulējamā režīma (mikroliegumu) zona, dabas lieguma zona, dabas parka zona un neitrālā zona. Regulējamā režīma zona ietver teritorijas, kuras ir nozīmīgas sugu un biotopu aizsardzībai. Dabas parkā „Piejūra” tās galvenokārt saistītas ar mazskarto meža biotopu saglabāšanu. Dabas liegumu zonā ietilpst 3 dabas liegumi: Vakarbulļi, Daugavgrīva un Ummis, kā arī Garezeri ar apkārtējo teritoriju, kāpas starp Carnikavu un Mežciemu, Gaujas grīvas kreisais krasts, piekrastes josla pie Lielupes grīvas, Mīlestības sala. Neitrālajā zonā ir ietverta Vakarbulļu apbūve, LR Aizsardzības ministrijas īpašums Bulļu salā un atsevišķas vietas Mangaļsalā. Dabas parka zonā atrodas parka pārējā teritorija un tās galvenā funkcija ir rekreācijas resursu ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana.

Dabas parka „Piejūra” dabas aizsardzības plānu paredzēts periodiski atjaunot. Ņemot vērā paredzamās antropogēnās slodzes pieaugumu, kā arī to, ka dabas parks aptver 3 pašvaldību teritorijas, 3 mežniecības, vairākus meža apsaimniekotājus, ierosināts izveidot dabas parka „Piejūra” administrāciju.

1. APRAKSTS

1.1 TERITORIJAS JURIDISKĀS SAISTĪBAS

Dabas parks „Piejūra” ir īpaši aizsargājama dabas teritorija. Tā pašreizējās robežas apstiprinātas ar Latvijas Republikas 1999. gada 9. marta MK noteikumiem Nr. 83 un 2003. gada 18. marta MK noteikumiem Nr. 118. Ar šiem noteikumiem paplašināja dabas parku „Piejūra”, kas jau bija izveidots 1962. gadā. Dabas parks „Piejūra” atrodas Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes aizsargjoslā.

Attiecībā uz dabas parku „Piejūra” ir saistoši Latvijas Republikas normatīvie akti, kas regulē īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu, teritorijā veicamās saimnieciskās darbības (mežsaimniecība un citas) un biotopu izmantošanu, vispārējie īpašuma tiesības regulējošie normatīvie akti, kā arī valsts mēroga programmas un stratēģijas. Saistošas ir arī starptautisko konvenciju un Eiropas Savienības direktīvu prasības. Galvenie normatīvie dokumenti, kas reglamentē dabas parka „Piejūra” aizsardzību un izmantošanu, uzskaitīti 1. tabulā.

1.1. tabula. Galvenie normatīvie akti, kas regulē dabas parka „Piejūra” aizsardzību un apsaimniekošanu.

Tiesību akts	Raksturojums un ietekme uz dabas parka „Piejūra” teritoriju
Latvijas Republikas likumi	
„Par vides aizsardzību” (spēkā esošs no 06.08.1991.)	Nosaka vispārējos vides aizsardzības pamatprincipus.
„Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (spēkā esošs no 07.04.1993.)	Nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju kategorijas, dabas aizsardzības plānu un individuālo aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumu nepieciešamību, apraksta īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanas, saglabāšanas un finansēšanas kārtību.
„Aizsargjoslu likums” (spēkā esošs no 25.02.1997)	Nosaka Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas, virszemes ūdens objektu aizsargjoslas un saimnieciskās darbības aprobežojumus šajās aizsargjoslās.
„Sugu un biotopu aizsardzības likums” (spēkā esošs no 19.04.2000.)	Regulē sugu un biotopu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību.
„Meža likums” (spēkā esošs no 17.03.2000)	Nosaka mežu apsaimniekošanas principus, mežu īpašnieku pienākumus.
„Teritorijas plānošanas likums” (spēkā esošs no 13.11.1998.)	Nosaka teritorijas plānošanas principus, kārtību, institūciju kompetenci.
„Būvniecības likums” (spēkā esošs no 13.09.1995.)	Nosaka būvniecības dalībnieku tiesības un pienākumus būvniecības procesā un atbildību par būvniecības rezultātā tapušās būves atbilstību attiecīgajiem normatīvajiem aktiem, kā arī valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju kompetenci attiecīgajā būvniecības jomā.
„Zvejniecības likums” (spēkā esošs no 12.04.1995.)	Nosaka tauvas joslas platumu un īpašuma tiesību aprobežojumus tauvas joslā.
„Par zemes lietošanu un zemes ierīcību” (spēkā esošs no 21.06.1991.)	Nosaka zemes lietotāju tiesības un regulē zemes lietošanas un zemes ierīcības pamatnoteikumus.
„Par kultūras pieminekļu aizsardzību” (spēkā esošs no 12.02.1992.)	Nosaka pasākumu sistēmu, kas nodrošina kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, ietver tā uzskaiti, izpēti, praktisko saglabāšanu, kultūras pieminekļu izmantošanu un to popularizēšanu
Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi	
„Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (Nr.415 spēkā esoši no 09.08.2003.)	Nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību.
„Par dabas parkiem” (Nr. 83, 09.03.1999.; Nr. 118, 18.03.2003.)	Nosaka dabas parkus un to robežas.
„Noteikumi par dabas liegumiem” (Nr. 212, spēkā esoši no 23.06.1999.)	Nosaka dabas liegumus un to robežas.
„Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” (Nr. 421, spēkā esoši no 09.12.2000.)	Uzskaita īpaši aizsargājamās biotopu veidus.

Tiesību akts	Raksturojums un ietekme uz dabas parka „Piejūra” teritoriju
„Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” (Nr. 396, spēkā esoši no 18.11.2000.)	Uzskaita izzūdošās, apdraudētās vai retās sugas; kā arī sugas, kuras apdzīvo specifiskus biotopus; nosaka to aizsardzības režīmu.
„Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”(Nr. 421, 05.12.2000.)	Nosaka mikroliegumu izveidošanas kārtību, kā arī uzskaita sugas, kurām tie veidojami.
„Vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma noteikumi” (Nr. 34, spēkā esoši no 01.31.2004.)	Nosaka teritoriju plānojumu un detālplānojumu izstrādāšanas kārtību.
„Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” (Nr.189, spēkā esoši no 08.05.2001.)	Nosaka vispārējās dabas aizsardzības prasības meža apsaimniekošanā.
„Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)) izveidošanas kritēriji Latvijā” (Nr. 199, 28.05.2002)	Nosaka kritērijus, pēc kuriem Latvijā tiek izveidotas Natura 2000 teritorijas. Dabas parks „Piejūra” ir iekļauts Natura-2000 vietu tīklā. (Tas ir vienots Eiropas aizsargājamo dabas teritoriju tīkls))
Citi normatīvie dokumenti	
VARAM ministra 18.01.2002. rīkojums Nr. 5 "Par Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas robežu noteikšanu"	Nosaka Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu robežas.
Vides ministra rīkojums „Par ieteikumiem dabas aizsardzības plānu izstrādāšanā” (Nr. 120, 04.07.2002.)	Nosaka kārtību, kā izstrādājami dabas aizsardzības plāni.
Zemkopības ministrijas instrukcija „Meža biotopu, kam izveidojami mikroliegumi, noteikšanas metodika” (Nr. 7, 22.11.2001.)	Nosaka metodiku, pēc kuras izvērtē biotopus mikroliegumu izveidei meža zemēs.
Starptautiskās saistības un Eiropas Savienības noteiktās saistības	
Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEC (21.05.1992.) „Par savvaļas putnu aizsardzību” (Putnu direktīva).	Nosaka savvaļas putnu aizsardzības nepieciešamību; uzskaita ES aizsargājamo putnu sugas.
Eiropas Padomes Direktīva 79/409/EEC (02.04.1979.) „Par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību” (Biotopu direktīva).	Norāda uz nepieciešamību aizsargāt dabiskos biotopus, veidojot īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un veicot citus pasākumus. Uzskaita dabisko biotopu veidus un augu un dzīvnieku sugas, kam nepieciešama stingra aizsardzība. Biotopi, kas ir Eiropas Savienības interešu sfērā, uzskaitīti I. pielikumā.
Helsinku konvencija „Par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību” (1974, 1992, Latvija ratificēja 1994. gadā)	Izpildot šīs konvencijas prasības, ir izveidots Baltijas jūras un tās piekrastes apdraudēto biotopu un biotopu kompleksu saraksts. Šajā sarakstā norādīta arī dažādu pludmaļu un primāro kāpu apdraudētības pakāpe dažādās valstīs. Pēc ekspertu atzinumiem, ļoti apdraudēti ir šādi biotopi: smilšainās pludmales un priekškāpas.
„Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību” (1979, Latvija ratificējusi 1996. gadā) (Bernes konvencija)	Uzskaita Eiropā aizsargājamas sugas un biotopus. Latvija apņemas nodrošināt dabisko biotopu un sugu saglabāšanu Latvijā, īpašu uzmanību veltot Eiropā retām sugām un biotopiem.
Konvencija "Par bioloģisko daudzveidību" (1992., ratificēta 08.09.1995.) (Rio konvencija)	Apraksta bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas nepieciešamību.

1.1.1 Īpašuma tiesības

Piejūras dabas parka lielākā daļa (1977 ha, 47.8 %) ir valsts īpašumā. Tās galvenokārt ir valsts meža zemes, kuras atrodas LR Zemkopības ministrijas pārvaldījumā.

Diezgan lielas platības pieder Rīgas pilsētai, kopā 1207 ha (29.2 %).

Privātīpašumā esošās zemes (kopā 249 ha; 6.02 %) atrodas pārsvarā Carnikavas pagastā ap Garezeriem, Rīgas pilsētā Vakarbuļļos un Lilastē.

1.1.1. tabula. Īpašumi Dabas parkā „Piejūra” (pēc VZD kadastrālās informācijas uz 2002. gada augustu, nav datu par parka pludmales daļu).

Īpašnieks	Platība	% no visas teritorijas	% no pašvaldības teritorijas
KOPĀ	4134.44		
Carnikavas pagasts	2386.23	57.72%	100.00%
Nav datu par īpašnieku	2.95	0.07%	0.12%
Fiziska persona	109.79	2.66%	4.60%
Juridiska persona	26.31	0.64%	1.10%
Carnikavas pašvaldība	217.47	5.26%	9.11%
Rīgas Dome	527.90	12.77%	22.12%
Valsts	1501.80	36.32%	62.94%
Saulkrastu pilsēta ar lauku teritoriju	465.03	11.25%	100.00%
Fiziska persona	83.66	2.02%	17.99%
Juridiska persona	7.87	0.19%	1.69%
Valsts	373.50	9.03%	80.32%
Rīgas pilsētas Ziemeļu rajons	387.91	9.38%	100.00%
Nav datu par īpašnieku	8.60	0.21%	2.22%
Fiziska persona	0.54	0.01%	0.14%
Pašvaldība	336.44	8.14%	86.73%
Valsts	42.33	1.02%	10.91%
Rīgas pilsētas Kurzemes rajons	895.27	21.65%	100.00%
Nav datu par īpašnieku	472.37	11.43%	52.76%
Fiziska persona	20.83	0.50%	2.33%
Pašvaldība	342.88	8.29%	38.30%
Valsts	59.18	1.43%	6.61%

1.2 VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA PAR TERITORIJU

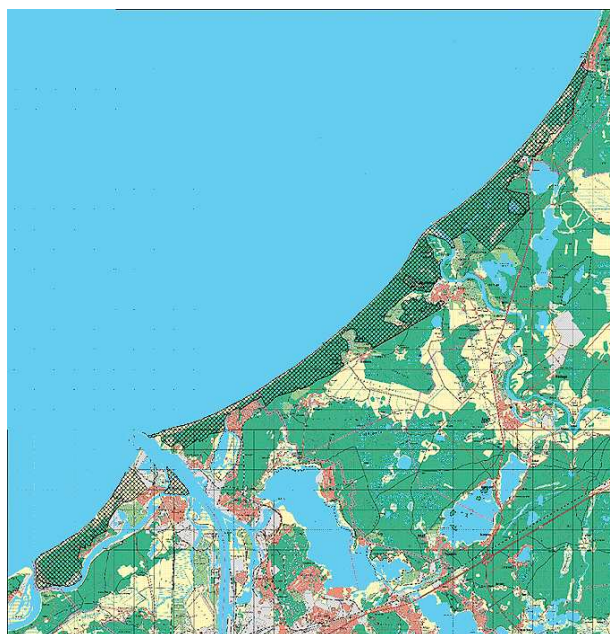
1.2.1 Atrašanās vieta

1999. gada 9. martā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem apstiprinātā dabas parka „Piejūra” teritorija aizņem ap 36 km garu un 0.5–2 km platu joslu Rīgas līča krastā no Vakarbuļļiem līdz Inčūpei aptuveni 4140 ha platībā.

Šī plāna izstrādes gaitā ir ierosinātas vairākas dabas parka robežu izmaiņas: iekļaut pļavas Gaujas grīvas kreisajā krastā Carnikavas pagastā, kā arī pievienot jūras zemūdens šelfa daļu. Šādā gadījumā parka sauszemes daļas platība būtu 4102 ha, 4559 ha aizņemtu jūras zemūdens šelfs, 145 ha – iekšzemes ūdeņi, bet parka kopējā platība sasniegtu 8806 ha. Izstrādātais plāns attiecas uz šo paplašināto dabas parka teritoriju.

Parks skar 3 lielu upju (Lielupes, Daugavas un Gaujas) grīvas, 2 salas (Buļļu un Mīlestības salas). Dabas parks „Piejūra” atrodas 3 administratīvās teritorijās: Rīgas pilsētā, Rīgas rajona Carnikavas pagastā un Saulkrastu pilsētā ar lauku teritoriju.

1.2.2 Esošais zonējums

1.2.1. attēls. Dabas parka „Piejūra” sauszemes daļas shēma (teritorija apzīmēta ar rūtotu iesvītrojumu).

Dabas parkā "Piejūra" ietilpst 3 dabas liegumi: Vakarbulļi, Daugavgrīva un Ummis, kuri kopā aizņem ap 6 % no parka kopplatības. Ir izstrādāti priekšlikumi šo liegumu zonējumam. Oficiāli apstiprināta zonējuma parkam nav.

1.2.3 Apsaimniekošanas un uzraudzības infrastruktūra

Dabas parka „Piejūra” pārvaldi veic vietējās pašvaldības. Tās ir trīs - Rīgas pilsēta, Rīgas rajona Carnikavas pagasts un Rīgas rajona Saulkrastu pilsēta ar lauku teritoriju. Rīgas pilsētā šīs funkcijas veic Rīgas dome (Vides departaments, Rīgas Meža aģentūra, izpilddirekcijas). Dabas parkā „Piejūra” kā aizsargājamās dabas teritorijas pārvaldīšanu organizē Dabas aizsardzības pārvalde. Tā pārrauga dabas aizsardzības plānu izstrādi un veicina to ieviešanu.

Valsts kontroles funkcijas meža nozarē veic Valsts meža dienests (Kāpu mežniecība, Lilastes mežniecība un Saulkrastu mežniecība). Mežniecības uzrauga normatīvo aktu, kuri regulē meža apsaimniekošanu un izmantošanu, ievērošanu.

Lielrīgas reģionālā vides pārvalde kontrolē vides aizsardzības normatīvo aktu ievērošanu dabas parka teritorijā.

Latvijas vides aģentūra organizē un koordinē bioloģiskās daudzveidības monitoringu.

Dabas parka teritorijas apsaimniekošanā ļoti liela nozīme ir rekreācijai. Rekreācijas infrastruktūra dabas parkā „Piejūra” ir attīstīta ļoti vāji. Ir daži auto stāvlaukumi un piebraucamie ceļi jūrai, kā arī atpūtas sezonas laikā vietām labiekārtotas pludmales.

1.2.4 Aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture

Piejūras dabas parks robežās no Vecāķu ziemeļdaļas līdz Gaujai (1629 ha) izveidots jau 1962. gadā. 1999. gadā ar LR Ministru kabineta noteikumiem Nr. 83 (grozījumi ar LR 2003. gada 18. marta Ministru kabineta noteikumiem Nr. 118) dabas parks „Piejūra” paplašināts. Parkā ietilpst 3 dabas liegumi (DL), kuri izveidoti:

- DL „Daugavgrīva” 1988. gadā (113 ha) ar Rīgas Pilsētas Tautas Deputātu Padomes Izpildkomitejas lēmumu Nr. 154, 1999. gadā ar LR Ministru kabineta noteikumiem Nr. 212 (174 ha);
- DL „Vakarbulļi” 1993. gadā (58 ha) ar Rīgas Kurzemes rajona Pagaidu Valdes lēmumu, 1999. gadā ar LR Ministru kabineta noteikumiem Nr. 212 (58 ha);
- DL „Ummis” 1999. gadā ar LR Ministru kabineta noteikumiem Nr. 212 (48 ha).

Dabas parka „Piejūra” līdzšinējā apsaimniekošana galvenokārt saistīta ar Daugavgrīvu un Vakarbulļiem, kur Rīgas pilsētas pašvaldība ir īstenojusi vairākus projektus: gan pļavu atjaunošanu, cērtot krūmus, gan svešo agresīvo augu sugu ierobežošanu, gan niedrāju ierobežošanu, gan teritorijas tīrīšanu un informācijas stendu izveidošanu.

Pēc LPSR Mežsaimniecības un mežrūpniecības ministrijas pasūtījuma Latvijas aerofotomežierīcības kantoris 1972.-1973. gadā ir izstrādājis dabas parka „Piejūra” (vecajās robežās) labiekārtošanas projektu. Šajā projektā dots parka dabas apstākļu raksturojums, veikta parka iedalīšana zonās, kā arī izstrādāti priekšlikumi parka teritorijas labiekārtošanai. Projekta ietvaros izprojektēta arī kājnieku ceļu trase: Garupes stacija – Rīgas līcis. Diemžēl šis projekts līdz galam nav īstenots.

1.2.5 Kultūrvēsturiskais raksturojums

Mangali, Carnikava, Saulkrasti

Savdabīga sena apdzīvota vieta dabas parka „Piejūra” teritorijā ir **Mangaļsala**, kas glabā liecības par Rīgas ostas lielo stratēģisko nozīmi dažādām valsts varām. Te vienkopus redzamas dažādu laiku militārās celtnes – no Krievijas carisma laikmeta līdz padomju armijas būvēm. Starp tām īpaši jāatzīmē krasta lielgabalu artilērijas nocietinājumi. Mangaļsalā atrodas arī piemiņas vieta revolucionāriem, kuri tika nošauti kāpās 1906. gadā.

Mangaļsalā atrodas arī Daugavas grīvas krastu fortifikācijas būvju kompleksa daļa, kurai ir noteikta valsts aizsardzība ar Kultūras ministrijas 25.02.2003. rīkojumu Nr. 29.

Mangaļu pagasts dibināts 1935. gadā. Mangaļu pagasts stiepās apmēram 12 kilometru garā un 5 kilometru platā joslā gar piekrasti no Daugavas grīvas Gaujas grīvas virzienā, ietverot arī Vecāķus, Kalngali un Garcimu. Latviešu Konversācijas vārdnīcā šis pagasts raksturots kā „pilnīgi nepiemērots lauksaimniecībai, neauglīgo kāpu smiltāju un sastrēgušo ūdeņu dēļ”. Aramzeme aizņēma tikai 3,8% no pagasta platības, un šai ziņā Mangaļu pagasts ierindojās pēdējā vietā starp Latvijas pagastiem. (Pieskaitot mitrās pļavas un ganības, lauksaimniecības teritorijas aizņēma 28% no pagasta teritorijas.) Tāpat nevienā citā pagastā nebija tik augsts (27%) sīko sētu (1 – 2 ha) procents kā šajā.

Rīgas tuvuma dēļ pagasts aizvien vairāk izveidojās par vasarnīcu rajonu, kura kodols bija Vecāķi. 1945. gadā izveidoja Mangaļu ciemu, bet 1949. gadā pagasts tika likvidēts. Mūsu dienās daļa Mangaļu teritorijas ietilpst Carnikavas pagastā, bet daļa – Rīgas pilsētas Ziemeļu rajonā.

Vecāķi ir sens zvejnieku ciems. Vecāķu kūrorts dibināts 1898. gadā, kad pēc A. Dombrovskā lūguma domēņu valde atļāva celt Vecāķu jūrmalā vasarnīcas un piešķīra gruntsgabalus 99 gadu nomā. Līdz 1914. gadam tika uzceltas ap 100 vasarnīcu, kas pa daļai tika nopostītas Pirmā pasaules kara laikā. 20. gadsimta 30. gados Vecāķi bija Mangaļu pagasta lielākais centrs. Strauja Vecāķu attīstība sākas pēc Rīgas – Rūjienas dzelzceļa atklāšanas 1935. gadā un jaunas šosejas izveidošanas uz Mangaļsalas karavīru nometni.

Rīgas tuvuma un labās satiksmes dēļ attīstījās un auga arī Carnikava un Saulkrasti. Gan Saulkrastu lauku teritorija, gan Carnikava ir agrākie privātmuižu īpašumi, kas atradās Ādažu un Pabažu pagastā.

Carnikava literatūrā pirmo reizi minēta 1566. gadā. Carnikavas muiža (Zarnikau) iesākumā piederējusi Rīgas bīskapijai. Divdesmitā gadsimta sākumā Carnikava bija Ādažu pagasta centrs. 1945. gadā pirmo reizi izveidots Carnikavas ciems, bet 1954. gadā to pievienoja Ādažu pagastam. Carnikavas pagasts nodibināts 1992. gadā. Tā teritorijā iekļauta arī daļa no bijušā Mangaļu pagasta. Pie Carnikavas pieder Gauja, Kalngale, Garciems, Sigulī un Lilaste.

1932. gadā tika apstiprināts Garezeru ciema apbūves projekts, taču tas netika realizēts. Padomju varas gados Carnikavas teritorijā tika izveidotas vairākas dārzkopības sabiedrības. Uzceļot Eimura un Mangaļu sūkņu staciju, tika ierīkots Eimura polderis.

Saulkrasti (līdz 1935. gadam Neibāde) dibināti 1823. gadā kā Vidzemes muižnieku peldvieta ar greznām vasarnīcām, kas 1914. – 1917. gadā tika nopostītas. Agrārās reformas laikā 1921. gadā valdība Saulkrastos iedalīja gruntsgabalus vasarnīcu apbūvei. 1935. gadā apvienoja Neibādi un Pēterupi un izveidoja Neibādes ciemu. Vēlākajos gados Saulkrastu teritorija vairākkārt mainījies. 1991. gadā Saulkrastiem piešķīra pilsētas tiesības.

Daugavgrīva

Daugavgrīvas sala jeb Bullu sala ir izveidojusies, mainoties Lielupes un Daugavas tecējumam. Bullupe līdz 18. gadsimta sākumam bija Lielupes lejtece. Lielupe savukārt ietecēja Daugavā, kas ieplūda jūrā pa tagadējo Vecdaugavu. 1755.–57. gadā Daugava un Lielupe pavasara palos pārrāva šauro smilšu joslu tagadējās ietekas rajonā un izveidojās līdz 13 km gara šaura sala.

Pēc pārrāvuma vecā gultne pakāpeniski piesērēja, aizauga un sašaurinājās. Sākot ar 1930.-1940. gadiem (it īpaši no 1960.–1987. gadam) notikusi vairākkārtēja Bullupes un Lielupes gultnes padziļināšana, lai nodrošinātu kuģošanu, kā arī iegūtu lētu smilts materiālu Rīgas apbūves vajadzībām. Bullupes padziļināšanas rezultātā gan apbēra palieņu plavas, gan pārveidoja krastus, gan izveidoja jaunu salu, gan arī izraisīja upes krastu iebrukšanu. 20. gadsimta 30. gados Bullupe bija galvenais satiksmes ceļš starp Daugavu un Lielupes lejteci un tajā caurmērā gadā pārvadāja ap 200 000 tonnu kravas.

Daugavgrīva vēstures avotos pirmoreiz minēta 1205. gadā. **Bulli** vēsturiski veidojušies uz Bullu muižas zemes (pirmo reizi minēta 1495. gadā). Bulli ir Rīgas pilsētas Kurzemes rajona daļa, senāk tas bija zvejniekciems. Sastāv no Rītabulli (salas centrālajā daļā) un Vakarbulli (salas dienvidrietumos). Vakarbullu un Rītabulli iedzīvotāji jau vairākas paaudzēs ir nodarbojušies ar zvejniecību. Vakarbullu neatņemama sastāvdaļa ir savrupmāju rinda gar Bullupi.

Daugavgrīvas cietoksnis

Nozīmīgi vēstures notikumi ir saistīti ar Daugavgrīvas cietoksni (Jūraspili) un Komētas fortu. 1205. gadā bīskaps Alberts izdeva rīkojumu celt cisterciešu klosteri un pili netālu no Daugavas labā krasta, pie tagadējās Vecdaugavas, kas tolaik bija Daugavas galvenā grīva. Pašreizējā Daugavgrīva tolaik bija Rīgas priekšosta un ziemas osta. Pils kļuva par cietoksni, kurš tika karos vairākas reizes izpostīts un atjaunots.

Laika gaitā mainījās Daugavas gultne – vecā grīva (Vecdaugava) aizsērēja un padziļinājās tagadējā grīva. Tādēļ, lai aizsargātu Rīgu, nācās būvēt jaunus nocietinājumus, no kuriem pēc 1606. gada izveidojās jaunais Daugavgrīvas cietoksnis – daudzu nozīmīgu un smagu kauju liecinieks. Sakarā ar Daugavas ietekas virziena maiņu 1765. gadā Mangaļsalā Daugavas labajā krastā sāka celt Komētas fortu. Pirmā pasaules kara laikā cietoksni atkāpjoties iznīcināja sapieri. 1925. gadā valdība ierosināja Saeimā Daugavgrīvas cietokšņa atjaunošanu, bet Saeima šo projektu neatbalstīja.

Kāpas

Senākos literatūras avotos gandrīz ikreiz, kad pieminētas tagadējā dabas parka „Piejūra” apdzīvotas vietas, stāstīts arī par kāpām, kas lielā mērā noteikušas šo teritoriju attīstību. Latvijas Konversācijas vārdnīcā teikts, ka „kāpas plaši sastop sevišķi gar Rīgas līča dienvidu piekrasti. Gauja, Daugava, Lielupe ieskalo jūrā lielus vairumus smilšu, ko jūra izmet krastā, vējš izžaudē un ieputina kāpās. Lielākās un plašākās kāpas atrodas pie Bulliem, Vecāķiem, dienvidos no Carnikavas un Lilastes ezera apkaimē.” Par Mangaļu pagastu teikts, ka tā „virsmu raksturo līdz 25 m augsti kāpu vaļņi. Pa daļai tās ir ceļojošas kāpas, pa daļai aprimušas un apaug ar mežu. Vislielākie kāpu vaļņi stiepjas gar piekrasti starp Vecmīlgrāvi un Vecāķiem”. Kaili smiltāji un ceļojošas kāpas, „kas apber mežus un ezerus”, atradās arī gar Bullupi Spilvas plavu virzienā un ieskāva Carnikavu. Pēdējās ceļojošās kāpas ir apturētas 20. gadsimta 30. gados.

18. gadsimtā piekrastē tika izcirstas lielas meža teritorijas un tādēļ teritorijā starp Kalngali un Garciemu izveidojās Latvijas lielākā paraboliskā kāpa. Vēl 20. gadsimta sākumā kāpa ir apbērusi zemnieku saimniecību ar ēkām. Kāpai pārvietojoties, vairākas reizes pārcelta Rīgas – Carnikavas šoseja.

Tieši saudzējamās kāpu ainavas dēļ 1962. gadā ir izveidots Piejūras dabas parks. Tā raksturojumā teikts, ka šī ainava ir jauna un tās vizuālu īpatnību rada saposmotais kāpu reljefs un dažāda vecuma priežu audzes; vietām mežs ieputināts smiltīs.

1.2.6 Kartogrāfiskais materiāls

Dabas parka „Piejūra” dabas aizsardzības plānā izmantoti šādi kartogrāfiskie materiāli:

VZD sagatavotās ortofotogrāfijas (melnbaltas, ar 1 m izšķirtspēju, 1990-o gadu uzlidojumi).

Rīgas domes īpašumā esošas ortofotogrāfijas (krāsainas, ar 10 cm izšķirtspēju, 1999. gada pavasara uzlidojums).

PSRS Armijas ģenerālštāba topogrāfiskās kartes M 1: 10 000 (tikai daļai teritorijas, digitālā un papīra formātā).

PSRS Armijas ģenerālštāba topogrāfiskās kartes M 1: 25 000 (digitālā un papīra formātā).

PSRS Armijas ģenerālštāba topogrāfiskās kartes M 1: 50 000 (papīra formātā).

VZD satelītkartes M 1: 50 000 (Papīra formātā).

Orientēšanās sporta kartes:

088-303 L, M 1: 10 000 (Daugavgrīvas sala);

Piejūras dabas parks M 1: 10 000, Mona 1994;

Garezeri M 1: 10 000, Mona 1995;

LOF 674, M 1:10 000 (Mangaļsala).

Valsts vēstures arhīva karšu fonda 6828 apraksta 2 lietas 6, 94, 286, 597 1932, 1933; fonda 2909 apraksta 1 lietas 1; 2; 4a.

1.3 TERITORIJAS FIZISKI – ĢEOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS

1.3.1 Klimats

Dabas parka „Piejūra” teritorijā ir mēreni silts un mitrs klimats, stipra jūras ietekme. 220–230 dienas gadā dominējošās ir jūras gaisa masas. Tāpēc vasaras ir relatīvi vēsas, mākoņainas (>40% dienu), bet ziemas samērā siltas, ar biežiem atkušņiem (10 dienas mēnesī). Gada vidējā temperatūra 5.6°C , janvāra vidējā temperatūra ap -5°C , jūlija – 17.1°C .

Bezsala periods vidēji 150 dienas. Nokrišņi 700–720 mm gadā. Sniega sega nepastāvīga, veidojas decembra vidū un saglabājas līdz marta vidum. Sniega segas biezums 1–20 cm. Pēdējās pavasara salnas maija sākumā, pirmās rudens salnas – oktobra sākumā (Šķiņķis, 1997).

1.3.2 Ģeoloģija, ģeomorfoloģija

Dabas parks aizņem Rīgas līča dienvidu daļas Piejūras zemienes akumulatīvā Rīgavas līdzenuma šauru (0.3–3 km) krasta joslu no Lielupes ietekas līdz Inčūpei.

Akumulatīvais jūras līdzenums un tā reljefs izveidojies pēdējos 5–7 tūkstoš gados Litorīnas jūras un pēclitorīnas laikā. Parka rietumu daļa (Daugavgrīvas salas lielākā daļa) kā sauszeme izveidojusies tikai pēdējo 300–400 gadu laikā, pateicoties galvenokārt Daugavas gultni regulējošo dambju un molu izbūvei.

Teritoriju klāj 40–50 m biezi kvartāra nogulumi (galvenokārt smiltis, aleirīti, māli), bet senajos ielejveidīgajos iegrauzumos pamatiežu virsā kvartāra nogulumu biezums sasniedz 80–100 m. Pamatieži (devona Gaujas svītas smilšakmeņi) iegul 40–50 m zem jūras līmeņa. Kvartāra nogulumu segu galvenokārt veido Baltijas ledus ezera un Litorīnas jūras nogulumi, arī Daugavas un Gaujas aluviālie un deltu nogulumi, Litorīnas jūras lagūnu smilšainie un kūdrainie nogulumi. Teritorijas lielāko daļu sedz jaunākie eolie smilts nogulumi, kuru biezums svārstās no dažiem metriem pārpūstos viļņotos līdzenumos ar nelieliem kāpu pauguriem, līdz 10–25 m augsto kāpu grēdās.

Dabas parka „Piejūra” tagadējā reljefa virsas absolūtā augstuma atzīmes svārstās vidēji 3–7 m robežās, sasniedzot 20–28 m kāpu grēdās. Vienīgi relatīvi jaunākajā parka rietumu daļā (Daugavgrīvas sala, Mangaļu pussala ar Vecdaugavu) – Daugavgrīvas un Vecdaugavas dabas liegumu teritorijās zemes virsa paceļas 0.5–1.5 m vjl.

Ģeomorfoloģiski paplašinātā dabas parka „Piejūra” teritorija sastāv no trim pēc veidošanās apstākļiem un tagadējā reljefa atšķirīgām daļām, kuras dabā labi norobežo Lielupe, Daugava, Gauja un Inčupe. Tās ir:

- 1) Daugavgrīvas (Bulļu) salas piekrastes josla,
- 2) Daugavas – Gaujas starppuļņu piekrastes josla,

3) Gaujas – Inčupes starpupju piekrastes josla.

Daugavgrīvas salas piekrastes josla

Daugavgrīvas salā, skaitot no Rīgas līča iekšzemes virzienā, izdalās šādas tagadējā reljefa joslas: pludmale, priekškāpu josla, deflācijas reljefa josla ar sausieņu pļavām, pazeminājumu josla ar pļavām, krūmājiem un niedrājiem, Vakarbuļļu un Rītabuļļu kāpu pauguru un grēdu josla.

Pludmale. No Lielupes ietekas jūrā līdz Daugavgrīvai (bācai) raksturīga pastāvīgi smilšaina, mainīga platuma rekreācijai piemērota smilšu pludmale. Ap 1 km garā iecirknī no Lielupes ietekas uz austrumiem, kur priekškāpa ziemeļrietumu vētru laikā ir pakļauta sistemātiskai erozijai, pludmales platums parasti ir 20–35 m robežās. Pārējā salas krasta joslā līdz pat Bolderājas ūdens attīrīšanas iekārtu trases izvadam jūrā (ceļš uz jūru), pateicoties smilšu pienesai no Lielupes puses, kā arī no Daugavas puses, pludmale sasniedz 40–70 m platumu. Pēdējo 3 līdz 4 gadu laikā pludmales augstajā sausajā daļā izveidojās jauna līdz 2 m augsta priekškāpa, vai arī jūras virzienā strauji paplašinājās esošā. Te galvenā Bolderājas un Rītabuļļu iedzīvotāju atpūtas vieta.

No a/s „Bolderāja” ūdens attīrīšanas iekārtu izvada uz Daugavgrīvas bākas pusi pludmale krasi sašaurinās līdz 15–20 m, kļūst stāva, smiltis kļūst rupjākas. Te sākas vētrās pastāvīgā krasta noskalošanas josla. Ap 0.5 km pirms Daugavgrīvas rietumu mola (pirms ar betona paneļiem nostiprinātā krasta) jūras ūdenslīmenī reizēm parādās aprakta augšnes horizonta – niedrāja sakņu virsa. Tā liecina, ka pirms 50–60 gadiem, kad vēl nebija te sākusies krasta erozija, krasta līnija ar pludmali un priekškāpu joslu bija vairākus desmitus metru tālāk, vietā, kur tagad ir 2–3 m dziļa jūra. Vētrās krastu (un priekškāpu) pakāpeniski noskalojot, priekškāpa pakāpeniski tika pārpūsta iekšzemes virzienā, apberot niedrāju un seklo lagūnas ezeru, kas vēl labi redzams 1961. gada topogrāfiskajā kartē (mērogs 1:25 000).

Kopumā Daugavgrīvas salas krasta joslā no Lielupes 1 km robežās dominē krasta ģeoloģisko procesu dinamiskā līdzsvara apstākļi ar epizodisku priekškāpas eroziju. Salas vidusdaļā – smilšu akumulācija, pludmales un priekškāpu pastiprināta veidošanās un paplašināšanās, bet austrumu daļā – erozija. To apstiprina jūras krasta procesu sistemātiskie monitoringa dati (novērojumi un mērījumi kopš 1987. gada) un priekškāpu stāvoklis.

No Lielupes ietekas uz austrumiem (1–1.3 km) priekškāpa turpina augt. Vētru laikā (1992., 2001. g.) izskatās 1–2 m augstās kraujas 3–4 gadu laikā tiek aizlīdzinātas ar vēja sapūstām smiltīm. Priekškāpas relatīvais augstums 2–3 m. Antropogēnā slodze (izbradāšana) un sekojošā vēja deflācija nenozīmīga. Aiz jaunās priekškāpas aiz pazeminājuma joslas no Vakarbuļļiem līdz pat Rīgas attīrīšanas iekārtām (dīķera trasei) seko ar jaunām priedēm apaugusi senā priekškāpa, kas veidojusies pirms ap 100 gadiem.

Daugavgrīvas salas krasta joslas lielākajā daļā (3–4 km garumā), kur pludmalē regulāri tiek pieskalotas smiltis, tās tiek pārpūstas priekškāpu joslā. Iecirknī no Rītabuļļiem līdz attīrīšanas iekārtu dīķera trasei vēl ap 1986.–87. gadu augstās augošās priekškāpas priekšā pēdējo 4–6 gadu laikā izauga pilnīgi jauna līdz 2–2.5 m augsta priekškāpa. „Vecajā” priekškāpā līdz ar to svaigas smiltis vietām vispār vairs netika uzpūstas un tā pārvērtās pelēkajā kāpā. 2001. gada 1. un 15. novembra ziemeļrietumu vētru laikā jaunā priekškāpa daļēji, bet vietām gandrīz pilnīgi tika noskalota. Pelēkās kāpas relatīvais augstums sasniedz 3–4 m (5–6 m vjl.).

Salas austrumu iecirknī, no Bolderājas kanalizācijas izvada trases (ceļa) pludmale krasi sašaurinās. Vētrās tiek noskalota pludmale un priekškāpa. Izveidojusies līdz 2.5 m augsta krauja. Intensīvā priekškāpas izbradāšana un erozija vētru laikā sekmē strauju priekškāpas izpūšanu un vējbrāvju veidošanos. Tā rezultātā vienota priekškāpas valnis ir sadalīts atsevišķos palikšņos, bet pa vējbrāvē smiltis tiek dzītas tālāk iekšzemē.

Sevišķi postošas bija 2001. gada 1. un 15. novembra ziemeļrietumu vētru darbība, kad daļēji izpūsta un noskalotā priekškāpa ap 100 m garā iecirknī pilnīgi tika noskalota un sāļie jūras ūdeņi un smiltis piepildīja zemo niedrāju joslu. Ap 1 km garā iecirknī nepieciešami speciāli pasākumi priekškāpas stabilizācijai.

Aiz priekškāpu joslas Daugavgrīvas salas rietumu daļā (no Lielupes līdz bij. padomju armijas radiolokācijas daļai, attīrīšanas iekārtu dīķerim) stiepijas relatīvi zema (1.2–2 m) dažus desmitus līdz 100–200 m plata josla ar sīkiem kāpu pauguriem un slapjām ieplakām ar alkšņu – bērzu audzēm. Šī josla iezīmē jūras krastu (pludmali) pirms 200–300 gadiem. Austrumu virzienā zemā josla paplašinās līdz vairākiem simtiem metru. Te izplatīti niedrāji ar sekliem ezeriņiem. Tā kā virsas atzīmes ir tikai 0.8–1.5 m, tad arī vasarā tuvu zemes virspusei ir gruntsūdens līmenis. Tā ir Daugavgrīvas dabas lieguma centrālā daļa.

No armijas daļas teritorijas uz austrumiem aiz priekškāpu joslas iekšzemes virzienā seko viļņots smilšains līdzenums ar vēja deflācijas ieplakām. Te sausieņu pļavas ar retiem kārklu un bērzu, vītoli puduriem. Pļavas strauji pārkrūmojas.

Gar Daugavgrīvas lieguma austrumu malu, kur padomju laikā paplašinot Bolderājas kuģu remontu rūpnīcas teritoriju ar uzskatāmām smiltīm un būvgružiem, tika aizbērtā niedrāju josla ar sekļajiem ezeriņiem, izveidojās sausieņu pļavas ar retām augu sugām, kas tagad pastiprināti aizaug krūmiem.

Daugavgrīvas salas lielākā daļa, kas ietilpst dabas parka „Piejūra” teritorijā (izņemot vienīgi ar priežu mežu apaugušo kāpu rajonu no Vakarbuļļiem līdz Rītabuļļiem) ir jauns reljefa veidojums, kas radies pateicoties Daugavas gultnes regulēšanai (izbūvējot dambjus un molus) pēdējo 300 gadu laikā. Kartogrāfiskā materiāla analīze liecina, ka pirms 300 gadiem tagadējās Daugavgrīvas salas vietā bija šaura, dažus 100 m plata akumulatīva smilšu strēle, kas sākās

no Jūrmalas, ietvēra tagadējo Vakara un Rītabuļļu kāpu joslu, Daugavgrīvas cietoksni starp Buļļupi (tajā laikā Lielupi, kas ietecēja Daugavā) un jūru un tālāk Mangaļu pussalas augstāko daļu līdz Vecāķiem gar tagadējo Vecdaugavas attekū (Daugavas ieteka jūrā).

Pēdējo 300 gadu laikā pieaugušās sauszemes platums pret Bolderāju sasniedza 1–1.5 km, bet pret Rītabuļļiem – ap 300 m. Salas lielāko daļu veido jūras un Daugavas, Lielupes aluviālie smilšainie nogulumu.

Daugavgrīvas salas R daļas kāpu josla no Vakarbuļļiem līdz Rītabuļļiem veido dabisku cilvēku maz pārveidotu, neapbūvētu ainavu. Vienīgi Rītabuļļos tā tiek pastiprināti, sevišķi gar Buļļupi, apbūvēta. Kāpu veidošanās laiks pagaidām nav datēts. Tomēr ir pamats apgalvot, ka kāpas pie Vakarbuļļiem izveidojās ap 270–290 gadus atpakaļ, kad Lielupe pārrāva šauru zemesstrēli un izveidojās tagadējā tās ieteka jūrā. Atsevišķas kāpas sasniedz 4–8 m relatīvo augstumu, bet atsevišķu pauguru virsotnes paceļas 10–17 vjl. Tie ir augstākie dabiskie reljefa punkti Daugavgrīvas salā.

Daugavas – Gaujas starpupes posms (ap 18 km) nosacīti pa dabisko vai mākslīgi veidoto hidrogrāfisko tīklu sadalīts 3 daļās: Mangaļu pussala, Vecāķi – Mežciems un Mežciems – Gauja.

Mangaļu pussalas ap 4–4.5 km garā, akumulatīvā krasta josla līdz Vecdaugavas attekas galam ar tās tagadējo reljefu izveidojās galvenokārt pēdējo 200–500 gadu laikā no Daugavas aluviālajiem un jūras gar krastu no ZR transportētajiem smilšainajiem nogulumiem, kas vietām augstāk paceltajās senākajās pussalas daļās ir sapūsti nelielās kāpās. Pussalas Rīgas līča krastam piegulošā 200–500 m platā josla ir „pieaugusi” pateicoties Daugavas gultnes regulēšanas, dambju un molu izbūvei (galvenokārt līdz 1900. gadam).

Mangaļu pussalas reljefā izdalās vairākas atšķirīgas joslas: pludmale, priekškāpas, niedrāji, deflācijas reljefa josla, pārpūsto smiltāju līdzenums ar nelielām kāpām un aluviālo plāvu josla gar Vecdaugavu.

Pludmale galvenokārt šaura 15–20 m līdz 30 m, mainīga platuma. Pēc stiprām ZR vētrām 0.4 km garā iecirknī no Daugavas austrumu mola pludmale un arī priekškāpa tiek stipri noskalota.

Labi izteikta līdz 2.5–3.5 m augsta labi izveidota ar kāpu graudzālēm un retiēm kārkļu puduriem apaugusi priekškāpa pludmali pavada līdz 2 km garā posmā no mola. Tālāk Vecāķu virzienā tā ir neizteikta, izplūdusi un izpūsta, sevišķi pirms Vecdaugavas, kur to sekmēja izbradāšana. Pārmērīga antropogēnā slodze. Aiz augošās priekškāpas fragmentāri saglabājusies vecā, kas apaugusi kārkļu puduriem, vai apstādīta priedēm.

Mangaļu pussalas plašāko, ar mežu apaugušo daļu aizņem viļņotais līdzenums ar atsevišķiem nelieliem kāpu pauguriem. Jūras virzienā starp šo līdzenumu un priekškāpu joslu plešas pazeminājumu josla, kur tuvu zemes virspusei gruntsūdens līmenis, bet pavasaros – virsūdens. Alkšņu, bērzu un priežu audzes. Atsevišķi lēzeni kāpu vaļņi (senās priekškāpas), kas fiksē senās jūras krasta līnijas Uz austrumiem no Daugavas austrumu mola dabā labi izdalās divas pazeminājumu joslas (ar virsūdeni) un niedrājiem, kuras nodala neliela kāpu grēda ar senu nocietinājumu būvēm. Pazeminājumu joslas – pagājušajos gadsimtos no jūras ar strēlēm (vēlāk kāpu vaļņiem) norobežotas seklūdens joslas, kas dabiski nodalījās pēc tam, kad pakāpeniski kopš 1700. gada tika veikti Daugavas gultnes regulēšanas darbi, upi ierobežojot ar dambjiem un izbūvējot molus. Gar Vecdaugavas attekū Daugavas senaluviālo plāvu un niedrāju josla.

Vecāķu – Mežciema – Gaujas posmā dominē tipisks smilšains akumulatīvs piejūras zemienes līdzenums ar izteiktām galvenokārt jaunām, sekundārām kāpu ainavām, kas izveidojušās cilvēku nepārdomātas darbības rezultātā (mežu izciršana, ugunsgrēki, meža zemsedzes savākšana u.c.) pēdējo 200–300 gadu laikā, kad atkailinātās krasta kāpu smiltis spēcīgie jūras vēji no krasta sāka dzīt iekšzemes virzienā, apberot mežus, ceļus, laukus un ēkas. Tikai pateicoties grūtajam, darbietilpīgajam ceļojošo kāpu un smiltāju klajumu nostiprināšanas un apmežošanas darbam, pagājušā gadsimta pirmajā pusē pēdējās kāpas tika nostabilizētas (Bušs 1960). Tās ir sekundāras kāpas: vizuāli tīkākās ir paraboliskās kāpas, dažādas konfigurācijas kāpu pauguri, deflācijas ieplakas, deflācijas palikšņi.

Sākotnēji Vecāķu – Gaujas posmā aiz priekškāpu joslas iekšzemes virzienā stiepās varena krasta kāpu grēda, bet aiz tās Litorīnas jūras laikā izveidojušos paralēlo kāpu (vaļņveida kāpu) josla, kas norobežoja Litorīnas jūras lagūnas (tagadējo lagūnu līdzenumu) – Litorīnas jūras pāržmauga (jeb nērija). Tas bija reljefs kādu šodien dabā varam vērot Kolkas raga pieauguma krasta posmā un tālāk gar Rīgas līča piekrasti līdz Rojai, no Bērziema līdz Engurei, kā arī Klapkalnciema – Ragaciema posmā un Jūrmalas pilsētas teritorijā.

Vecāķu – Gaujas posmā sākotnējais zemo paralēlo kāpu reljefs saglabājies tikai fragmentāri (Starp Kalngales staciju un jūru, abpus Langas vecupei uz austrumiem no Mežciema) vietās, kur nav uzpūstas virsū ceļojošās kāpas.

Vecāķu- Mežciema ap 6.7 km garajā posmā dabas parkā „Piejūra” teritorijā no līča iekšzemes virzienā izdalās sekojošas reljefa joslas: pludmale, priekškāpas, fragmentāri aukstās krasta kāpu grēdas iecirkņi, jauno, pārpūsto kāpu josla, seno Litorīnas jūras paralēlo kāpu iecirknis.

Pludmale visā posmā ir pastāvīgi smilšaina, rekreācijā piemērota, mainīga platuma. Visplatākā un rekreācijā piemērotākā ir Vecāķu pludmale ap 2 km garumā. Atsevišķos gados tā sasniedz 50–70 m platumu. Tālāk, līdz pat Mežciemam (Eimuru kanālam) tās platums 30–40 m. Pēdējo 3–4 gadu laikā (1998.-2001.g.), kad nebija spēcīgu ZR vētru, pludmale pastiprināti aizauga, tās augstajā, sausajā daļā izveidojās līdz 10–15 m plata eolās akumulācijas josla ar smilšu kupsnām (embrionālām kāpām), kas saplūda kopā ar esošo priekškāpu. Tīras smilšu pludmales platums bez apauguma bija tikai līdz 15–25 m. Pēc 2001. gada novembra vētrām jaunā eolās akumulācijas josla, pat daļēji priekškāpa, tika noskalota.

Vecāķu- Mežciema posmā priekškāpu josla nevienmērīgi izveidojusies. Pie Vecāķiem pēdējo 4 līdz 5 gadu laikā turpinās intensīva jaunas priekškāpas veidošanās. To sekmē labi izaugušies kārklu stādījumi un plaša smilšu pludmale. Priekškāpa sasniedz 2–3 m augstumu. Vienīgi starp glābšanas staciju un galveno noeju uz jūru, kur koncentrējas lielas ļaužu masas, priekškāpas praktiski nav un smiltis tiek pūstas tālāk iekšzemē. Uz austrumiem no Vecāķiem priekškāpu josla vāji izveidota, izpūsta un vētrās parasti jaunā priekškāpa tiek daļēji noskalota un lēni atjaunojas. Vienīgi sākot no Kalngales ceļa uz jūru līdz Eimuru kanālam izsekojama nepārtraukta jaunā priekškāpa, kas apaugusi kāpu graudzālēm un turpina augt. Pēdējo 10–12 gadu laikā tā ir paaugstinājusies par 1–1.5, bet vietām pat par 2 m. 2001.gada novembra vētrās visā posmā tika noskalota jaunā eolās akumulācijas josla ar embrionālajām kāpām un priekškāpā izveidojās līdz 1–1.5 m augsta krauja.

Aiz priekškāpu joslas, kuras platums sasniedz 20–30 m seko šaura pazeminājuma josla, bet aiz tās ar priežu mežu apaugusi krastam paralēls kāpu valnis- senā priekškāpa. Citviet- deflācijas pauguru josla. Šaurā ieplaka un daļēji aizlīdzinātā krauja iezīmē 1969.gada vētras erodēto nogāzi.

Galvenais savdabīgā reljefa elements visā krasta joslā no Vecāķiem līdz Eimuru kanālam ir jauno, vēl pagājušā gadsimta pirmajā pusē iekšzemes virzienā ceļojošu (tagad apmežotu) kāpu josla. Tās platums vidēji 0.5–1.0 km, sasniedzot savu maksimumu pirms Eimuru kanāla. Vietām iekšzemes virzienā nepārpūsta saglabājusies augstā krasta kāpu grēda.

Starp Kalngali un Eimuru kanālu atrodas pazīstamā Garciema paraboliskā kāpa („kāpu amfiteātris”), kuras rāgi atrodas netālu no priekškāpu joslas, bet centrālā parabolas visaugstākā daļa (Legzdiņu kalns – 23.4 m vjl.) pienāk cieši klāt dzelzceļam un Rīgas- Jaunciema- Carnikavas šosejai. Paraboliskā kāpa sākusi veidoties 18. gs. (Stoll, 1931), kad jūras piekrastē tika izcirsts mežs. Zem kāpas atrodas vesela saimniecība ar visām ēkām. Kāpai uzvirzoties vairākkārt pārcelta Rīgas – Carnikavas šoseja (Riekstiņš, 1975). Šī paraboliskā kāpa, kuras garums pa ass līniju pārsniedz 3 km, ir pati iespaidīgākā Rīgas līča piekrastē. Vēl pirms 30 gadiem kāpas amfiteātra jūras puses garā nogāze bija tikai daļēji apaugusi ar sīkām priedītēm. Bija vēl plašāki neapmežoti klajumi. Garciema paraboliskā kāpa ir viena no augstākām dabas parka „Piejūra” virsotnēm – Labošanās virsotne (27.6 m vjl.). Tā atrodas tikai ap 360 m no ūdenslīnijas, kāpas ZA raga galā (daļēji saglabāties vecākās krasta kāpu grēdas fragments).

Nevar neminēt Rožu kāpu – jūras krasta līnijai paralēli orientētu vairāk nekā 20 m augsto un ap 1600 m garo vaļņveida kāpu. Tā ir maz iekšzemes virzienā pārvietojusies augstās krasta kāpu grēdas fragments. Ejot no Kalngales stacijas pa ceļu uz jūru, šī kāpa ir jāšķērso. DR virzienā Rožu kāpa pamazām paplašinās un veido sarežģītas pārpūsto kāpu kopas un noslēdzas ar Dzīvības ieleju – šauru, dziļu starpkāpu „koridoru”. ZA Rožu kāpa noslēdzas ar Garciema parabolisko kāpu. Par Rožu kāpu nosaukta tādēļ, ka kāpas kores daļā gar ceļu uz jūru aug daudz rožu (rudās rozes, Riekstiņš, 1975). Rožu kāpas augstākā virsotne (Elizabetes augstiene) 20.6 m vjl.

Izpūšot augsto krasta kāpu grēdu un veidojoties Garciema paraboliskajai kāpai, krasta tuvumā aiz priekškāpu joslas vēl saglabājusies atsevišķi palikšņi – Ērgļu lizdas kāpa un Augstā vērotava. Vēl 30–40 gadus atpakaļ, kad jaunās kāpas nebija pilnīgi apmežotas, no minētajām virsotnēm pavērsās plaša apkārtnes panorāma. Tagad apkārtnes vērošanu lielā mēra ierobežo mežs.

Dzīvības ieleja – ļoti savdabīga, samērā plaša un dziļa starpkāpu ieplaka turpat 0.5 km gara, kas no jūras puses šķērso krasta kāpu joslu. Izveidojusies starp divām rietumu un dienvidrietumu pārpūstu kāpu grēdām. Par Dzīvības ieleju nodēvēta tāpēc, ka tā atgādina zaļu bērzu u.c. lapu koku „oāzi” brūno priežu ielokā (Riekstiņš, 1975). Optimāls mitruma režīms, augsne bagāta trūdvielām, aizsargāta no stipriem vējiem. Daudz dziedātājpūtņu.

Litorīnas laika paralēlās kāpas (senie krasta vaļņi pēc V.Ulsta, 1960) ir viens no savdabīgākajiem dabas parka „Piejūra” ģeomorfoloģiskajiem veidojumiem, kas saglabājusies neizmainītā veidā vismaz 3500 līdz 7000 gadus. Šie savstarpēji paralēlie vaļņi orientēti paralēli tagadējai jūras krasta līnijai. Attālums starp vaļņiem 23–47 m, to relatīvais augstums pie Kalngales 1.5–2.5 m, bet virsas absolūtā augstuma atzīmes vidēji ap 6 m. Dominē priežu sils.

Pagājušā gadsimta 30.gados pāri kāpu joslai tika izrakts Eimuru kanāls, kas deva iespēju daļu virsējo ūdeņu no kādreizējā Eimuru purva (Litorīnas jūras Garciema lagūnas), izveidojot drenāžas un polderu sistēmu, novadīt uz jūru.

Mežciems – Gauja

Ap 7 km garais krasta joslas posms pēc ģeoloģiskās uzbūves un reljefa ir visumā līdzīgs Vecāķu – Mežciema posmam, bet atšķiras ar to, ka te dabas parka „Piejūra” teritorija ievērojami paplašinās iekšzemes virzienā, pirms Carnikavas sasniedzot >2 km platumu. Līdz ar to te izdalās vairākas atšķirīgas reljefa un ainavu joslas ar dažādu saglabāšanās un pārveidošanas pakāpi cilvēku darbības rezultātā. Tās ir sekojošas: pludmale, priekškāpu josla, daļēji pārpūsto krasta kāpu josla, jauno iekšzemes virzienā pārpūsto kāpu un deflācijas līdzenumu josla, primāro paralēlo kāpu josla, Garupes sengultne, Garciema lagūnas līdzenums un Gaujas deltas līdzenums.

Pludmale no Eimuru kanāla līdz pat Gaujas ietekai jūrā ir pastāvīgi smilšaina. Platums mainīgs: no 10–20 m ap 1.5 km garā iecirknī no Gaujas iekas uz rietumiem, līdz 25–40 m pārejā krasta joslā. Galvenā pludmales specifikā-ievērojama koku celmu, stumbru, zaru, mizu u.c. sapludu saskalojumu koncentrācija vismaz ap 2 km garā iecirknī uz R no Gaujas iekas. Arī šajā posmā pēdējos gados (līdz 2001.gada vētrām) augstā pludmale pastiprināti aizauga. 10–15 m platā joslā intensīvi veidojās smilšu kupsnas, strauji uz jūras pusi auga priekškāpa. Pēdējās novembra vētras ne tikai pilnīgi noskaloja embrionālos kāpu veidojumus, bet arī daļēji noskaloja priekškāpu.

No Mežciema līdz Gaujai priekškāpu josla nav sevišķi plata (20–35 m), jo galvenokārt labi izveidota ir tikai viena, augoša priekškāpa, kas stiepjas kā nepārtraukts 2–4 m augsts smilšu valnis, kas apaudzis kāpu graudzālēm un retiem kārklu puduriem. Vienīgi ap 1–2.5 km pirms Gaujas ietekas jūrā saglabājusies arī otra 1969.gada vētrā daļēji noskalota (krauja vēl labi saredzama) vecā priekškāpa (pelēkā kāpa?), kuru tagad vairs smiltis no pludmales nesasniedz. Vietām tā apaugusi kārkliem, citur priedēm. Vēl pirms 2001.gada vētrām uz Gaujas pusi no Mežciema uz augstās pludmales izveidojās līdz 1.5 m augsta jauna priekškāpa, bet vētrās tā tika pilnīgi noskalota.

Aiz priekškāpu joslas sākas ar priežu mežu apaugusi deflācijas josla ar sīkiem smilšu pauguriem un ieplacīnām vietām iezīmējas krastam paralēli lēzeni vaļņi.

Pēc krasta ģeoloģisko procesu monitoringa datiem visā posmā turpinās sanešu akumulācija un priekškāpas veidošanās (augšana augstumā un platumā uz augstās pludmales rēķina), ko epizodiski uz dažiem gadiem pārtrauc spēcīgas vētras. Izņēmums ir vienīgi ap 1 km garais krasta iecirknis pirms Gaujas ietekas, kur vismaz kopš 1987.gada (monitoringa dati) turpinās sistemātiska augstās priekškāpas noskalošana. 2001.gada novembra vētrās krasts tika noskalots par 6–15 m, pilnīgi pārrauta priekškāpa, sagāzta stādītā priežu jaunaudze un iekšzemē vairākus desmitus metrus tālu uzskalots 0,3–0.7 m biezs smilts slānis. Priekškāpā ap 1.6 km garā iecirknī izveidojās 2–4 m augsta krauja. Mežciema – Gaujas posma priekškāpa ir jauna, tā izveidojusies pēc postošās 1969.gada viesuļvētras.

Aiz deflācijas joslas (seko aiz priekškāpas) kā siena paceļas vidēji 200–300 m platā primārā, vietām nedaudz iekšzemes virzienā pārpūstā (ar atsevišķām nelielām paraboliskām kāpām) krasta kāpu grēda. Kāpu grēdas garums ap 3 km. Pati lielākā ir Mežciema paraboliskā kāpa (sākas aiz Eimuru kanāla), kas daļēji apbūvēta vasarnīcām. Vēl 20.gs. sākumā tā bija ceļojoša un sasniedza Langas upi.

Aiz augstās krasta kāpu grēdas seko 350–500 m plata paralēlo kāpu josla, kas stiepjas līdz pat Langai. Lugas upes šauro ieplaku no abām pusēm pavada augstākas paralēlas kāpu grēdas. Lugas garā kāpa ir līdztekus Lugas vecupei iekšzemes pusē. Tā iezīmē Litorīnas jūras Garciema lagūnas seno krastu. Tā ir kā šaurs un augsts kāpu valnis ar tādu pat orientāciju kā zemākās paralēlās kāpas Lugas jūras pusē. Kāpa ir apaugusi ar silu un mētrāju (Riekstiņš, 1975).

Ap 4 km garais krasta posms uz A no vietas, kur paralēlās kāpas un Luga apraujas (pazīd zem jaunākajām nesen ceļojošām kāpām), līdz pat Carnikavai un Gaujas deltai stiepjas savdabīgs vēl pagājušā gadsimtā plašais ceļojošo kāpu izplatības rajons. Cilvēku darbības rezultātā, iznīcinot mežus un augu segu, varenā krasta kāpu grēda sāka ceļu iekšzemes virzienā un pārvietojās vairāk nekā 1 km tālu, iznīcinot senāko reljefu, aizberot Langu, kas pirms tam, domājams ietecēja Gaujā, kā arī aizberot plakano, Gaujas deltas rajona pazeminājuma joslu ar vairākus metrus biezu smilšu slāni.

Pārpūsto, ceļojošo kāpu rajons starp Garupes staciju un Carnikavu iezīmējas ar atsevišķām augstām dažādas formas kāpām, arī paraboliskām kāpām, un plašām deflācijas ieplakām. Pazīstamākā un viena no augstākajām kāpām ir Slēpotāju kalns (22.7 m vjl.) ar Slēpotāju ieplaku. Pašā Slēpotāju kalna vidū palicis neliels smiltīm neaizbērts Lugas upītes posms – Mazlandziņa. Viena no skaistākajām vietām šajā apvidū. Uz austrumiem no Slēpotāju kalna aiz pazeminājuma joslas garās ieplakas paceļas paraboliskā kāpa – Dižpalves kāpa. Par Dižpalvi jeb Lielo palvi vietējie iedzīvotāji sauc plašo vēja deflācijas ieplaku starp Dižpalves kāpu, kas vairāk nekā 1 km aizceļojusi iekšzemē. Pašu dziļāko ieplakas daļu dēvē par Garo zumpu (Garā ieplaku), jo te ir mitrs, aug zāle un niedres.

Aiz Lugas garās kāpas iekšzemes virzienā seko Garciema lagūnas līdzenums (galvenokārt līdz 3 m virs jūras līmeņa), kas pakāpeniski paaugstinās austrumu virzienā un gandrīz nemanāmi pāriet Baltijas ledus ezera līdzenumā. Tas daļēji pārpūsts, ar atsevišķiem kāpu pauguriem un kāpu grēdām. Plakanais lagūnas līdzenums meliorēts, daļēji apbūvēts.

Gauja – Saulkrasti (Pabaži)

Ap 10.7 km garais un 0.5–0.7 līdz 2.5 km platais krasta posms no Gaujas ietekas jūrā līdz Inčupes ietekai, ietver tagadējos jaunus un Litorīnas jūras krasta akumulatīvus, kā arī eolos veidojumus un dabā ar hidrogrāfisko tīklu sadalīts 2 posmos: Gauja – Lilaste (ap 6 km) un Lilaste – Inčupe (ap 4.7 km garš).

Gaujas – Lilastes posms pēc ģeoloģiskās uzbūves un reljefa dažādības atgādina iepriekšējo – Mežciema – Gaujas posmu. Dabā varam izsekot sekojošus reljefa veidojumu joslas: pludmali, priekškāpu joslu, sīkiņnotā un sīkpauguru eolās deflācijas joslu, augsto krasta kāpu grēdu, primāro, paralēlo kāpu joslu, nesen ceļojošo kāpu grēdu ar deflācijas laukiem, seno pārpūsto kāpu joslu, Garezeru ieplaku, Litorīnas jūras smilšaino līdzenumu.

Pludmale pastāvīga smalkas – vidēji rupjas smilts, parasti augsta, sausa, sevišķi piemērota rekreācijā, bet iespējams maz izmantot, jo tālu no ceļiem. Otra galvenā pludmales īpatnība – daudz sapludu – Gaujas jūrā iznesto koku stumbru, celmu un zaru, kas R, ZR vēju ietekmē, tiek pieskaloti austrumu krastā. Pludmales platums 40–60 m. Vienīgi pašā Gaujas ietekas rajonā (ap 0.5 km garš) pludmale visbiežāk šaura (10–20 m), lai gan atsevišķos gados, kad Gaujas ieteka atvērta vairāk uz rietumiem, pludmales platums var sasniegt pat 60–80 m. Dominējošā garkrasta sanešu plūsma uz austrumiem nodrošina pastāvīgi jaunu Gaujas jūrā ienesto smilšu masu izskalošanu pludmalē. Tāpēc Gaujas – Lilastes posmā ievērojams sauso smilšu apjoms sekmē sevišķi augstas un varenas priekškāpas izveidošanos un saglabāšanos pat spēcīgu vētru laikā. Vienīgi ap 0.5 km garā iecirknī no Gaujas ietekas uz austrumiem, priekškāpa tiek sistemātiski erodēta. Te izveidojusies līdz 3–4 m augsta krauja.

No Gaujas līdz Lilastei ir izveidojusies viena no visiespaidīgākajām priekškāpām Latvijas piekrastē. Tās relatīvais augstums sasniedz 4–6 m, bet platums – līdz 50–60 m. Priekškāpa ir stacionāra, bet ilgstošu bezvētru periodā (1992.–2001. g.) – progresējoša. Tā paplašinājās jūras virzienā uz augstās pludmales rēķina, vai arī esošās augstās priekškāpas priekšā izveidojās pilnīgi jauna (pirms Lilastes ietekas). 2001. gada vētrās jaunās priekškāpas josla tika daļēji noskalota. Priekškāpa apaugusi kāpu graudzālēm, bet kores daļa – atsevišķiem lieliem kārklu puduriem. Pēc neatkarības atgūšanas cilvēku ietekme niecīga. Pirms 1990.–91. gada padomju armijas Lilastes poligons, kur pludmale visā garumā no Gaujas līdz Lilastei tika izmantota kā smagās bruņutehnikas braukšanas mācību poligons.

Aiz priekškāpas pazemināta josla ar sīkiem kāpu pauguriem, bet aiz tās seko varena krastam paralēlu divu kāpu grēdu josla ar šauru, garu ieplaku virkni starp tām (2–2.5 m vjl.). ZA virzienā abas kāpu grēdas saplūst vienā. Kāpu augstākās virsotnes sasniedz 20–28 m vjl. Joslas platums 600–700 m. Pret Lilastes dzelzceļa staciju dabiskā krasta kāpu grēda (josla) ir pārpūsta iekšzemes virzienā. Izveidojusies varena Lilastes paraboliskā kāpa, kas pagājušā gadsimta virzījās iekšzemes virzienā, apberot ceļu un ēkas. Vēl 20. gs 30. gados tā bija ceļojoša, tagad priežu mežu apaugusi labi redzama pie Lilastes stacijas kā stāva siena. Kāpu grēdu pārrauj Lilastes upes ieleja ar palieni un vecupēm.

Savdabīgs ainavas elements ir sekļie Garezeri, kas aizņem seklo līkumoto ieplaku. Tā sākas uz Z no Gaujas dzelzceļa stacijas un stiepjas līdz Lilastes stacijai, kur to aizbērusi kādreiz ceļojošā Lilastes kāpa. Iespējams, ka 0.3–0.6 km platā ieplaka ar gariem sekļiem ezeriņiem ir senās Gaujas gultnes fragments.

Aiz Garezeru ieplakas iekšzemes virzienā līdz Rīgas – Saulkrastu dzelzceļa līnijai plešas plakans Litorīnas jūras smilšainais līdzenums ar virsas absolūtā augstuma atzīmēm 2.5–5 m, vietām līdzenums pārpūsts, ar sīkiem kāpu pauguriņiem.

Lilaste – Inčupe

Galvenie reljefa veidojumi ir relatīvi jaunās kāpu ainavas, kur ceļojošās kāpas bija vēl pagājušā gadsimta sākumā. Kāpu grēdā atsevišķas augstākās virsotnes paceļas 28–30 m vjl. Plaša deflācijas reljefa josla ar viļņotu līdzenumu starp kāpu grēdu un priekškāpu joslu.

Priekškāpu josla vāji izveidota, tā saglabājas tikai ap 2 km uz austrumiem no Lilastes ietekas. Tālāk Pabažu virzienā tās vispār nav, bet ap 1.5 km garā iecirknī pirms Inčupes ietekas – kopš 1969. gada vētras izveidojies 2–4 m augsts stāvkrasts, kas tagad daļēji apaudzis.

Pludmale pastāvīgi smilšaina, tās platums rekreācijas sezonā 30–40 m. Ap 400 m pirms Inčupes ietekas 200–300 m garā iecirknī, kur nav priekškāpas, aiz pludmales ar nelielu kāpli sākas alkšņiem un bērziem apaudzis pamatkrasts – akumulatīviem smilšainiem jūras krastiem netipiska ainava. To noteica specifiskie apstākļi: pamatkrasta piekājes joslā izplūst gruntsūdeņi. Pēc vētrām, kad pludmales augstākā daļa stipri noskalota, avotu ūdeņi sīku strautiņu veidā pāri pludmalei plūst uz jūru. Tad te ir savdabīga slapjā pludmale visā tās platumā. Tas raksturīgi tikai atsevišķos gados.

Šis krasta posms jau no pagājušā gadsimta 30-iem gadiem pazīstams kā Nūdīstu pludmale. Te no Gaujas jūrā ieskalotie koku stumbri, celmi un zari tiek izmantoti savdabīgu norobežotu atpūtas vietu („aizgaldū”) izveidošanai.

Iekšzemes virzienā no iespaidīgās pārpūsto kāpu grēdas līdz dzelzceļa līnijai un tālāk iekšzemē plešas Baltijas ledus ezera smilšainais līdzenums ar nelieliem kāpu pauguriem un pārpurvotām ieplakām.

1.3.3 Hidroloģija

Dabas parka „Piejūra” nozīmīgākā rekreatīvā un ainaviskā bagātība ir Rīgas līča ūdeņi, smilšainā seklūdens josla ar 3–4 zemūdens smilšu vāļiem un smilšu pludmale. Visā posmā no Lielupus līdz Inčupēi smilšu pludmales saglabāšanos un priekškāpu veidošanos nodrošina garkrasta sanešu plūsma, kas gar Rīgas līča Kurzemes krastu virzās gar visu Dienvidu krastu līdz pat Pabažiem, kur pakāpeniski apsīkst, saskaroties ar otru gar Rīgas līča Vidzemes krastu no ziemeļiem nākošo plūsmu. Smilšaino pludmaļu, priekškāpu, kāpu un līdzenumu veidošanā ievērojama loma pēdējo 4–7 tūkstoš gadu laikā bijusi arī lielo upju – Lielupes, Daugavas un Gaujas jūrā ienestajiem aluviālajiem nogulumiem. Vēl tagad dabā un topogrāfiskajās kartēs labi redzami krasta līnijas izvērējumi Lielupes, Daugavas un Gaujas grīvās. Tagad tikai Gauja dabiski, neierobežoti jūrā ik gadus ienes smiltis, kas nonāk pludmalē.

Ainaviski, rekreācijā un piekrastes bioloģiskajā daudzveidībā sevišķi nozīmīgi ir visu triju lielo Latvijas upju grīvu rajoni ar sērēm nelielām saliņām, zemām paliņu pļavām un niedrājiem. Spēcīgo ziemeļrietumu vētru laikā vējuzplūdu ūdenslīmeņi upju lejtecēs visbiežāk paceļas par 1.5–1.8 m virs vidējā, appludinot zemās palienes. Sāļie jūras ūdeņi iespiežas upju grīvās.

No nelielām upēm vēl atzīmējama Lilaste, kas plašā Lilastes ezera ūdeņus (platība >1.86 km², 0.5 m vjl.) novada uz jūru, kā arī Inčupe, kas drenē mežaino Baltijas ledus ezera smilšaino līdzenumu.

Langas upe ir viena no savdabīgākajām dabas parka „Piejūra” ūdenstilpēm, lai gan vairākus gadsimtus atpakaļ tā funkcionēja kā upe. Langas dabā izsekojamais garums no Mežciema uz austrumiem ir ap 3.5 km. Kādreiz tā savienojusi Ķīšezeru ar jūru un Gauju. Ceļojošām kāpām vairākās vietās aizberot gultni (Garciema paraboliskā kāpa, Slēpotāju kalns), Langa no Mežciema līdz Gaujai faktiski ir sadalīta nelielos šauru un seklu ezeriņu posmos, kurus ietver kāpas.

Gleznaina ir nelielā Mazlandziņa, kas ieskauta starp augstām, stāvām kāpu nogāzēm pie Slēpotāju kalna. Mākslīgi raktais Eimuru kanāls pārrauj kāpu joslu un drenē Garciema lagūnas līdzenumu.

Savdabīgi ir Garezeri: 3.5 km gara trīs izstieptu, šauru (180 – 220 m) jomu izcelmes ezeru virkne Piejūras zemienes Rīgavas līdzenumā starp Gauju un Lilasti Carnikavas pagastā. To veido:

- Ziemeļu (Austrumu, Lilastes) Garezers: 0.6 km garš, vidējais dziļums 1.8 m, lielākais dziļums 3.0 m;
- Vidus Garezers: 11.4 ha (kopā ar salu – 12.8 ha), 1.35 km garš, vidējais dziļums 2.0 m, lielākais dziļums 4.0 m;
- Dienvidu (Rietumu, Lejas) Garezers: 11.9 ha, 1.2 km garš, vidējais dziļums 1.8 m, lielākais dziļums 3.5 m.

Ezeru virkne atrodas 300 – 1000 m attālumā no Rīgas jūra līča piekrastes, no jūras puses to norobežo kāpas, kas vietām ievirzījušās ezeros. Ezerus savieno 100 – 150 m platas purvainas starpas ar daļēji aizsērējušām un aizaugušām caurtecēm, līdz ar to notece uz Gauju ir minimāla (Tidriķis, 1995). Ezeriem ir bagātīga ūdens pieplūde no avotiem (pēc Aigara Liepiņa).

Ummis (Ummas ezers jeb Ummītis) atrodas Piejūras zemienes Rīgavas līdzenumā. Tā platība ir 25.4 ha, vidējais dziļums 2.9 m, lielākais dziļums 6.2 m. Ezeram pieteces un noteces nav, ūdens pieplūde ir no gruntsūdeņiem (Eipurs, 1998). Pēc Latvijas Vides aģentūras pētījumiem ezers novērtēts kā mezotrofs ar augstu ekoloģisko kvalitāti (LVA, 2001)

Serģa purvs izveidojies pēc ūdens līmeņa pazemināšanas Serģa ezerā, kas bijis sekls, aizaugošs piejūras ezers. 1906. gadā Serģa ezera platība bijusi 26.8 ha un lielākais dziļums 2 m (Ludwig, 1908, pēc: Suško u.c., 1999.), pašlaik ir saglabājies par 1 ha mazāks sekls, aizaugošs ezeriņš ar slīkšņainiem krastiem.

1.3.4 Augsnes

Dabas parks „Piejūra” ietilpst Piejūras augšņu rajonā. Uz eolo smilšu cilmiežiem dominē tipiskas podzolaugsnes, bet vāji drenētajos līdzenumos – velēnu glejaugsnes, velēnpodzolētās glejaugsnes, kā arī purvu augšnes. Jauno vēl pagājušā gadsimta 20–40-os gados ceļojošo kāpu rajonos augšnes vāji izveidojušās.

1.4 TERITORIJAS BIOĻĢISKĀIS RAKSTUROJUMS

1.4.1 Biotopi

Meži

Meži aizņem lielāko daļu dabas parka „Piejūra” teritorijas un ir biežāk sastopamie dabas parka biotopi. Dabas parka mežu sastāvu un izplatību nosaka gan teritorijas ģeomorfoloģija un augšnes, gan līdzšinējās mežu apsaimniekošanas īpatnības. Smilšainajā dabas parka teritorijā, kur dominē tipiskās podzolaugsnes, galvenokārt ir sastopami samērā vienvēidīgi sausie priežu meži. Ievērojami mazāk izplatītas ir bērzu, egļu un melnalkšņu audzes vai mistrotas šo koku sugu audzes, kā arī slapjie meži. Dabas parka mežu veģetācija lielākoties atbilst boreālajiem jeb ziemeļu skujkoku mežiem un tikai atsevišķās vietās sastopamās melnalkšņu audzes pieder Eirosibīrijas melnalkšņu staigājājiem. No mežu augšanas apstākļu tipiem dominējošie ir sils, mētrājs un lāns, kuri kopā veido gandrīz 80% no dabas parka „Piejūra” mežiem. Sils ir pats izplatītākais meža augšanas apstākļu tips. Relatīvi nelielā platībā ir sastopami arī priežu damakšņi, slapjie damakšņi un slapjie mētrāji, kā arī platlapju un šaurlapu kūdreņi, bet pārējo meža augšanas apstākļu tipu relatīvais īpatsvars ir niecīgs.

Kāpu grēdas un paugurus klāj vienvēidīgi priežu sili un vietām arī mētrāji, kas lielākoties ir ar nabadzīgu struktūru un nelielu sugu skaitu. Starpkāpu ieplakās šaurās joslās ir sastopami slapjie skujkoku meži, piemēram, priežu purvāji, jauktas skujkoku un lapukoku audzes kā bērzu – priežu damakšņi, kā arī vietām lapukoku audzes (melnalkšņu dumbrāji un kūdreņi), kas ievērojami palielina mežu daudzveidību, jo lapukoku mežos un slapjajos mežos ir ievērojami lielāka dažādu struktūru un sugu daudzveidība. Lapukoku meži lielākā platībā ir sastopami vienīgi teritorijā starp Langu un dzelzceļu uz austrumiem no Garciema – Garciema lagūnas līdzenumā, kur meloriācijas rezultātā kādreizējo bērzu – melnalkšņu dumbrāju vietā ir izveidojušies lapukoku kūdreņi. Pārējā dabas parka teritorijā dominējošie ir skujkoku meži.

Dabas parka „Piejūra” mežu vidējais vecums ir aptuveni 80 gadi, un lielākā daļa mežu ir 40–100 gadu veci. Jaunākas un vecākas audzes ir mazākā skaitā. Bioloģiskajai daudzveidībai īpaši nozīmīgās, kā arī ainaviskākās un no mežsaimnieciskā viedokļa pāraugušās audzes veido līdz 20% no kopējās mežu platības. Atsevišķas vecākās priežu audzes sasniedz 225 gadu vecumu, tādēļ dabas parka teritorijā vecuma ziņā ir ļoti atšķirīgi meži. Jaunākās audzes ir vienvēidīgas, turpretī vecās audzes ir ar dažādvecuma struktūru.

Mežu izciršanas rezultātā daudzviet dabas parka „Piejūra” teritorijā pagājušajā gadsimtā bija aktīvas t.s. ceļojošās kāpas, kas atstājušas būtisku ietekmi uz dabas parka ainavu. Ceļojošo kāpu apturēšanai daudzās vietās ir stādītas priežu audzes un veikta kāpu apmežošana.

Dabas parkā „Piejūra” 423.4 ha platībā (aptuveni 10% no dabas parka teritorijas) ir sastopami dabiskie meža biotopi, taču to izvietojums ir ļoti nevienmērīgs. Dabiskie meža biotopi koncentrējas galvenokārt starp Garciemu un Garupi, kā arī starp Garezeriem un jūru. Šīm teritorijām ir raksturīgs liels veco mežu īpatsvars. Pārējā teritorijā dabiskie meža biotopi ir izkliedēti atsevišķu nogabalu veidā jaunāku un vienveidīgāku audžu vidū.

Kāpas

Kāpas ir viens no tipiskākajiem dabas parka „Piejūra” biotopu tipiem. Vislielākās platības aizņem priekškāpas un embrionālās kāpas, mazāk sastopamas pelēkās kāpas. Dabas parks „Piejūra” ir vienas no plašākajām priekškāpām Latvijā. Tas saistīts ar smilšu uzkrāšanos. Līdz ar to var teikt, ka parka teritorijā priekškāpas ir šā kāpu tipa etaloni Latvijā. Pelēkās kāpas sastopamas šaurās joslās starp priekškāpām un mežu vai krūmājiem. Par kāpu attīstību un izplatību izklāstīts 1.3.2. nodaļā.

1.2.1. attēls. Kāpas Daugavgrīvā.

Pļavas

Gaujas kreisā krasta pļavas leļpus Carnikavas.

Pļavu kompleksā sastopama pļavas biotopu mozaīka – mitras, mēreni mitras un slapjas pļavas. Nelielas platības seklās ieplakās un mikroieplakās klātas ar pļavas lapsastes *Alopecurus pratensis* pļavām. Vislielākās platības aizņem pļavas bitenes *Geum rivale* pļavas, kā arī pūkainās pļavauzītes *Helictotrichon pubescens* pļavas. Slapjākās ieplakās un mikroieplakās konstatētas slapjas augsto grīšļu pļavas. Visos biotopos sastopamas tiem raksturīgas sugas. Sugu skaits sabiedrībās samazinājies pēc regulāras apsaimniekošanas pārtraukšanas. Konstatēta īpaši aizsargājamā augu suga – jumstiņu gladiola *Gladiolus imbricatus*, kā arī Gaujas ielejai raksturīgās pļavu un palieņu sugas Tatārijas plaukšķene *Silene tatarica* un kailā dobspārne *Cenolophium denudatum*, kas ierakstītas Sarkanajā grāmatā. Taču vislielāko vērtību piešķir iesālām augsnēm raksturīgā suga jūrmalas āžloks *Triglochin maritimum*, kas ierakstīts īpaši aizsargājamo sugu sarakstā.

Bulļu salas pļavas.

Lielāko daļu aizņem periodiski pārplūstošas pļavas, no kurām plašākās atrodas Bulļupes un Lielupes krastos. Sausākās vietās sastopamas pļavas ar jūrmalas armēriju *Armeria maritima*, mitrākās vietās ar jumstiņu gladiolu *Gladiolus imbricatus*.

1.2.2. attēls. Zemeņu āboliņš piejūras pļavā.

Līdzīgi kā Gaujas krastā arī šīm pļavām raksturīgs augājs ar mozaīkveida struktūru, kuru galvenokārt nosaka mikroreljefs un mitrums.

Ezeri

Garezeri ir dabīgi, maz aizauguši brūnūdens (diseitrofi) ezeri. Tiem raksturīgi lielākoties sausi, smilšaini vai kūdraini pieejami krasti. Ezeru rietumu krastus vietām veido stāva kāpas nogāze, bet austrumu krasti pārsvarā zemi. Dienvidu Garezera rietumu krastā zemsedzes izmīdīšanas dēļ kāpas nogāzē atsedzas kails smiltājs („pludmale”). Ezeru galos vietām krasti pārpurvojušies un izveidojies pārejas un augstais purvs, kas daļēji aizaudzis ar priedītēm un bērziņiem.

Vietām Garezeros šauras un skrajas virsūdens augāja joslas veido niedre *Phragmites australis*, grīšļi *Carex elata* un *C. rostrata*, šaurlapu vilkvālīte *Typha angustifolia*. Blīva šaurlapu vilkvālītes un niedru josla izveidojusies purvainajās Dienvidu Garezera piekrastēs.

Peldlapu augājs šajos ezeros veido plašāko no visām ūdensaugu joslām, tajā dominē dzeltenā lēpe *Nuphar lutea* un sniegbaltā ūdensroze *Nymphaea candida*, vietām sastopama peldošā glīvene *Potamogeton natans* un abinieku sūrene *Polygonum amphibium*.

Iegrimušais augājs nav raksturīgs Garezeriem. Vienīgi Dienvidu Garezerā atsevišķās vietās: ziemeļrietumu piekrastē un pie sašaurinājuma rietumu piekrastē ļoti mazās platībās sastopamas ezereņu *Isoētes* un Dortmana lobēlijas *Lobelia dortmanna* audzes.

Ummis jeb Ummītis pēc ūdens fizikāli ķīmiskajiem un bioloģiskajiem rādītājiem ir mezotrofs ezers (LVA, 2001), kurā vērojami cilvēka darbības izraisīti eutrofikācijas procesi – piekrastes seklūdens daļas aizaugšana ar niedrēm un ūdens ziedēšana.

Ummja ezeram raksturīgas labi izveidojušās augāja joslas. Augāja joslu nav vai arī tās ir ļoti skrajas vienīgi peldvietās.

Ummja ezeram raksturīgi lēzeni smilšaini krasti, izņemot slīkšņu dienvidaustrumu līča krastos. Ezeru krastos ir daudz peldvietu.

Ļoti savdabīga un Latvijā unikāla ar barības vielām nabadzīgiem (oligotrofiem) ezeriem raksturīga amfībisko augu josla, kas atkarībā no ūdens līmeņa ir pilnībā vai daļēji applūdusi, izveidojusies ezera dienvidu krastā, šaurākā (0.5–1 m) joslā arī rietumu un ziemeļaustrumu krastos. Tajā uz smilšainas grunts sastopamas augu sabiedrības, ko veido Dortmana lobēlija *Lobelia dortmanna*, sīpoliņu donis *Juncus bulbosus*, adatu pameldrs *Eleocharis acicularis*, plašā gundega *Ranunculus reptans*. Minētās augu sugas veido vitālas audzes, tikai kā pavadītājsugas šajās augu sabiedrībās sastopami purva pameldrs *Eleocharis palustris*, parastā niedre *Phragmites australis*, uzpūstais un pūkaugļu grīslis *Carex rostrata* un *C. lasiocarpa* u.c. augu sugas. Mitrajās krastos sastopams arī palu staipeknītis *Lycopodiella inundata*.

Virsūdensaugu joslā dominē un 5 m, vietām pat 10–50 m platas joslas veido parastā niedre *Phragmites australis*. Bieži sastopamas purva pameldra *Eleocharis palustris* un uzpūstā grīšļa *Carex rostrata* audzes un stāvā grīšļa *Carex elata* ciņi.

Peldlapu augu josla fragmentāra, to veido abinieku sūrenes *Polygonum amphibium* audzes.

Iegrimušo augāju veido gludsporu ezereņu *Isoētes lacustris* audzes. Vitālas un blīvas ezereņu audzes sastopamas visā ezera litorālē 0.7–2.5 m dziļumā.

Upes

Bazūnurga ir dabīgs neizžūstošs strauts ar šauru (5–10 m) melnalkšņu dumbrāja joslu krastos. Plašāka dumbrāja josla un ar krūmiem aizaudzis zāļu purvs, kur mitruma režīmu regulē bebrī, ir vietā, kur Bazūnurga šķērso Tallinas šoseju.

Gaujas piekrastē raksturīgs eitrofs virsūdens un iegrimušais augājs, ko veido niedre *Phragmites australis*, dižā ūdenszāle *Glyceria maxima* glīvenes *Potamogeton sp.* Veidojas smilšu sēres. Krastos smilšainas pludmales joslas, veidojas upju krastiem raksturīgā kārklu krūmāja un lapukoku meža josla.

Purvi

Serģa purva lielāko platību aizņem ar niedrēm, vietām arī ar priedītēm, bērziņiem un melnalkšņiem aizaudzis pārejas purvs.

Vietām purva ziemeļu, rietumu, dienvidaustrumu un centrālajā daļā saglabājušies atklāti pārejas purva biotopi, kuros dominē grīšļi *Carex rostrata*, *Carex nigra*, trejlapu puplaksis *Menyanthes trifoliata*.

Purva ziemeļu, ziemeļaustrumu un rietumu daļā nelielās platībās sastopami ar priedītēm daļēji aizauguši augstā purva biotopi.

Pārejas purva un augstā purva biotopos Serģa purva ziemeļu daļā sastopamas plašas un vitālas Austrumlatvijai raksturīgās augu sugas ārkauša kasandras *Chamaedaphne calyculata* atradnes.

Serģa purva ziemeļu un rietumu daļā nelielu platību aizņem slīkšņaini zāļu purva biotopi, kuros dominē grīšļi *Carex*, platlapu vilkvālīte *Typha latifolia*, purvāju purvparade *Thelypteris palustris*.

Serģa purva rietumu daļā saglabājies mazs (0,1 – 0,3 ha), sekls, aizaugošs diseitrofs ezeriņš ar parastā elša *Stratiotes aloides* audzēm.

1.4.2 Flora

Ezeru flora

Garezeru florā dominē ezeriem raksturīgās augu sugas: niedre *Phragmites australis*, šaurlapu vilkvālīte *Typha angustifolia*, grīšļi *Carex sp.*, dzeltenā lēpe *Nuphar lutea*, sniegbaltā ūdenroze *Nymphaea candida*.

Savdabīgāka ir Dienvidu (Rietumu) Garezera flora, kurš ir arī visvairāk pētītais no visiem Garezeriem. Pētījumu apkopojumu un detalizētu floras aprakstu (konstatēta 161 vaskulāro augu suga) savā darbā dod U. Suško (Suško, 1990). Ezerā konstatētas 5 retās oligotrofās lobēliju – ezereņu kompleksa sugas: Dortmana lobēlija *Lobelia dortmanna*, glutsporu ezerene *Isoetes lacustris*, dzeloņsporu ezerene *Isoetes echinospora*, sīpoliņu donis *Juncus bulbosus*, Dalekardijas avotsūna *Fontinalis dalecarlica* (Suško, 1990; Suško u.c., 1999).

Dzīvotspējīgas Dortmana lobēlijas un ezereņu populācijas U. Suško norādītajās atradnēs konstatētas arī 2002. gada jūlijā.

Ummja ezerā Latvijas Vides aģentūras veiktajos pētījumos konstatētas 16 ūdensaugu sugas, tajā skaitā arī ļoti bagātas un vitālas glutsporu ezerenes, sīpoliņu doņa un Dortmana lobēlijas atradnes (LVA, 2001).

Ummja ezera florai raksturīgas retās un īpaši aizsargājamās lobēliju-ezereņu kompleksa sugas: Dortmana lobēlija *Lobelia dortmanna*, glutsporu ezerene *Isoetes lacustris*, sīpoliņu donis *Juncus bulbosus*, palu staipeknītis *Lycopodiella inundata*. Sastopama arī Austrumlatvijai raksturīgā īpaši aizsargājamā augu suga – ūdeņu ērkšķuzāle *Scolochloa festuacea*.

Meža flora

Kāpu mežus veido dabiski veci skujkoku (priežu) meži, kā arī jaunākās mežu dabiskās attīstības stadijas pēc ugunsgrēkiem vai plašām vējgāzēm šā tipa mežos. Šis nosaukums ir nedaudz maldinošs tāpēc, ka tajā iekļautās meža sabiedrības veido arī daži lapkoki – galvenokārt purva bērzs, retāk apse un āra bērzs. Dabiski veci meži ir tie, kuri saglabājuši lielu daļu dabiskam mežam raksturīgu augu sugu, dažāda vecuma un garuma kokus, krūmus un lakstaugus, sūnas un ķērpjus. Īpaši nozīmīgi bioloģiskajai daudzveidībai ir meži, kuros galvenās koku sugas ir ar dažādu stumbra caurmēru, novērojama pašizretināšanās un lauču veidošanās. Veci dabiski meži ir laba augšanas vieta (biotops) daudzām retām un apdraudētām augu sugām, īpaši sūnām, ķērpjiem, sēnēm.

Pēc meža augšanas tipiem dabas parka „Piejūra” teritorijā sastopami lielākoties sils, mētrājs, lāns, damaksnis. Kāpu sausieņu mežos valdošā suga ir parastā priede, stādījumos dažviet sastopamas Veimuta priede un Bengsa priede. Mētrajā aug arī parastā egļe, purva bērzs, āra bērzs, parastā apse, dumbrājā melnalksnis, retāk baltalksnis. Pamežā parastais pīlādzis, parastais ozols, kārkli, parastais pabērzs, traulais krūklis, parastais kadiķis, kā arī cilvēka darbības rezultātā ieviesušās sugas, kā ķekaru korinte, krokainā roze, parastais ceriņš, sarkanā jāņoga, sarkanais plūškoks. Kāpās stādīti arī parastais ozols, spožā klintene.

Vietumis dabas parkā „Piejūra” konstatēti arī pārmitrie meži (pēc Latvijas mežu tipoloģijas) – melnalkšņu dumbrāji, kur koku stāvā dominē melnalksnis ar purva bērza, parastās egles piejaukumu, ar vidēji biezu krūmu stāvu, kur bija sastopams parastais krūklis, kārkli, zemsedzē bija sastopama dzeloņainā ozolpārde, parastā sievpārde, lēdzerkste, parastā zeltene, purva purene, kā arī grīšļu sugas – ciņu grīslis, meža meldrs u.c. Uz ciņiem sastopamas mellenes un sūnas ar daudzveidīgu sugu sastāvu.

Kā dabiskajām augtēm svešas sugas sastopamas spožā klintene, ķekaru korinte, krokainā roze, sarkanā jānoga, sarkanais plūškoks.

Sausieņu mežu lakstaugu stāvā dominē pļavas nārbulis, bieži sastopama čemurainā mauraga, dzeltenā zeltgalvīte, epizodiski mazā skābene, parastā vīrcle, laimes palēcīte, apaļlapu ziemciete, apaļlapu pulkstenīte, šaurlapu ugunspuķe, zemteka, parastā salātene, meža kosa, sievpārde, melnā ozolpārde, dzeloņainā ozolpārde, ozolu kailpārde, kalnu norgalvīte, platlapu plaušķene, lauku sīkķersa, plostbārži, mauragu rūgtpiene, egļu lāčtauce, kāpu nogāzēs nelielus laukumiņus dažviet veido lauku vībotne. Atsevišķās vietās samērā blīvas audzes veido Eiropas septiņstarīte, divlapu žagatiņa, maijpuķīte, daudziedu mugurene. Lielākas audzes veido liektā sariņsmilga, kāpu nogāzēs sastopama zilganā kelērija, auzenes, smiltāju kāpuniedre, smiltāju ciesa, parastā smaržzāle, vilkakūla, smilts grīslis un pūkainā zemzālīte. Visos mežu tipos sastopams sila virsis, melnā vistene, mētrājā daudz melleņu, mazāk brūkleņu, zīleņu.

No Latvijā retāk sastopamajām sugām visā dabas parka teritorijā tika atrasta zaļganā ziemciete, čemuru himafila. Pļavas silpurene lielākā skaitā sastopama Rītabuļļos, Vakarbuļļos, mazāk posmā Vecāķi – Gauja. Vietumis visā apsekotajā teritorijā sastopami staipekņi. Atrasta arī smaržīgā naktsvijole, ložņu saulenīte, sarkanā dzeguzene. Atsevišķās vietās novēroti blīvi noauguši laukumi ar mūžzaļo milteni. Vakarbuļļos kāpas pakājē konstatēta ziemeļu linneja.

Kāpu mežu zemsedzi galvenokārt veido sūnas un ķērpji. No ķērpjiem dominē briežu kladina, meža kladina, mīkstā kladina, tievā kladina, Islandes cetrārija, starp kurām nelielu grupiņu veidā sastopama zvaigžņveida kladina. Vietām ķērpji stipra vēja ietekmē veido spilvenveida vai nepārtrauktus, blīvus ķērpju klājumus. Blīvas ķērpju audzes vairāk atklātās vietās veido collas ķērpis. Mikroreljefa paaugstinājumos neaizņemtās vietās uz kailas smilts aug dzeloņainā cetrārija. Starp sūnām vietām audzes veido atskabargainā kladonija, slaidā kladonija, mīkstā un suņu peltīgeras. Samērā bieži sastopamas cirtainā un dakšainā kladonijas. Tīrās smiltīs starp graudzālēm atrodama arī kausvieda, ragveida, īlenveida tumšzaļā kladonija.

No sūnaugiem sausās atklātās vietās aug sirmā sarmenīte. Daudz sūnu stāvā ir Šrēbera rūsaīne, tīrā zaļkāte, spīdīgā stāvaine, kāpu atklātākajās vietās daudz kadiķu, dzegužlins (lāčsūna). Bieži visā apsekotajā teritorijā ir sastopamas viļņainā divzobe, slotiņu divzobe, retāk lielā divzobe, maldinošā divzobe. Samērā reti ir zilganā baltsamīte (posmā Lilaste – Gauja). Mitrākās kāpu ieplakās aug parastā kociņsūna. Atsevišķās vietās sastopamas arī lielā spuraine, parastā spuraine, purva krokvecīte, šaurlapu sfāgns, kalnu divzobe. Uz koku stumbru pamatnes aug ciprešu hipns.

Kāpu flora

Kāpās pārsvarā aug sausummīloši augi. Liela daļa no augiem pieder litorālajām augu sugām. Tās ir sugas, kuras Baltijas jūras reģionā spēj augt tikai jūras piekrastē. Tātad tām ir ļoti ierobežota augšanas teritorija. Raksturīgākās augu sugas pludmalēs ir Baltijas šķēpene, kālija sālszāle un jūrmalas balodene; embrionālajās kāpās un priekškāpās: smiltāju kāpuniedre, smiltāju kāpukviesis un Baltijas kāpuniedre; pelēkajās kāpās: kāpu auzene, zilganā kelērija, mazais māršils. Kāpās konstatētas arī Latvijā retas augu sugas: Gmelina alise, pļavas silpurene, sarkanā dzeguzene.

Pļavu flora

Dabas parkā „Piejūra” pārstāvēti dažādi pļavu tipi. Floras retumu ziņā nozīmīgākās ir palieņu pļavas. Tajās atrastas 8 Latvijā apdraudētās augu sugas: jūrmalas armērija, zemeņu āboliņš, purva pienene, rūgtā drudzenīte, jumstiņu gladiola, Baltijas un stāvlapu dzegužpirkstīte, jūrmalas āžloks. Īpaši nozīmīgas ir jumstiņu gladiolas un jūrmalas armērijas atradnes. Jūrmalas armērija Latvijā sastopama tikai Lielupes un Daugavas grīvu rajonos. Gaujas pļavās sastopamas vēl Tatārijas plaušķene un kailā dobspārne, kas ierakstītas Latvijas Sarkanajā grāmatā.

1.4.3 Fauna

Putnu fauna

Kopā teritorijā konstatētas 232 putnu sugas.

Teritorijas ligzdojošo putnu fauna (120 sugu ligzdošana konstatēta, vēl 18 sugu ligzdošana ir iespējama) ir samērā bagāta, galvenokārt pateicoties trim teritorijām — Daugavgrīvai (M. Strazds, A. Strazds 1983), Lielupes grīvai (Stoll 1931, Strazds 1983) un Gaujas grīvas kreisā krasta pļavām un vecupēm, kas nodrošina visu reto ūdensputnu un bridējputnu ligzdošanai nepieciešamos apstākļus. Visnozīmīgākā no šīm teritorijām ir Daugavgrīva, kura kopš 1980. gadiem ir krietni aizaugusi. Tāpēc vairums tolaik ligzdojošo putnu tur vairs nav sastopami. Nozīmīgas atsevišķu reto un aizsargājamo sugu (mazais zīriņš, jūras zīriņš, jūrasžagata) ligzdošanas vietas ir smiltāji un smilšainas salas upju (Daugavas, Lielupes, Gaujas, Lilastes) grīvās un to lejtecēs.

Pārējā teritorijā, kas galvenokārt ir sauss priežu mežs un klajas, smilšainas kāpas, ligzdojošo sugu ir samērā maz, kā tas raksturīgs šādiem biotopiem (Priednieks, Strazds u.c. 1989). Kā nozīmīgākās mežos ligzdojošās sugas būtu minamas sila cīrulis, meža balodis, purva piekūns (abi pēdējie, iespējams, izzuduši). No varbūtēji ligzdojošajām sugām nozīmīgākais ir ūpis. Nozīmīgākā kāpās ligzdojošā suga ir stepes čipste. Pie tam jāatzīmē, ka no četrām sugām, kuras teritorijā vairs neligzdo – zaļās vārnas, rubeņa, baltā stārķa, un cekulainā cīruļa, – divas ir saistītas tieši ar šo biotopu (zaļā vārņa un cekulainais cīrulis) un izzušanas iemesls, visticamāk, ir traucējumu faktora iedarbība (rubenim un cekulainajam cīrulim).

Teritorijā ligzdošanas sezonas laikā regulāri sastopamas vēl 42 putnu sugas, kuras te neligzdo (vai ligzdo ļoti reti, vai niecīgā skaitā), bet barojas, vai atpūšas.

Cauri teritorijai iet viens no Eiropā nozīmīgākajiem gājputnu migrāciju ceļiem, t.s. Baltās – Baltijas jūras migrāciju ceļš. Tādēļ teritorijā sastopamas ļoti daudzas caurceļojošas putnu sugas – kopā ar reti sastaptajiem ieceļotājiem 172 sugas, tai skaitā gandrīz visas Latvijā sastopamās bridējputnu sugas un lielākā daļa visu iespējamo ūdensputnu, kuriem jau minētās divas upju grīvas un Daugavgrīvas pļavas (kā arī ārpus teritorijas esošā Vecdaugavas atteka) ir nozīmīgas atpūtas un barošanās vietas. Jāatzīmē, ka patiesais caurceļojošo sugu skaits varētu būt krietni lielāks, jo par daudzām dziedātājputnu sugām nav informācijas par to caurceļošanu, jo pēdējās desmitgadēs dabas parka „Piejūra” teritorijā ne speciālas migrāciju uzskaites, ne putnu ķeršana nav veikta. Kā nozīmīgākās caurceļotājas būtu minamas kuitālas, šnībīši un citi bridējputni, upju grīvās regulāri uzturas lieli kaiju un dažkārt arī zīriņu bari. Lielā skaitā caurceļo arī bezdelīgas un čurkstes, kam teritorijā esošie niedrāji un, retos gadījumos arī kāpu kārkli ir nozīmīgas atpūtas vietas ceļošanas laikā.

Ziemojot konstatētas 72 sugas, pie tam piekrastes ūdeņos ziemojošo ūdensputnu sugu sastāvs ir samērā nabadzīgs. Tas izskaidrojams ar samērā trūcīgu jūras bentosa sastāvu (A.Stīpnieces dati) un, iespējams, arī ar intensīvu satiksmi. Vislielākā skaitā sastopamas dažādas kaijas, atsevišķos gados (atkarībā no ledus stāvokļa līcī) lielā skaitā ziemo kākauļi, teritorijā regulāri barojas jūras ērglis.

Bezmugurkaulnieku fauna

Dabas parkā „Piejūra” ir veikta samērā plaša bezmugurkaulnieku faunas izpēte, tajā skaitā arī speciāli pētījumi par šīs teritorijas cikādēm (Danka 1961), skrejvabolēm (Stiprais 1975), plēvspārņiem (Poikāns 1982) un tauriņiem (Stiprais 1984). Taču lielākā daļa no literatūrā norādītajām ziņām ir novecojušas un vairs neatspoguļo pašreizējo situāciju, jo daļa no biotopiem ir stipri pārveidoti, bet jaunāka informācija ir tikai par atsevišķām bezmugurkaulnieku sugām, un tā nav publicēta.

Tipiskākās dabas parka „Piejūra” bezmugurkaulnieku sugas ir sausu priežu mežu, kāpu un smiltāju sugas. Tā kā dabas parkā ir liela biotopu dažādība, un tā teritorijā ietilpst ne tikai sausie priežu meži, kāpas un smiltāji, bet arī pļavas, jūras piekraste un vairāki ezeri, tad parkā ir sastopama ļoti daudzveidīga bezmugurkaulnieku fauna. Lai gan atsevišķi biotopi, piemēram, mitrās pļavas ir relatīvi nelielā platībā, tomēr šo biotopu klātbūtne ievērojami palielina bezmugurkaulnieku sugu daudzveidību.

Nozīmīgākās priežu mežu sugas ir lielais dižkoksngrauzis (*Ergates faber*), priežu sveķotājkoksgrauzis (*Nothorhina punctata*), lielā krāšņvabole (*Chalcophora mariana*), kā arī dzeltenā un kuprveida laupītājmušas (*Laphria flava* un *L. gibbosa*). Šo sugu attīstība, kā arī lielā mērā kopējā priežu mežu bezmugurkaulnieku sugu daudzveidība ir atkarīga no saules apspīdētām liela diametra priežu kritālām vai stumbeņiem, ļoti vecām augošām priedēm ar lieliem resniem zariem (arī atsevišķiem kokiem ārpus meža) un meža ilglaicības – vecu priežu un atmirstošas koksnes pieejamības ilgstošā laika periodā. Meža dažādvecuma struktūra un atmirusi koksne dažādās trupēšanas pakāpēs nodrošina dzīvesvietas lielākam bezmugurkaulnieku sugu skaitam, jo dažādas sugas apdzīvo atšķirīga vecuma priedes un to kritālas.

Nozīmīgākās kāpās un smiltajos sastopamās bezmugurkaulnieku sugas ir jūrmalas smilšvabole (*Cicindela maritima*), slaidā kāpublakts (*Chrorosoma schillingi*), parkšķis (*Psophus stridulus*), Šrenka kamene (*Bombus schrencki*), armēriju gartaustkode (*Aristotelia brizella*) un garlūpas racējlapsene (*Bembix rostrata*). Šīm sugām ir nepieciešamas saules labi apspīdētas smilšainas vietas ar ļoti skraju augāju vai bez tā. Parkšķis un slaidā kāpublakts sastopami uz graudzālēm, bet pārējās nosauktās sugas smiltīs veido alas kāpuru attīstībai. Tādēļ tās ir sastopamas vietās, kur smiltis ir stailas – nenotiek aktīva smilšu pārpūšana vēja ietekmē, kā arī stipra izbrādāšana. No otras puses smiltāju bezmugurkaulnieku sugu daudzveidību apdraud arī šo biotopu aizaugšana ar graudzālēm vai mežu (priedēm), jo izzūd no augāja atsegtie smilšu laukumi, kā arī palielinās apēnojums.

Pārējie biotopi – saldūdens biotopi un pļavas aizņem relatīvi nelielu dabas parka „Piejūra” teritoriju, taču arī šajās vietās ir atrodamas nozīmīgas bezmugurkaulnieku sugas. Gaujas grīvas rajonā ir sastopams trauslais diļgliemezis (*Myxas glutinosa*), Ummī – raibgalvas purvuspāre (*Leucorrhynia albifrons*), bet Langā ir konstatēta dzeltenkāju upjuspāre (*Stylurus flavipes*). Visas trīs nosauktās ūdens bezmugurkaulnieku sugas apdzīvo ūdenstilpes un ūdensteces ar tīru ūdeni un smilšainu gultni.

1.5 TERITORIJAS SOCIĀLEKONOMISKAIS RAKSTUROJUMS

1.5.1 Demogrāfiskā analīze

Dabas parka „Piejūra” teritorijā pastāvīgo iedzīvotāju ir ļoti maz, jo gandrīz visas apbūvētās teritorijas atrodas ārpus parka robežām. Vienīgā parkā ietvertā apdzīvotā teritorija ir Vakarbuļļos.

1.5.2 Teritorijas izmantošanas veidi

Dabas parka „Piejūra” teritorija tiek izmantota mežsaimniecībai, lauksaimniecībai, atpūtai, tūrismam, sportam un izglītībai.

Dabas parka „Piejūra” lielāko daļu aizņem meži, kuros ir ierobežota mežsaimnieciskā darbība. Meži tiek izmantoti arī sēņošanai un ogošanai. Nelielas platības dabas parkā „Piejūra” aizņem pļavas. No tām nozīmīgākās ir Buļļu salā un tās izmanto kā ganības govīm. Pirms dažiem gadiem pļavu un ganību platības bija daudz lielākas un tās tika gan ganītas, gan pļautas.

Daudzveidīgas atpūtas iespējas nodrošina plašās smilšainās pludmales, atklātās kāpas un gleznainās meža ainavas (dažāda augstuma un virzienu kāpas, veci meži ar īpatnējiem kokiem). Populārākā dabas parka „Piejūra” izmantošana ir atpūta jūras krastā. Jūras pludmale un atklātās kāpas tiek izmantotas, lai peldētos, nodarbotos ar sportu, sauļotos vai pastaigātos. Lielākā daļa no atpūtniekiem ir atbraucēji no lielajām pilsētām; cilvēku piekļūšanu jūrai veicina dzelzceļa un šosejas tuvums. Vislielākais atpūtnieku skaits ir Vecāķu pludmalē, kur 2002. gada vasarā vienā dienā konstatēti 10 000 apmeklētāji. Kaut gan lielākā daļa atpūtnieku pludmalē ierodas neorganizēti, viņu vidū ir arī organizētas interešu grupas – volejbola un futbola spēlētāji, pensionāri, natūristi u.c. Atpūtai un pastaigām tiek izmantots arī mežs un pļavas.

Dabas parka „Piejūra” mežos dabiski šķēršļotais apvidus un dabas pieminekļi sniedz daudzveidīgas tūrisma un sportošanas iespējas. Dabas iepazīšanas un izziņas iespējas sniedz arī upes, dažādu tipu meži un pļavas un to sugas. Parkā tiek organizētas orientēšanās sporta sacensības un notiek arī cita veida tūrisma pasākumi ar ekotūrisma ievirzi. Ziemā parku ir iecienījuši slēpotāji. Neregulāri tiek organizēti tādi masu pasākumi kā veloralliji un skrējieni.

Par parka senāko teritoriju no Vecāķiem līdz Carnikavai ir izdota orientēšanās karte (1994), kurā kā apskatīšanas vērti objekti norādītas interesantākās kāpas un īpatnēji koki. Kā neparastākā atzīmēta Latvijas lielākā paraboliskā kāpa – Garciema kāpu amfiteātris ar virsotnēm Legzdiņu kalnu, Augsto Vērotavu un Ērgļu Līdzdas kāpu. Ieteikts apskatīt arī Rožu kāpu ar Elizabetes virsotni, Dzīvības ieleju, Ievu gravu, Slēpotāju ieplaku, ieputināto priežu audzes, Vientuļo priedi, Vārtu priedes un Līko priedi ar atkailinātām gaisa saknēm.

Nozīmīgus izglītības un putnu vērošanas tūrisma resursus sniedz dabas parka putnu fauna. Daugavgrīvā, Lielupes grīvā un Gaujas grīvas kreisā krasta pļavās un vecupēs vērojama liela ligzdojošo putnu sugu daudzveidība; cauri teritorijai iet viens no Eiropā nozīmīgākajiem gājputnu migrāciju ceļiem. Daugavgrīvu regulāri apmeklē putnu vērotāji gan no Latvijas, gan ārzemēm. Veicot atbilstošus labiekārtošanas pasākumus, putnu vērošana varētu kļūt par vienu no nozīmīgākajiem teritorijas izmantošanas veidiem.

Lai aizsargātu šos resursus, nozīmīgākajās putnu vietās būtu saglabājamās labi apskatāmas, bet no cilvēku tiešas piekļūšanas brīvas zonas, kur putniem ligzdot un atpūsties. Kā galvenās minamas Daugavgrīva, liedaga daļa Gaujas grīvas kreisajā krastā un Mīlestības sala Daugavā.

1.6 IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS

- Barševskis A., Savenkov N. 2001. Materials on Latvian Buprestidae (Coleoptera) fauna. - Latv. Entomol. 38: 27-35.
- Baumanis J., Celmiņš A. 1995. Latvijas Ornitofaunistikas komisijas pārskats par 1993. un 1994. g. Putni dabā: 5.2: 71.–81.
- Baumanis J., Mednis A. 1985. Latvijas Ornitofaunistikas komisijas darbības pārskats (1978–1984). Retie augi un dzīvnieki. 6: 38.–44.
- Baumanis J., Mednis A. 1988. Latvijas Ornitofaunistikas komisijas darbības pārskats (1986). Retie augi un dzīvnieki. 9: 50.–54.
- Bogdanowicz H. 1937. Invasion des grossen Buntspechtes 1935. Mitteilungen über die Vogelwelt. 36: 9.
- Bogdanowicz H. 1937. Invasionsvögel und Herbstzug 1935. Mitteilungen über die Vogelwelt. 36: 7.–9.
- Bušs M. 1960. Latvijas kāpu smiltāji un to apmežošana. 160 lpp.
- Celmiņš A. (sast.) 2000. kopsavilkums par interesantākajiem putnu novērojumiem 2000. gadā. Putni dabā 10.4: 21.–28.
- Celmiņš A. (sast.) 2002a. kopsavilkums par interesantākajiem putnu novērojumiem 2001. gada rudenī. Putni dabā 11.3: 4.–6.
- Celmiņš A. (sast.) 2002b. kopsavilkums par interesantākajiem putnu novērojumiem 2001./2002. gada ziemā. Putni dabā 12.1: 30.–32.
- Celmiņš A., Baumanis J. 1998. Pārskats par retiem putniem Latvijā 1996.–97. gadā. Putni dabā. 8.2: 1.–10.
- Celmiņš A., Baumanis J. 2000. Pārskats par retiem putniem Latvijā 1998.–99. g. Putni dabā. 10.3: 12.–20.
- Celmiņš A., Baumanis J. un Mednis A. 1993. List of Latvian bird species 1993. Rīga, „Gandrs” 36 lpp.
- Danka L. 1961. Cikādes Rīgas jūras līča piekrastē pie Garcima. - Latv. Entomol. 3: 59-61
- Eberhards, G. 1994. Daugavgrīvas sala. Latvijas daba: 1. sēj. Latvijas Enciklopēdija, Rīga, 222. lpp.
- Eberhards G. 1999. Gauja un Carnikava pirms 300 gadiem. Dabas un vēstures kalendārs 2000.gadam. Zinātne, 183-185.
- Eberhards G. 2000. Hidrotehnisko būvju celtniecība Daugavas grīvā un Rīgas līča Dienvidu krasta joslas izmaiņas pēdējos gadsimtos. LU 58.zinātniskās konference. Zemes un vides zinātņu sekcijas. Referātu tēzes.Rīga, LU, 141- 144.
- Eipurs I., 1998. Ummas ezers. - Latvijas daba III sēj.. Enciklopēdija. a/s Preses nams. 6. lpp.
- Ek T., Suško U., Auziņš R. 1998. Mežaudžu atslēgas biotopu inventarizācija. Metodika. Rīga, 76. lpp.
- Enciklopēdija Rīga. 1988. GER.
- Kabucis I., 2000. Biotopu rokasgrāmata. Eiropas savienības aizsargājami biotopi Latvijā.
- Kreilis M. (sast.) 1990. Jaunumu apskats. Putni dabā 3: 186.–191.
- Latviešu konversācijas vārdnīca 2 sējums. 1927.– 1928. A.Gulbja apgāds, Rīga.
- Latviešu konversācijas vārdnīca 3 sējums. 1928.– 1929. A.Gulbja apgāds, Rīga.
- Latviešu konversācijas vārdnīca 8 sējums. 1932.– 1933. A.Gulbja apgāds, Rīga.
- Latviešu konversācijas vārdnīca 13 sējums. 1935.– 1936. A.Gulbja apgāds, Rīga.
- Latvijas pagasti. Enciklopēdija, 1. sējums. 2001. A/s „Prese nams”, Rīga.
- Latvijas pagasti. Enciklopēdija, 2. sējums. 2002. A/s „Prese nams”, Rīga.
- Latvju enciklopēdija 1. sējums. 1950.-1951. Apgāds „Trīs zvaigznes”, Stokholma.
- Latvju enciklopēdija 2. sējums. 1952.-1953. Apgāds „Trīs zvaigznes”, Stokholma.
- Latvju enciklopēdija 3. sējums. 1953.-1955. Apgāds „Trīs zvaigznes”, Stokholma.
- Liepa A. 1982. Vētrasburātāja — *Oceanodroma leucorhoa* (Vieill.) — novērojums Rīgas jūras līča piekrastē. Retie augi un dzīvnieki. 3: 39.–41.
- Matrozis R. 2001. Novērojumi Latvijas piekrastē 1999. gadā. Putni dabā. 11.2: 10.–17.
- Opermanis O., Strazds M., Pēterhofs E., Strazds A. 1996. Putni Latvijas piekrastē: skaita izmaiņas, izplatība un pašreizējais stāvoklis. Putni dabā. 6.1: 2.–14.
- Ozols G. 1982. Priedes un egles dendrofāgo vaboļu faunas pētījumi Latvijas PSR. - Latv. Entomol. 25:20-36
- Poikāns M. 1982. Latvijas bišu (Hymenoptera, Apoidea) fauna un ekoloģija. 2. Pētījumi Skrīveros un Kalngalē. - Latv. Entomol. 25:41-58.
- Poikāns M. 1990. Jaunas ziņas par Latvijas bišu (Hymenoptera, Apoidea) faunu un ekoloģiju. - Latv. Entomol. 33: 21-26.
- Priednieks J. 1985. Purva piekūna — *Falco columbarius* L. — ligzdošana Rīgas pilsētas teritorijā. Retie augi un dzīvnieki. 6: 56.–63.
- Priednieks J., Strazds M., Strazds A., Petriņš A. 1989. Latvijas ligzdojošo putnu atlants 1980–1984. „Zinātne”, Rīga, 352 lpp.
- Rāčenis J. 1940. Dažas stepju čipstes — *Anthus c. campestris* (L.) perēšanas vietas Latvijā. Daba un zinātne 4: 129.–131.
- Riekstiņš I. 1975. Piejūras dabas parks. Ainavu veidošana un aizsardzība.Rīga, Zinātne, 65-92.
- Riekstiņš I. 1975. Priekšlikumi Piejūras dabas parka teritorijas plānojumam. Ainavu veidošana un aizsardzība.. Rīga, Zinātne, 54-64.
- Ringleben H. 1950. Vogelkundliches von einer Fahrt durch Lettland. Ornithologische Mitteilungen 2: 169.–173.

- Saule- Sleinis I. 1960. Rīgas līča dienvidu gala piekrastes joslas fiziski ģeogrāfisks raksturojums. Ģeoloģijas un derīgo izrakteņu institūta raksti, V, Rīga, 5-55.
- Sawitzky W. 1899. Die Vogelwelt der Stadt Riga und Umgegend. Korr.Bl.des Nat.Ver. uz Rīga 42: 191.–218.
- Spuris (red.) 1998. Latvijas Sarkanā grāmata. 4. sējums. Bez mugurkaulnieki. LU BI, Rīga: 1-388.
- Stīpniece A. 2002. Ziemeļojošo ūdensputnu uzskaites rezultāti Latvijā 2001. gada janvārī. Putni dabā 11.3: 12.–19.
- Stīpniece A., Bauga I., Celmiņš A. 1999. Ūdensputnu uzskaitē Rīgas līcī 1998. gada ziemas beigās. Putni dabā 9.2: 9.–16.
- Stiprais M. 1973. Materiāli par Rīgas kukaiņu faunu, III. Skrejvaboles - Carabidae. - Latv. Entomol. 15: 18 - 29.
- Stiprais M. 1975. Skrejvaboles Rīgas jūras līča pludmalē pie Garcima un Kalngales. - Latv. Entomol. 17: 27-35.
- Stiprais M. 1984. Dienastauriņi Piejūras dabas parkā. - Latv. Entomol. 27: 64-68.
- Stiprais M. 1988. Materiāli par Latvijas vaboļu faunu. - Latv. Entomol. 31: 28-34.
- Stoll F. E. 1904. Ornithologische Notizen. Korr.Bl.des Nat.Ver. uz Rīga 47: 77.–107.
- Stoll F. E. 1931. Tier- und Pflanzenleben am Rigaschen Strande. Riga, A.G. Walters & Rapa. 146 S.
- Strazds A., Strazds M. 1981. Jūras zīriņš — *Sterna paradisaea* Pont. — jauna perētāja suga Latvijas faunā. Retie augi un dzīvnieki. 2: 47.–50.
- Strazds M. (sast.) 1989. Jaunumu apskats. Putni dabā 2: 174.–182.
- Strazds M. 1983. Rīgas pilsētas ornitofauna. Latvijas valsts universitāte. Diplomdarbs.
- Strazds M. 1995. Ieteikumi Daugavgrīvas lieguma apsaimniekošanai. Putni dabā. 5.2: 121.–122.
- Strazds M., Strazds A. 1983. Ūdensputnu ligzdošanas vietas „Daugavgrīva” ornitofauna. Retie augi un dzīvnieki. 4: 44.–52.
- Strazds M., Strazds A. 1988. Putni pilsētā. Rīga, „Zinātne”, 108 lpp.
- Strazds M., Strazds A. 1990. Izmaiņas Gaujas ornitofaunā (1933–1988). Putni dabā 3: 38.–70.
- Suško U. 1990. Rietumu Garezeru flora. DPI, Daugavpils, 116 lpp.
- Suško u.c., 1999. Vides aizsardzības speciālistu priekšlikumi un ieteikumi līdzsvarotai attīstībai unikālajos Rīgas rajona lobēliju-ezereņu ezeros. Vēstule VARAM Vides aizsardzības departamentam, Vides valsts inspekcijai, Rīgas rajona Ādažu un Carnikavas pagastu padomēm u.c. Rīga, 1999. g. janvāris.
- Šķiņķis P. 1997. Rīgas līdzenums. Latvijas Daba, 4. Enciklopēdija. 253-254.
- Šternbergs M. 1976. Materiāli par Latvijas PSR zirnekļu (Aranei) faunu, II. Lycosidae. - Latv. Entomol. 18:55-60.
- Tidriķis, 1995. Garezeri. – Latvijas daba II sēj.. Enciklopēdija. a/s Preses nams. 91 – 92 lpp.
- Ulsts V. 1961. Piekraste. Latvijas PSR ģeoloģija. Rīga, 214- 250.
- Ulsts V. 1998. Baltijas jūras Latvijas krasta zona. Rīga, 96 lpp.
- Veldre V. 1991. Dzīve pie jūras. Latvijas kultūras fonds.
- Vīksne J. (ed.) 1983. Birds of Latvia. Territorial distribution and number. „Zinātne” publishing house, Riga. 224 p.
- Vīksne J. 1981. Kukaiņu piekūna — *Falco vespertinus* L. — invāzija Latvijā 1979. gadā. Retie augi un dzīvnieki. 2: 36.–40.
- Zariņa A. 1988. Viena diena Rīgas apkārtnē. Rīga.
- A.Liepiņa novadpētniecisko novērojumu un interviju piezīmes, npublicēts.
- Bez tam izmantota Bioloģijas Institūta Ornitoloģijas laboratorijas datu bāze par ziemojošo ūdensputnu uzskaitēm, ko apkopojusi Antra Stīpniece, kā arī Kaspara Funta, Ruslana Matroža, (Ivara Oigusa) un M. Strazda npublicēti materiāli.
- Izmantota arī npublicēta Mārtiņa Kalniņa, Voldemāra Spuņģa, Dmitrija Teļnova un Kristapa Vilka informācija.
- LVA, 2001. Latvijas ezeru sinoptiskā monitoringa pilotprogramma 2001/2002. Latvijas Vides aģentūra. Projekta atskaite. Jūrmala.

2. TERITORIJAS NOVĒRTĒJUMS

2.1 TERITORIJA KĀ VIENOTA DABAS AIZSARDZĪBAS VĒRTĪBA UN TO IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

Dabas parks „Piejūra” ir piekrastes teritorija, kas pārstāv Rīgas līča dienviddaļai raksturīgo dabu un tās vēsturisko attīstību. Šī ir Piejūras zemieni tipiska teritorija ar kāpu un priežu mežu ainavām, ar piejūras pļavām zemākajās vietās, ar upju grīvām, kā arī ar augu un dzīvnieku sugām, kuras spēj eksistēt tikai jūras krastā. Dabas parks „Piejūra” ir viens posms no Baltijas jūras un Rīgas līča krasta Latvijā (aptuveni 7 % no krasta kopgaruma). Tam ir būtiska nozīme jūras piekrastes dabas un atpūtas resursu saglabāšanā. Piekrastes nacionālā plānojuma projektā (2002.g.) dabas parks „Piejūra” ir nosaukts par nacionālas nozīmes teritoriju.

Vērtējot dabas parka „Piejūra” dabiskumu, atzīstams, ka mazskartās, dabiskās ekosistēmas vēl dominē pār antropogēnajām teritorijām. Tas saistīts ar to, ka lielākā daļa no mežu platībām ilgu gadu laikā atradās valsts īpašumā. Tāpēc bija ierobežota šo mežu teritoriju transformēšana apbūves teritorijās. Zināmā mērā parka dabisko ekosistēmu lielo īpatsvaru var izskaidrot arī ar to, ka atsevišķās vietās, kur bija izvietotas PSRS militārās vienības, bija aizliegts uzturēties atpūtniekiem. Protams, šīs teritorijas daļēji pārveidoja, būvējot militāros objektus. Bet vienlaicīgi daudzviet saglabājās sili ar tiem raksturīgām laucēm. Pēdējo divu gadu laikā vērojama teritorijas strauja degradācija.

Dabas parka „Piejūra” lielākā daļa pieder pie ļoti jutīgām teritorijām, jo pārsvarā to veido priekškāpas un sausi priežu meži. Šie biotopi ir jutīgi gan pret dabas, gan cilvēka ietekmi (vējš, temperatūra, ugunsgrēki, jūra, nomīdīšana u.c.). Teritorijas stabilitāti kopumā palielina tas, ka teritorijai ir liela platība un ka tā ir vienota un nosacīti noslēgta.

Parka teritorijai raksturīga liela bioloģiskā daudzveidība. Te pārstāvēti gan ezeri, gan upes, gan pludmales, priekškāpas un pelēkās kāpas, gan pļavas un meži, gan arī citas biotopu grupas. Biotopu daudzveidība nosaka arī augu un dzīvnieku sugu, kā arī ainavu dažādību. Dabas parka „Piejūra” bioloģiskā daudzveidība atkarīga gan no teritorijas apsaimniekošanas, gan aizsardzības noteikumu ievērošanas. Viens no bioloģiskās daudzveidības lielākiem draudiem ir biotopu sadrumstalošana un to platības samazināšana.

Dabas parks „Piejūra” kopumā ir nozīmīga dabas teritorija Eiropā. Parkā konstatēti 10 Eiropas Savienības aizsargājami biotopu tipi, tajā skaitā veci priežu meži un priekškāpas; kā arī Eiropā aizsargājamas sugas. Dabas parks „Piejūra” ir ietverts Natura 2000 vietu sarakstā.

Dabas parks „Piejūra” ir teritorija ar augstvērtīgiem rekreācijas resursiem. Šī ir ļoti svarīga teritorija Rīgas pilsētas, Carnikavas un Saulkrastu iedzīvotājiem: tās ir atpūtas vietas pie jūras un piekrastes mežos. Šī ir teritorija, kuru pareizi labiekārtojot un apsaimniekojot, var attīstīt par labu ekotūrisma teritoriju. Dabas parks „Piejūra” ir teritorija, kurai ir liela nozīme bērnu audzināšanā un izglītošanā. Ņemot vērā gan Rīgas pilsētas, gan Saulkrastu pilsētas un lauku teritorijas, gan arī Carnikavas pagasta attīstību, arvien palielinās apbūvēto teritoriju platība, vienlaicīgi samazinoties zaļajām teritorijām. Tāpēc nepārspīlējot var teikt, ka dabas parkam „Piejūra” ir liela nozīme Rīgas reģiona vides stabilitātē, gaisa tīrībā un dzīves vides kvalitātē.

2.1.1 Galvenie dabas parku „Piejūra” ietekmējošie faktori

Labiekārtojuma trūkums

Parkā ir ļoti vāji attīstīta infrastruktūra. Nav ierīkotas gājēju takas, autostāvvietas un atpūtas vietas. Tikai dažās vietās ir izvietotas informācijas zīmes vai stendi. Vienlaicīgi dabas parks „Piejūra” rīdziniekiem, Carnikavas un Saulkrastu iedzīvotājiem ir galvenā atpūtas teritorija pie jūras. Labiekārtojuma trūkums ir viens no būtiskākajiem faktoriem, kas negatīvi ietekmē gan rekreācijas resursus, gan biotopus un sugas.

Brīvostas paplašināšanās

Dabas parks „Piejūra” tieši robežojas ar Rīgas brīvostas teritoriju, kurā attīstās būves un darbības, kuru ietekme uz parku nākotnē arvien palielināsies. Viens no bīstamākajiem draudiem ir paredzētais **naftas termināls Daugavgrīvā**. Tā darbība negatīvi ietekmēs jūras krasta biotopus, galvenokārt pludmales un priekškāpas, kā arī radīs būtiskus traucējumus cilvēku atpūtas vietās (pludmaļu un ūdens piesārņojums).

Parka teritorijas apbūvēšana

Jaunu būvju celtniecība ir viens no lielākajiem draudiem. Tā rezultātā samazinās dabisko biotopu platības, teritorija tiek sadrumstalota un tās stabilitāte pavājinās. Patreiz lielākās problēmas ir Lilastē. Tās saistītas ar bijušo zemes īpašumu sadalīšanu, pārdošanu un būvniecību. Visrupjākie pārkāpumi 2002.gada vasarā un rudenī konstatēti Saulkrastu lauku teritorijas īpašumā „Mākoņi” (īpašnieks ir „Jūras priedes”). Mājas būvniecība notiek 300 m krasta

kāpu aizsargjoslā. Lielā platībā ir izvietoti būvmateriāli, ir iznīcinātas kāpas, tiek veidoti lieli uzbērumi (ceļi?), pārveidojot gan reljefu, gan biotopus (mežus, atklātās kāpas, pļavas, Lilastes upes grīvu). Šīs darbības ir nelikumīgas, jo ir pretrunā ar Aizsargjoslu likumu. Saulkrastu pašvaldība šādu Latvijas Republikas likumu neievērošanu pieļauj, aizbildinoties ar to, ka būvniecība sāka (būvatļauja izsniegta) laikā, kad vēl nebija spēkā norma, ka ēku būve krasta kāpu aizsargjoslā aizliegta, ja nav teritorijas plānojuma (Saulkrastiem šāds plānojums vēl nav apstiprināts). Taču šajā laikā Aizsargjoslu likuma 36.pants (1997.g.) noteica, ka krasta kāpu aizsargjoslā ir aizliegts celt jaunas dzīvojamās, saimniecības un ražošanas vai atpūtnieku aprūpei paredzētas ēkas. Izņēmuma kārtā šie „darbi ir atļauti pēc pozitīva ekoloģiskās ekspertīzes atzinuma saņemšanas, ja:

- 1) attiecīgās darbības paredzētas apdzīvoto vietu vai teritoriju ģenerālpānos;
- 2) no bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem saņemts motivēts pieprasījums tāpēc, ka nav iespējams dzīvojamās vai saimniecības ēkas būvēt citā vietā – ar nosacījumu, ka ir atjaunotas prasītāja īpašumtiesības uz zemi;
- 3) attiecīgās darbības saistītas ar ostu attīstību un esošo zvejniecības un zivju pārstrādes uzņēmumu attīstību un rekonstrukciju.”

Valsts mežu atdošana privātpašniekiem un meža zemju transformācija

Tā ir viena no bīstamākajām tendencēm. Tās mērķis ir ēku būvniecība iegūtajās zemēs vai to sadalīšana un pārdošana tālāk. Ar LR Zemkopības ministrijas atbalstu ir bijuši mēģinājumi valsts mežus atdot gan Saulkrastu mežniecībā, gan Lilastes mežniecībā. Šādi darījumi notiek ļoti ātri un pat slepeni, neinformējot pat attiecīgas atbildīgās valsts institūcijas. Kā liecina dokumenti, Valsts akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži” darījumus ar Tīles kungu sākuši jau 2002.gada aprīlī, iesniedzot lūgumu Saulkrastu pašvaldībā. Šīs pašas akciju sabiedrības atbildīgās personas 2002.gada maijā tika informētas par dabas parka „Piejūra” dabas aizsardzības plāna izstrādi un piedalījās šā plāna izstrādes uzraudzības grupas darbā. Diemžēl no Valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” nav saņemts neviens priekšlikums un lūgtā informācija par valsts meža zemju uzmērīšanas mērķiem un rezultātiem dabas parkā „Piejūra”. Patreiz ir problemātiski apkopot materiālus par valsts mežu platībām dabas parka „Piejūra” teritorijā, jo notikumi attīstās ļoti strauji, mainoties gan kadastrālai informācijai, gan situācijai dabā.

Zemes īpašuma dokumentu sakārtošana

Dabas parka „Piejūra” teritorijas stabilai un mērķtiecīgai aizsardzībai nepieciešama zemes īpašumu lietu sakārtošana saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” VII nodaļu. Katrs zemes īpašnieks ir jāinformē par apgrūtinājumiem sakarā ar dabas parka „Piejūra” aizsardzības noteikumiem, izdarot attiecīgus ierakstus zemes īpašuma dokumentos.

Iedzīvotāju neinformētība

Dabas parka „Piejūra” stāvokli negatīvi ietekmē arī tas, ka iedzīvotāji un pašvaldības ir maz informēti par dabas parka dabas vērtībām, aizsardzības noteikumiem, nezin Aizsargjoslas likumā noteikto piekrastes aizsardzību. Daudz pretrunu rodas arī tāpēc, ka zemes īpašniekiem nav pietiekošu zināšanu par teritorijas apsaimniekošanas metodēm.

Ugunsbīstamība

Dabas parku „Piejūra” galvenokārt veido sausas, degošas ekosistēmas: sausie meži un kāpas. Uguns bīstamajā sezonā parkā uzturas daudz cilvēku. Tāpēc arī ne reti deg meži un citas teritorijas, apdraudot gan dabas vērtības, gan cilvēku un tā dzīvesvietas. Šā jautājuma risināšanā būtiska ir atpūtnieku informēšana un izglītošana, kā arī kontrole par stāvokli parkā.

Atklāts jautājums ir par to, kā ir notikusi **dabas parka „Piejūra” zemju pārdošana** atsevišķās vietās. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (35.pants) nosaka, ka „valstij ir pirmspirkuma tiesības uz zemi aizsargājamās teritorijās”.

2.2 BIOTOPI KĀ DABAS AIZSARDZĪBAS VĒRTĪBA, TO SOCIĀLEKONOMISKĀ VĒRTĪBA UN TOS IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

2.2.1 Jūras krasta biotopi

Pludmales un kāpas ir nozīmīgas gan piekrastes sugu, gan biotopu saglabāšanā. Pelēkās kāpas ir īpaši aizsargājams biotopa tips Latvijā. Pelēkās kāpas, viengadīgu augu sabiedrības uz sanesumu joslām, kā arī embrionālās kāpas un priekškāpas ir Eiropas Savienībā aizsargājami biotopi.

Jūras piekrastes biotopiem ir liela nozīme kā aizsargjoslai un kā augstvērtīgiem rekreācijas resursiem. Kāpās koncentrējas atpūtnieku lielākā daļa. Protams, tieši atpūtnieki ir būtiskākais ietekmējošais faktors šajos biotopos. Strauji pasliktinās kāpu stāvoklis, daudzās vietās tiek iznīcināts dabiskais augājs, piekraste arvien vairāk tiek piesārņota ar sadzīves atkritumiem. Pludmali un kāpas būtiski ietekmē arī autotransports, kura iespējām augot, tiek izbraukātas pat

baltās kāpas. Ļoti nelabvēlīgs faktors kāpu saglabāšanai ir zirgu „ganīšana” kāpās. Tā arvien turpinās Vecāķu kāpās. Protams, ka nepieciešama kāpu labiekārtošana un nopietna kontrole. Pašvaldībām un valstij jāsaprot, ka piekrastes rekreācijas infrastruktūras attīstībā, rūpējoties par iedzīvotāju veselību un labklājību, ir jāiegulda lieli līdzekļi.

2.2.2 Ezeri

Dabas parka „Piejūra” ezeri ir vērtīgi gan kā izcili īpaši aizsargājамie biotopi un nozīmīgas īpaši aizsargājamo sugu atradnes, gan arī kā svarīgas atpūtas vietas.

Garezeri ir unikāli ģeoloģiskās izcelsmes ziņā: tie ir Latvijas visizteiksmīgākie jomu ezeri, vienīgie šādas izcelsmes ezeri Vidzemes jūrmalā.

Ummja ezers ir viens no izcilākajiem Latvijas un Baltijas lobēliju-ezereņu ezeriem, viens no Latvijā retajiem mezotrofajiem ezeriem, tas ir arī Eiropas Savienības nozīmes aizsargājамais biotops: Oligotrofu līdz mezotrofu augu sabiedrības minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpēs un to krastmalās (3130).

Ummja ezerā un Dienvidu Garezerā sastopami Latvijas īpaši aizsargājамie biotopi: augu sabiedrības ar Dortmana lobēliju *Lobelia dortmannae* un ezereņēm *Isoetes* un ezereņu *Isoetes* audzes.

Ummja ezerā ir plašas un dzīvotspējīgas Latvijas īpaši aizsargājамo augu sugu: gludsporu ezereņu *Isoetes lacustris*, Dortmana lobēlijas *Lobelia dortmanna* un sīpoliņu doņa *Juncus bulbosus* atradnes, sastopamas arī īpaši aizsargājамās augu sugas palu staipeknītis *Lycopodiella inundata* un ūdeņu ērkšķuzāle *Scolochloa festucacea*. Arī Rietumu Garezerā sastopamas vairākas īpaši aizsargājамās augu sugas: Dortmana lobēlija, gludsporu ezere, ūdeņu ērkšķuzāle, dzeloņsporu ezere, sīpoliņu donis, Dalekardijas avotsūna.

Dabas parka „Piejūra” ezeri tiek izmantoti kā tradicionālas atpūtas vietas. Šie ezeri ir ļoti piemēroti gan atpūtai (ir labas sauļošanās vietas, telšu vietas), gan peldēšanai (liela daļa piekrastes ir smilšaina un neaizaugusi), gan makšķerēšanai (pieejami krasti).

Dabas parka „Piejūra” ezeru biotopus galvenokārt ietekmē cilvēku darbība, kas saistīta ar šo ezeru izmantošanu atpūtai. Tiek izmīdīta krastos esošo kāpu zemsedze (sevišķi pie Dienvidu Garezera un Ummja), kas izraisa smilšu plūšanu ezerā – tā veidojusies pāržmauga Ziemeļu Garezerā (Suško u.c., 1999), pašlaik tas vērojams Dienvidu Garezera un Ummja austrumu krastos. Ezeru krasti tiek piesārņoti un izbraukāti. Peldvietās tiek izbrādātas īpaši aizsargājамo augu sugu atradnes – Ummja ezerā regulāri redzamas izrautas lobēlijas un ezereņu. Pašlaik aizsargājамo augu atradnes saglabājušās aiz skrajās niedru, grīšļu un abinieku sūrenes joslas. Peldoties, mazgājoties, kā arī no piesārņotajiem un izbrādātajiem krastiem ezeros tiek ienestas augiem nepieciešamās barības vielas jeb biogēnie elementi, kas paātrina eutrofikāciju – ūdens kvalitātes pasliktināšanos un ezeru aizaugšanu, par ko liecina ūdens ziedēšana un plašās niedru audzes Ummja ezerā.

Ezeru biotopus ietekmē arī dabiskā eutrofikācija, kas ir dabisks, neatgriezenisks process, kas izpaužas kā dūņu uzkrāšanās un aizaugšana. Šajos ezeros tā ir ļoti lēna, jo ezeru sateces baseini nelieli, tajos atrodas galvenokārt priežu meži uz nabadzīgām augsnēm. Ezeru biotopus ietekmē arī dabīgā distrofikācija – humusvielu ieplūšana no ezeru sateces baseina un uzkrāšanās un ezera pārpurvošanās.

2.2.3 Purvi

Serģa purva biotopi ir unikāli s dabas parka „Piejūra” teritorijai gan izcelsmes, gan sugu sastāva dēļ un palielina dabas parka „Piejūra” bioloģisko daudzveidību.

2.2.4 Pļavas

Pļavas pieder pie biotopiem, kuru eksistence ir atkarīga no to apsaimniekošanas - pļaušanas un ganīšanas. Dabas parkā „Piejūra” sastopamas gan sausas pļavas, gan palieņu pļavas. Vērtīgākās pļavas ir Buļļu salā un Gaujas grīvas rajonā. Tās visas iekļautas botāniski vērtīgo pļavu datu bankā. Pļavas ir nozīmīgas vairāku Latvijā ļoti retu augu sugu dzīvotnes. Pļavu stāvokli negatīvi ietekmē aizaugšana ar krūmiem un niedrēm. Īpaši tas vērojams Daugavgrīvā. Vietām, piemēram, Vakarbuļļos un Daugavgrīvā, pļavas izbraukā ar automašīnām un motocikliem, tādā veidā degradējot pļavu augāju un iznīcinot augu sugas.

Gaujas krastu pļavām galvenā vērtība ir kā lielas upes (Gaujas) grīvas palienes pļavu kompleksam kopumā, kura struktūra, tai skaitā sugu sastāvu nosaka ne tikai Gaujas palie, bet arī vējuzplūdu radītais ūdens līmeņa svārstības. Vējuzplūdu laikā palieni appludina Rīgas līča iesāļais ūdens. Rezultātā arī augsnē palielināts sāļu daudzums, kurš piemērots iesāļu augšņu sugām. Šāds dabas komplekss šādā mērogā Latvijā ir tikai 3 vietās. Tādēļ to dabas vērtību saglabāšana un apsaimniekošana uzskatāma par prioritāti visas valsts mērogā. Regulāri apsaimniekojot, ir iespēja, ka pieaugs vērtīgo indikatoru skaits, arī iesāļas augsnes raksturojošās sugas, kuras, pārtraucot pļaušanu vai ganīšanu, izzūd pirmās. Lielo upju grīvas ar to krastu palienēm iekļautas arī Eiropas sugu un biotopu direktīvas I. pielikumā.

Pļavas pie Gaujas apdraud aizaugšana. Visa platība netiek regulāri pļauta; apsaimniekošana pārtraukta dažādās vietās atšķirīgos gados. Nelieli fragmenti pļauti vēl pirms 2 līdz 3 gadiem, taču lielākajās platībās nepļauj jau vairāk nekā 5 gadus. Vērojama parastās niedres ekspansija, kā arī bieza kūla. Kūlas biezums dažādās vietās ir atšķirīgs - atkarīgs no tā, cik sen pārtraukta apsaimniekošana. Ar niedri visvairāk aizaugušas mitrākās ieplakas, kuras nevar nopļaut ar tehniku. Kūlas un niedru dēļ samazinājies botāniski vērtīgo pļavu indikatorsugu daudzums un indivīdu skaits.

2.2.5 Meži

Dabas parka „Piejūra” mežiem ir ļoti liela dabas aizsardzības vērtība. Dabas parka teritorijā ir sastopami divi Eiropas Padomes Sugu un biotopu direktīvā iekļauti meža biotopi – mežainas jūrmalas kāpas un boreālie meži, kas ir prioritāri aizsargājams mežu biotops Eiropas Savienībā. Lielākā daļa pieaugušo un pāraugušo priežu audžu atbilst dabisko meža biotopu kritērijiem, kam saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanu izveidojami mikroliegumi.

Lai gan lielā daļā parka teritorijas ir vidēja vecuma un jauni meži, tomēr atsevišķās vietās, piemēram, starp Garezeriem un jūru, kā arī starp Mežciemam un Garupi relatīvi lielās platībās ir pāraugušas, vecas priežu audzes, kas vietām sasniedz pat 230 gadu vecumu. Šādiem mežiem ir vislielākā nozīme sugu daudzveidības saglabāšanā dabas parka teritorijā, jo tām ir raksturīga ilgstoša meža kontinuitāte, dažādvecuma struktūra, dažādas bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgas meža struktūras – kritālas, sausokņi, dobumaini koki, kas svarīgi gan putnu, gan sēņu, ķērpju, sūnu un bezmugurkaulnieku sugām. Latvijā vecas priežu audzes, it īpaši veci sili un mētrāji intensīvās saimnieciskās darbības rezultātā ir kļuvuši par lielu retumu, tādēļ tām ir īpaši svarīga dabas aizsardzības nozīme.

Galvenie bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgākos mežus ietekmējošie faktori ir mirušas koksnes izvākšana, kas samazina dabisko meža struktūru dažādību, kā arī pakāpeniska veco mežu izzāgēšana. Būtisku traucējumu rada arī nekontrolēta atkritumu izgāšana, sauso priežu mežu trauksmes izbraukāšana un izmīdīšana. Vietām negatīva ietekme ir arī pakāpeniskai mežu eutrofikācijai, kas novērojama ne tikai dabas parka, bet arī plašā teritorijā Rīgas tuvumā.

Dabas parkā „Piejūra” mežiem ir ļoti liela sociālekonomiskā vērtība. Mežainajām jūrmalas kāpām, un it īpaši tām, kas apaugušas ar vecām priežu audzēm, ir liela ainaviskā vērtība. Dabas parka mežiem ir liela rekreācijas noslodze, un to nosaka dabas parka „Piejūra” ģeogrāfiskais novietojums tuvu Rīgai, iecienītās peldvietas Vecāķos, Kalngalē, Garcēmā, Carnikavā un citur.

Sportisti/skrējēji regulāri nomīda meža zemsedzi, atsevišķas vietas pat erodē; trasu marķēšanai smērē kokus ar krāsvielu un atstāj dabai nedraudzīga materiāla lentes. Ziemās, gatavojot slēpošanas trases, tiek izmantots mototransports, bet jaunākais, ka tiek iznīcināti jauni kociņi.

Automobilisti galvenokārt izbraukā Lilastes piekrasti un Buļļu salu, kur pa gludu priežu silu var braukt bez ceļa. Lai pasargātu mežu no izbraukāšanas, autostāvlaukumi pēdējos gados ierīkoti Lilastes un Garezeru apkārtnē.

Sēņotāji un ogotāji pamet atkritumus, retumis iekurina kādu ugunsgrāvu, plūc ogulāju mētras un dekoratīvos augus.

2.3 SUGAS KĀ DABAS AIZSARDZĪBAS VĒRTĪBA, TO SOCIĀLEKONOMISKĀ VĒRTĪBA UN TOS IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

2.3.1 Augu sugas

Dabas aizsardzības vērtības

Dabas liegumā konstatētas 27 īpaši aizsargājamās sugas (saskaņā ar MK 2000.g. 14.nov. noteikumiem Nr.396) (2.3.1. tabula). Viena augu suga – smiltāja nelķe – minēta Eiropas Savienības Biotopu direktīvas (Council Directive 92/43/EEC) 2. pielikumā. Četras augu sugas - rūgtā drudzenīte, jumstiņu gladiola, Sibīrijas skalbe, sīpoliņu donis - ierakstītas LR MK 2001. gada 30.janvāra noteikumos Nr.45 „Īpaši aizsargājamo dzīvnieku, ziedaugu, papurzaugu, sūnu, ķērpju un sēņu sugas, kurām izveidojami mikroliegumi”.

Dabas parka „Piejūra” teritorijā ir nozīmīga litorālo jeb jūras krasta augu sugu saglabāšanā. Pie šīm litorālajām sugām pieder arī Latvijā retas augu sugas: Gmelina alise, sarkanā dzeguzene, pļavas silpurene.

Lielākie floras retumi saistīti ar pļavām un ezeriem, un dabas parkam „Piejūra” ir liela nozīme šo sugu saglabāšanā. Kā svarīgākās augu sugas atzīmējamās ezerenes, lobēlija, jūrmalas armērija, jumstiņu gladiola, purva pienene, rūgtā drudzenīte un zemeņu āboliņš. Īpaša uzmanība veltāma Eiropā aizsargājamai augu sugai – purva mātsaknei. Galvenie faktori, kas ietekmē reto augu sugu stāvokli, ir pļavu aizaugšana, kāpu un ezeru degradācija atpūtnieku radītās slodzes dēļ.

Jūrmalas armērija aug iesaļās augsnēs un Latvijā tā sastopama tikai dabas parka „Piejūra” teritorijā – Buļļu salas un Vecdaugavas pļavās. Tādēļ ir jāaizsargā ikviena šīs sugas atradne, nodrošinot tai nepieciešamo apsaimniekošanu –

plāvu pļaušanu vai ganīšanu. Nozīmīgas ir arī jumstiņu gladiolas atradnes periodiski pārplūstošajās pļavās Buļļupes, Lielupes un Gaujas krastos.

Par unikālām uzskatāma arī veģetācija ezeros - Garezeros un Ummī, un tādēļ tajos sastopamas aizsargājamās augu sugas Dortmana lobēlija, ezerenes un sīpoliņu donis.

Sociālekonomiskās vērtības

Dabas parka „Piejūra” sugām ir estētiskā vērtība, kas nodrošina vizuāli pievilcīgu jūras piekrastes ainavu. Šie augi gan paši ir pievilcīgi, gan pievilcīgs ir arī tiem nepieciešamais biotops.

Viena no ietekmēm uz augiem izpaužas tā, ka augus nekontrolējamā daudzumā ievāc vešanai uz tirgu, kā arī individuālai lietošanai. Visredzamāk ir novērojami aplauzīti kadiķi. Mežos notiek arī ogošana, taču tā būtisku ietekmi neatstāj, jo ogulāji ir trūcīgi, salīdzinot kaut vai ar dzelzceļa pretējo pusi. Turpretim sēņošanai ir Pierīgas mežiem tipisks masveidīgs raksturs, ko nodrošina satiksme ar elektrisko vilcienu.

2.3.1. tabula. Retās sugas dabas parkā „Piejūra” un to aizsardzības statuss.

Suga latviski	Suga latīniski	Aizsardzības statuss
Augi		
Gmelina alise	<i>Alyssum gmelinii</i>	LSG; MKN
Purva mātsakne	<i>Angelica palustris</i>	MKN, ML, BD
Jūrmalas armērija	<i>Armeria maritima</i>	LSG, MKN
Kailā dobspārne	<i>Cenolophium denudatum</i>	LSG
Baltijas dzegužpirkstīte	<i>Dactylorhiza baltica</i>	MKN
Fuksa dzegužpirkstīte	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	MKN
Stāvlapu dzegužpirkstīte	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	MKN
Plankumainā dzegužpirkstīte	<i>Dactylorhiza maculata</i>	MKN
Rusova dzegužpirkstīte	<i>Dactylorhiza russowii</i>	MKN
Smiltāja nelķe	<i>Dianthus arenarius</i>	MKN, BD
Sarkanā dzeguzene	<i>Epipactis atrorubens</i>	HK
Dalekardijas avotsūna	<i>Fontinalis dalecarlica</i>	MKN
Rūgtā drudzenīte	<i>Gentianella amarella</i>	MKN, ML
Jumstiņu gladiola	<i>Gladiolus imbricatus</i>	MKN, ML
Sibīrijas skalbe	<i>Iris sibirica</i>	MKN, ML
Dzeloņsporu ezerene	<i>Isoetes echinospora</i>	MKN
Gludsporu ezerene	<i>Isoetes lacustris</i>	MKN
Sīpoliņu donis	<i>Juncus bulbosus</i>	MKN, ML
Dortmaņa lobēlija	<i>Lobelia dortmanna</i>	MKN
Palu staipeknītis	<i>Lycopodiella inundata</i>	MKN, ML
Gada staipeknis	<i>Lycopodium annotinum</i>	MKN
Vālīšu staipeknis	<i>Lycopodium clavatum</i>	MKN
Smaržīgā naktsvijole	<i>Platanthera bifolia</i>	MKN
Zaļziedu naktsvijole	<i>Platanthera chlorantha</i>	MKN
Bezdelīgactiņa	<i>Primula farinosa</i>	MKN
Pļavas silpurene	<i>Pulsatilla pratensis</i>	MKN
Tatārijas plaukšķene	<i>Silene tatarica</i>	LSG
Purva pienene	<i>Taraxacum palustre</i>	MKN
Zemeņu āboliņš	<i>Trifolium fragiferum</i>	MKN
Jūrmalas āžloks	<i>Triglochin maritimum</i>	MKN, ML
Bezmugurkaulnieki		
Ezera micīšgliemezis	<i>Acroloxus lacustris</i>	MKN

Suga latviski	Suga latīniski	Aizsardzības statuss
Dižā bezzobe	<i>Anodonta cygnea</i>	MKN
Apšu zaigraibenis	<i>Apatura ilia</i>	LSG, MKN
Kārķu zaigraibenis	<i>Apatura iris</i>	LSG, MKN
Skrējējzirneklis	<i>Arctosa cinerea</i>	LSG, MKN
Armēriju gartaustkode	<i>Aristotelia brizella</i>	LSG
Zaļais vītlograuzis	<i>Aromia moschata</i>	LSG
Garlūpas racējlapsene	<i>Bembix rostrata</i>	LSG, MKN, ML
Šrenka kamene	<i>Bombus schrencki</i>	LSG
Krāšņvabole	<i>Buprestis octoguttata</i>	DMBS
Velvētā skrejvabole	<i>Carabus convexus</i>	LSG
Lielā skrejvabole	<i>Carabus coriaceus</i>	LSG
Spožā skrejvabole	<i>Carabus nitens</i>	LSG
Jūrmalas smilšvabole	<i>Cicindela maritima</i>	LSG
Lielā krāšņvabole	<i>Chalcophora mariana</i>	MKN, DMBS
Slaidā kāpublakts	<i>Chorosoma schillingi</i>	LSG
Leinera pūcīte	<i>Conisania leineri</i>	LSG
Mauragu karmīnpūcīte	<i>Cucullia balsamitae</i>	LSG
Lielais dižkoksngrauzis	<i>Ergates faber</i>	LSG, MKN, ML
Krāšņvabole	<i>Dicerca moesta</i>	DMBS
Dzeltenkāju upjuspāre	<i>Stylurus flavipes</i>	LSG, MKN, ML, BD
Kuprainā celmmuša	<i>Laphria gibbosa</i>	LSG, MKN
Dzeltenā celmmuša	<i>Laphria flava</i>	LSG
Raibgalvas purvuspāre	<i>Leucorrhynia alba</i>	LSG, MKN, BD
Mainīgā spāre	<i>Libellula fulva</i>	LSG, MKN
Upes dižhidrobija	<i>Lithoglyphus naticoides</i>	LSG
Četrplankumu sēņgrauzis	<i>Mycetophagus quadripustulatus</i>	DMBI
Trauslais dīkgliemezis	<i>Myxas glutinosa</i>	LSG, MKN, ML
Raibspārnu smiltājsisenis	<i>Oedipoda coerulescens</i>	LSG, MKN
Priežu sveķotājkoksngrauzis	<i>Nothorhina punctata</i>	MKN, ML, DMBS
Čemurziežu dižtauriņš	<i>Papilio machaon</i>	LSG, MKN
Praulenis	<i>Platycerus caprea</i>	DMBI
Zilais praulenis	<i>Platycerus caraboides</i>	DMBI
Parkšķis	<i>Psophus stridulus</i>	LSG
Zilspārnu smiltājsisenis	<i>Sphingonotus caeruleus</i>	LSG, MKN
Upes raibgliemezis	<i>Theodoxus fluviatilis</i>	LSG, MKN
Putni		
Zivjdzēnītis	<i>Alcedo atthis</i>	LSG, MKN, PD
Stepes čipste	<i>Anthus campestris</i>	LSG, MKN, PD
Lielais dumpis	<i>Botaurus stellaris</i>	LSG, MKN, ML, PD
Ūpis	<i>Bubo bubo</i>	LSG, MKN, PD
Meža balodis	<i>Columba oenas</i>	LSG, MKN
Grieze	<i>Crex crex</i>	LSG, MKN, PD
Melnā dzilna	<i>Dryocopus martius</i>	LSG, MKN, PD
Purva piekūns	<i>Falco columbarius</i>	LSG, MKN

Suga latviski	Suga latīniski	Aizsardzības statuss
Jūras ērglis	<i>Haliaetus albicilla</i>	LSG, MKN, ML
Mazais ķīris	<i>Larus minutus</i>	LSG, MKN, ML
Sila cīrulis	<i>Lullula arborea</i>	LSG, MKN, PD
Lielā gaura	<i>Mergus merganser</i>	LSG, MKN, ML
Mazais zīriņš	<i>Sterna albifrons</i>	LSG, MKN, PD, BK
Upes zīriņš	<i>Sterna hirundo</i>	LSG, MKN, ML, PD, BK
Jūras zīriņš	<i>Sterna paradisaea</i>	LSG, MKN, PD, BK

Paskaidrojumi:

LSG – ierakstīta Latvijas Sarkanajā grāmatā;

MKN - ierakstīta 2000.gada 14.novembra LR MK „Noteikumos par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” Nr.396;

ML - ierakstīta LR MK 2001.gada 30.janvāra noteikumos Nr.45 „Īpaši aizsargājamo dzīvnieku, ziedaugu, paparžaugu, sūnu, ķērpju un sēņu sugas, kurām izveidojami mikrolieģumi”;

DMBI – dabisko mežu biotopu indikatorsuga;

DMBS – dabisko mežu biotopu speciālistu suga;

BD - ierakstīta Eiropas Padomes Biotopu direktīvā;

HK – ierakstīta Helsinku konvencijas Baltijas Sarkanajā grāmatā;

PD – ierakstīta Eiropas Padomes Putnu direktīvā;

BK – ierakstīta Bernes konvencijā.

2.3.2 Bezmugurkaulnieku sugas

Dabas aizsardzības vērtība

Dabas parka „Piejūra” teritorijā pavisam ir konstatētas 36 aizsargājamās bezmugurkaulnieku sugas, kas ir norādītas 6. pielikumā un 2.3.1.tabulā. Dabas parkam „Piejūra” ir ļoti liela nozīme reto un īpaši aizsargājamo bezmugurkaulnieku sugu saglabāšanā Latvijā, un to nosaka vairāki faktori.

Pirmkārt, dabas parkā „Piejūra” ir sastopamas sugas ar starptautisku aizsardzību, kā piemēram, dzeltenkāju upjuspāre (par šo sugu Latvijai tomēr ir atrunas). Parka teritorijā ir piemēroti biotopi dažām EP Sugu un biotopu direktīvas pielikumos iekļautajām bezmugurkaulnieku sugām (spilgtajai purvuspārei (*Leucorrhynia pectoralis*), kas ir konstatēta dažos ezeros salīdzinoši netālu no dabas parka „Piejūra” un varētu būt sastopama arī Garezeros, zirgskābeņu zilenītim (*Lycaena dispar*), kam ir piemēroti biotopi mitrajās pļāvās Vakarbuļļos un Gaujas grīvas rajonā). Ņemot vērā šīs teritorijas bezmugurkaulnieku faunas izpēti nepietiekamo līmeni pēdējos gadu desmitos, tas arī ir jāuzskata par būtisku dabas parka dabas aizsardzības vērtību.

Otrkārt, dabas parkā „Piejūra” ir sastopama virkne Latvijā ļoti retu sugu, kam visā valsts teritorijā ir tikai dažas atradnes un/vai kurām šajā teritorijā koncentrējas lielākā Latvijas populācijas daļa. Piemēram, Mangaļsalā ir konstatēta armēriju gartaustkode, kam kāpuri barojas ar jūrmalas armērijas ziediem un kurai šī ir vienīgā zināmā atradne Latvijā. Līdzīgi garlūpas racējlapsenei Latvijā ir zināmas tikai trīs līdz četras atradnes, no kurām dabas parkā „Piejūra” Kalngalē šīs sugas atradne zināma jau kopš 20. gs. 60. gadiem. Citai aizsargājamai sugai – lielajam dižkoksngrauzim, saskaņā ar literatūras datiem, dabas parkā „Piejūra” koncentrējas lielākā daļa no Latvijas populācijas, turklāt atsevišķās dabas parka vietās samērā lielā platībā vēl joprojām ir saglabājušies šai sugai piemēroti biotopi – vecas skujkoku audzes. Lielais dižkoksngrauzis ir viena no lielākajām Latvijas vabolēm ar lielu estētisko nozīmi. Senākā literatūrā tas norādīts kā priežu mežu kaitēklis, taču piemērotu biotopu izzušanas rezultātā pašlaik kļuvis par lielu Latvijas faunas retumu. Tādēļ īpaši stingri būtu jāaizsargā ikviena šīs sugas atradne, kā arī jāveicina šai sugai piemērotu biotopu saglabāšanos, it īpaši zināmajos sugas izplatības rajonos.

Dabas parkā „Piejūra” bezmugurkaulnieku sugu daudzveidību un retās sugas visvairāk ietekmē šādi faktori:

- Informācijas trūkums par daudzu sugu populāciju pašreizējo stāvokli, kas neļauj precīzi kartēt šo sugu atradnes ar sekojošu šo atradņu aizsardzības nodrošināšanu.
- Veco priežu audžu pakāpeniska izciršana, atmirstošas priežu koksnes iznīcināšana - kalstošu, vēja izgāztu, nolauztu priežu izzāģēšana mežizstrādē, kritālu izmantošana malkai.
- Sauso priežu mežu zemsedzes bojāšana nekontrolētas izbraukāšanas rezultātā un kāpu izmīdīšana pārāk intensīvas tūristu plūsmas rezultātā – notiek kāpu augāja izmīdīšana, samazinās no graudzālēm pārtiekošo sugu, piemēram, parkšķa, populācijas blīvums, tiek iznīcinātas smilšvaboļu kāpurejas, kas var tikt izveidotas tikai vietās ar samērā stabilu smiltis slāni.

- Virsāju un smiltāju aizaugšana ar graudzālēm un priedēm, kā rezultātā pakāpeniski izzūd smiltāju sugām piemērotie biotopi.
- Dažādu biotopu degradācija, meža zemju transformēšana un apbūve, kā rezultātā izzūd aizsargājamām sugām piemērotie biotopi.

Sociālekonomiskā vērtība

Dažas retas kukaiņu sugas ir dekoratīvas, piemēram, lielais dižkoksngrauzis ir viena no lielākajām un izskatīgākajām Latvijas vabolēm. Taču to vērtība ir apskatāma tikai vienoti ar to biotopu vērtību. Lielākajai daļai dabas parkā konstatēto reto bezmugurkaulnieku sugu nepieciešami aizsargājami biotopi - neielabotas pļavas, tīri ezeri, veci priežu meži. Šie biotopi ir pievilcīgi kā rekreācijas vai koksnes resursi.

2.3.3 Putnu sugas

Dabas aizsardzības vērtība

Dabas parks „Piejūra” ir nozīmīga teritorija arī putniem. Parkā konstatētas 15 Latvijā aizsargājamas putnu sugas, no tām 10 ar starptautisko aizsardzības statusu (Bernes konvencija un/vai Putnu direktīva) (2.3.1.tabula).

Dažām sugām šeit iespējamas arī atpūtas un apstāšanās vietas, un, plānojot teritorijas attīstību, nozīmīgākās no tām būtu nepieciešams saglabāt. Tie ir niedrāji pie Gaujas grīvas (kreisajā krastā), niedrāji Mangaļsalā un Daugavgrīvā (piem., naktsguļas vietas migrējošajām bezdelīgām) un pļavas pie Gaujas grīvas (atpūtas vieta ceļojošajām kuitālām), Gaujas un Lielupes grīvas un Daugavgrīvas un Vecdaugavas vecupes kā apstāšanās vieta ceļojošajiem ūdensputniem.

Nozīmīgākais faktors ir cilvēku traucējumi, kas izpaužas gan kā cilvēku klātbūtne sugām būtiskā (ligzdošanas vai migrāciju laikā atpūtas) laikā un vietās, putnus fiziski iztraucējot, gan izmainot biotopu, no tā aizvācot ekoloģiski nozīmīgus elementus (sausos un dobumainos koku izzāģēšana vecajās priežu audzēs), tādējādi likvidējot jau tā ierobežotās atpūtas vai ligzdošanas iespējas dažām meža (dobumpērētāju) sugām.

Traucējumi ir īpaši nepatīkami bridējputniem atpūtas laikā, jo katrs piespiedu pārlidojums izraisa stresu un palielina enerģijas patēriņu. Traucējumu faktors var ietekmēt putnu iespēju vispār veikt migrāciju, ja visas piemērotās atpūtas vietas pārlidojumu ceļā tiek iespaidotas. Par to, ka šis fakts pēdējos gados ir darbojies ļoti būtiski, liecina arī caurceļojošo bridējputnu skaita samazināšanās visā piekrastē salīdzinot ar 1930. gadiem un, it īpaši, kopš 1990. gada, kad cilvēku pieplūdums pludmalē ievērojami palielinājās (R.Matroža vērtējums).

Salīdzinot ar 1900.–1930. gadiem, mežos acīmredzot ir ievērojami mazāks veco dobumaino koku skaits, lai gan vecu priežu nogabalu mežos it kā ir samērā daudz, taču pat tajos tā arī neizdevās uziet nevienu uz celma nokaltušu priedi, kuras vecums vizuāli vērtējot pārsniegtu 200 gadus. Acīmredzot visi šādi koki ir vai nu mērķtiecīgi, vai bezatbildīgi (iedzīvotājiem „vācot” sev malku) izzāģēti, kas turpmāk nav pieļaujams, jo sausajos piekrastes mežos priedes dobumu kalšanai piemērotus izmērus sasniedz tikai ļoti lielā vecumā.

Putni ir nozīmīgs atpūtnieku piesaistes objekts un tieši ziemojošo vai caurceļojošo putnu bari ir minami starp atraktīvākajiem putnošanas objektiem. Tāpēc ir svarīgi putnu atpūtai visnozīmīgākos objektus nodrošināt pret cilvēku tiešu iekļūšanu tajos, tajā pašā laikā nodrošinot interesentus ar iespēju putnus vērot no attāluma.

2.4 CITAS TERITORIJAS VĒRTĪBAS UN TĀS IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

Zīdītājdzīvnieki parastam apmeklētājam un dabas vērotājam tikpat kā nav sastopami, jo traucējuma līmenis ir pārlietu liels. Šajā sakarā noteikti novērojama ir brīva suņu palaišana, kas lielā mērā apdraud arī citus parka apmeklētājus, īpaši sportistus.

Nedaudzie saglabājušies vēstures **pieminekļi** un piemiņas zīmes ir nomaļi un neapkopti, un pat grūti atrodami, līdz ar ko sabiedrībai nevar pat izveidoties viedoklis par to eventuālajām funkcijām.

Iespiests augstās Lilastes ceļojošās kāpas pakājē savu attīstību turpina vēsturiskais **Bātdciems** (Bād-ciems, vai nu ‘bads’ vai ‘bādēšanās’ – ‘peldēšana’). Gaujas kreisajā krastā pēdējā apdzīvotā vieta **Cēlāji** ir sena pārceltuves vieta. Diemžēl pati vēsturiskā celtnes pārvesta uz etnogrāfisko brīvdabas muzeju.

Eimuru **novadkanāls** un vēlāk uzceltā sūkņu stacija var kalpot netik vien kā vēsturisks objekts, bet arī palīdzēt labāk izprast apvidus ģeogrāfisko stāvokli pret ūdens līmeni jūrā.

Daugavgrīvas **bāka** un dienvidu mols, kas tomēr nebūdamas dabas parka robežās, ir vērtīgs ainavas elements un ļauj vērtējumam pat no pretējā krasta.

2.5 TERITORIJAS VĒRTĪBU APKOPOJUMS UN PRETNOSTATĪJUMS

Dabas parkam „Piejūra” raksturīgas skaistas ainavas. Šeit ir daudz aizsargājamo sugu un biotopu, kurus nepieciešams apsaimniekot, saglabājot to dabas aizsardzības vērtību. Taču šīm ainavām, sugām un biotopiem ir arī sociāli ekonomiskā vērtība – klajās un mežainās kāpas, pļavas un ezeri sniedz augstvērtīgas atpūtas iespējas; mežu un pļavu teritorijas varētu arī izmantot apbūvei. Teritorijas apsaimniekošanā ir nepieciešams rast līdzsvaru starp cilvēka un dabas interesēm. Dabas parkam „Piejūra” dabas un sociālekonomisko vērtību pretnostatījums dots 2.5.1. tabulā.

2.5.1 tabula. Dabas parka „Piejūra” dabas un sociālekonomisko vērtību pretnostatījums.

	Dabas vērtība	Sociālekonomiskā vērtība
Embrionālās kāpas, priekškāpas, pelēkās kāpas	Īpaši aizsargājami biotopi, retu un aizsargājamo sugu dzīvotnes.	Ainaviski vērtīgi elementi; izmanto rekreācijai; iespējas attīstīt tūrisma infrastruktūru.
Ezeri	Īpaši aizsargājami biotopi, retu un aizsargājamo sugu dzīvotnes.	Skaistas ainavas; rekreācijas iespējas.
Pļavas	Īpaši aizsargājami biotopi, retu un aizsargājamo sugu dzīvotnes	Skaistas ainavas; rekreācijas iespējas; zāles un siena resurss.
Meži	Bioloģiski nozīmīgu vecu priežu audzes; dabisko mežu biotopi; retu sugu dzīvotnes.	Svaigs gaiss, gleznainas ainavas; izmanto rekreācijai, sēņošanai un ogošanai; koksnes resursi; iespējas attīstīt tūrisma infrastruktūru.
Aizsargājamās augu un dzīvnieku sugas	Nepieciešamas reto sugu dzīvotspējīgu populāciju saglabāšanā.	Daudzas aizsargājamās sugas ir dekoratīvas. Daudzām retām sugām nepieciešamais biotops ir pievilcīgs rekreācijai. Nozīmīgas dabas tūrismā.
Jūras piekraste, Baltijas jūras daļa	Putniem nozīmīgi biotopi, jūras zivīm nozīmīgas nārstu un barošanās vietas.	Izmanto piekrastes zvejniecībai un rekreācijai.

3. TERITORIJAS SAGLABĀŠANAS MĒRĶI

3.1 TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANAS IDEĀLIE JEB ILGTERMIŅA MĒRĶI

Dabas parka „Piejūra” apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķi ir:

1. Nodrošināt dabas parka „Piejūra” sugu, biotopu un ainavas daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu attīstību.
2. Nepieļaut dabas parka „Piejūra” dabisko biotopu platības un kvalitātes samazināšanos, parka apsaimniekošanā izvirzot kā prioritātes ezeru (Ummis, Garezeri), mazskarto mežu, priekškāpu un piejūras pļavu saglabāšanu un aizsardzību.
3. Nodrošināt dabas parkā „Piejūra” augstvērtīgus rekreācijas resursus un to izmantošanas iespējas.

3.2 TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANAS ĪSTERMIŅA MĒRĶI PLĀNĀ APSKATĪTĀJAM APSAIMNIEKOŠANAS PERIODAM

Nosakot īstermiņa mērķus apsaimniekošanas 5 gadu periodam, ir ņemta vērā nepieciešamība saglabāt teritorijas vienotību un veikt tās apsaimniekošanu un labiekārtošanu biotopu un sugu saglabāšanas un aizsardzības nodrošināšanai. Apsaimniekošanas periodam ir noteikti šādi mērķi:

- 3.2.1. Izveidot dabas parka „Piejūra” pārvaldes sistēmu;
- 3.2.2. Nodrošināt biotopu un sugu aizsardzību un to pastāvēšanai atbilstošu apsaimniekošanu;
- 3.2.3. Veikt teritorijas labiekārtošanu;
- 3.2.4. Sakārtot zemes īpašumu tiesību jautājumus;
- 3.2.5. Informēt un izglītēt sabiedrību par parka dabas vērtībām;
- 3.2.6. Veikt teritorijas izpēti un monitoringu.

4. APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI UN FUNKCIONĀLĀS ZONAS

Šajā nodaļā ir sniegts kopsavilkums par apsaimniekošanas pasākumiem un raksturotas dabas parka „Piejūra” funkcionālās zonas.

4.1 APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI

Lai nodrošinātu noteikto mērķu sasniegšanu, dabas parka biotopu un tur sastopamo aizsargājamo sugu saglabāšanu, nepieciešams veikt apsaimniekošanas pasākumu kompleksu. Tas ir plānots tuvākajiem 5 gadiem, t.i. no 2004. līdz 2008. gadam.

Tā kā dabas parkam „Piejūra” nav izveidota pārvaldes institūcija, tad saskaņā ar LR likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” teritorijas pārvaldītāji šobrīd ir Rīgas pilsētas, Carnikavas pagasta un Saulkrastu pilsētas ar lauku teritoriju pašvaldības. Pašvaldības ir atbildīgas par apsaimniekošanas pasākumu finansēšanu, finansu līdzekļu piesaisti un pasākumu īstenošanu. Līdz 2005. gadam prioritāro pasākumu īstenošanai nozīmīga daļa finansu līdzekļu ir piesaistīti no Eiropas savienības LIFE- Nature fonda atbalstītā Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultātes projekta „Piekrastes biotopu aizsardzības un apsaimniekošana Latvijā”, kurā dabas parka „Piejūra” pašvaldības ir līdzfinansētāji. Pārējam apsaimniekošanas periodam un arī atsevišķiem pasākumiem, kas nav ietverti minētajā projektā, ir jāmeklē citi risinājumi un finansu līdzekļu piesaistes iespējas gan no pašvaldībām, gan arī Latvijas un Eiropas Savienības fondiem un programmām.

Vienlaikus ar pasākumu īstenošanu apsaimniekošanas plāna periodā ir jāveic veikto pasākumu rezultātu izvērtējums un, ja nepieciešams, - arī monitorings par to ietekmi uz biotopu un sugu stāvokļa izmaiņām un tendencēm. Nākamajam apsaimniekošanas periodam, pamatojoties uz šo izvērtējumu, ir jāizstrādā jauna pasākumu programma.

Dabas parka „Piejūra” plāns ietver nozīmīgākos dabas liegumu „Daugavgrīva”, „Vakarbūļi” un „Ummis” teritorijās veicamos pasākumus. Pēc šo aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plānu apstiprināšanas tie ir apsaimniekojami saskaņā ar šajos plānos noteiktajiem mērķiem un pasākumiem.

Nodaļā sniegts kopsavilkums par apsaimniekošanas pasākumiem īstermiņa mērķu sasniegšanai.

Visi pasākumi atkarībā no to nozīmības un prioritātes dabas parkā apsaimniekošanā iedalīti prioritāros, nepieciešamos un vēlamos pasākumos.

Apsaimniekošanas pasākumi ir sagrupēti pa noteiktajiem īstermiņa mērķiem. Taču teritorijas apsaimniekošanas mērķi tāpat kā pasākumi to sasniegšanai ir savstarpēji saistīti un tikai visa pasākumu kompleksa realizēšana var nodrošināt ilgtermiņa mērķu sasniegšanu.

Tabulās norādīta informācija par pasākumu apjomu, pašvaldību, vietu, prioritāti, realizācijas termiņiem, atbildīgajām un iesaistītajām institūcijām, iespējamajiem finansu avotiem un aptuvenām plānotajām izmaksām.

Mērķis 3.2.1: Izveidot dabas parka „Piejūra” pārvaldības sistēmu un precizēt parka plānojumu

Šī mērķa sasniegšanai plānoti šādi pasākumi (4.1. tabula):

3.2.1.1. Pārvaldības sistēmas modeļa izstrāde

Saturs: Dabas parka „Piejūra” teritorija aptver Rīgas pilsētas, Carnikavas pagasta un Saulkrastu pilsētas ar lauku teritoriju pašvaldību teritorijas. Zeme pieder galvenokārt valstij un pašvaldībām. Apmēram puse dabas parka teritorijas pieder valstij, trešdaļa Rīgas pilsētai un neliela daļa (6 %) ir privātīpašums. Meža zemes apsaimnieko Rīgas mežāģentūra (Rīgas pilsētai piederošos) un VAS „Latvijas Valsts meži”. Rīgas pilsētas teritorijā par atsevišķu funkciju veikšanu atbild dažādas Rīgas domes struktūrvienības. Apmēram trešā daļa dabas parka „Piejūra” teritorijas atrodas Rīgas pilsētā, kurā kopumā ir vērojama liela antropogēnā slodze un parka dabas vērtību degradācija.

Valsts kontroli dabas parkā veic Lielrīgas RVP, Valsts mežā dienests, un Vides valsts inspekcija. Pašvaldības savā teritorijā kontrolē saistošo noteikumu ievērošanu. Kopumā dabas parka teritorijas uzraudzība ir sadrumstalota un nepietiekama.

Tādēļ dabas parkā biotopu un sugu saglabāšanai ir vitāli svarīgi nodrošināt teritorijas vienotu apsaimniekošanu un uzraudzību.

Visām ieinteresētajām pusēm ir jāvienojas par optimālāko pārvaldības modeli, nosakot katras institūcijas atbildību un pienākumus. Šajā procesā svarīgi ir noteikt katras Rīgas pilsētas pašvaldības struktūrvienības atbildību un pienākumus dabas parka „Piejūra” apsaimniekošanā.

Teritorijas pārvaldības modeli var iekļaut:

- pārvaldes institūcijas izveidošanu un
- teritorijas uzraudzības modeļa izstrādi.

Pārvaldes institūcijai ir jāparedz juridiskais statuss (Vides ministrijas pārraudzības iestāde, sabiedrība ar ierobežotu atbildību, esoša pašvaldības struktūrvienības sastāvdaļa u.c.), nepieciešamais personāls un materiālie resursi, ieinteresēto pušu pārstāvniecība teritorijas apsaimniekošanā un kontrolē, finanšu līdzekļu pieteikumu sagatavošanas un finanšu līdzekļu apgušanas kārtība, jāizstrādā pārvaldes struktūras nolikuma projekts.

LIFE –Nature projektā „Piekrastes biotopu aizsardzības un apsaimniekošana Latvijā” gūtā pieredze sadarbībā ar pašvaldību struktūrvienībām un vides valsts institūcijām ir izmantojama dabas parka „Piejūra” pārvaldes modeļa izstrādē. Saskaņā ar LR likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” nepieciešamo saimniecisko pasākumu veikšanai aizsargājamās teritorijās var izveidot bezpeļņas organizācijas.

Dabas parka „Piejūra” teritorijas uzraudzības modeļa izstrāde ir nepieciešama, lai nodrošinātu regulāru visas teritorijas uzraudzību, nosakot atbildīgās institūcijas, kontroles paņēmienus, grafikus, vietas, nepieciešamos resursus (personāls, transports, apmācības u.c.). Tā izstrādei ir jāizvērtē dabas parka uzraudzībā iesaistītās vai nākotnē iesaistāmo institūciju funkcijas, pašvaldību saistošie noteikumi, MK noteikumi un nepieciešamības gadījumā jāizstrādā priekšlikumi jauniem vai esošo noteikumu grozījumiem.

3.2.1.2. Teritorijas pārvaldes struktūras izveide

Saturs: Praktiska dabas parka „Piejūra” pārvaldes struktūras izveide pēc iepriekš izstrādātā modeļa (pasākums 3.2.1.1.). Pasākums ietver dokumentu reģistrāciju, nolikuma apstiprināšanu, līgumu slēgšanu ar personālu, biroja aprīkojumu un citu darbam nepieciešamo materiālo resursu iegādi.

3.2.1.3. Teritorijas uzraudzība

Saturs: Dabas parka „Piejūra” teritorijas uzraudzība atbilstoši izvēlētajam (pasākums 3.2.1.1.) teritorijas uzraudzības sistēmas modelim, tajā noteiktajiem pasākumiem.

3.2.1.4. Parka plānojuma precizēšana

Saturs: Parka teritorijā plānots izvietot dažādus objektus – sabiedrības informēšanai, plāvu apsaimniekošanai, kāpu aizsardzībai u.tml. Daudzviet, īpaši pie Garezeriem, Ummja ezera un arī Rīgā dabas liegumos „Daugavgrīva” un „Vakarbulļi” izvietojamo objektu daudzums, salīdzinot ar pārējo parka teritoriju, ir liels. Tādēļ pirms konkrētu tehnisko projektu izstrādes minētajās vietās ir jāveic plānojuma precizēšana, tajā paredzot visu objektu (informācijas stendi, zīmes, atpūtas vietas, takas, putnu novērošanas tornis, automašīnu stāvvietas, tualetes u.c.) izvietojumu.

3.2.1.5. Dabas lieguma „Ummis” dabas aizsardzības plānu izstrāde

Saturs: Dabas liegumā „Ummis” sastopami Latvijā īpaši aizsargājamie biotopi: augu sabiedrības ar Dortmana lobēliju un ezerenēm, kā arī aizsargājamo augu sugas: gludsporu ezerene, Dortmana lobēlija un sīpoliņu donis. Teritorija tiek aktīvi izmantota atpūtai, taču tajā nav tam atbilstoša labiekārtojuma, kas rada nelabvēlīgu antropogēno ietekmi. Dabas aizsardzības plāna izstrāde ir nepieciešama, lai plānotu ezera izmantošanu rekreācijai, nodrošinot sugu un biotopu saglabāšanu un aizsardzību, kā arī novērstu turpmāku teritorijas degradāciju.

Dabas aizsardzības plāni ir jāizstrādā vadoties pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2002.gada 4.jūlija rīkojuma Nr.120 „Ieteikumi īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrādāšanai”.

3.2.1.6. Dabas parka „Piejūra” un tajā esošo dabas liegumu dabas aizsardzības plānu īstenošanas procesa monitorings

Saturs: Dabas parka „Piejūra” un tajā esošajos dabas liegumu „Daugavgrīva”, „Vakarbūļi” un „Ummis” apsaimniekošanā līdz šim ir veikti atsevišķi pasākumi, kas pilnībā nenodrošina sugu un biotopu aizsardzību. Pasākumi līdz šim netika veikti regulāri, tādēļ bieži vien to rezultāti bija īslaicīgi. Dabas parka „Piejūra” un minēto dabas liegumu apsaimniekošana atbilstoši dabas aizsardzības plānos ietvertajiem pasākumiem un tiem noteiktajiem laika grafikam kopumā nodrošinātu mērķtiecīgu un efektīvāku šīs teritorijas saglabāšanu, labvēlīga stāvokļa nodrošināšanu sugu un biotopu pastāvēšanai, vienlaikus izmantojot dabas parka teritoriju sabiedrības atpūtai un izglītošanai. Dabas aizsardzības plānu īstenošanas gaitā ir jāseko līdzi pasākumu kvalitatīvai un laicīgai izpildei, jāizvērtē to rezultāti un, pamatojoties uz minēto vērtējumu, jāizstrādā priekšlikumi nākamajam parka apsaimniekošanas periodam. Īpaši svarīga ir prioritāro un neatliekamo pasākumu izpilde. Pasākumu vērtējums veicams izmantojot pasākuma 3.2.6.2C rezultātus.

4.1. tabula. Pasākumi īstermiņa mērķa 3.2.1. sasniegšanai.

Īstermiņa mērķis 3.2.1. - izveidot dabas parka „Piejūra” pārvaldes sistēmu.

Pasāk. Nr.	Pasākums	Pašvaldība	Vieta	Apjoms	Prioritāte *	Realizācijas termiņš	Atbildīgais par izpildi	Iesaistītās institūcijas	Iespējamais finansu avots	Plānotās izmaksas, Ls
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.1.1.	Pārvaldības sistēmas modeļa izstrāde	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”	Visā platībā	1	2005.g.	DAP	Rīgas dome (RD), Rīgas meža aģentūra Carnikavas pagasta padome Saulkrastu pilsētas dome, Piekrastes projekts Lielrīgas RVP, VidM DAD	LVAf	500
3.2.1.2.	Teritorijas pārvaldes struktūras izveide	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”	Visā platībā	1	2005.g IV. cet.	DAP, RD, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	VidM DAP, DAD, Rīgas meža aģentūra, Piekrastes projekts, Lielrīgas RVP	Rīgas VAF, pašvaldību budžeta līdzekļi, LVAf, ES fondu līdzekļi	Nosakāmas sistēmas modeļa izstrādē
3.2.1.3.	Teritorijas uzraudzība									
		Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”	Visā platībā	1	2004., 2005.	RD, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas ar lauku teritoriju dome	Rīgas meža aģentūra, RPP Lielrīgas RVP, Piekrastes projekts	Piekrastes projekta, Rīgas VAF, pašvaldību budžeta līdzekļi	No Piekrastes projekta apmēram 18 000 Ls
		Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”	Visā platībā	1	2006 - 2008	parka administrācija	RD, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas ar lauku teritoriju dome, Rīgas meža aģentūra, RPP Lielrīgas RVP		Nosakāmas sistēmas modeļa izstrādē

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.1.4.	Parka plānojuma precizēšana	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”	Dabas parks „Piejūra”	1	2004.g.	Piekrastes projekts	RD, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas ar lauku teritoriju dome, Rīgas meža aģentūra, RPP Lielrīgas RVP	Piekrastes projekts	Tiks noteiktas pēc vajadzības atbilstoši precizējamo teritoriju platībai un sarežģītībai.
3.2.1.5.	Dabas lieguma „Ummis” dabas aizsardzības plānu izstrāde	Carnikavas pagasta padome	DL „Ummis”	48 ha	2	DL „Ummis” - 2005.g.	Carnikavas pagasta padome	DAP, Lielrīgas RVP	LVAf, pašvaldību budžeta līdzekļi	3000 Ls
3.2.1.6.	Dabas parka un tajā esošo dabas liegumu dabas aizsardzības plānu īstenošanas procesa monitorings	Rīgas pilsēta, Carnikavas pagasts	DL „Ummis”, „Vakarbulī” „Daugavgrīva”	48 ha 58 ha 163 ha	Noteiktas plānos	Noteikts plānos	RD Carnikavas pagasta padome vai parka administrācija	Rīgas meža aģentūra”, DAP, Lielrīgas RVP	Rīgas VAF, pašvaldību budžeta līdzekļi, LVAf, ES fondu līdzekļi	Nosakāmas plānu izstrādē

Apzīmējumi

* 1- prioritārie(neatliekami) pasākumi; 2- nepieciešamie pasākumi; 3- vēlamie pasākumi

Mērķis 3.2.2: Nodrošināt biotopu un sugu aizsardzību un to pastāvēšanai atbilstošu apsaimniekošanu

Pasākumu komplekss ietver visu biotopu - mežu, pļavu, kāpu, niedrāju un ūdenstilpju apsaimniekošanu un ir apkopots 4.2. tabulā, attēlots 5.pielikumā.

Biotopu un sugu aizsardzībai dabas parkā prioritāri ir pasākumi, kas vērsti uz mežainu kāpu saglabāšanu vietās, kur tās pakļautas intensīvai rekreatīvai noslodzei, pļavu atjaunošanu Daugavgrīvas un Vakarbuļļu dabas liegumu teritorijās, kā arī biotopus saglabājošu turpmāko apsaimniekošanu, ezeru aizsardzību.

3.2.2.1. Pļavu pļaušana

Saturs: Nozīmīgākās pļavas dabas parka „Piejūra” teritorijā ir Rīgā – Vakarbuļļu un Daugavgrīvas dabas liegumos, kā arī Carnikavā Gaujas lejteces kreisajā krastā. Gaujas lejteces kreisā krasta pļavas jau ilgāku laiku netiek apsaimniekotas, savukārt Daugavgrīvas, Vakarbuļļu dabas liegumu pļavas tiek apsaimniekotas neregulāri. Līdz ar to pļavās samazinājusies sugu daudzveidība, sākusies to aizaugšana ar krūmiem, notikusi niedrāja izplatība uz pļavu rēķina. Šajās pļavās nepieciešama zālāja atjaunošana, turpinot tās regulāri apsaimniekot ar parastajām metodēm (pļaušanu, ganīšanu).

Gaujas kreisā krasta pļavu lielākajā ieteicamākā darbība – **regulāras pļaušanas atsākšana**. Lai atvieglotu zāles pļaušanu vasarā, iepriekšējā gada rudenī vai ziemā kailsala laikā ieteicams ar trimeri nopļaut sauso kūlu un niedres.

Ilgāku laiku neapsaimniekotās vietās nav vēlams uzreiz uzsākt intensīvu ganīšanu vai pļaušanu visā platībā. Tā var gan panākt augu sugu sastāva uzlabošanos, taču negatīvi ietekmēt bezmugurkaulniekus, kas, strauji mainoties apstākļiem, iet bojā. Tādās vietās vislabākā ir pakāpeniska vai daļēja apsaimniekošana, nenopļaujot visu zālāja platību, bet vietām atstājot arī augstāku veģetāciju.

Vislabāk pļaušanu veikt pēc rotācijas principa. To veic šādi:

- bagātas floras un bezmugurkaulnieku faunas saglabāšanai, pļauj katru gadu vienā un tai pašā laikā - jūlija beigās vai augustā;
- atsevišķus laukumus (slejas) pļauj reizi 2 gados;
- slejas izvēlas šķērsām pāri pļavai tipiskākajās vietās;
- pļauj 5 -10 cm augstumā;
- pļauj no pļavas vidus vai no vienas tās malas, lai dzīvnieki varētu paglābties no pļaušanas tehnikas;
- atstāj nenopļautus zālāja laukumus arī pa pļavas perimetru vai stūros;
- ieteicams vienā dienā pļaut tikai ½ vai nedaudz vairāk no visas platības, lai jaunie putni un dzīvnieki varētu pa nakti atrast jaunu paslēptuvi;
- nopļauto zāli sasmalcina vai izvāc no pļavas.

Nedrīkst veikt zālāja ielabošanu – mēslošanu un sēšanu. Īpaši mēslošanu nevajadzētu veikt slapjajās pļavās, jo tādējādi veidojas liels veģetācijas pieaugums, apgrūtinot bridējputnu ligzdošanu.

Mēslošana varētu būt viens no faktoriem, kas veicina veģetācijas botānisko vienveidību.

Kaļķa un merģeļa pievienošana skābās augsnēs arī var izjaukt humusa kompleksu, ja tas nav vēsturiski darīts.

3.2.2.2. Ganīšana

Saturs: Alternatīva apsaimniekošanas metode pļaušanai var būt arī **ganīšana**. Vēsturiski dabas parka „Piejūra” teritorijā Daugavgrīvas un Vakarbuļļu dabas liegumu pļavās vietējie iedzīvotāji ir turējuši lopus. Patreiz Vakarbuļļu dabas lieguma teritorijā pļavu apsaimniekošana tās noganot un applaujot ir pārtraukta. Daugavgrīvas dabas lieguma teritorijā vietējie iedzīvotāji gana lopus un vietām pļauj arī zāli. Patreiz dabas lieguma pļavās ganās 12-14 govīs, bet šis lopu skaits nav pietiekošs. Pļavu noganīšana ir prioritārs pasākums gan Vakarbuļļu DL austrumu daļā, Daugavgrīvas DL rietumu un dienvidu daļā esošajās pļavās.

Ganīšanu iespējams veikt:

- pakāpeniski pa daļām jeb rotācijas veidā;
- nepārtraukti jeb ilgstoši.

Pakāpeniska jeb rotācijveida ganīšana. Ganības nogana pakāpeniski pa daļām, sadalot ganību platību nelielos laukumos, lai tajos būtu ietverta atšķirīga veģetācija – palienes sausākā daļa un ieplakas. Pie tam laukumus jāizvēlas pietiekami lielus, lai neradītu pārganīšanas efektu.

Nepārtraukta jeb ilgstoša ganīšana varētu būt piemērota vietās, kur dalījums atsevišķos nodaļumos ir nepraktisks. Ganīšanu veic ilgstoši visā zālāja platībā. Piemērotākie dzīvnieki – liellopi. Var izmantot jaukto ganīšanu – kopā ar liellopiem ganot, piemēram, aitas vai kazas.

Vēlamā ganīšanas intensitāte uz vienu hektāru: 2,1 jaunlopi vai 1,7 govīs, vai 3,3 aitas, vai 0,5 zirgi. Izvēloties dzīvniekus konkrētai vietai, nepieciešams eksperta atzinums. Periodiski nepieciešams izvērtēt ganīšanas ietekmi uz sugām un biotopiem (pasākums 3.2.6.2.).

3.2.2.3. Aploku būve un uzturēšana

Saturs: Izmantojot ganīšanu, kā pļavu apsaimniekošanas veidu, svarīgi ir panākt vienmērīgu noganījumu. Lai pļavā saudzētu putnu ligzdas, jāatturas no lopu piesiešanas. Tāpēc lopu ganīšanai ir nepieciešama arī aploku būve vietās, kuras paredzēts noganīt (5.pielikumā) Vakarbuļļu un Daugavgrīvas dabas liegumos. Gadījumos, ja aploki tiek sabojāti, vai nopostīti, tie ir atjaunojami.

3.2.2.4. Lopu novietņu būve un uzturēšana

Saturs: Projekta „Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā” ietvaros Daugavgrīvas un Vakarbuļļu dabas liegumos paredzēts noganīt pļavu platības, izmantojot zālēdājus. Ieteicamākie lopi ir augstvērtīgas gaļas šķirnes govīs, kas ir pietiekami izturīgas, lai dzīvotu skarbos klimatiskajos apstākļos, iežogotās platībās. To turēšanai nav nepieciešamas lopu mītnes to parastajā izpratnē (atbilstošas normatīvo aktu prasībām). Lai lopiem būtu, kur patverties lietainā un vējainā laikā, tiem būvē nojumes (pagaidu būve), kuru lielums atkarīgs no lopu skaita (~2m² vienam dzīvniekam). Tajās tiek uzglabāts arī dzīvnieku piebarošanai nepieciešamais siens. Celtniecībai ieteicamais materiāls – koks. Novietnēm izstrādājami projekti.

Ieteikumi lopu mītņu izvietojumam liegumu teritorijās atzīmēti kartē:

- Daugavgrīvas dabas liegumā - degradēta teritorija lieguma R daļa, kurā pašreiz nelikumīgi tiek turēti lopi un kura ir jāsakopj (pasākums 3.2.3.3);
- Vakarbuļļu dabas liegumā - austrumu daļā. Projektēšanas laikā tā jāprecizē, ņemot vērā reljefu.

Gadījumos, ja nojumes tiek sabojātas, tās ir atjaunojamas.

3.2.2.5. Līgumu slēgšana par lopu uzraudzību un ganīšanu

Saturs: Lai nodrošinātu lopiem nepieciešamo uzraudzību (regulāri sekotu to skaitam, veselības stāvoklim, organizētu lopu piebarošanai nepieciešamā siena sagādi, nepieciešamības gadījumos veiktu aploka, nojumes labošanu), jānoslēdz līgumi ar vietējiem iedzīvotājiem par lopu uzraudzību. Veicama arī šo cilvēku apmācība jautājumos, kas skar lopu uzraudzību.

3.2.2.6. Lopu iegāde

Saturs: Projekta „Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā” ietvaros, pļavu noganīšanai Daugavgrīvas un Vakarbuļļu dabas liegumos paredzēta zālēdāju (13 dzīvnieki) iegāde kādā no Latvijas zemnieku saimniecībām, kas nodarbojas ar šo lopu audzēšanu (Zaubes pagasts” Kalna Bērziņi”, Skrundas lauku teritorijā ”Valti”, Rucavā „Zaļmeži”), ņemot vērā speciālistu ieteikumus.

3.2.2.7. Krūmu ciršana

Saturs: Pēc pļavu apsaimniekošanas pārtraukšanas sākas dabiskā sukcesija - teritorijas aizaugšana ar krūmiem un kokiem (kārkliem, alkšņiem, bērziem). Tā rezultātā samazinās pļavu plātība, samazinās augu sugu daudzveidība, arī pļavās ligzdojošo putnu daudzveidība un to ligzdošanas sekmes. Vertikālie elementi - koki un krūmi kalpo par nosēšanās un novērošanas vietu dažādiem putniem - ligzdu postītājiem.

Izcērtot kokus un krūmus pļavās un tām pieguļošajās teritorijās un turpmāk rūpējoties par pļavu veģetācijas uzturēšanu, var uzlabot bridējputnu ligzdošanas apstākļus.

Intensīva pļavu aizaugšana ar krūmiem vērojama Daugavgrīvas dabas lieguma teritorijā. Koki un krūmi šeit cērtami ~ 25 ha lielā platībā (5.pielikums). Izcērtami arī atsevišķie krūmi centrālā dambja abās pusēs. Koku un krūmu ciršana aizliegta no 30. marta līdz 30. jūlijam. Izcirsto krūmu platības regulāri nepieciešams veikt atvašu izcirstu vienu reizi divos gados.

3.2.2.8. Krokaino rožu, korinšu ierobežošana

Saturs: Vakarbuļļu dabas lieguma teritorijā A daļas pļavās ir sastopamas ekspansīvās augu sugas krokainā roze un korinte. Tā kā šie augi apdraud dabiskos biotopus, ir nepieciešama to ierobežošana.

Kā vienkāršākās metodes krokainās rozes apkarošanai tiek ieteikta krūmu iznīcināšana cērtot vai izrokot.

Iznīcināšana cērtot tiek realizēta nocērtot visus stumbrus augšnes līmenī pirms sēklu nogatavošanās un novācot saknes, lai nenotiktu ataugšana no sakņu atvasēm.

Ciršana atkārtojama vairākas reizes gadā. Nepieciešams regulāri novērot atradņu vietas. Tiklīdz augi veido jaunus dzinumus, tos nekavējoties jāiznīcina.

Iznīcināšana izrokot tiek realizēta ar lāpstu izceļot sakņu sistēmu. Ja visa sakņu sistēma netiek izrakta pilnīgi var notikt ataugšana. Rakšanas negatīvais aspekts ir tas, ka rakšanas dēļ var tikt bojāts biotops

3.2.2.9. Mikroliegumu izveidošana

Saturs: Lielu dabas parka „Piejūra” daļu aizņem meži. Daudzviet, it īpaši teritorijās starp Mežciem un Carnikavu, kā arī Garezeru apkārtnē sastopami veci meži, kas atbilst dabisko mežu biotopu kritērijiem. Tajos veidojami mikroliegumi.

Meža zemju platības, kurās biotopu un sugu aizsardzības nodrošināšanai nepieciešams izveidot mikroliegumus apkopotas 2. pielikumā. Šīs teritorijas ietvertas dabas parka regulējamā režīma zonā.

Īpaši aizsargājamo augu sugu un biotopu aizsardzībai mikroliegumi veidojami Rietumu Garezera ziemeļrietumu un rietumu krastos un Ummja ezera dienvidu, austrumu un ziemeļu krastos, kā arī Mangaļsalā, Kāpu mežniecības 159. kvartāla 4. un 29. nogabalos, kur konstatētas garlūpas racējlapšenes atradnes.

Garlūpas racējlapšenes dzīvotņu saglabāšanai jānodrošina īpašs apsaimniekošanas režīms, aizliedzot apmežošanu un nepieļaujot no augāja brīvu smilšu laukumu izzušanu.

Veco mežaudžu inventarizāciju rezultātā (pasākums 3.2.6.1) var tikt papildināts jau esošais mikroliegumu saraksts.

Mikroliegumi veidojami saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību:

- MK noteikumi Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”;
- Valsts meža dienesta instrukcija „Mikroliegumu izveidošanas kārtība meža zemēs”, kas apstiprināta ar VMD 7.februārī 2002.gadā ar rīkojumu Nr. 22. (nosaka VMD stuktūrvienību rīcības kārtību mikroliegumu izveidošanai meža zemēs).

Iespēju robežās atpūtnieku plūsmu jānovirza garām mikroliegumiem. Vietās, kur garām vai cauri mikroliegumiem ielānēti kājceļi, nepieciešams pieļaut bīstamo koku saīsināšanu vai novākšanu.

3.2.2.10. Dabisko meža biotopu apsaimniekošana

Saturs: Lai saglabātu dabiskos meža biotopus (DMB), jānodrošina sauso un kritušo koku atstāšanu DMB teritorijā un jāveic II stāva egļu izciršanu tajos DMB, kur tas nepieciešams un kur tas ir norādīts inventarizācijas kartītē. Kritālu izvākšana no DMB nav pieļaujama no biotopa izveidošanas brīža. DMB apsaimniekošanu veic VAS "Latvijas valsts meži", Rīgas Meža aģentūra, bet kontrolē – Rīgas VM Saulkrastu, Lilastes un Kāpu mežniecību darbinieki.

Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai mežos, to apsaimniekošana ir jāveic atbilstoši dabas parka „Piejūra” individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem, kā arī saskaņā ar Latvijas Republikas meža apsaimniekošanas likumdošanu. Izpildītāji – VAS "Latvijas valsts meži", Rīgas Meža aģentūra, kontroli veic – Rīgas VM Saulkrastu, Lilastes un Kāpu mežniecību darbinieki.

3.2.2.11. Niedrāja ierobežošana

Saturs: Daugavgrīvas dabas lieguma lielāko daļu (60-75%) un daļu (15-25%) Vakarbuļļu dabas lieguma aizņem niedrājs. Tā kā īpaši mitrās vasarās tas ievērojami palielina savu izplatības areālu uz pļavu rēķina, tad niedrāja ierobežošana ir viena no nepieciešamajām rīcībām Daugavgrīvas un Vakarbuļļu dabas liegumu teritorijās.

Niedru ierobežošanai izmantojami paņēmieni:

- regulāra pļaušana,
- augsnes virskārtas apstrāde frēzējot,
- augsnes virskārtas pārrakšana.

Pļaušana veicama 50 m platās joslās, katru gadu izpļaujot pusi no paredzētās platības. Pļaušanu sāk no niedru audžu malām, virzoties uz centru. Pļautās joslas nākamajā sezonā atstāj neskartas. Pirmās pļaujamās tās niedru audzes, kuras atrodas blakus pļavām.

Pļaušanai ieteicamais laiks ir jūlija otrā puse un augusts (pēc ligzdošanas sezonas), kad augi maksimāli ir izmantojuši sakneņos uzkrātās barības vielas. Šo paņēmieni var apvienot ar niedru dedzināšanu rudens/ziemas periodā.

Niedru pļaušanas ieteicamais augstums 10-15 cm virs augsnes virskārtas.

Augsnes virskārtas apstrāde frēzējot (sasmalcinot sakneņus) ir salīdzinoši dārga un darbietilpīga.

Niedrāja dedzināšana ir lēts, diezgan efektīvs paņemiens niedrāja izplatības ierobežošanai. Dedzināšana organizējama rudens/ziemas periodā. Kategoriski aizliegama no 30.marta līdz 30.jūlijam. Pirms ķerties pie dedzināšanas, jābūt

skaidram priekšstatam, kur uguns var aiziet un vai netiks iznīcinātas tās niedru audzes vai biotopi, kas būtu saglabājami. Organizējot dedzināšanu jāpieaicina Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta speciālisti.

3.2.2.12. Krasta noskalošanās ierobežošana

Saturs: Kā viens no dabiskajiem procesiem, kas var ietekmēt Daugavpils dabas liegumu nākotnē ir priekškāpas noskalošana un pārraušana vētru laikā 600 m garā krasta joslā, kas robežojas ar Rīgas brīvostas teritoriju.

Lai atrastu labāko risinājumu šīs teritorijas aizsardzībai, nepieciešama vietas izpēte, priekškāpas noskalošanās un pārraušanas seku analīze, kā arī sagatavojumi iespējamie tehniskie priekšlikumi (pasākums 3.2.6.3.).

Lai saglabātu vienotu priekškāpu un samazinātu smilšu pārpūšanu iekšzemes virzienā, caurrāvumu vietās (paralēli jūras ūdens līnijai) var veidot 2-3 savstarpēji paralēlas kārklu zaru - spraudņu rindas - žogus. Tiem ieaugot un veidojot jaunus dzinumus, no pludmales vēja pārpūstā smilts uzkrāsies izveidoto žogu joslā un aiz tās, pakāpeniski aizpildot pārrāvumus priekškāpā. Minētā aktivitāte nepasargās priekškāpas pārrāvumus atsevišķos tās posmos ļoti spēcīgu vētru laikā.

3.2.2.13. Ūdenstilpes tīrīšana Vakarbuļļos

Saturs: Vakarbuļļu dabas lieguma Rietumu daļā esošā sengultne (ezers) pakāpeniski aizaug ar niedrēm vilkvālītēm un aizpildās ar organisko materiālu.

Lai novērstu pastiprināto ūdenstilpes aizaugšanu šeit ieteicama niedru izpļaušana un ūdenstilpes tīrīšana, izvēcot organisko materiālu. Pasākums veicams saskaņā ar speciāli izstrādātu projektu ūdenstilpes tīrīšanai.

4.2. tabula. Pasākumi īstermiņa mērķa 3.2.2. sasniegšanai.

Īstermiņa mērķis 3.2.2. - nodrošināt biotopu un sugu aizsardzību un to pastāvēšanai atbilstošu apsaimniekošanu.

N.p.k.	Pasākums	Pašvaldība	Vieta	Apjoms	Prioritāte*	Realizācijas termiņš	Atbildīgais par izpildi	Iesaistītās institūcijas	Iespējamais finansu avots	Plānotās izmaksas, Ls
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.2.1.	Pļavu pļaušana	Rīgas dome	Vakaruļļu DL	15 ha	1	2004.- 2005. katru gadu pēc 10.jūlija	Piekrastes projekts	Rīgas dome	Piekrastes projekts	2 000
		Rīgas dome	Vakaruļļu DL	15 ha	1	2006. - 2008. katru gadu pēc 10.jūlija	Rīgas dome (parka administrācija)	Lielrīgas RVP	Rīgas domes līdzekļi, ES fondu līdzekļi	1000 - katru gadu
		Rīgas dome	Daugavgrīvas DL	20 ha	1	2004. -2005.katru gadu pēc 10.jūlija	Piekrastes projekts	Rīgas dome	Piekrastes projekts	1800
		Rīgas dome	Daugavgrīvas DL	20 ha	1	2006. - 2008. katru gadu pēc 10.jūlija	Rīgas dome (parka administrācija)	Lielrīgas RVP	Rīgas domes līdzekļi, ES fondu līdzekļi	900 - katru gadu
		Carnikavas pagasta padome	Gaujas lejtecē pļavas	55ha		2004. -2008. katru gadu pēc 10.jūlija	Carnikavas pagasta padome	Lielrīgas RVP	ES fondu līdzekļi, Lauku attīstības plāna agrovides programmas	
3.2.2.2.	Ganīšana	Rīgas dome	Daugavgrīvas DL	visā pļavu platībā	1	2004.-2005.	Piekrastes projekts	Rīgas dome, Lielrīgas RVP	Piekrastes projekts	600
		Rīgas dome	Daugavgrīvas DL	visā pļavu platībā	1	2006.-2008.	Rīgas dome (parka administrācija)	Lielrīgas RVP	Rīgas domes līdzekļi, ES fondu līdzekļi	300 - katru gadu
		Rīgas dome	Vakaruļļu DL	15 ha	1	2004. -2005.	Piekrastes projekts	Rīgas dome, Lielrīgas RVP	Piekrastes projekts	500
		Rīgas dome	Vakaruļļu DL A daļa	15 ha	1	2006.-2008.	Rīgas dome (parka administrācija)	Lielrīgas RVP	Rīgas domes līdzekļi, ES fondu līdzekļi	250 - katru gadu
3.2.2.3.	Aploku būve un uzturēšana									
3.2.2.3.A	Aploku būve	Rīgas dome	Vakaruļļu DL Daugavgrīvas DL	1km	1	2004.	Piekrastes projekts	Rīgas dome, Lielrīgas RVP	Piekrastes projekts	1100
3.2.2.3.B	Aploku uzturēšana	Rīgas dome	Vakaruļļu DL Daugavgrīvas DL	1km	2	2004.-2008.	Rīgas dome		Rīgas domes līdzekļi, ES fondu līdzekļi	250 - katru gadu

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.2.4.	Lopu novietņu būve un uzturēšana									
3.2.2.4.A	Lopu novietņu būve	Rīgas dome	Vakaruļļu DL, Daugavgrīvas DL	2	1	2004.	Piekrastes projekts	Rīgas dome, Lielrīgas RVP	Piekrastes projekts	20000
3.2.2.4.B	Lopu novietņu uzturēšana	Rīgas dome	Vakaruļļu DL, Daugavgrīvas DL	2	2	2005. -2008.	Rīgas dome		Rīgas domes līdzekļi, ES fondu līdzekļi	800 - katru gadu
3.2.2.5.	Līgumu slēgšana par lopu uzraudzību un ganišanu	Rīgas dome	Vakaruļļu DL, Daugavgrīvas DL	pēc vajadzības	1	2004.-2005.	Piekrastes projekts	Rīgas dome, Partikas un veterinārais dienests	Piekrastes projekts	700
		Rīgas dome	Vakaruļļu DL, Daugavgrīvas DL	pēc vajadzības	1	2006.-2008.	Rīgas dome (parka administrācija)	Rīgas dome	Rīgas domes līdzekļi, ES fondu līdzekļi	2000 Ls katru gadu
3.2.2.6.	Lopu iegāde	Rīgas dome	Vakaruļļu DL, Daugavgrīvas DL	3 dzīv.Vakaruļļu DL, 10 dzīv. DaugavgrīvasDL	1	2004.	Piekrastes projekts	Rīgas dome, Partikas un veterinārais dienests	Piekrastes projekts	5000Ls
3.2.2.7.	Krūmu ciršana	Rīgas dome	Daugavgrīvas DL	25 ha	1	2004.-2005.	Piekrastes projekts	Rīgas dome, Lielrīgas RVP	Piekrastes projekts	7000
3.2.2.7. A	Atvašu nociršana	Rīgas dome	Daugavgrīvas DL	25 ha	2	2006.-2008. (2gados reizi)	Rīgas dome (parka administrācija)	Lielrīgas RVP	Rīgas domes līdzekļi	2500
3.2.2.8.	Krokaino rožu, korinšu atvašu noņemšana	Rīgas dome	Vakaruļļu DL	1,5 ha	1	2004.-2005.	Piekrastes projekts	RD. Lielrīgas RVP	Piekrastes projekts	1000
3.2.2.9.	Mikroliegumu izveidošana	Rīgas dome	Rīga	20ha	1	2005.	Piekrastes projekts	VMD, VZD	Piekrastes projekts	800
		Carnikvas pagasta padome	Carnikavas pagasts		1	2005.	Piekrastes projekts	VMD, VZD	Piekrastes projekts	1500
		Saulkrastu pilsētas dome	Saulkrastu pilsētas un lauku teritorijā	20 ha	1	2005.	Piekrastes projekts	VMD, VZD	Piekrastes projekts	300

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.2.10.	Dabisko meža biotopu apsaimniekošana	Rīgas dome, Carnikvas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Parka teritorija	visā DMB platībā	1	2004.-2008.	Meža zemju apsaimniekotājs: pašvaldības, AS "Latvijas valsts meži"	VMD		
3.2.2.11.	Niedrāja ierobežošana	Rīgas dome	Vakarbūļu DL Daugavgrīvas DL	80 ha	1	2004.-2005.	Piekrastes projekts	VUGD	Piekrastes projekts	2500
		Rīgas dome	Vakarbūļu DL Daugavgrīvas DL	80 ha	1	2006.-2008.	Rīgas dome (parks administrācija)	VUGD, Lielrīgas RVP	Rīgas domes līdzekļi	1000 - katru gadu
3.2.2.12.	Krasta noskalošanās ierobežošanas, stādot kārkļus	Rīgas dome	Daugavgrīvas DL pie Rīgas brīvostas ostas robežas	300m	3	2007.	Rīgas dome (parks administrācija)	Rīgas mežu aģentūra, Lielrīgas RVP	Rīgas domes līdzekļi	500
3.2.2.13.	Ūdenstilpes tīrīšana Vakarbūļos	Rīgas dome	Vakarbūļu DL	1,5 ha	3	2008.	RD (parks administrācija)	Lielrīgas RVP,	Rīgas domes līdzekļi	precizējamas projekta izstrādes gaitā

Apzīmējumi

* 1- prioritārie (neatliekami) pasākumi; 2- nepieciešamie pasākumi; 3- vēlami pasākumi

Mērķis 3.2.3: Veikt teritorijas labiekārtošanu

Viens no nozīmīgākajiem dabiskos biotopus apdraudošajiem faktoriem dabas parkā „Piejūra” ir intensīvā atpūtnieku plūsma. Īpaši tiek apdraudēti kāpu meži un atklātās kāpas. Lai samazinātu šī faktora iedarbību, nepieciešams labiekārtot teritoriju, izveidojot rekreācijas vajadzībām piemērotu infrastruktūru.

Nepieciešamie pasākumi norādīti 4.3. tabulā un 5. pielikumā.

3.2.3.1. Atkritumu urnu uzstādīšana un atjaunošana

Saturs: Dabas parka „Piejūra” atrašanās vieta Rīgas līča piekrastē nosaka to, ka šī teritorija ir ļoti iecienīta atpūtas vieta, īpaši vasaras mēnešos. Iecienītākajos apmeklētāju maršrutos - Vakarbuļļu un Daugavgrīvas dabas liegumu teritorijās (gar Bolderājas attīrīšanas iekārtu kanalizācijas trasi, pludmalē), Rītabuļļu pludmalē, Carnikava pagastā pie Garezeriem un Ummja ir nepieciešams izvietot atkritumu urnas un nodrošināt to regulāru atjaunošanu. Atpūtas sezonas laikā nepieciešams regulāri izvērtēt optimālo atkritumu urnu skaitu un izvietojumu, nepieciešamības gadījumā uzstādot jaunas.

3.2.3.2. Atkritumu vākšana un izvešana uz pilsētas izgāztuvi

Saturs: Atpūtas sezonas laikā dabas parka teritorijā iecienītākajās atpūtas vietās ir regulāri veicama sadzīves u.c. atkritumu vākšana un izvešana uz izgāztuvi. Atkritumu vākšana un uzturēšanas kārtībā var tikt organizēta algojot cilvēku vai slēdzot līgumu ar juridisku personu. Atkritumu izvešanu uz pilsētas izgāztuvi organizē noslēdzot līgumus ar centralizētās atkritumu savākšanas firmu. Pasākums ir prioritārs. Sadarbībā ar skolām, nevalstiskajām organizācijām ieteicams rīkot arī atkritumu savākšanas talkas. Organizējot talkas, tiek iegūts papildus pozitīvs efekts – sabiedrības iesaistīšana un informēšana (pasākums 3.2.5.9.). Talku īstenošanai jāparedz finansu līdzekļi atkritumu maisu, cimdu iegādei, dalībnieku materiāļajai stimulēšanai un atkritumu izvešanai.

3.2.3.3. Sabojāto (degradēto) teritoriju atjaunošana

Saturs: Daugavgrīvas dabas lieguma rietumu daļā vietējie iedzīvotāji tura lopus nelikumīgi būvētos šķūnīšos. Minētā teritorija (~ 1ha) ir vizuāli nepievilcīga un pielūžņota ar sadzīves atkritumiem. Tajā degradēta zemsedze. Jāveic šo nelikumīgo būvju likvidēšana un teritorijas sakārtošana un rekultivēšana. Arī dabas lieguma R daļā ierīkoti mazdārziņi ir likvidējami un teritorija rekultivējama.

3.2.3.4. Ceļu satiksmes zīmes „Iebraukt aizliegts” uzstādīšana un regulāra atjaunošana

Saturs: Lai pasargātu dabas parka teritoriju no izbraukāšanas, populārākajos autotransporta maršrutos, jāuzstāda ceļu satiksmes zīmes „Iebraukt aizliegts” un regulāri tās jāatjauno. Rīgas pilsētas teritorijā ceļu satiksmes zīmes uzstādāmas šādās vietās (5.pielikums):

Buļļu salā – Daugavgrīvas dabas liegumā uz dambjiem no Lēpju un Flotes ielām, Rītabuļļos uz Ilmeņa ielas aiz apbūves; Vakarbuļļos uz ceļa (pie 64. kvartāla 17. nog.);

Mangaļu pussalā – Cirsma un Vasarnieku ielu krustojumā; pie Vasarnieku ielas nr.10, Mangaļu ielā pie „Bērnu un jauniešu centra IK „Auseklis””, Mangaļu ielā starp namu nr. 5 un namu pārvaldes „Vecmīlgrāvis” darbnīcām.

Carnikavas pagasta teritorijā pie Garezeriem un Ummja ceļu satiksmes zīmes „Iebraukt aizliegts” uzstādāmas un regulāri atjaunojamas 8 vietās.

3.2.3.5. Autostāvvietu ierīkošana

Saturs: Dabas parkā „Piejūra” un tam pieguļošajās teritorijās ir nepietiekams autostāvvietu daudzums. Rezultāts tam ir kāpu zonas, meža u.c. teritoriju izbraukāšana. Lai samazinātu autotransporta radīto slodzi (teritorijas piesārņošanu, eutrofikāciju, eroziju) nepieciešams palielināt autostāvvietu skaitu gan Dabas parkā „Piejūra”, gan tam pieguļošajās teritorijās. Autostāvvietām ir jāizstrādā projekts, paredzot tajās arī informācijas zīmes, standus, atkritumu urnas, tualetes.

Priekšlikumi autostāvvietu ierīkošanai Rīgā ir sekojoši (5.pielikums):

parka teritorijā:

- asfaltētais laukums 36. maršruta autobusa apgriešanās punkts Vakarbuļļos;
- asfaltētais un granīta šķembām klātie Rītabuļļos, kas tiek izmantoti autotransporta novietošanai;

parkam pieguļošajās teritorijās:

- Dzintaru ielas sarkano līniju robežās;
- Ilmeņa ielā bijušās armijas atpūtas bāzes teritorijā;
- laukumā Flotes ielā starp Daugavgrīvas dabas lieguma austrumu robežu un zemes gabalu ar kadastra numuru 01001032047;

- pie 3. autobusa galapunkta;
- pie Mangaļsalas un Selgas ielu krustojuma vai pie Traleru un Mangaļsalas ielu krustojuma.

Carnikavas pagasta teritorijā ierīkojamas 3 autostāvvietas (5.pielikums).

3.2.3.6. Atpūtas taku ierīkošana

Saturs: Lai novērstu turpmāku kāpu eroziju, vietās, kur notiek pastiprināta atpūtnieku pārvietošanās, ieteicams veidot takas ar kokmateriāla segumu, piem. Daugavgrīvas dabas liegumā, Vecāķu kāpā, Vakarbuļļu dabas liegumā, Vakarbuļļos mežā – izejai uz jūru, Rītabuļļos- izejai uz jūru. Tās labāk pasargā zemsedzi no nomīdīšanas un nodrošina vieglāku pārvietošanos (5.pielikums). Ar labiekārtotu taku palīdzību atpūtnieki ir virzāmi garām jutīgākajām teritorijām.

Atkarībā no apstākļiem, izmantojams arī grants segums. Grants seguma takas ir vieglāk uzturamas un lētākas. Par prioritāru uzskatāma centrālā dambja sakārtošana Daugavgrīvas dabas liegumā (no 3. autobusa galapunkta līdz kāpu joslai), izmantojot grants segumu.

Atkarībā no vides apstākļiem (augšnes un mitruma apstākļiem) daļā no takas kopējā garuma var saglabāt arī nepārveidotu dabisko segumu.

Katras konkrētas takas izveidei ir jāizstrādā projekts, kas ietver detalizētu takas plānojumu un infrastruktūras elementu izvietojumu.

3.2.3.7. Barjeru ierīkošana autotransporta iebraukšanas ierobežošanai

Saturs: Lai nodrošinātu Piejūras dabas parka teritorijā funkcionālo zonu režīma ievērošanu un novērstu kāpu, meža u.c. teritoriju izbraukāšanu ar barjerām ir jānorobežo ceļi, kuros autotransporta iebraukšana nav vēlama no dabas aizsardzības viedokļa. Barjeru izvietojumu skat. 5.pielikumā. Barjeru uzstādīšana meža zemēs jāaskaņo ar Valsts meža dienestu.

3.2.3.8. Putnu novērošanas torņu būvniecība

Saturs: Daugavgrīvas dabas lieguma daudzveidīgā un savdabīgā daba paver plašas iespējas vērot apkārtni un putnus. Šeit ieteicams būvēt putnu novērošanas torni. 5. pielikumā attēlotas trīs iespējamās putnu novērošanas torņa celtniecību vietas. Par prioritāru uzskatāma vieta Daugavgrīvas dabas lieguma teritorijā pie centrālā dambja.

Torņa būvniecībai ieteicams izmantot koku, nepieciešamības gadījumā - arī citus materiālus. Ieteicamais skatu platformas augstums 3-5 m. Pie putnu novērošanas torņiem jāizvieto informācijas stendi un informācijas zīmes par novērojamajiem objektiem. Torņu celtniecībai ir jāizstrādā projekts.

3.2.3.9. Atpūtas vietu ierīkošana

Saturs: Dabas parka teritorijā jāierīko labiekārtotas atpūtas vietas nokomplektētas ar 1- 2 koka soliņiem, galdiem, atkritumu urnām. Soli, galdi un vēlams arī urnas izgatavojamas no dabai draudzīgiem materiāliem. Šādas atpūtas vietas ierīkojamas Vakarbuļļos pie dabas lieguma austrumu daļas, Vakarbuļļos mežā bijušās atpūtas pilsētiņas teritorijā, Mangaļu pussalā, Carnikavas pagasta teritorijā. Daugavgrīvas dabas liegumā pludmalē - 4 vietās ierīkojamas atpūtas vietas nokomplektētas ar koka solu un atkritumu urnu. Atpūtas vietu izvietojums attēlots 5.pielikumā.

3.2.3.10. Tualešu uzstādīšana

Saturs: Tualešu uzstādīšana dabas parka teritorijā ir svarīgs pasākums, lai nodrošinātu parka atbilstību rekreācijas vajadzībām un biotopu aizsardzībai.

Tualešu uzstādīšana dabas parka teritorijā ir nepieciešama aktivitāte, lai samazinātu eitrofikāciju. Ieteicams būtiski uzlabot un labiekārtot esošās stacionārās tualetes Vecāķos. Pie autostāvvietām, ieteicams izvietot pārvietojamās tualetes. Diemžēl pārvietojamo tuaļu izvietošana ir iespējama tikai vietās, kurās iespējama piebraukšana ar automašīnu, lai veiktu to uzturēšanu kārtībā. Pārvietojamo tuaļu ieteicamās atrašanās vietas skatīt 5.pielikumā.

3.2.3.11. Peldvietas ierīkošana Rītabuļļos atbilstoši LR MK not. nr.300 noteiktajām prasībām

Saturs: Saskaņā ar LR MK 11.08.1998 noteikumiem Nr. 300 „Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi” Piejūras dabas parka teritorijā ir noteiktas 2 peldvietas „Vecāķi” un „Vakarbuļļi”. Rīgas dome par peldvietām ir pieņēmusi RD saistošos noteikumus Nr. 23 „Rīgas peldvietu ierīkošanas, apsaimniekošanas un sanitārijas noteikumi”.

Peldvieta ir ierīkota Vecāķos. Buļļu salā šī peldvieta ir jāierīko atbilstoši iepriekšminēto normatīvo aktu prasībām.

3.2.3.12. Mākslīga liedaga izveidošana Daugavgrīvā

Saturs: Daugavgrīvas dabas lieguma austrumu daļā ornitologi iesaka veidot atklātu laukumu zīriņu ligzdošanai, izmantojot kaļķakmens šķembas. Nelīdzenā substrāta virsa kavētu tā aizaugšanu. Pasākums nav prioritārs un realizējams tikai tad, ja iespējams novirzīt cilvēku plūsmu uz pludmali pa centrālo dambi un norobežot teritoriju no klaiņojošiem suņiem un veikt regulārus pasākumus, kas novērstu teritorijas aizaugšanu.

4.3. tabula. Pasākumi īstermiņa mērķa Nr. 3.2.3. sasniegšanai.

Īstermiņa mērķa Nr. 3.2.3. - - Labiekārtot teritoriju.

N.p.k.	Pasākums	Pašvaldība	Vieta	Apjoms	Prioritāte*	Realizācijas termiņš	Atbildīgais par izpildi	Iesaistītās institūcijas	Iespējamais finansu avots	Plānotās izmaksas, Ls
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.3.1.	Atkritumu urnu uzstādīšana un atjaunošana									
3.2.3.1.A	Atkritumu urnu uzstādīšana	Rīgas dome	Daugavgrīvas DL- Vakarbūļļu DL, Mangaļu pussalā	pēc nepieciešamības	1	2004.	Rīgas dome		Rīgas domes līdzekļi	3000
		Carnikvas pagasta padome	Carnikavas pagasts pie Garezeriem, Ummja DL	pēc nepieciešamības	1	2004.-2008.	Carnikvas pagasta padome	AS "Latvijas valsts meži"	Carnikavas pagasta padomes budžeta līdzekļi	500
3.2.3.1.B	Atkritumu urnu atjaunošana	Rīgas dome	Daugavgrīvas DL- Vakarbūļļu DL, Mangaļu pussalā	pēc nepieciešamības	1	2004.	Rīgas dome		Rīgas domes līdzekļi	500
		Carnikvas pagasta padome	Carnikavas pagasts pie Garezeriem, Ummja DL	pēc nepieciešamības	1	2004.-2008.	Carnikvas pagasta padome	AS "Latvijas valsts meži"	Carnikavas pagasta padomes budžeta līdzekļi	500 Ls uzstādīšana
3.2.3.2.	Atkritumu vākšana un izvešana uz pilsētas izgāztuvi	Rīgas dome	Daugavgrīvas DL, Vakarbūļļu DL, Mangaļu p-salā	visu sezonu no maija līdz okt. 2-4x mēnesī (pēc vajadzības)	1	2004.-2008. visu sezonu (no aprīļa līdz oktobrim)	Rīgas dome		RD budžeta līdzekļi	8000 Ls katru gadu
		Carnikvas pagasta padome	Carnikavas pagasts pie Garezeriem, Ummja DL	visu sezonu no maija līdz okt. 2-4x mēnesī (pēc vajadzības)	1	2004.-2008. visu sezonu (no aprīļa līdz oktobrim)	Carnikvas pagasta padome	VAS „Latvijas meži”	Carnikavas pagasta padomes budžeta līdzekļi, VAS „Latvijas meži”	2000 Ls katru gadu
3.2.3.3.	Sabojāto (degradēto) teritoriju atjaunošana	Rīgas dome	Rīga, Daugavgrīvas DL (nelikumīgās būves)	1ha	1	2005.	Piekrastes projekts	RD	Piekrastes projekts	6000
3.2.3.4.	Ceļu satiksmes zīmes „Iebraukt aizliegts”: uzstādīšana un regulāra atjaunošana									

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.3.4.A	Ceļu satiksmes zīmes „Iebraukt aizliegts”: uzstādīšana	Rīgas dome	Dabas parka teritorija Rīgā	8	1	2004.	Rīgas dome	CSDD	RD budžeta līdzekļi	800
		Carnikavas pagasta, padome	Carnikavas pagasts, Ummja DL, Garezeriem	6	1	2004.	Carnikavas pagasta, padome	CSDD, VAS ”Latvijas meži”, VMD	Carnikavas pagasta padomes budžeta līdzekļi, VAS ”Latvijas meži”	600
3.2.3.4.B	Ceļu satiksmes zīmes „Iebraukt aizliegts”: regulāra atjaunošana	Rīgas dome	parka	pēc nepieciešamības	1	2005. –2008.	Rīgas dome	CSDD	Rīgas domes līdzekļi	300Ls katru gadu
		Carnikavas pagasta, padome	Carnikavas pagasts, Ummja DL, pie Garezeriem	pēc nepieciešamības	1	2005. –2008.	Carnikavas pagasta, padome	CSDD, VAS ”Latvijas meži”, VMD	Carnikavas pagasta padomes budžeta līdzekļi, VAS ”Latvijas meži”	200Ls katru gadu
3.2.3.5.	Autostāvvietu ierīkošana	Rīgas dome	Parka teritorijā Rīgā Rītabuļļos, kā arī parkam pieguļošajās teritorijās (pielikums)	3 parkā + 5 (ārpus parka)	1	2004.-2008.	Rīgas dome	Lielrīgas RVP	Rīgas domes līdzekļi, ES fondu līdzekļi	precizējamas projekta izstrādes gaitā
		Carnikavas pagasta padome	Carnikavas pagasts	3	3	2006.-2008.	Carnikavas pagasta padome	Lielrīgas RVP	Carnikavas pagasta padomes budžeta līdzekļi	precizējamas projekta izstrādes gaitā
		Carnikavas pagasta padome	Carnikavas pagasts	1	1	2005.	Piekrastes projekts	Lielrīgas RVP, Carnikavas pagasta padome	Piekrastes projekts	4500
3.2.3.6.	Atpūtas taku ierīkošana									
	ar koka segumu	Rīgas dome	Parka teritorija	2km	1	2005.	Piekrastes projekts	Lielrīgas RVP, RD	Piekrastes projekts	6000
	ar koka segumu	Rīgas dome	Parka teritorija	5,5 km	1	2006.	Rīgas dome	Lielrīgas RVP, RD	Rīgas domes līdzekļi	16500
	ar grants segumu	Rīgas dome	Parka teritorija	7 km	1	2006.	Rīgas dome	Lielrīgas RVP, RD	Rīgas domes līdzekļi	8400

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
	ar koka segumu	Carnikavas pagasta padome	Parka teritorija	0,3 km	1	2005.	Piekrastes projekts	Lielrīgas RVP, Carnikavas pagasta padome	Piekrastes projekts	1500
	ar koka segumu	Carnikavas pagasta padome	Parka teritorija	1,5 km	1	2006.	Carnikavas pagasta padome	Lielrīgas RVP, Carnikavas pagasta padome	Latvijas VAF	9000
	ar grants segumu	Carnikavas pagasta padome	Parka teritorija	10km	1	2006.	Carnikavas pagasta padome	Lielrīgas RVP, Carnikavas pagasta padome	Latvijas VAF	12000
	ar koka segumu	Saulkrastu dome	Parka teritorija	0,5 km	1	2005.	Piekrastes projekts	Lielrīgas RVP, Saulkrastu dome	Piekrastes projekts	2400
	ar koka segumu kāpās	Saulkrastu dome	Parka teritorija	0,2 km	1	2005.	Piekrastes projekts	Lielrīgas RVP, Saulkrastu dome	Piekrastes projekts	2000
	ar grants segumu	Saulkrastu dome	Parka teritorija	2 km	1	2006.	Saulkrastu dome	Lielrīgas RVP, Saulkrastu dome	Latvijas VAF	2400
3.2.3.7.	Barjeru ierīkošana autotransporta iebraukšanas ierobežošanai	Rīgas dome	Rīga parka teritorija	10	1	2005.	Piekrastes projekts	RD	Piekrastes projekts	700
		Rīgas dome	Rīga parka teritorija	11	1	2005.	Rīgas dome	Piekrastes projekts, VMD	Rīgas domes līdzekļi	900
		Carnikavas pagasta padome	Carnikavas pagasts parka teritorija	6	1	2005.	Piekrastes projekts	Carnikavas pagasta padome, VAS "Latvijas meži"	Piekrastes projekts	450
		Carnikavas pagasta padome	Carnikavas pagasts parka teritorija	3	1	2006.	VAS "Latvijas meži	Carnikavas pagasta padome, VMD		240

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
		Saulkrastu pilsētas dome	Parka teritorija	150m	1	2005.	Piekrastes projekts	Saulkrastu pilsētas dome	Piekrastes projekts	1000Ls
3.2.3.8.	Putnu novērošanas torņu būvniecība	Rīgas dome	Daugavgrīvas DL	1	1	2005.	Piekrastes projekts	RD	Piekrastes projekts	7800
		Rīgas dome	Daugavgrīvas DL	2	3	2005.-2008.	Rīgas dome	Lielrīgas RVP	Rīgas domes līdzekļi, ES fondu līdzekļi	16000
3.2.3.9.	Atpūtas vietu ierīkošana	Rīgas dome	Rīga parka teritorija	4	1	2005.	Piekrastes projekts		Piekrastes projekts	6500
		Rīgas dome	Rīga parka teritorija	4	1	2005.- 2008.	Rīgas dome		Rīgas domes līdzekļi	6500
		Carnikavas pagasta padome	Carnikavas pagasta parka teritorija	3	1	2005.	Piekrastes projekts		Piekrastes projekts	4400
3.2.3.10.	Tualešu uzstādīšana	Rīgas dome	Rīga parka teritorija (pie autostāvvietām)	8	2	2004.- 2008.	Rīgas dome		Rīgas domes līdzekļi, autostāvvietu apsaimniekotāji	3200
		Carnikavas pagasta padome	Carnikavas pagasts	6.gab.	2	2004.-2008.	Carnikavas pagasta padome	VAS "Latvijas meži"	Carnikavas pagasta padomes budžeta līdzekļi,	2400
3.2.3.11.	Peldvietas ierīkošana Rītabuļļos atbilstoši LR MK not. nr.300 noteiktajām prasībām	Rīgas dome	Rītabuļļi		1	2004.-2006.	Rīgas dome	Lielrīgas RVP	Rīgas domes līdzekļi	precizējamas projekta izstrādes gaitā
3.2.3.12.	Mākslīga liedaga izveidošana Daugavgrīvā	Rīgas dome	Rīga, Daugavgrīvas DL	2,1 ha platībā	3	2006.-2007.	Rīgas dome	Lielrīgas RVP	Rīgas domes līdzekļi, ES fondu līdzekļi	izmaksas precizējamas projekta izstrādes laikā

Apzīmējumi

- 1- prioritārie(neatliekami) pasākumi; 2- nepieciešamie pasākumi; 3- vēlamie pasākumi

Mērķis: 3.2.4 Sakārtot zemes īpašumu tiesību jautājumus

Nepieciešamie pasākumi ar aptuvenām izmaksām norādīti 4.4. tabulā.

3.2.4.1. Robežu precizēšana

Saturs: Tā kā plāna izstrādāju rīcībā esošā informācija no VZD ir mainīga (jauni zemes īpašumi un mainās īpašnieki), dabas parkam „Piejūra” turpmāk nepieciešams veikt robežu apraksta precizēšanu un sagatavot priekšlikumus MK noteikumu grozījumiem par dabas parka robežu izmaiņām iesniegšanai Vides ministrijā.

3.2.4.2. Robežu iestrādāšana teritoriju plānojumos

Saturs: Pieredze rāda, ka neesošu vai neprecīzu plānojumu dēļ pašvaldībās ir pieņemti lēmumi, kas ir pretrunā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumiem. Tādēļ dabas aizsardzības plānā noteiktais funkcionālais zonējums jāiestrādā atbilstošo pašvaldību teritorijas plānojumos, izstrādātajos detālpānojumos un tie rakstiski jāsakāpo ar Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi. Pasākums ir prioritārs.

3.2.4.3. Privāto zemju un tām noteikto apgrūtinājumu apzināšana

Saturs: Normatīvajos aktos noteiktie īpašuma tiesību aprobežojumi dabas parka teritorijā ir atzīmējami zemes gabalu robežu plānos un ir ierakstāmi Zemesgrāmatā. dabas parka „Piejūra” teritorijā ir daudz zemes gabalu, kuriem īpašuma tiesību aprobežojumi nav ierakstīti Zemesgrāmatā. Dabas parka teritorijā apzināmi visi privātie zemes gabali un tiem noteiktie apgrūtinājumi, izdalot zemes gabalus, kuriem īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aprobežojumi nav ierakstīti zemesgrāmatā. Pasākums ir prioritārs.

3.2.4.4. Nostiprinājumu lūgumu sagatavošana apgrūtinājumu noteikšanai

Saturs: Likums „Par īpaši aizsargājamā dabas teritorijām” (34. pants 3. daļa) nosaka to, ka normatīvajos aktos noteiktie īpašuma tiesību aprobežojumi aizsargājamā teritorijā apzīmējami zemes gabalu robežu plānos un ierakstāmi Zemesgrāmatā, pamatojoties uz reģionālās vides pārvaldes nostiprinājuma lūgumu. Tajos gadījumos, kad apgrūtinājumi nav noteikti, ir sagatavojami nostiprinājumu lūgumi un iesniedzami Zemesgrāmatā.

3.2.4.5. Kompensāciju piešķiršana

Saturs: Dabas parkā „Piejūra” ar to aizsardzību un izmantošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem un atbilstoši Latvijas starptautiskajām saistībām dabas aizsardzības jomā ir noteikti dažādi saimnieciskās darbības ierobežojumi, kas ir vērsti uz to, lai nodrošinātu šajās teritorijās esošo dabas vērtību saglabāšanu. Tomēr vienlaicīgi šie normatīvie akti ierobežo zemes īpašnieku tiesības brīvi rīkoties ar savu īpašumu.

Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 29. pants paredz, ka zemes īpašniekiem ir tiesības uz nodokļu atvieglojumiem vai citu likumā noteikto atlīdzību, ja aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošana rada viņiem zaudējumus. Pasākumā paredzēts apzināt zemes īpašniekus, kuriem ir tiesības uz kompensāciju no valsts un pašvaldībām par saimnieciskās darbības ierobežojumiem un noteikt kompensācijas veidu (finansiāla atlīdzība, zemes apmaiņa), kā arī aprēķināt nepieciešamo finansējumu kompensāciju piešķiršanai, zemes apmaiņai.

3.2.4.6. Pārskata sagatavošana par noslēgtajiem līgumiem ar zemes īpašniekiem, lietotājiem dabas parka „Piejūra” teritorijā

Saturs: Saskaņā ar LR MK 25.07.2000. noteikumiem Nr. 247 „Līgumu slēgšanas kārtība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības nodrošināšanai” RVP slēdz līgumus ar fizisku vai juridisku personu, kuras īpašumā vai tiesiskā valdījumā, vai lietojumā atrodas zemes gabals, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamās dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanu. Pašlaik plāna izstrādātāju rīcībā nav informācijas par zemes īpašniekiem, ar kuriem šādi līgumi ir noslēgti. Ir apkopojama informācija par noslēgtajiem līgumiem dabas parka „Piejūra” teritorijā un sagatavojams saraksts par zemes īpašniekiem, ar kuriem līgumi turpmāk ir jānoslēdz.

3.2.4.7. Līgumu slēgšana ar zemes īpašniekiem, lietotājiem par dabas parka „Piejūra” aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanu

Saturs: Lielrīgas RVP noslēdz līgumus ar tām fiziskām vai juridiskām personām, kuru īpašumā vai tiesiskā valdījumā, vai lietojumā atrodas zemes gabals dabas parka „Piejūra” teritorijā par īpaši aizsargājamās dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanu, tajos gadījumos, kad šādi līgumi nav noslēgti (pasākums 3.2.4.6.).

3.2.4.8. Nodokļu atlaižu piešķiršana lieguma teritorijā esošajiem zemes īpašniekiem

Saturs: Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 29. pants paredz, ka zemes īpašniekiem un lietotājiem ir tiesības uz nodokļu atvieglojumiem. Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli” 5. pantu, pašvaldība var izdot

saistošos noteikumus, kuros paredzēti atvieglojumi atsevišķām nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju kategorijām. Rīgas dome ir paredzējusi nodokļu atlaides dabas liegumu teritorijā esošajiem īpašumiem (RD 03.07.2001. saistošie noteikumi „Grozījumi Rīgas domes 17.02.1998. saistošajos noteikumos Nr.9 „Par nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanu un atvieglojumu piešķiršanas kārtību Rīgā””).

Pasākumā paredzēta nodokļu atvieglojumu piešķiršana zemes īpašniekiem un lietotājiem dabas parka „Piejūra” teritorijā, saskaņā ar izstrādāto zonējumu. Par pasākuma izpildi atbildīgas pašvaldības.

3.2.4.9. Privāto zemju atpirkšana

Saturs: Dabas lieguma un regulējamā režīma zonās ir saimnieciskās darbības ierobežojumi, kas nedod tiesības zemes īpašniekiem brīvi rīkoties ar savu īpašumu (būvniecība, zemju transformācija u.c.). Tādēļ šajās zonās ir jāatpērk zemes no privātpašniekiem vai jāapmaina tās pret citām platībām ārpus dabas parka „Piejūra” teritorijas. Atpērkami arī dabas parka ainavu aizsardzības zonā esošie privātie zemes gabali Vakarbuļļos 9,1 ha platībā.

Lai to varētu veikt zemju atpirkšanu, jāapzina atpērkamie zemes gabali, to platības un jāaprēķina privāto zemju atpirkšanai nepieciešamais finansējuma apjoms.

Pasākums veicams ilgstošā laika periodā. Pasākuma finansējumam izmantojami ES fondu līdzekļi.

4.4. tabula. Pasākumi īstermiņa mērķa Nr. 3.2.4. sasniegšanai.

Īstermiņa mērķa Nr. 3.2.3. - - Zemes īpašumu tiesību sakārtošana.

N.p.k.	Pasākums	Pašvaldība	Vieta	Apjoms	Prioritāte*	Realizācijas termiņš	Atbildīgais par izpildi	Iesaistītās institūcijas	Iespējamais finansu avots	Plānotās izmaksas, Ls
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.4.1.	Robežu precizēšana	Saulkrastu pilsētas dome, Carnikavas pagasta padome, Rīgas Dome	parka teritorija		1	2008.	pašvaldības (katra savā teritorijā) vai parka administrācija	VidM	-	
3.2.4.2.	Robežu iestrādāšana teritoriju plānojumos	Rīgas dome	Rīgas pilsēta (parka teritorija)	1255 ha	1	2006.	Rīgas domes	VidM, Lielrīgas RVP, RAPLM VZD	Rīgas dome, RAPLM, VZD, VidM	
		Carnikavas pagasta padome	parka teritorija	2386ha	1	2006.	Carnikavas pagasta padome	VidM, RVP, RAPLM VZD	Carnikavas pagasta padome, RAPLM, VZD, VidM	
		Saulkrastu pilsētas dome	parka teritorija	465ha	1	2004.	Saulkrastu pilsētas dome	VidM, Lielrīgas RVP, RAPLM VZD	Saulkrastu pilsētas dome, RAPLM, VZD, VidM	
3.2.4.3.	Privāto zemju un tām noteikto apgrūtinājumu apzināšana	Saulkrastu pilsētas dome, Carnikavas pagasta padome, Rīgas Dome	parka teritorija		1	2006.	pašvaldības (katra savā teritorijā) vai parka administrācija	VZD, Lielrīgas RVP	-	
3.2.4.4.	Nostiprinājumu lūgumu sagatavošana apgrūtinājumu noteikšanai	Saulkrastu pilsētas dome, Carnikavas pagasta padome, Rīgas Dome	parka teritorija	precizējams	1	2007.	Lielrīgas RVP	VZD, Zemesgrāmata, pašvaldības	Lielrīgas RVP	atkarīgas no neregistrēto apgrūtinājumu skaita un precizējamas projekta gaitā
3.2.4.5.	Kompensāciju piešķiršana									
3.2.4.5. A	Kompensācijām nepieciešamā finansējuma apjoma noteikšana	Saulkrastu pilsētas dome, Carnikavas pagasta padome, Rīgas dome	parka teritorija		1	2007.	DAP vai pašvaldības	VZD, Lielrīgas RVP	Latvijas VAF, Saulkrastu pilsētas dome, Carnikavas pagasta padome, RD	1500

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.4.5.B	Kompensāciju piešķiršana privāto zemju īpašniekiem par saimnieciskās darbības ierobežojumiem	Saulkrastu pilsētas dome, Carnikavas pagasta padome, Rīgas dome	parka teritorija	precizējams nosakot kompensācijām nepieciešamo finansējuma apjomu	1	2008.	VidM	Lielrīgas RVP, pašvaldības,	Latvijas VAF	precizējams nosakot kompensācijām nepieciešamo finansējuma apjomu
3.2.4.6.	Pārskata sagatavošana par noslēgtajiem līgumiem ar zemes īpašniekiem, lietotājiem parka teritorijā	Saulkrastu pilsētas dome, Carnikavas pagasta padome, Rīgas dome	parka teritorija	-	1	2004.	Lielrīgas RVP	pašvaldības, VZD	Lielrīgas RVP	-
3.2.4.7.	Līgumu slēgšana ar zemes īpašniekiem, lietotājiem par dabas parka aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanu	Saulkrastu pilsētas dome, Carnikavas pagasta padome, Rīgas dome	parka teritorija	precizējams (pasākums 3.2.4.6.)	1	2004.-2006.	Lielrīgas RVP	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome, zemes īpašnieki un lietotāji	Lielrīgas RVP	-
3.2.4.8.	Nodokļu atlaistu piešķiršana lieguma teritorijā esošajiem zemes īpašniekiem	Saulkrastu pilsētas dome, Carnikavas pagasta padome, Rīgas dome	parka teritorija		1	2004.-2008.	Saulkrastu pilsētas dome, Carnikavas pagasta padome, Rīgas dome	VZD	-	-
3.2.4.9.	Privāto zemju atpirkšana									
3.2.4.9. A	Privāto zemju atpirkšanai nepieciešamā finansējuma noteikšana	Saulkrastu pilsētas dome, Carnikavas pagasta padome, Rīgas dome	parka teritorija		2	2005.	DAP	VZD, VidM, Piekrastes projekts, pašvaldības	Latvijas VAF	700
3.2.4.9. B	Privāto zemju atpirkšana	Saulkrastu pilsētas dome, Carnikavas pagasta padome, Rīgas dome	parka teritorija	precizējamas (pasākums 3.2.4.9. A)	2	2007.-2008.	DAP vai pašvaldības	pašvaldības (katrā savā teritorijā), VZD	ES fondu līdzekļi	precizējamas (3.2.4.9. A)

Apzīmējumi

* 1- prioritārie(neatliekami) pasākumi; 2- nepieciešamie pasākumi; 3- vēlamie pasākumi

Mērķis 3.2.5.: Informēt un izglītēt sabiedrību par parka dabas vērtībām

Lai paaugstinātu apsaimniekošanas pasākumu efektivitāti, nepieciešama parka teritorijas iedzīvotājus, zemes īpašniekus un lietotājus, atpūtniekus u.c. interešu grupu informēšana un izglītošana, veicot šādus pasākumus (4.5. tabula):

3.2.5.1. Informācijas standu uzstādīšana un uzturēšana

Saturs: Lai informētu dabas parka „Piejūra” apmeklētājus un Rīgas iedzīvotājus par parka dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām, tajā izvietotajiem un apskatāmajiem objektiem, ir jāuzstāda informācijas standi. Standu izvietojums parādīts 5. pielikumā. Tajos jānorāda parka teritorijas shēma, galvenie apskatāmie objekti apkārtnē, infrastruktūras elementi, vispārēja informācija par parku, izmantošanas un aizsardzības noteikumu galvenie, t.sk. konkrētajai vietai svarīgākie punkti.

Standus ieteicams veidot no koka vai nepieciešamības gadījumā no metāla.

Pēc standu uzstādīšanas regulāri jāseko līdzi to stāvoklim, īpaši Rīgā, un jāorganizē atjaunošana, ja standi vai informācija uz tiem ir sabojāti.

3.2.5.2. Informācijas un dabas parka informatīvo zīmju izvietošana un uzturēšana

Saturs: Lai informētu dabas parka apmeklētājus par apskatāmajiem objektiem parkā, to atrašanās vietām, parka apmeklētāju uzvedības noteikumiem, ir jāuzstāda informācijas zīmes. Ieteicamie zīmju veidi: aizsargājams biotops, mikroliegums, parka infrastruktūras objekts (taka, putnu novērošanas tornis, lopu novietne utml.), uzvedības zīmes („Nemest atkritumus”, „Nelaist valā suņus”, „Aizliegts piestāt jahtām”, utml) un citi. Šīm zīmēm jābūt izgatavotām pēc vienota dizaina/noformējuma. Vēlamais materiāls – koks.

Parka teritorijas apzīmēšanai ir jāuzstāda dabas parka informatīvās zīmes. Tās izgatavo atbilstoši LR MK noteikumos Nr.415 5.pielikumā norādītajiem izmēriem un dizainam.

Lai novērstu kāpu un meža zemsedzes izbraukāšanu ar autotransportu, parka teritorijā ir jāizvieto ceļu satiksmes zīmes „Iebraukt aizliegts!” (pasākums 3.2.3.4.).

Visu zīmju izvietojums parādīts 5.pielikumā. Veicot teritorijas uzraudzību un izvērtējot apmeklētāju plūsmas nepieciešamības gadījumā zīmes var uzstādīt arī vietās, kas kartē nav norādītas.

Regulāri jāseko līdzi zīmju stāvoklim un jāatjauno vai jāuzstāda zīmes no jauna, ja tās ir sabojātas vai izpostītas.

3.2.5.3. Informatīvo materiālu izdošana

Saturs: Brošūru izdošana par dabas parka „Piejūra” dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām. Tajās sniedz visaptverošāku informāciju par parku ar dabas procesu un problēmu situāciju skaidrojumiem.

Informatīvās lapas izdodamas par dažādām tēmām: aizsargājamajiem biotopiem, sugām, kultūras pieminekļiem, teritorijas individuālās apsaimniekošanas un izmantošanas noteikumiem, dabas parka zonējumu utml. Informatīvas lapas izdod lielos metienos, lai ar tām būtu iespēja iepazīties lielākam interesentu skaitam.

3.2.5.4. Bukleta par ĪADT Rīgā sagatavošana un izdošana

Saturs: Buklets informēs zemes īpašniekus un lietotājus, iedzīvotājus, pašvaldības speciālistus, apmeklētājus par dabas parka dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām, dabas daudzveidību, aizsargājamajiem biotopiem un sugām, apsaimniekošanas metodēm, individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem, rekreācijas un sabiedrības izglītošanas iespējām.

3.2.5.5. Semināru organizēšana

Saturs: Seminārus organizē dažādu interešu grupu informēšanai par dabas parka „Piejūra” vērtībām, zonējumu, apsaimniekošanas pasākumiem, normatīvajiem aktiem un citām aktuālām tēmām, to apspriešanai, priekšlikumu izstrādei pasākumiem nākamajā apsaimniekošanas periodā u.c. gadījumos. Ieteicamais organizēt interaktīvus seminārus, izmantojot metodes, kas ļauj brīvi uzzināt semināra dalībnieku viedokli.

3.2.5.6. Video materiāla sagatavošana

Saturs: Filma informēs par dabas liegumu „Daugavgrīva” un „Vakarbūļi”, kā arī dabas parka dabas vērtībām Buļļu salā: biotopu un sugu daudzveidību, aizsargājamajiem biotopiem un sugām, apsaimniekošanas metodēm, vietējo iedzīvotāju, zemes īpašnieku un lietotāju lomu dabas aizsardzībā. Filmas ilgums 30 minūtes.

3.2.5.7. Pārvietojamu informācijas materiālu sagatavošana un izvietošana mācību iestādēs un organizācijās

Saturs: Lai informētu dabas parka apmeklētājus un īpaši skolu jaunatni par parka dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām, tā apsaimniekošanas pasākumiem vai par atsevišķām tēmām, izgatavo pārvietojamus informatīvo materiālu komplektus. Tos pēc vajadzības un tematikas aktualitātes izvieto iestādēs: namu pārvaldēs, pašvaldībās, izpilddirekcijās, skolās, bibliotēkās utml..

3.2.5.8. Regulāra informēšana par s dabas parku „Piejūra” saziņas līdzekļos (presē, TV, radio)

Saturs: Informācijas sniegšana un diskusijas par dabas parka dabas un kultūrvēsturiskām vērtībām, aktualitātēm tā apsaimniekošanā, apsaimniekošanas pasākumu rezultātiem, problēmu situācijām un iespējamiem to risinājumiem presē, TV programmās, radio.

3.2.5.9. Dažādu sabiedrības grupu iesaistīšana dabas parka apsaimniekošanas pasākumos un akcijās

Saturs: Zemes īpašnieku, iedzīvotāju, apmeklētāju skolēnu iesaistīšana atsevišķos pasākumos slēdzot darba līgumus (lopu ganīšana, uzraudzība utml.), parka popularizēšanā (gidi) vai tematiskās akcijās, kurās paredzēta ar lietderīga darba veikšana (teritorijas sakopšana pēc ziemas sezonas, atpūtas taku atjaunošana vai tml.)

3.2.5.10. Izziņas taku ierīkošana un uzturēšana

Saturs: Dabas parku apmeklē daudz cilvēku. Tādēļ iecienītākajās apmeklētāju pastaigu vietās ir lietderīgi plānot un ierīkot izziņas takas. Tās ierīko sabiedrības izglītošanai par jūras piekrastei raksturīgajiem apstākļiem, sugām un biotopiem, kā arī dabas procesiem. Tās var veidot par dažādām tēmām: veģetācija, meža biotopi, fauna u.c.

Mērķa auditorija – skolēni, studenti, atpūtnieki, dabas aizsardzības speciālisti un viesi.

2004.gadā ir plānots izveidot vairākas šādas izziņas takas:

- dabas liegumā „Daugavgrīva” - botānisko mācību taku. Tā plānojama uz jau esošajām takām. Tajā ir jāiekļauj niedrāju, pļavu un kāpu biotopi un aizsargājamās sugas, t.sk. savvaļas orhidejas. Aizsargājamo biotopu un sugu iekļaušana apskates objektos ir veicama tikai izvērtējot to aizsargātību un saglabāšanas apstākļus.
- Mangalu pussalā mežā pie Daugavas grīvas krastu fortifikācijas būvju kompleksa (valsts aizsardzībā ar KM 25.02.2003. rīkojumu Nr. 29). Takā ir iekļaujama minētā kultūras pieminekļa apskate, meža un krasta kāpu biotopi.
- Kalngalē t.s. „Rožu taka”, kurā paredzēts iekļaut meža un krasta kāpu biotopus.

Takās iekļaujamie apskatāmie objekti ir jāizvērtē un jāplāno speciālistiem. Takās izvieto informāciju par tām, shēmas, pie objektiem – norādes. Visā apsaimniekošanas periodā ir jāveic to uzturēšana, atjaunot norādes un papildinot informāciju. Izziņas taku izveidē un sabiedrības izglītošanā gūtā pieredze ir izmantojama citu izziņas taku plānošana un veidošanā dabas parka teritorijā.

3.2.5.11. Zemes gabalu īpašnieku un lietotāju iepazīstināšana ar dabas parka „Piejūra” zonējumu un dabas aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumiem

Saturs: Šī pasākuma veikšanai var organizēt seminārus, izplatīt informatīvos materiālus, kā arī informēt rakstiski vai tikties individuālās pārrunās ar zemes gabalu īpašniekiem un lietotājiem. Aktuālākie jautājumi ir individuālo aizsardzības izmantošana noteikumu ievērošana un izpratnes veidošana par apsaimniekošanas pasākumiem.

3.2.5.12. Ekskursiju vadīšana un gidu sagatavošana

Saturs: Organizētas ekskursijas ir viens no dabas parka dabas vērtību popularizēšanas veidiem, vienlaikus sniedzot nepieciešamo informāciju un skaidrojot dabas procesus lielākam parka apmeklētāju skaitam. Līdzšinējā ekskursiju norises prakse ir bijusi neregulāra. Turpmāk sadarbībā ar skolām, augstskolām un zinātniski pētnieciskajām iestādēm vēlams izstrādāt ekskursiju plānu konkrētajam gadam. To veido par dažādām tēmām: veģetācija, meža biotopi, fauna, aizsargājamie biotopi un sugas, apsaimniekošanas pasākumu rezultāti, u.c. Jāparedz arī ekskursijas pilsētas viesiem, kurās dabas parka „Piejūra” dabas vērtības reprezentētu Rīgu.

Pēc nepieciešamības kā ekskursiju vadītājus var uzaicināt konkrētās nozares speciālistus vai arī speciāli sagatavot gidus šai teritorijai. Gidu apmācību var veikt speciālisti botānikā, ornitoloģijā, krasta kāpu un dabas aizsardzībā, kā arī citi. Ieteicama ir skolēnu, studentu, citu vides aktīvistu iesaistīšanās gidu darbā no vietējo iedzīvotāju vidus.

Pasākuma mērķa auditorija – skolēni, studenti, dabas aizsardzības speciālisti, viesi u.c.

4.5. tabula. Pasākumi īstermiņa mērķa Nr. 3.2.5. sasniegšanai.

Īstermiņa mērķa Nr. 3.2.5. - Informēt un izglītēt sabiedrību par dabas parka „Piejūra” dabas vērtībām.

Pasāk. Nr.	Pasākums	Pašvaldība	Vieta	Apjoms	Prioritāte*	Realizācijas termiņš	Atbildīgais par izpildi	Iesaistītās institūcijas	Iespējamais finansu avots	Plānotās izmaksas, Ls
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.5.1.	Informācijas standu uzstādīšana									
3.2.5.1.A	Informācijas standu izgatavošana, uzstādīšana un uzturēšana	Rīgas pilsēta	Dabas parks „Piejūra” (saskaņā ar shēmu)	20 gab	1	2004., 2005.	Piekrastes projekts	Rīgas dome (RD), Rīgas meža aģentūra	Piekrastes projekts	4600
		Carnikavas pagasta padome	Dabas parks „Piejūra” (saskaņā ar shēmu)	8 gab,		2004., 2005.	Piekrastes projekts	Carnikavas pagasta padome, Rīgas meža aģentūra		1800
		Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra” (saskaņā ar shēmu)	5 gab.	1	2004., 2005.	Piekrastes projekts	Saulkrastu pilsētas dome, Rīgas meža aģentūra	Piekrastes projekts	1100
3.2.5.1.B	Esošo standu uzturēšana un jaunu Izgatavošana	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”	Uzturēšana – esošie 33 gab. Jaunu izgatavošanai apjoms nosakāms, pārskatot pasākumus 2005.g.	1	2006. – 2008.	Parka administrācija	Rīgas dome (RD), Rīgas meža aģentūra Carnikavas pagasta padome Saulkrastu pilsētas dome	Rīgas VAF, pašvaldību budžeta līdzekļi, LVAF, ES fondu līdzekļi	Nosakāmas, pārskatot pasākumus 2005.g.
3.2.5.2.	Informācijas un dabas parka informatīvo izvietošana un uzturēšana									
3.2.5.2.A	Informācijas zīmju izgatavošana, izvietošana un uzturēšana	Rīgas dome	Dabas parks „Piejūra”	40 gab.	1	2004., 2005.	Piekrastes projekts	Rīgas dome (RD), Rīgas meža aģentūra	Piekrastes projekts	2000

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
		Carnikavas pagasta padome	Dabas parks „Piejūra”	20 gab.	1	2004., 2005.	Piekrastes projekts	Carnikavas pagasta padome	Piekrastes projekts	1000
		Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”	8 gab.	1	2004., 2005.	Piekrastes projekts	Saulkrastu pilsētas dome	Piekrastes projekts	400 Ls
3.2.5.2.B	Esošo informācijas zīmju atjaunošana un jaunu izvietošana	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”	Uzturēšana – esošās 68 gab. Jaunu izgatavošanai apjoms nosakāms, pārskatot pasākumus 2005.g.	1	2006. - 2008.	Parka administrācija	Rīgas dome (RD), Rīgas meža aģentūra Carnikavas pagasta padome Saulkrastu pilsētas dome	Rīgas VAF, pašvaldību budžeta līdzekļi, LVAf, ES fondu līdzekļi	Nosakāmas pārskatot pasākumus 2005.g.
3.2.5.2.C	Dabas parka informatīvo zīmju izgatavošana, izvietošana un uzturēšana	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”		1	2004. – 2008.	DAP	Rīgas dome (RD), Rīgas meža aģentūra Carnikavas pagasta padome Saulkrastu pilsētas dome, Piekrastes projekts, Lielrīgas RVP	LVAf	
3.2.5.3.	Informatīvo materiālu (brošūru, informatīvo lapu, u.c.) izdošana	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”	Precizējams projekta izpildes gaitā	1	2004., 2005.	Piekrastes projekts	Rīgas dome (RD), Rīgas meža aģentūra Carnikavas pagasta padome Saulkrastu pilsētas dome	Piekrastes projekts	5000 Ls
		Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”	Apjoms nosakāms, pārskatot pasākumus 2005.g.	1	2006. – 2008.	Parka administrācija	Rīgas dome (RD), Rīgas meža aģentūra Carnikavas pagasta padome Saulkrastu pilsētas dome	Rīgas VAF, pašvaldību budžeta līdzekļi, LVAf, ES fondu līdzekļi	Nosakāmas pārskatot pasākumus 2005.g.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.5.4.	Bukleta par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām Rīgā sagatavošana un izdošana	Rīgas dome	Rīga	10 000 gab	1	2004.	Pierastes projekts	Rīgas dome (RD)., Rīgas meža aģentūra Carnikavas pagasta padome Saulkrastu pilsētas dome	Piekrastes projekts	10 000 LS
3.2.5.5.	Semināru organizēšana	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parka „Piejūra” teritorija		1	2005. g. I cet.	Piekrastes projekts	Rīgas dome (RD)., Rīgas meža aģentūra, DAP, VidM DAD, Lielrīgas RVP	Piekrastes projekts	5000 Ls
		Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parka „Piejūra” teritorija	Pēc vajadzības	1	2006. – 2008.	Parka administrācija	Rīgas dome (RD)., Rīgas meža aģentūra Carnikavas pagasta padome Saulkrastu pilsētas dome	Rīgas VAF, pašvaldību budžeta līdzekļi, LVAf, ES fondu līdzekļi	Nosakāmas pārskatot pasākumus 2005. g.
3.2.5.6.	Video materiāla sagatavošana	Rīgas pilsēta	Daugavgrīvas sala	1.gab. 30 min	2	2004. I cet.	Piekrastes projekts	RD, Rīgas meža aģentūra, Lielrīgas RVP	Piekrastes projekts	8300 Ls
3.2.5.7.	Pārvietojamu informācijas materiālu sagatavošana un izvietošana mācību iestādēs un organizācijās	Rīgas pilsēta	Rīga Kurzemes, Ziemeļu rajona izpilddirekcijās, 19 un 33. vidusskolā u.c.	6 gab	2	2006.	Parka administrācija	Rīgas dome (RD)., Rīgas meža aģentūra, DAP, Lielrīgas RVP, Kurzemes un Ziemeļu rajona izpilddirekcijas	Rīgas VAF, LVAf, ES fondu līdzekļi	800Ls
3.2.5.8.	Regulāra informēšana par dabas parku saziņas līdzekļos (presē, TV, radio)	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parka „Piejūra” teritorija	Pēc vajadzības	2	2004. – 2008.	2004., 2005. g. - Piekrastes projekts, 2006. – 2008. g. - parka administrācija	Kurzemes un Ziemeļu rajona izpilddirekcijas, Rīgas meža aģentūra, RD Vides departaments, Carnikavas pagasts, Saulkrastu pilsēta ar lauku teritoriju	-	-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.5.9.	Dažādu sabiedrības grupu iesaistīšana dabas parka apsaimniekošanas pasākumos un akcijās	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parka „Piejūra” teritorija	Pēc vajadzības	2	2004. – 2008.	2004., 2005.g. - Piekrastes projekts, 2006. – 2008.g. - parka administrācija	33, 19. vidusskolu skolēni, interešu grupas, Kurzemes un Ziemeļu rajona izpilddirekcijas, Rīgas meža aģentūra,	RD	3000 Ls
3.2.5.10.	Izziņas taku ierīkošana un uzturēšana	Rīgas pilsēta Carnikavas pagasts	Daugavgrīvas DL Kalngale Mangaļu pussala	3	1	2004. – 2008.	2004., 2005.g. - Piekrastes projekts, 2006. – 2008.g. - parka administrācija	Kurzemes rajona izpilddirekcijas,	2004., 2005.g. - Piekrastes projekts 2006. – 2008.g. - Rīgas VAF, pašvaldību budžeta līdzekļi, LVAf, ES fondu līdzekļi	Piekrastes projekts 3000 Ls 2006. – 2008.g. – 500 Ls katru gadu
3.2.5.11.	Zemes gabalu īpašnieku un lietotāju iepazīstināšana ar parka zonējumu un dabas aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumiem	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parka „Piejūra” teritorija	Zemes gabalu īpašnieki un lietotāji	1	2004. – 2008.	2004., 2005.g. - Piekrastes projekts, 2006. – 2008.g. - parka administrācija	RD Vides departaments, Rīgas meža aģentūra, DAP, Lielrīgas RVP	Rīgas VAF, pašvaldību budžeta līdzekļi, LVAf, ES fondu līdzekļi	500 Ls
3.2.5.12.	Ekskursiju vadīšana un gidu sagatavošana	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parka „Piejūra” teritorija	Pēc vajadzības	2	2004. – 2008.	2004., 2005.g. - Piekrastes projekts, 2006. – 2008.g. - parka administrācija	Kurzemes un Ziemeļu rajona izpilddirekcijas, Rīgas meža aģentūra, RD Vides departaments, Carnikavas pagasts, Saulkrastu pilsēta ar lauku teritoriju	-	-

Apzīmējumi

* 1- prioritārie(neatliekami) pasākumi; 2- nepieciešamie pasākumi; 3- vēlami pasākumi

Mērķis 3.2.6. Veikt teritorijas izpēti un monitoringu

Precizētu apsaimniekošanas pasākumu izstrādei nākamajam apsaimniekošanas plāna periodam un dabas parka vērtību apzināšanai ir jāveic (4.6. tabula):

3.2.6.1. Veco mežaudžu inventarizācija

Saturs: Lielākā daļa dabas parka "Piejūra" teritorijas mežu ir no 40 līdz 100 gadiem veci. Atsevišķas vecākās priežu audzes sasniedz 225 gadu vecumu. Bioloģiskajai un ainaviskajai daudzveidībai nozīmīgās vecās mežaudzes veido apmēram 20 % no kopējās mežaudžu platības. Lai precizētu to platības un nodrošinātu saglabāšanu, ir nepieciešams veikt inventarizāciju un nepieciešamības gadījumā izstrādāt speciālus pasākumus šo mežaudžu to saglabāšanai, t.sk. mikroliegumu izveidošanai.

3.2.6.2. Monitorings

Saturs: Dabas parkam „Piejūra” ir jāizstrādā monitoringa programma, kas nosaka tajā iekļautās īpaši aizsargājamo augu sugas un biotopus, monitoringa vietas un biežumu, metodes. Programmā ir jāiekļauj arī hidroloģiskā režīma rādītāji purvos, ezeros, palienēs, kā arī ūdeņu kvalitātes rādītāji ezeros. Monitoringa programmā noteikti ir jāiekļauj Garezeru un Ummja ezeri un to apkārtnē, Vakarbulļu un Daugavgrīvas dabas liegumi, mikroliegumi u.c. vērtīgākās dabas parka teritorijas.

Laikā no 2004. līdz 2008.g. ir jāveic monitoringa programmas aprobācija. Tajā iegūtā informācija sniegs pilnīgāku priekšstatu par sugām, biotopiem un tos ietekmējošiem dabas un arī antropogēnajiem faktoriem, monitoringa vietu izvēli un metodēm pasākumu izstrādei nākamajam apsaimniekošanas periodam, t.sk. kā arī pašas monitoringa programmas pilnveidošanai.

Monitoringa programmas izstrādes gaitā tā ir jāsaskaņo ar Piekrastes biotopu un sugu monitoringa apakšprogrammu (Vides nacionālā monitoringa programma, Bioloģiskās daudzveidības monitoringa daļa).

Īstenojot šajā plānā iekļautos pasākumus, ir jāveic veikto pasākumu rezultātu izvērtējums un nepieciešamības gadījumā - arī monitorings par to ietekmi uz biotopu un sugu stāvokļa izmaiņām un tendencēm, ūdeņu kvalitāti ezeros.

3.2.6.3. Izpētes

Saturs: Daudzas dabas parka vērtības vēl pilnībā nav apzinātas un izvērtētas. Tādēļ dabas parka teritorijā turpmāk ir jāveic vairākas izpētes:

- Mangaļsalā atrodas ne tikai intensīvai rekreācijai piemērotas teritorijas, bet arī Daugavas grīvas krastu fortifikācijas būvju kompleksa daļa (valsts aizsardzībā ar KM 25.02.2003. rīkojumu Nr. 29). Tādēļ ir nepieciešama papildus kultūrvēsturiska izpēte, piesaistot arī ekspertus mežu aizsardzības jautājumos.
- Nozīmīgāko putnu atpūtas un ligzdošanas vietu precizēšanai papildus izpēte nepieciešama Gaujas grīvas kreisā krasta plāvās un Mīlestības salā.
- Papildus izpēte ir nepieciešama meža baložu ligzdošanas vietu apzināšanai. Ja nepieciešams, no jauna konstatētajās vietās ir jānodibina mikroliegumi.
- Plašākā dabas parka teritorijā nepieciešama nozīmīgu bezmugurkaulnieku sugu un to biotopu izpēte, jo nepilnīgās informācijas dēļ nav pilnībā apzināta aizsargājamo sugu un to skaitā EP Sugu un biotopu direktīvas (92/43/EEC).
- Nepieciešams pētīt Garezerus un Lugas upi ar mērķi noskaidrot EP Sugu un biotopu direktīvā iekļauto ūdens bezmugurkaulnieku – spilgtās purvuspāres un dzeltenās upjuspāres sastopamību.
- Lai apsektu lielā dižkoksngrauža iespējamās atradnes, ir nepieciešams veikt pētījumus Lilastes mežniecībā 11. un 12. kvartālā un teritorijā starp Garezeriem un jūru.
- Lai izvērtētu caurteku atjaunošanas nepieciešamību starp Garezeriem, ir vajadzīgs hidroloģijas speciālista slēdziens par to, kā izmainīsies ūdens līmenis Dienvidu Garezerā pēc caurteku atjaunošanas un botānikas speciālista vērtējums par iespējamo ūdens līmeņa izmaiņu ietekmi uz lobēliju audzēm.
- Lai izvērtētu tā bioloģisko vērtību un optimālo ūdens režīmu, papildus izpēte vēlama Serģa purvā. Bez papildu izpētes nav pieļaujama ūdens līmeņa pazemināšana un no purva iztekošā grāvja padziļināšana.
- Daugavgrīvas dabas liegumu var ietekmēt priekškāpas noskalošana un pārraušana. Lai atrastu labāko risinājumu šīs teritorijas aizsardzībai, nepieciešama vietas izpēte, priekškāpas noskalošanās un pārraušanas seku analīze, tehnisko risinājumu sagatavošanai.
- Visās izpētes, apzinot dabas un kultūras vērtības, ir jāizstrādā priekšlikumi konstatēto vērtību saglabāšanai un aizsardzībai. Šie priekšlikumi ir izmantojami pasākumu izstrādei nākamajam apsaimniekošanas periodam.

4.6. tabula. Pasākumi īstermiņa mērķa 3.2.6. sasniegšanai.

Īstermiņa mērķis 3.2.6. - Veikt teritorijas izpēti un monitoringu.

Pasāk. Nr.	Pasākums	Pašvaldība	Vieta		Prioritāte*	Realizācijas termiņš	Atbildīgais par izpildi	Iesaistītās institūcijas	Iespējamais finansu avots	Plānotās izmaksas
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.6.1.	Veco mežaudžu inventarizācija	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”		2	2006.	parka administrācija	Rīgas meža aģentūra, VMD	Rīgas VAF, Rīgas pilsētas budžeta līdzekļi	1200 Ls
3.2.6.2.	Monitorings									
3.2.6.2.A	Dabas parka „Piejūra” monitoringa programmas izstrāde	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”	4732ha	2	2006.	parka administrācija	Rīgas meža aģentūra. RD Vides departaments LU Bioloģijas fakultāte, LDF, LOB, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Rīgas VAF, pašvaldību budžeta līdzekļi	700 Ls
3.2.6.2.B	Īpaši aizsargājamo augu sugu un biotopu monitoringa veikšana	Carnikavas pagasta padome	Garezeru Ummja apkārtnē		1	2005.	Carnikavas pagasta padome	LU Biol. fakultāte, LDF, LOB	LVAf, pašvaldības budžeta līdzekļi	800 Ls
		Rīgas dome	Vakarbūļu DL, Daugavgrīvas DL	58 ha 164 ha	2	Noteikts monitoringa programmā	parka administrācija	Rīgas meža aģentūra. RD Vides departaments LU Bioloģijas fakultāte, LDF, LOB	Rīgas VAF	Nosakāmas monitoringa programmas izstrādē
3.2.6.2.C	Dabas parkā „Piejūra” veikto pasākumu efektivitātes monitoringa veikšana	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”	Visā parka teritorijā	1	Noteikts monitoringa programmā	2004., 2005.g. - Piekastes projekts, 2006. – 2008.g. - parka administrācija	LU Bioloģijas fakultāte, LDF, LOB	2004., 2005.g. - Piekastes projekts 2006. – 2008.g. – Rīgas VAF, pašvaldību budžeta līdzekļi	Nosakāmas monitoringa programmas izstrādē

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
3.2.6.3.	Izpētes									
3.2.6.3.A	Kultūrvēsturiskā izpēte	Rīgas pilsēta	Mangaļu pussala		2	2006.	parka administrācija	VKPAI, Rīgas meža aģentūra	Rīgas VAF, Rīgas pašvaldības budžeta līdzekļi	700 Ls
3.2.6.3.B	Ornitoloģiskā izpēte, t.sk.	Carnikavas pagasta padome	Gaujas grīvas kreisā krasta pļavas		2	2006.	parka administrācija	LOB	LVAf, pašvaldību budžeta līdzekļi	1500 Ls
		Rīgas dome	Mīlestības sala	60 ha	2	2005.	RD Vides departaments	LOB	Rīgas VAF, Rīgas pašvaldības budžeta līdzekļi	1000 Ls
	Meža baložu ligzdošanas vietu izpēte	Rīgas dome, Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Dabas parks „Piejūra”		2	2006.	parka administrācija	LOB	Rīgas VAF, Rīgas pašvaldības budžeta līdzekļi	1000 Ls
3.2.6.3.D	Nozīmīgo (EP Sugu un biotopu direktīvā iekļauto) bezmugurkaulnieku sugu un biotopu izpēte	Carnikavas pagasta padome, Saulkrastu pilsētas dome	Garezeri, Langas upe, Līlastes mežniecības 11, 12 kv., teritorija starp Garezeriem un Jūru		2	2007.	parka administrācija	LU Biol. fakultāte, LDF, Latvijas Entomoloģijas biedrība, pašvaldības	LVAf, pašvaldību budžeta līdzekļi	1500 Ls
3.2.6.3.E	Hidroloģiskā režīma regulēšanas iespējamo seko novērtējums	Carnikavas pagasta padome	Garezeri		2	2006.	parka administrācija	LU Biol. fakultāte, LDF, eksperti hidroloģijā	LVAf, pašvaldību budžeta līdzekļi	1200 Ls
3.2.6.3.F	Purvu bioloģiskās daudzveidības un hidroloģiskā režīma izpēte	Carnikavas pagasts	Srģa purvs		2	2007.	parka administrācija	LU Biol. fakultāte, LDF, LOB, eksperti hidroloģijā	LVAf, pašvaldību budžeta līdzekļi	1500 Ls
3.2.6.3.G	Priekšvērtēšanas noskaidrošanas un pārraudzības iespēju izvērtējums	Rīgas pilsēta	Dabas liegums „Daugavgrīva”	164 ha	2	2006.	parka administrācija	LU Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultāte, eksperti	Rīgas VAF, Rīgas pašvaldības budžeta līdzekļi	1000 Ls

Apzīmējumi

* 1- prioritārie(neatliekami) pasākumi; 2- nepieciešamie pasākumi; 3- vēlamie pasākumi

4.2 IETEICAMAIS TERITORIJAS ZONĒJUMS UN IEROSINĀJUMI DABAS PARKA ROBEŽAS MAIŅAI

4.2.1 Funkcionālās zonas

Dabas parkā „Piejūra” ir noteiktas četras funkcionālās zonas (3.pielikums) :

1. regulējamā režīma (mikroliegumu) zona (446 ha);
2. dabas lieguma zona (1027ha);
3. dabas parka zona (7258ha);
4. neitrālā zona (75ha).

Funkcionāls zonas noteiktas dabas aizsardzības plānā ierosinātajai teritorijai.

Parka funkcionālo zonu iedalījums aprakstīts 4.pielikumā.

Regulējamā režīma zona ietver teritorijas, kuras ir nozīmīgas sugu un biotopu aizsardzībai. Dabas parkā „Piejūra” tās galvenokārt saistītas ar mazskarto meža biotopu saglabāšanu mežos. Šo zonu veido atsevišķi mikroliegumi, kas izvietoti dabas parkā. Tajā iekļauti mežu nogabali dabisko meža biotopu koncentrēšanās vietās, lai:

- novērstu meža fragmentāciju nākotnē,
- saglabātu ainaviski un ekoloģiski nozīmīgākās mežaudzes,
- noteiktu buferjoslas jutīgu ekosistēmu aizsardzībai.

Dabas liegumu zonā ietilpst trīs dabas liegumi: „Vakarbuļi”, „Daugavgrīva” un „Ummis”, kā teritorija ap Garezeriem un to apkārtējo teritoriju, Gaujas grīvas kreisais krasts, piekrastes josla pie Lielupes grīvas un Mīlestības sala.

Dabas parka zonā iekļautas tās dabas parka teritorijas, kurās ir konstatēts salīdzinoši mazāks aizsargājamo biotopu un sugu blīvums un kurās lielāka antropogēnā slodze. Šī zona ir paredzēta iedzīvotāju un parka apmeklētāju atpūtai un izglītošanai. Šajā zonā ir ietverta Rīgas jūras līča pludmale ar populārām iedzīvotāju atpūtas vietām Rītabuļļos, Daugavgrīvā, no Vecāķiem līdz Kalngalei u.c.

Neitrālajā zonā ir ietvertas vietas, kurās ir pieļaujama būvniecība noteiktiem mērķiem:

- Vakarbuļļu vēsturiskā apbūve. Tajā ir pieļaujama mazstāvu apbūve atbilstoši Rīgas apbūves noteikumiem. Zemes īpašnieki un Rīgas Pilsētas attīstības departaments ir izteikuši priekšlikumu paplašināt neitrālo zonu Vakarbuļos. Patreiz šis jautājums vēl ir apsverams, jo nepieciešama papildus informācija, lai izvērtētu būvniecības iespējas šajā teritorijā. Tajā ir augsts gruntsūdeņu līmenis, daļa no tās applūst. Vienlaikus šajā teritorijā ir jānosaka apgrūtinājumi, kas garantētu dabas aizsardzības prasību ievērošanu.
- LR Aizsardzības ministrijas īpašums Buļļu salā. Esošo objektu rekonstrukcija vai jaunu būvniecība tajā ir pieļaujama ministrijai noteikto pamatfunkciju veikšanai. Mangaļu pussalā esošo būvju rekonstrukcija vai jaunu būvniecība bērnu un jaunatnes atpūtas nodrošināšanai.

4.2.2 Ierosinājumi dabas parka robežas maiņai

Dabas parka „Piejūra” dabas aizsardzības plānā, pamatojoties uz speciālistu atzinumiem ir ierosinātas dabas parka „Piejūra” robežu izmaiņas vairākās vietās. Projektā ierosinātās robežu izmaiņas attēlotas tabulā 4.7.

Tabula 4.7. Dabas parka „Piejūra” dabas aizsardzības plānā ierosinātās robežu izmaiņas.

N.p.k.	Vieta	Izmaiņas	Pamatojums	Izvietojums 1. pielikuma kartēs
1.	Visai teritorija	Pievienot Jūras zemūdens šelfa daļu	Krasta zemūdens daļas nozīme pludmales un kāpu saglabāšanā, attīstībā	No 1. - 4. robežpunktam 1. pielikuma 1. kartē No 42. robežpunkta 1. pielikuma 1. kartē līdz 43. robežpunktam 1. pielikuma 2. kartē un līdz 2. robežpunktam 1. pielikuma 3. kartē
2.	Carnikavas pagastā	Iekļaut Gaujas palienas pļavas.	Applūstošas pļavas ar īpaši aizsargājamām augu sugām	20. - 21. robežpunkti 1. pielikuma 2. kartē
3.	Carnikavas pagastā Kalingalē	Daļēji iekļaut zemes gabalus ar kadastra Nr. 8052080490 un Nr. 80520080470, nosakot robežu pa kāpu reljefa līniju.	Piekrastes mežu teritorija ar izteiktu kāpu reljefu	Posmā līdz 32. robežpunktam 1. pielikuma 2. kartē
4.	Carnikavas pagasts	Izslēgt ~30 m platu joslu starp dzelzceļu (Rīga-Aloja) un valsts autoceļu P 21 posmā Garciems-Silzemnieki	Teritorijas novietojums starp dzelzceļu un valsts nozīmes autoceļu	Posmā no 28. – 29. robežpunktam 1. pielikuma 2.kartē
5.	Carnikavas pagasts	Daļēji izslēgt saimniecības „Ezerputni” un „Putni”	Teritorijas apbūve	Posmā no 11. - 13. robežpunktam 1. pielikuma 2. kartē
6.	Saulkrastu pilsēta ar lauku teritoriju	Iekļaut Inčupes grīvu un parka robežu noteikt pa Inčupes labo krastu (līdz īpašumam ar kadastra Nr. 80130030931), izslēgt īpašumu ar kadastra Nr 80130030931	Inčupes gultnes regulāras izmaiņas un īpašuma ar kadastra Nr. 80130030931 apbūve	Posmā no 3. - 4. robežpunktam 1. pielikuma 3. kartē
7	Saulkrastu pilsēta ar lauku teritoriju	Izslēgt teritoriju pie Lilastes nosakot robežu pa krasta kāpu aizsargjoslu	Teritorijas daļēja apbūve un iespēja attīstīties privātajiem zemes īpašniekiem	Posmā no 6. - 8. robežpunktam 1. pielikuma 3. kartē
8.	Rīga	Izslēgt Mangaļsalas un Saivas ielu krustojumam pieguļošās ne meža zemes	Ģimenes dārziņi	Posmā no 40. - 41. robežpunktam 1. pielikuma 1. kartē
9.	Rīga	Noteikt dabas parka robežu pa Rīgas pilsētas robežu Lielupē	Lielupes krasta līnijas izmaiņas	Posmā no 18. - 1. robežpunktam 1. pielikuma 1. kartē
10.	Rīga	Noteikt dabas parka robežu pa iedomātu līniju Buļļupē	Buļļupes krasta līnijas izmaiņas	Posmā no 16. - 18. robežpunktam 1. pielikuma 1. kartē

5. PLĀNA IEVIEŠANA UN ATJAUNOŠANA

5.1 PLĀNA IEVIEŠANAS PRAKTISKIE ASPEKTI

Plāna ieviešana tuvākam laika periodam paredzēta šādu projektu ietvaros:

- „Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā” (LIFE Nature programmas projekts);
- „Piekrastes biotopu un sugu monitorings” (Latvijas bioloģiskās daudzveidības monitoringa ietvaros);
- Rīgas pilsētas dabas liegumu dabas aizsardzības plānu izstrādāšana un ieviešana.

5.2 PLĀNA ATJAUNOŠANA

Plāna atjaunošana nepieciešama ne vēlāk kā pēc 5 gadiem, kad jābūt sasniegtiem šajā plānā izvirzītajiem īstermiņa mērķiem. Plāns ir jāaktualizē, mainoties meža kvartālu numerācijai vai citai informācijai, kas ir svarīga parka aizsardzības un apsaimniekošanas nodrošināšanai.

5.3 NEPIECIEŠAMIE GROZĪJUMI TERITORIJAS PLĀNOJUMOS

Carnikavas pagastam un Saulkrastu pilsētai ar lauku teritoriju teritorijas plānojumi šobrīd tiek izstrādāti. Tāpēc ir svarīgi saskaņot šo plānu projektus ar dabas parka „Piejūra” dabas aizsardzības plānu. Parka robežas un zonējums jāiestrādā Rīgas pilsētas attīstības plānā.

5.4 INDIVIDUĀLO AIZSARDZĪBAS UN IZMANTOŠANAS NOTEIKUMU PROJEKTS

1. Noteikumi nosaka dabas parka „Piejūra” (turpmāk – dabas parks) individuālo aizsardzības un izmantošanas kārtību, kā arī funkcionālo zonējumu, lai nodrošinātu teritorijai raksturīgo jūras piekrastes ekosistēmu kompleksa saglabāšanu, īpaši aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzību, vienlaikus saglabātu dabas un kultūrvēsturiskās vērtības sabiedrības izglītošanai un atpūtai dabas parkā.
2. Dabas parka teritorijā ir spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (turpmāk – vispārējie noteikumi), ja šajos noteikumos nav noteikts citādi.
Dabas parka teritorijā esošajās aizsargjoslās ir spēkā Aizsargjoslu likumā noteiktie aprobežojumi.
3. Dabas parkā ir noteiktas šādas funkcionālās zonas:
 - 3.1. regulējamā režīma zona;
 - 3.2. dabas lieguma zona;
 - 3.3. dabas parka zona;
 - 3.4. neitrālā zona.
4. Dabas parka platība ir 4140 ha. Dabas parka funkcionālo zonu shēmas noteiktas šo noteikumu x. pielikumā un iedalījums funkcionālajās zonās – šo noteikumu xx. pielikumā.
5. Visā dabas parka teritorijā aizliegts:

- 5.1. nobraukt no vispārējās lietošanas ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transporta līdzekļiem, mopēdiem un motorolleriem pa dabas parka teritoriju, ja tas nav saistīts ar dabas parka apsaimniekošanu vai uzraudzību, ugunsdrošības pasākumu veikšanu vai cilvēku glābšanu un meklēšanu;
- 5.2. rīkot autosacensības, motosacensības un velosacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus;
- 5.3. celt teltis un veidot nometnes;
- 5.4. kurināt ugunsgrākus;
- 5.5. bojāt vai iznīcināt dabas parka teritorijā izvietotos informācijas standus, zīmes un labiekārtojuma objektus (putnu novērošanas torņi, atpūtas vietas, atkritumu urnas, taku segumi, u.c.);
- 5.6. cirst nokaltušus kokus, izvākt kritālos vai to daļas, kā arī kritušus kokus, kuru diametrs resnākajā vietā ir lielāks par 25 centimetriem, izņemot bīstamo koku novākšanu;
- 5.7. cirst dobumainus kokus;
- 5.8. atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot gadījumus, ja ir paredzēts ierīkot un uzturēt skatu vietas;
- 5.9. ierīkot asfaltētus velosipēdu celiņus.
6. Regulējamā režīma zona izveidota īpaši aizsargājamo sugu un biotopu, kuriem izveidojami mikroliegumi, aizsardzībai.
7. Regulējamā režīma zonā aizliegts:
 - 7.1. veikt visa veida cirtes, izņemot cirtes īpaši aizsargājamo biotopu un sugu, kā arī meža atslēgas biotopu saglabāšanai;
 - 7.2. veikt zemes transformāciju, izņemot ja tas nepieciešams dabas parka apsaimniekošanas pasākumu īstenošanai.
8. Dabas lieguma zona izveidota dabisko biotopu kompleksu un aizsargājamo sugu saglabāšanai.
9. Dabas lieguma zonā spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas noteikumu prasības, kas attiecas uz dabas liegumiem.
10. Papildus šo noteikumu 9. punktam dabas lieguma zonā aizliegts:
 - 10.1. organizēt brīvā dabā sporta, izklaides un atpūtas pasākumus, kuros piedalās vairāk par 25 cilvēkiem;
 - 10.2. veikt būvniecību, izņemot iedzīvotāju atpūtai paredzēto labiekārtojuma un biotopu saglabāšanai nepieciešamo objektu būvniecību;
 - 10.3. vākt ārstniecības un dekoratīvos augus, vākt dabas materiālus kolekcijām, izņemot zinātniskajai pētniecībai, kas saskaņota ar reģionālo vides pārvaldi;
 - 10.4. nodarboties ar zemūdens medībām dabas lieguma teritorijā esošajos ezeros.
11. Dabas parka zona izveidota, lai saglabātu jūras piekrastei raksturīgos biotopus, sugas un ainavu, kā arī lai saglabātu dabas un kultūrvēsturiskās vērtības sabiedrības izglītošanai un atpūtai dabas parkā.
12. Dabas parka zonā ir spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo noteikumu prasības, kas attiecas uz dabas parkiem, ja šajos noteikumos nav noteikts citādi.
13. Papildus šo noteikumu 12. punktam dabas parka zonā aizliegts:
 - 13.1. veikt zemes transformāciju, izņemot ja tas nepieciešams dabas parka apsaimniekošanas pasākumu īstenošanai vai jaunu inženierkomunikāciju būvei atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam;
 - 13.2. sadalīt esošos zemes īpašumus mazākās vienībās.
14. Neitrālā zona izveidota vietās, kurās pieļaujama būvniecība noteiktiem mērķiem:
 - 14.1. N1 – Vakarbuļļos – mazstāvu apbūvei saskaņā ar Rīgas pilsētas apbūves noteikumiem;
 - 14.2. N2 – Aizsardzības ministrijas īpašumos dabas parka teritorijā ministrijai noteikto pamatfunkciju veikšanai esošo objektu rekonstrukcijai vai jaunu būvniecībai;
 - 14.3. N3 – Mangaļu pussalā bērnu un jaunatnes atpūtas nodrošināšanai nepieciešamo esošo būvju rekonstrukcijai vai jaunu būvniecībai;
15. Neitrālajā zonā nav spēkā vispārējo noteikumu prasības, kas attiecas uz dabas parkiem.

6. PIELIKUMI

1. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” ROBEŽAS (KARTES)
- 1A. PIELIKUMS. KARŠU LAPU IZVIETOJUMS 3., 5., 9. PIELIKUMĀ
2. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” ROBEŽPOSMU APRAKSTS (IEROSINĀTAJĀ TERITORIJĀ)
3. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” FUNKCIONĀLĀS ZONAS (KARTES)
4. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” IEDALĪJUMS FUNKCIONĀLAJĀS ZONĀS (IEROSINĀTAJĀ TERITORIJĀ)
5. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI (KARTES)
6. PIELIKUMS. DABAS PARKĀ „PIEJŪRA” KONSTATĒTO AIZSARGĀJAMO BEZMUGURKAULNIEKU SUGU APSKATS
7. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” TERITORIJĀ KONSTATĒTO MEŽA AUGU SUGU SARAKSTS
8. PIELIKUMS. INSTITŪCIJU RAKSTISKO IEROSINĀJUMU, LABOJUMU, IEBILDUMU UN KOMENTĀRU IZVĒRTĒJUMS
9. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” MEŽAUDŽU PLĀNS
10. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA SABIEDRISKĀS APSPRIEŠANAS PROTOKOLS, RĪGA
11. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA SABIEDRISKĀS APSPRIEŠANAS PROTOKOLS, SAULKRASTI
12. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA SABIEDRISKĀS APSPRIEŠANAS PROTOKOLS, CARNIKAVA
13. PIELIKUMS. APTAUJAS ANKETU ANALĪZE
14. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA IZSTRĀDES UZRAUDZĪBAS GRUPAS PĒDĒJĀS SĒDES PROTOKOLS

Šī dabas aizsardzības plāna kartes (1., 3., 5., 9. Pielikumi), karšu lapu izvietojums (1a. Pielikums) iesieti atsevišķā sējumā.

Dabas parka „PIEJŪRA” dabas aizsardzības plāns

Pielikumi

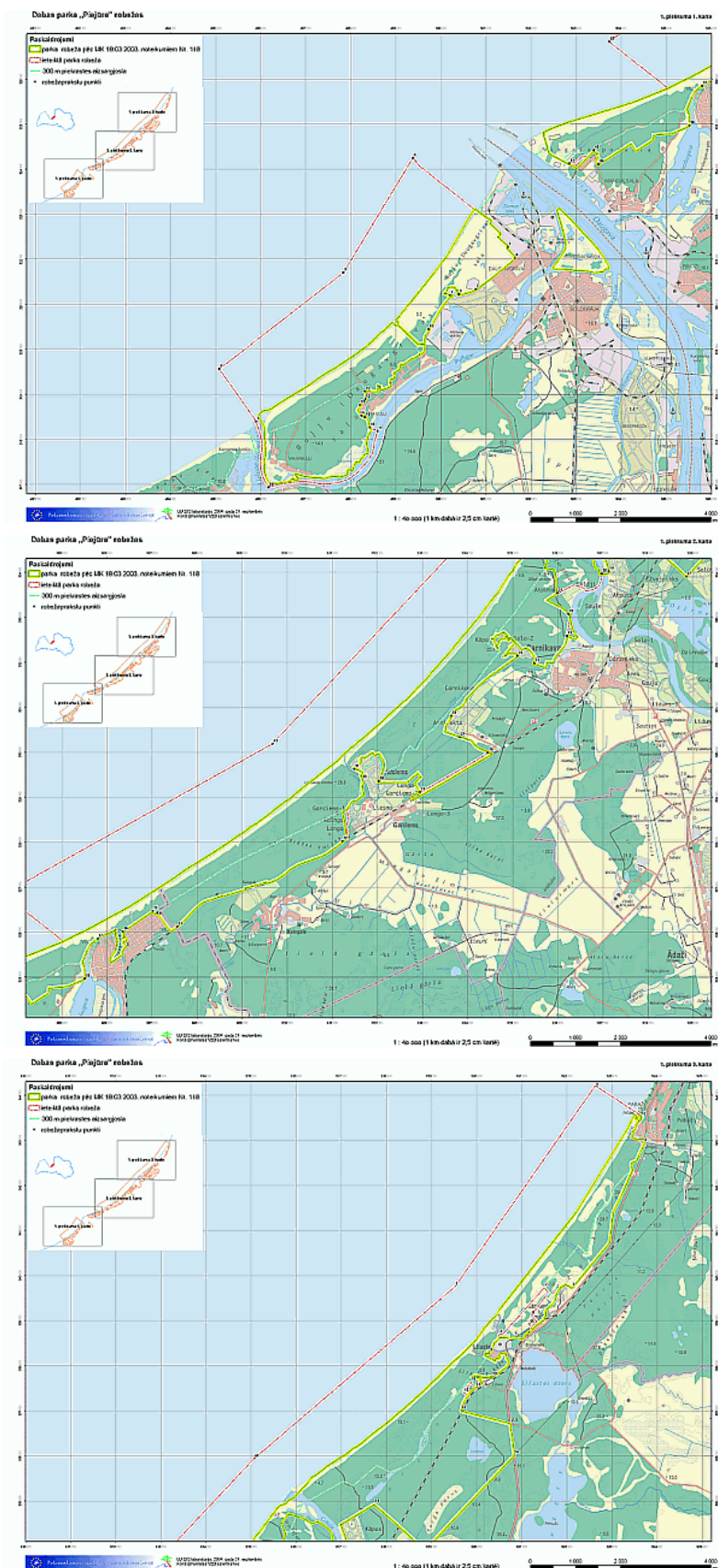

**Rīgas rajona Carnikavas pagasts, Saulkrastu pilsēta ar
lauku teritoriju,
Rīgas pilsēta**

Pielikumā iekļautās kartes dažādos formātos pieejamas:

<http://piekraste.daba.lv/scripts/atteli/albums.cgi?d=PjDP&i=1&s=j&k=200412/>

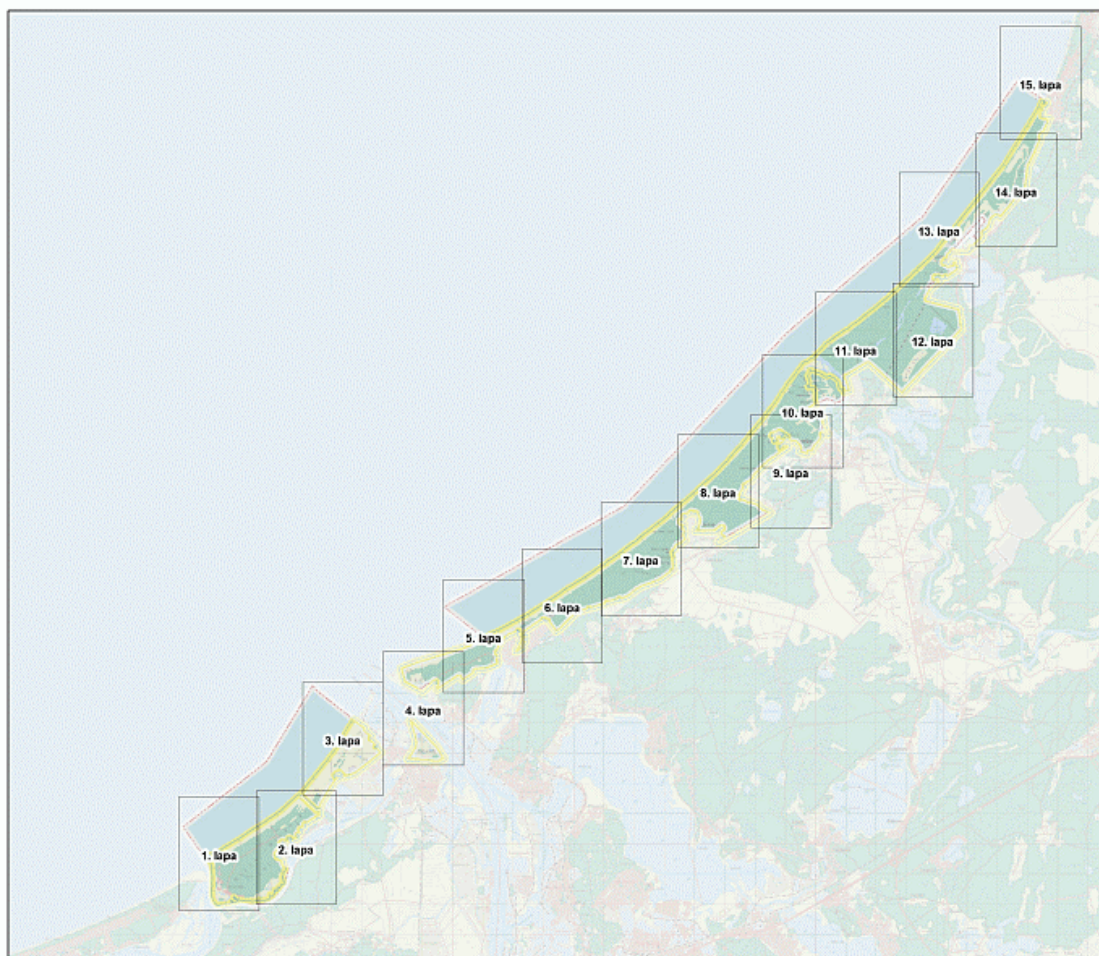
1. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” ROBEŽAS (KARTES)

1^A. PIELIKUMS. KARŠU LAPU IZVIETOJUMS 3., 5., 9. PIELIKUMĀ

Karšu lapu izvietojums 3., 5., 9. pielikumā

1a. pielikums

Projekta izstrādātājs: SIA "GEOINŽENIERI" (reģistrācija Nr. 40003000000) Projekta izstrādātāja Vēstis: SIA "GEOINŽENIERI"

0 2500 5000 10000 m

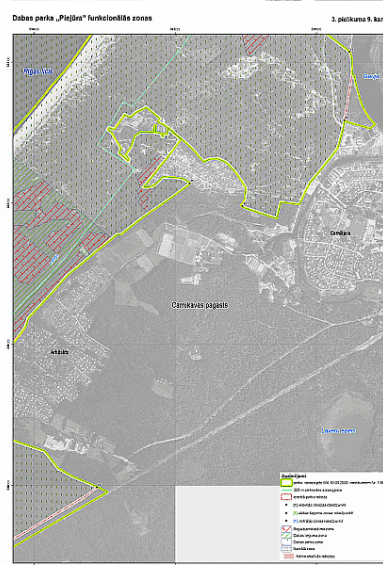
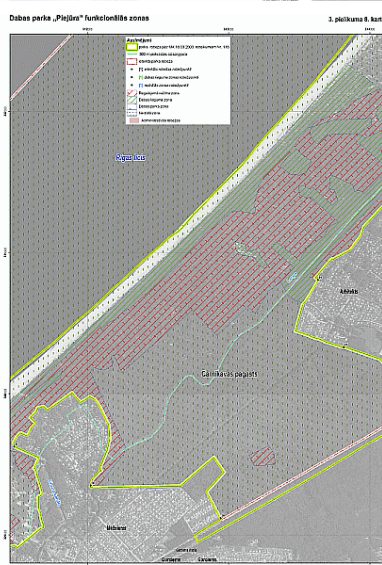
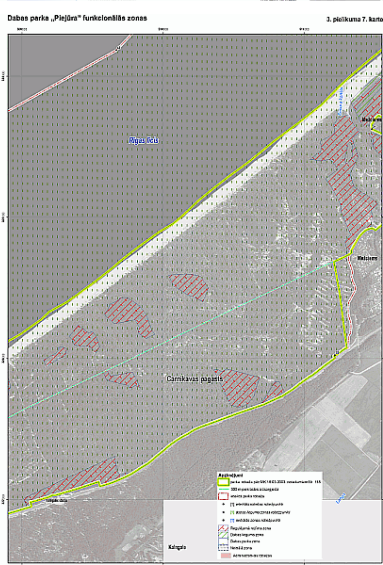
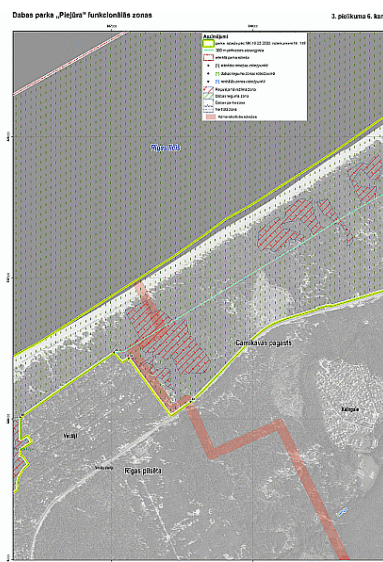
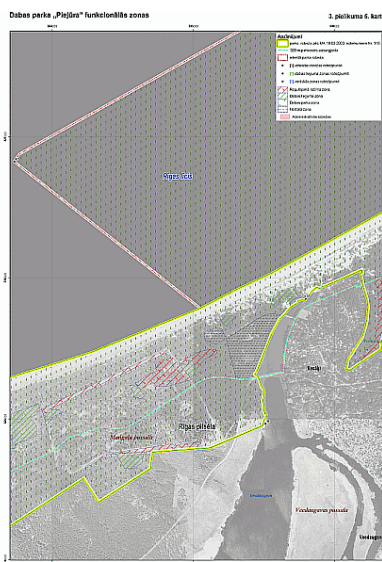
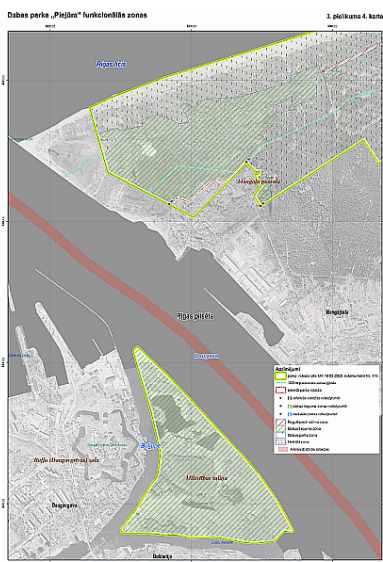
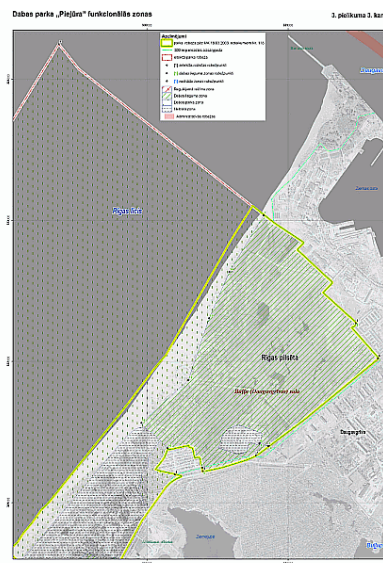
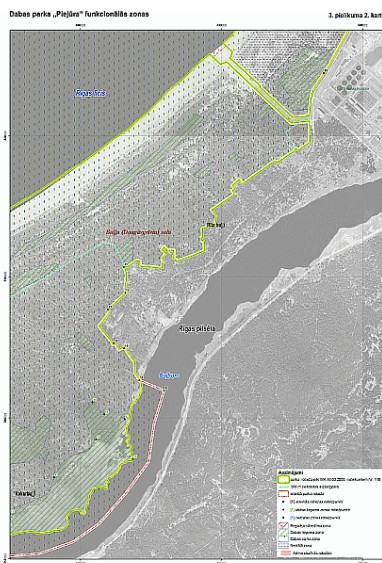
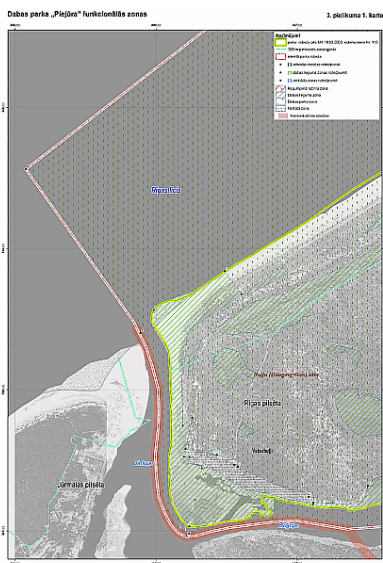
2. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA ” ROBEŽPOSMU APRAKSTS

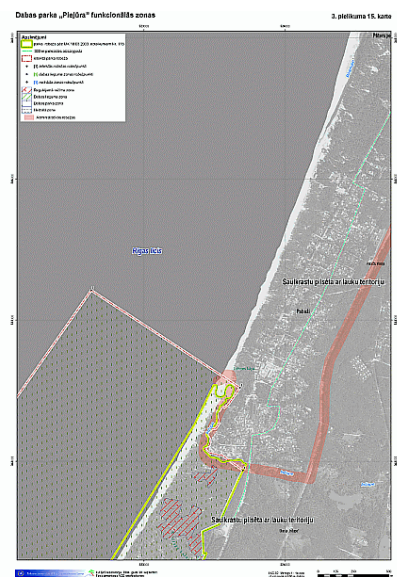
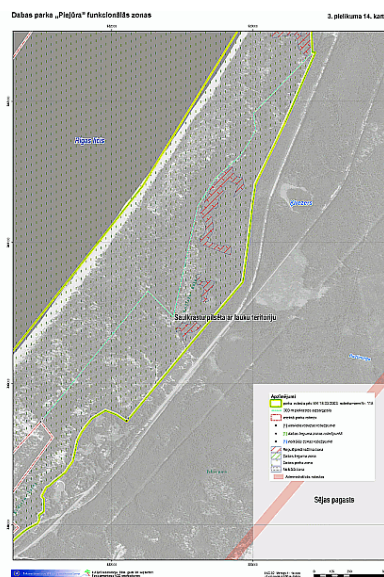
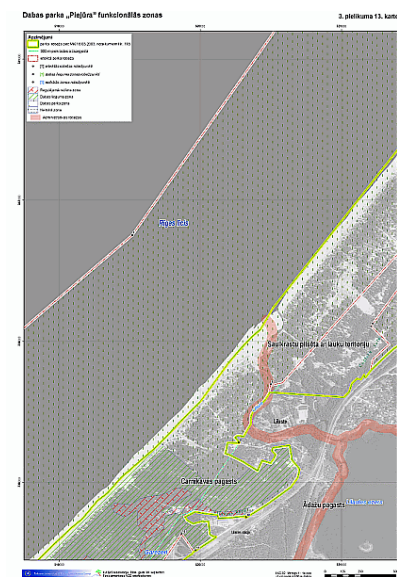
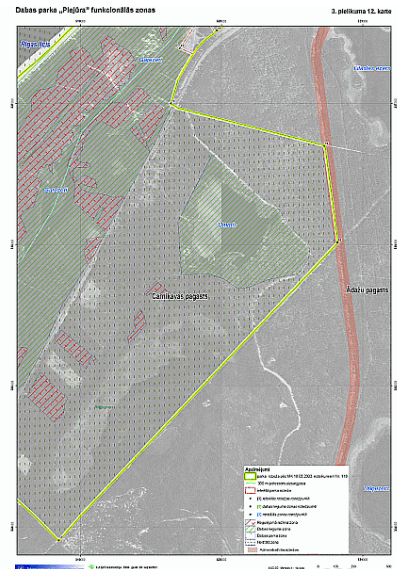
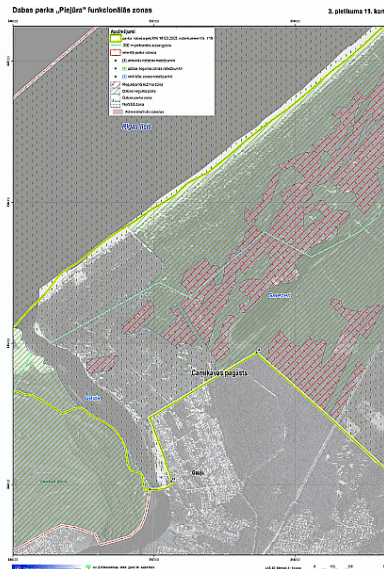
Nr. p.k.	Robežposmu Nr. pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta
1.		I. teritorija
1.1.	1-2	No punkta uz Rīgas robežas Lielupes ietekā Rīgas jūras līcī (koordināta 495874, 318384) uz ziemeļrietumiem līdz punktam Rīgas jūras līcī (koordināta 495078, 319563)
1.2.	2-3	Uz ziemeļaustrumiem pa iedomātu līniju Rīgas jūras līcī līdz punktam (koordināta 497832, 321704)
1.3.	3-4	Uz ziemeļaustrumiem pa iedomātu līniju Rīgas jūras līcī līdz Rīgas brīvostas teritorijas robežai (koordināta 499375, 324249)
1.4.	4-5	Uz dienvidaustrumiem pa Rīgas brīvostas robežu līdz garāžu kooperatīva „Volna-2” robežai
1.5.	5-6	Uz dienvidrietumiem un dienvidaustrumiem pa garāžu kooperatīva „Volna-2” robežu līdz Lēpju ielas ziemeļrietumu puses sarkanai līnijai
1.6.	6-7	Uz dienvidrietumiem pa Lēpju ielas ziemeļrietumu puses sarkano līniju un tās turpinājumu līdz krustojumam ar Dzintara ielas ziemeļu puses sarkano līniju
1.7.	7-8	Pa Dzintara ielas ziemeļu puses sarkano līniju līdz garāžu kooperatīva „Rītabuļļi” robežai
1.8.	8-9	Pa garāžu kooperatīva teritorijas ārējo robežu līdz krustojumam ar Dzintaru ielas ziemeļu puses sarkano līniju, izslēdzot garāžu kooperatīva teritoriju no Piejūras dabas parka teritorijas
1.9.	9-10	Uz dienvidrietumiem pa Dzintaru ielas ziemeļu puses sarkano līniju līdz Rītabuļļu detālplānojuma robežai (RD 10.08.1999 saistošie noteikumi Nr. 39)
1.10.	10-11	Uz dienvidrietumiem pa Rītabuļļu detālplānojuma ziemeļu robežu līdz mežu kvartālstīgas 3/9 un Ilmeņa ielas rietumu puses sarkano līniju krustpunktam
1.11.	11-12	Uz dienvidiem pa Ilmeņa ielas rietumu puses sarkano līniju līdz zemes gabala ar kadastra numuru 01001090005 ziemeļu stūrim
1.12.	12-13	Uz dienvidrietumiem pa zemes gabala ar kadastra numuru 01001090005 ziemeļrietumu robežu līdz zemes gabala ar kadastra numuru 01001092004 ziemeļu stūrim
1.13.	13-14	Uz dienvidrietumiem, dienvidaustrumiem un ziemeļaustrumiem pa zemes gabala ar kadastra numuru 01001092004 robežu līdz zemes gabala 01001080003 rietumu stūrim
1.14.	14-15	Uz dienvidaustrumiem pa zemesgabala ar kadastra numuru 01001080003 robežu un turpinājumā pa zemes gabala ar kadastra numuru 01001080002 dienvidrietumu un dienvidaustrumu robežu līdz krustpunktam ar Ilmeņu ielas rietumu puses sarkano līniju
1.15.	15-16	Uz dienvidaustrumiem pa Ilmeņu ielas rietumu puses sarkano līniju un Rītabuļļu detālplānojuma rietumu robežu līdz Buļļupes kreisajam krastam (koordināta 498416, 318267)
1.16.	16-17	Uz dienvidaustrumiem pa iedomātu līniju Buļļupē līdz punktam (koordināta 498592, 318193)
1.17.	17-18	Uz dienvidrietumiem un rietumiem pa viduslīniju Buļļupē līdz Rīgas robežai un tālāk pa Rīgas robežu līdz Lielupes un Buļļupes sazarojumam
1.18.	18-1	No punkta uz Rīgas robežas Lielupes un Buļļupes sazarojumā uz ziemeļiem pa Rīgas pilsētas robežu līdz sākumpunktam
Piezīme Piejūras dabas parka teritorijā nav iekļauta pašvaldības uzņēmuma „Rīgas ūdens” notekūdeņu attīrīšanas stacijas „Daugavgrīva” kolektora teritorija sarkano līniju robežās līdz Rīgas jūras līča ūdens līmeņa līnijai.		
2.		II teritorija
2.1.		Dabas parka teritorijā ietilpst Mīlestības saliņa (atrodas starp Daugavu, Buļļupi un Loču kanālu). Robeža noteikta pa krasta līniju, ietverot līčus un salas

Nr. p.k.	Robežpos- mu Nr. pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta
3.		III teritorija Rīgas pilsētas Ziemeļu rajons. Rīgas rajons Carnikavas pagasts, Saulkrastu lauku teritorija
3.1.	1-2	No punkta Rīgas jūras līcī (koordināta 519518, 339752) uz ziemeļaustrumiem pa iedomātu līniju līdz punktam (koordināta 522626, 344211)
3.2.	2-3	Uz dienvidaustrumiem līdz punktam Inčupes grīvā (koordināta 523680, 343521)
3.3.	3-4	Pa Inčupes labo krastu līdz īpašuma ar kadastra numuru 80130030931 dienvidaustrumu stūrim un tālāk, šķērsojot upi, pa nekustamā īpašuma ar kadastra numuru 80330040010 dienvidrietumu malu līdz krustojumam ar elektrolīniju
3.4.	4-5	Pa elektrolīniju, apejot īpašumu „Lielžvīguļi” (kadastra numurs 80330040030) līdz zemes īpašumam ar kadastra numuru 80330040054
3.5.	5-6	Pa zemes īpašuma ar kadastra numuru 80330040539 dienvidaustrumu malu līdz zemes īpašumam ar kadastra numuru 80330040544 un tālāk uz ziemeļaustrumiem un rietumiem pa tā malu (to iekļaujot) līdz zemes īpašumam ar kadastra numuru 80330040518
3.6.	6-7	Uz ziemeļaustrumiem pa zemes īpašumu ar kadastra numuru 80330040518, 80330040517, 80330040543 malām un tālāk- ziemeļrietumiem pa īpašuma ar kadastra numuru 80330040543 malu līdz krustpunktam krasta kāpas aizsargjoslu (18.01.2000 VARAM rīkojums Nr. 5)
3.7.	7-8	Uz dienvidrietumiem pa krasta kāpu aizsargjoslu, šķērsojot zemes gabalus ar kadastra numuriem 80330040543, 80330040517, 80330040518, 80330040177, 80330040568, 80330040569, tālāk pa zemes īpašuma ar kadastra numuru 80330040572 ziemeļrietumu malu līdz Carnikavas pagasta robežai
3.8.	8-9	Uz rietumiem, šķērsojot Lilastes upi, un tālāk pa upes kreiso krastu līdz īpašuma ar kadastra numuru 80520010001 ziemeļrietumu stūrim, pa tā ziemeļrietumu malu šķērsojot Ziemeļu ielu līdz zemes gabalam kadastra numuru 80520010046
3.9.	9-10	Pa zemes īpašumu ar kadastra numuriem 80520010046, 80520010047, 80520010048, 80520010049, 80520010067, 80520010025, 80520010063, 80520010072, 80520010002, 80520010007 robežām, izslēdzot tos no Piejūras dabas parka, un tālāk pa valsts meža robežu līdz 194. kvartāla robežai.
3.10.	10-11	Pa valsts meža 194. kvartāla ārējo robežu, apejot īpašumus "Lilastes priedes" ar kadastra numuru 80520010014 un "Lazdiņas" ar kadastra numuru 805820010008, līdz ceļam un tālāk līdz saimniecībai „Ezerputni” ar kadastra numuru 8052010003
3.11.	11-12	Uz ziemeļrietumiem pa saimniecības „Ezerputni” robežu līdz punktam (koordināta 519867, 337634)
3.12.	12-13	Pa iedomātu līniju šķērsojot saimniecības „Ezerputni”, „Putni” līdz punktam (koordināta 519703, 337393)
3.13.	13-14	Uz austrumiem pa saimniecības „Putni” dienvidu malu līdz Lilastes ielai un pa Lilastes ielu līdz dzelzceļa pārbrauktuvei
3.14.	14-15	Uz dienvidaustrumiem pa Carnikavas pagasta ceļu A1-dzelzceļš līdz ceļam A1 Rīga -Tallina
3.15.	15-16	Pa A1 ceļu līdz krustojumam ar 206/207 kvartālstīgu
3.16.	16-17	Pa 110KW elektrolīniju līdz 203. kvartāla dienvidu stūrim
3.17.	17-18	Uz ziemeļrietumiem pa Serģu ielu un 203. kvartāla dienvidrietumu robežu, ietverot saimniecību „Artiņas” ar kadastra numuru 80520020811, un tālāk pa 196. kvartāla dienvidrietumu robežu, šķērsojot dzelzceļu, līdz valsts meža 147. kvartāla robežai (koordināta 517726, 334934)
3.18.	18-19	Uz dienvidrietumiem un tālāk dienvidaustrumiem pa 147. kvartāla dienvidu robežu līdz zemnieku saimniecības „Kaķi-1” ziemeļaustrumu stūrim un tālāk pa saimniecības ziemeļu malu līdz Gaujas krastam
3.19.	19-20	Uz ziemeļrietumiem, taisnā līnijā šķērsojot Gauju
3.20.	20-21	Uz dienvidiem gar Gaujas kreiso krastu pa īpašumu ar kadastra numuriem 80520040681, 80520040714 un 80520040717 robežām līdz ceļam, šķērsojot ceļu, un tālāk pa grāvi - īpašumus ar kadastra numuriem 80520040715, 80520040397, 80520040396, un tālāk pa īpašuma ar kadastra numuru 80520040404 dienvidu malu līdz tā dienvidu stūrim
3.21.	21-22	Uz dienvidrietumiem, šķērsojot ceļu un apejot īpašumu ar kadastra numuru 80520040403 un

Nr. p.k.	Robežposmu Nr. pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta
		turpinājumā uz dienvidaustrumiem pa valsts meža 16.kvartāla robežu līdz Gaujas krastam
3.22.	22-23	Uz dienvidiem pa valsts meža 16. kvartāla robežu līdz pagasta attīrīšanas iekārtu teritorijai
3.23.	23-24	Uz dienvidiem pa valsts meža 16. kvartāla robežu garām attīrīšanas iekārtu teritorijai (pa Laivu un tālāk Poču ielām), pa 15. kvartāla robežu, apejot (neiekļaujot) nekustamo īpašumu „Priedītes” ar kadastra numuru 80520040325, līdz bijušajam dārzkopības kooperatīvam "Sala -2"
3.24.	24-25	Pa valsts meža 15. kvartāla robežu gar dārzkopības kooperatīvu "Sala-2" līdz Jūras ielai, pa Jūras ielu un tālāk valsts meža 13. kvartāla robežu, apejot īpašumu „Kāpas” un bijušo dārzkopības kooperatīvu "Sala-2", līdz saimniecības "Poči" (kadastra numurs 80520040010) robežai
3.25.	25-26	Uz dienvidrietumiem pa valsts meža 15. un 12. kvartāla robežu līdz krustojumam ar saimniecību "Silzemnieki-5" (kadastra numurs 80520060048)
3.26.	26-27	Pa saimniecību "Silzemnieki-5" un dārzkopības sabiedrības "Arhitekts" robežu līdz valsts meža 27. kvartāla un saimniecības "Silzemnieki-5" (kadastra numurs 80520060105) robežai
3.27.	27-28	Pa valsts meža 27. kvartāla ārējo robežu un 30. kvartāla austrumu ārējo robežu līdz valsts autoceļam P1
3.28.	28-29	Uz dienvidrietumiem pa valsts autoceļu P1 līdz 29.kvartāla dienvidrietumu stūrim
3.29.	29-30	Pa valsts meža 29.kvartāla robežu, apejot (neiekļaujot) saimniecību "Čūras", pa 25.kvartāla robežu, šķērsojot Langas upi, līdz vasarnīcu kooperatīvam "Mežciems 1"
3.30.	30-31	Uz ziemeļiem pa 10. kvartāla ārējo robežu, apejot (neiekļaujot) vasarnīcu kooperatīvu "Mežciems 1", līdz Rīgas domes mežu 9. kvartāla robežai
3.31.	31-32	Pa Rīgas domes mežu 9. kvartāla ārējo robežu līdz Langas ielai un tālāk uz dienvidrietumiem pa īpašuma ar kadastra numuru Nr. 8052080490 līdz punktam (koordināta 511321, 328743), un tālāk pa kāpu reljefa līniju (koordinātas: 511321, 328743; 511311, 328706; 511324, 328663; 511339, 328617; 511337, 328564; 511362, 328502; 511356, 328473; 511339, 328444; 511309, 328355; 511330, 328219; 511316, 328162; 511316, 328162; 511312, 328073), šķērsojot īpašumus ar kadastra numuriem Nr. 8052080490, 80520080470 līdz dzelzceļam.
3.32.	32-33	Uz dienvidrietumiem pa dzelzceļu līdz Carnikavas pagasta un Rīgas pilsētas robežai
3.33.	33-34	Uz dienvidrietumiem un tālāk ziemeļrietumiem pa Rīgas pilsētas robežu līdz Saulgriežu ielas apbūves ārējai robežai
3.34.	34-35	Uz ziemeļrietumiem pa Saulgriežu ielas apbūves ārējo robežu apejot īpašumu ar kadastra numuru 01001201657 līdz Kāpu prospektam
3.35.	35-36	Uz dienvidrietumiem pa Kāpu prospekta rietumu pusi līdz Kāpu prospekta galam
3.36.	36-37	Uz dienvidiem, dienvidrietumiem, ziemeļiem un dienvidrietumiem pa zemes gabala kadastra numuru 01001202232 robežu līdz Vecdaugavai, ietverot sauszemes kāpu Piejūras dabas parka teritorijā.
3.37.	37-38	Uz dienvidrietumiem pa Vecdaugavas rietumu krastu, šķērsojot Mangaļu prospektu līdz punktam pret mežu 160. kvartāla dienvidu stūrim
3.38.	38-39	Uz rietumiem un dienvidrietumiem pa mežu 160., 159. un 161.kvartālu dienvidu robežām līdz 161.kvartāla dienvidrietumu stūrim
3.39.	39-40	Pa 161. kvartāla rietumu robežu līdz Mangaļu ielai
3.40.	40-41	Uz rietumiem un tālāk dienvidrietumiem pa mežu 157. kvartāla dienvidu robežu līdz Rīgas brīvostas robežai
3.41.	41-42	Uz ziemeļrietumiem un ziemeļaustrumiem pa Rīgas brīvostas robežu līdz punktam uz Rīgas brīvostas robežas (koordināta 503730, 326824)
3.42.	42-43	Uz ziemeļaustrumiem pa iedomātu līniju Rīgas jūras līcī līdz punktam (koordināta 509669, 330184)
3.43.	43-44	Uz ziemeļaustrumiem pa iedomātu līniju Rīgas jūras līcī līdz punktam (koordināta 515054, 335927)
3.44.	44- 1	Uz ziemeļaustrumiem pa iedomātu līniju Rīgas jūras līcī līdz sākumpunktam

3. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” FUNKCIONĀLĀS ZONAS (KARTES)

[illegible]

4. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” IEDALĪJUMS FUNKCIONĀLAJĀS ZONĀS

1. REGULĒJAMĀ REŽĪMA ZONĀ IETILPST ŠĀDAS TERITORIJAS:

Nr.p.k.	Mežniecība	Mežaudžu kvartāls	Nogabals, citas zemes	Apsaimniekotājs
1.	Kāpu VM	54.	10.	Rīgas Meža aģentūra
2.	Kāpu VM	55.	7., 12.	Rīgas Meža aģentūra
3.	Kāpu VM	159.	4., 18., 29.	Rīgas Meža aģentūra
4.	Kāpu VM	160.	12.	Rīgas Meža aģentūra
5.	Lilastes VM	1.	4.	Rīgas Meža aģentūra
6.	Lilastes VM	2.	3.	Rīgas Meža aģentūra
7.	Lilastes VM	3.	2., 5., 8., 9., 11.	Rīgas Meža aģentūra
8.	Lilastes VM	4.	2., 6.	Rīgas Meža aģentūra
9.	Lilastes VM	5.	3., 4.	Rīgas Meža aģentūra
10.	Lilastes VM	6.	4.	Rīgas Meža aģentūra
11.	Lilastes VM	7.	8.	Rīgas Meža aģentūra
12.	Lilastes VM	9.	3., 5., 8., 18.	Rīgas Meža aģentūra
13.	Lilastes VM	10.	3., 4., 12., 14., 15.	Rīgas Meža aģentūra
14.	Lilastes VM	12.	7.	Rīgas Meža aģentūra
15.	Lilastes VM	13.	18	Rīgas Meža aģentūra
16.	Lilastes VM	14.	5., 23.	Rīgas Meža aģentūra
17.	Lilastes VM	16.	9., 12.	Rīgas Meža aģentūra
18.	Lilastes VM	10.	3., 5., 6., 7.	VAS LVM
19.	Lilastes VM	11.	4., 5., 6., 7., 8., 9., 36.	VAS LVM
20.	Lilastes VM	12.	6., 8., 11., 12., 16., 22.-26., 28., 30., 32., 38., 40., 41., 43., 44., 45., 46., 47., 50.	VAS LVM
21.	Lilastes VM	13.	26.	VAS LVM
22.	Lilastes VM	14.	49.	VAS LVM
23.	Lilastes VM	15.	18., 19.	VAS LVM
24.	Lilastes VM	29.	4., 5.	VAS LVM
25.	Lilastes VM	147.	10 (1.4. ha), 13., 23., 28., 42.	VAS LVM
26.	Lilastes VM	147.	10. (4.0 ha - īpašums ar kadastra Nr. 80520021411)	privātipašnieki
27.	Lilastes VM	190.	13. (2.5 ha)	VAS LVM
28.	Lilastes VM	190.	13. (18,5 ha - īpašumi ar kadastra Nr. 80520021408, 80520021409, 80520021410, 80520020870, 80520020871, 80520021779, 80520021782)	privātipašnieki
29.	Lilastes VM	191.	12-0. (2.2 ha), 12-1(0.5 ha)., 12-2. (1.7 ha)	VAS LVM
30.	Lilastes VM	191.	12. (9,4 ha - īpašumi ar kadastra Nr. 80520021407, 80520021409, 80520021774, 80520020077, 80520021404, 80520020610, 80520021867, 80520021859)	privātipašnieki
31.	Lilastes VM	192.	5. (0.5 ha), 7. (1.6 ha)	VAS LVM
32.	Lilastes VM	192.	5. (1.6 ha īpašums ar kadastra Nr. 80520021773), 7. (7.7 ha) īpašumi ar kadastra Nr. 80520021773, 80520021403, 80520021400, 80520021391), 13. (īpašumi ar kadastra Nr. 80520021772,	privātipašnieki

Nr.p.k.	Mežniecība	Mežaudžu kvartāls	Nogabals, citas zemes	Apsaimniekotājs
			80520021399, 80520021388, 80520021389, 80520021392, 80520021394, 80520021393, 80520021397, 80520021396, 80520021395, 80520021398)	
33.	Lilastes VM	193.	7-0 (1.6 ha), 7-1. (1.0 ha)	VAS LVM
34.	Lilastes VM	193.	7. (26.5 ha - īpašumi ar kadastra Nr. 80520021770, 80520021390, 80520021387, 80520020869, 80520021386, 80520021384, 80520021383, 80520021767, 80520021771, 80520021382, 80520021769, 80520021380, 80520020646, 80520021768)	privātīpašnieki
35.	Lilastes VM	194.	11., 12., 14., 16., 21.	VAS LVM
36.	Lilastes VM	196.	6., 11.	VAS LVM
37.	Lilastes VM	197.	5., 11., 16.	VAS LVM
38.	Lilastes VM	198.	9., 22., 24.	VAS LVM
39.	Lilastes VM	199.	1., 5., 8., 15., 16., 17., 18., 26.	VAS LVM
40.	Lilastes VM	205.	3., 6.	VAS LVM
41.	Saulkrastu VM	135.	8., 17., 19., 24.	VAS LVM
42.	Saulkrastu VM	141	14., 25., 33., 45.	VAS LVM
43.	Saulkrastu VM	195.	17.	VAS LVM

2. DABAS LIEGUMA ZONĀ IETILPST ŠĀDAS TERITORIJAS:

Nr.p.k.	Mežniecība /pašvaldība	Mežaudžu kvartāls	Nogabals, citas zemes	Apsaimniekotājs
1.	Kāpu VM	1.	3., 9., 12., 15., 16., 17., 20.	Rīgas Meža aģentūra
2.	Kāpu VM	2.	9., 15., 16., 17., 19., 20.	Rīgas Meža aģentūra
3.	Kāpu VM	3.	5., 25., 28.	Rīgas Meža aģentūra
4.	Kāpu VM	4.	5., 13., 14.	Rīgas Meža aģentūra
5.	Kāpu VM	5.	9., 11.,	Rīgas Meža aģentūra
6.	Kāpu VM	6.	5.	Rīgas Meža aģentūra
7.	Kāpu VM	7.	5., 10., 11.	Rīgas Meža aģentūra
8.	Kāpu VM	8.	4.	Rīgas Meža aģentūra
9.	Kāpu VM	9.	9., 21.	Rīgas Meža aģentūra
10.	Kāpu VM	12.	2., 4., 6., 14., 15.	Rīgas Meža aģentūra
11.	Kāpu VM	13.	3., 4., 7., 13 - 15.	Rīgas Meža aģentūra
12.	Kāpu VM	157.	8., 11., 12., 13., 14., 18. nogabalu daļas, kas robežojas ar Rīgas brīvostas teritoriju , 10., 15., 16., 17., 19.	Rīgas Meža aģentūra
13.	Kāpu VM	158.	4., 5., 7., 9., 10.	Rīgas Meža aģentūra
14.	Kāpu VM	159.	5., 17.,	Rīgas Meža aģentūra
15.	Kāpu VM	160.	5., 8., 11.	Rīgas Meža aģentūra
16.	Kāpu VM	161.	6., 11.	Rīgas Meža aģentūra
17.	Rīgas pilsēta	-	Dabas lieguma zona Vakarbuļļos (skat. robežu aprakstu šajā pielikumā 2.1. sadaļā)	Pašvaldība, Rīgas Meža aģentūra, privātīpašnieki
18.	Rīgas pilsēta	-	Dabas lieguma zona Daugavgrīvā (skat. robežu aprakstu šajā pielikumā 2.2. sadaļā)	Pašvaldība
19.	Rīgas pilsēta	-	Mīlestības sala (skat. robežu aprakstu šajā pielikumā 2.3. sadaļā)	Rīgas ostas pārvalde
20.	Lilastes VM	10	1., 2., 4.	VAS LVM

Nr.p.k.	Mežniecība /pašvaldība	Mežaudžu kvartāls	Nogabals, citas zemes	Apsaimniekotājs
21.	Lilastes VM	11	1., 2., 3.	VAS LVM
22.	Lilastes VM	12	1., 2., 3.4.,5.,7.,9.,10.,13.,14.,15.,17.,18.,19.,20.,21.,27.,29.,31.,33.,34.,35.,3.,37.,39.,42.,48.,49	VAS LVM
23.	Lilastes VM	147.	7. - 9., 11., 12., 14., 16., 17., 24., 25., 32.,	VAS LVM, privātīpašnieki
24.	Lilastes VM	190.	1. -12.,14.-18.	VAS LVM, privātīpašnieki
25.	Lilastes VM	191.	1. -11.,13-18.	VAS LVM, privātīpašnieki
26.	Lilastes VM	192.	1.-4., 6.,8.-12., 14.- 21.	VAS LVM, privātīpašnieki
27.	Lilastes VM	193.	1. - 6., 8.-11.	VAS LVM, privātīpašnieki
28.	Lilastes VM	194.	1.-10., 13., 15., 17.-20.	VAS LVM
29.	Lilastes VM	195.	31.,33.	VAS LVM
30.	Lilastes VM	196.	1. - 5., 7. -10. , 12.	VAS LVM, privātīpašnieki
31.	Lilastes VM	197.	1. - 4., 6. - 9., 20.	VAS LVM, privātīpašnieki
32.	Lilastes VM	198.	1. - 8., 10.	VAS LVM
33.	Lilastes VM	199.	2. - 4., 6., 7., 9. - 14., 19, 20.- 25.	VAS LVM
34.	Lilastes VM	200.	1.-3. nogabali , 4., 6. nogabalu daļas, kas atrodas ierosinātajā dabas parka teritorijā	VAS LVM
35.	Carnikavas pagasts	-	Ummja dabas liegums (robežu apraksts saskaņā ar MK15.06.1999. noteikumu Nr. 212 168. pielikumu)	Pašvaldība, VAS LVM
36.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040008	privātīpašnieki
37.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040086	privātīpašnieki
38.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040326	privātīpašnieki
39.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040371	privātīpašnieki
40.	Carnikavas pagasts	-	Īpašuma ar kadastra Nr. 80520040397 parkā ietvertā daļa	privātīpašnieki
41.	Carnikavas pagasts	-	Īpašuma ar kadastra Nr. 80520040396 parkā ietvertā daļa	privātīpašnieki
42.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040387	privātīpašnieki
43.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040389	privātīpašnieki
44.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040404	privātīpašnieki
45.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040405	privātīpašnieki
46.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040413	privātīpašnieki
47.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040671	privātīpašnieki
48.	Carnikavas pagasts	-	Zemes gabala ar kadastra Nr. 80520040682 austrumu daļa pa	pašvaldība

Nr.p.k.	Mežniecība /pašvaldība	Mežaudžu kvartāls	Nogabals, citas zemes	Apsaimniekotājs
			līniju ar koordinātām 515781, 334218; 515886, 334133; 515935,334073; 515928,334058	
49.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040681	privātīpašnieki
50.	Carnikavas pagasts	-	Īpašuma ar kadastra Nr. 80520040700 ziemeļaustrumu daļa ar robežu pa līniju ar koordinātām 515663, 334492; 515459, 334661	privātīpašnieki
51.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040712	privātīpašnieki
52.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040713	privātīpašnieki
53.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040714	privātīpašnieki
54.	Carnikavas pagasts	-	Īpašuma ar kadastra Nr. 80520040715 parkā iekļautā daļa	privātīpašnieki
55.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040716	privātīpašnieki
56.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040717	privātīpašnieki
57.	Carnikavas pagasts	-	Īpašums ar kadastra Nr. 80520040822	privātīpašnieki

2.1. Dabas lieguma zona Vakarbuļļos

Nr. p.k.	Robežposmu nr. pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta pēc plāna
1.1.	1-2	No punkta uz Lielupes austrumu krasta līnijas (koordināta 495983, 318563) uz ziemeļaustrumiem pa Rīgas jūras līča ūdens līmeņa līniju līdz punktam uz Rīgas jūras līča ūdens līmeņa līnijas (koordināta 496489, 318840)
1.2.	2-3	Uz dienvidaustrumiem līdz meža 1. kvartāla 3. nogabala rietumu stūrim (koordināta 496604, 318677)
1.3.	3-4	Uz dienvidrietumiem pa meža 1. kvartāla 4.,8.,7. nogabalu ziemeļrietumu malām un tālāk pa 1. kvartāla 11., 22. nogabalu rietumu malām līdz 1. kvartāla dienvidrietumu stūrim
1.4.	4-5	Uz ziemeļaustrumiem pa kvartālstīgu 1/6 līdz zemes gabala ar kadastra numuru 01001090009 ziemeļrietumu stūrim
1.5.	5-6	Uz dienvidrietumiem pa zemes gabalu ar kadastra numuriem 01001090009, 01001090011, 01001090013, 01001090015, 01001090018, 01001090020, 01001090022, 01001092000 rietumu robežām līdz zemes gabala ar kadastra numuru 01001092000 dienvidrietumu stūrim
1.6.	6-7	Uz austrumiem pa zemes gabala ar kadastra numuru 01001092000 dienvidu malu līdz zemes gabala ar kadastra numuru 01001090025 ziemeļrietumu stūrim
1.7.	7-8	Uz dienvidiem un tālāk uz austrumiem pa zemes gabala ar kadastra numuru 01001090025 ārējo malu līdz zemes gabala ar kadastra numuru 01001090025 dienvidaustrumu stūrim
1.8.	8-9	Uz dienvidiem līdz punktam blakusesošā ceļa dienvidu malā (koordināta 496323, 317442)
1.9.	9-10	Uz austrumiem, tālāk dienvidaustrumiem pa ceļa dienvidu malu gar Vakarbuļļu apbūvi līdz punktam ceļa dienvidu malā (koordināta 497113, 317186)
1.10.	10-11	Uz zemes gabala ar kadastra numuru 01001090078 dienvidaustrumu stūri
1.11.	11-12	Uz austrumiem un tālāk ziemeļaustrumiem pa 11. kvartāla dienvidu malu līdz meža 12. kvartāla dienvidu stūrim
1.12.	12-13	Uz ziemeļiem, ziemeļaustrumiem pa meža 12. kvartāla 14., 15. nogabalu ziemeļu malu līdz kvartālstīgai 12/13
1.13.	13-14	Uz ziemeļaustrumiem pa 13. kvartāla dienvidu robežu līdz 13. kvartāla 13.

Nr. p.k.	Robežposmu nr. pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta pēc plāna
		nogabala dienvidu stūrim (koordināta 498110, 317847)
1.14.	14-15	Uz ziemeļrietumiem un tālāk uz ziemeļaustrumiem pa 13. kvartāla 13. nogabala rietumu, ziemeļrietumu malām līdz kvartālstīgai 13/9
1.15.	15-16	Uz dienvidaustrumiem pa kvartālstīgu 13/9 līdz 9. kvartāla 21. nogabala ziemeļrietumu stūrim (koordināta 498169, 318024)
1.16.	16-17	Uz ziemeļaustrumiem, dienvidaustrumiem, dienvidrietumiem pa 9. kvartāla 21. nogabala ziemeļaustrumu robežu līdz punktam (koordināta 498312, 317990)
1.17.	17-18	Uz dienvidaustrumiem pa iedomātu līniju līdz punktam (koordināta 498371, 317708)
1.18.	18-19	Uz dienvidaustrumiem un dienvidrietumiem pa Buļļupes krastu (ietverot saliņu) līdz Buļļupes iztekai no Lielupes
1.19.	19-1	Uz ziemeļiem pa Lielupes krasta līniju līdz sākumpunktam

2.2. Dabas lieguma zonas Daugavgrīvā robežu apraksts

Nr. p.k.	Robežposmu nr.pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta pēc plāna
1.1.	1-2	No punkta kāpu zonā uz Rīgas brīvostas robežas (koordināta 500826, 323036) uz dienvidaustrumiem pa Rīgas brīvostas robežu līdz garāžu kooperatīva „Volna-2” robežai
1.2.	2-3	Uz dienvidrietumiem un dienvidaustrumiem pa garāžu kooperatīva „Volna-2” robežu līdz Lēpju ielas ziemeļrietumu puses sarkanai līnijai
1.3.	3-4	Uz dienvidrietumiem pa Lēpju ielas ziemeļrietumu puses sarkano līniju un tās turpinājumu līdz ceļam uz zemes gabalu ar kadastra numuru 01001032055
1.4.	4-5	Uz ziemeļrietumiem pa ceļa austrumu malu līdz zemes gabalam ar kadastra numuru 01001032055
1.5.	5-6	Uz ziemeļaustrumiem, ziemeļrietumiem, dienvidrietumiem tālāk dienvidaustrumiem pa zemes gabala ar kadastra numuru 01001032055 ārējo robežu, neieklaujot tā teritoriju Daugavgrīvas dabas liegumā, līdz ceļam
1.6.	6-7	Uz dienvidaustrumiem pa ceļa rietumu malu līdz krustpunktam ar Dzintaru ielas ziemeļrietumu puses sarkano līniju
1.7.	7-8	Uz rietumiem pa Dzintaru ielas sarkano līniju līdz punktam (koordināta 500396, 321222)
1.8.	8-9	Uz ziemeļiem līdz garāžu kooperatīva „Rītabuļļi” dienvidaustrumu stūrim
1.9.	9-10	Uz ziemeļrietumiem pa garāžu kooperatīva „Rītabuļļi” robežu līdz punktam (koordināta 500145, 321385)
1.10.	10-11	Uz ziemeļrietumiem pa līniju gar zemes gabalu ar kadastra numuru 01001090084 ziemeļaustrumu malu līdz punktam (koordināta 499982, 321535) un tālāk punktam jūras līča kāpu zonā (koordināta 499960, 321564)
1.11.	11-12	Uz ziemeļaustrumiem pa krasta kāpu joslu līdz punktam (koordināta 500293, 321869)
1.12.	12-13	Uz ziemeļaustrumiem pa krasta kāpu joslu līdz punktam (koordināta 500441, 322306)
1.13.	13-14	Uz ziemeļaustrumiem pa krasta kāpu joslu līdz punktam (koordināta 500582, 322634)
1.14.	14-1	Uz ziemeļaustrumiem pa krasta kāpu joslu līdz sākumpunktam (koordināta 500826, 323036)

2.3. Mīlestības salas robeža noteikta pa krasta līniju, ietverot līčus un salas**3. NEITRĀLĀ ZONĀ IETILPST ŠĀDAS TERITORIJAS:**

Nr. p. k.	Pilsēta, pagasts, vietas nosaukums	Īpašuma zemes kadastra numurs, citas zemes	Piezīmes
1.	Rīga, Vakarbuļļi	Vakarbuļļu apbūve Rīgā	Skat. robežu apraksts 3.1.
2.	Rīga, Daugavgrīva	Zemes gabals ar kadastra Nr. 01001090084	Visa teritorija
3.	Rīga, Daugavgrīva	Zemes gabals ar kadastra Nr. 01001032055 un tam piebraucamais ceļš	Visa teritorija
4.	Rīga, Mangaļu pussala	Zemes gabali ar kadastra Nr. 01001201387, 01001201389	Visa teritorija
5.	Carnikavas pagasts	Zemes gabala ar kadastra Nr. 80520040682 rietumu daļa pa līniju ar koordinātām 515781, 334218; 515886, 334133; 515935, 334073; 515928, 334058	

3.1. Vakarbuļļu apbūves robežu apraksts

Nr. p.k.	Robežposmu nr. pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta pēc plāna
1.1.	1-2	No zemes gabala ar kadastra numuru 01001092000 ziemeļrietumu stūra pa rietumu malu uz dienvidiem un tālāk uz austrumiem līdz zemes gabala ar kadastra numuru 01001090025 ziemeļrietumu stūrim
1.2.	2-3	Uz dienvidiem un tālāk uz austrumiem pa zemes gabala ar kadastra numuru 01001090025 ārējo malu līdz zemes gabala ar kadastra numuru 01001090025 dienvidaustrumu stūrim
1.3.	3-4	Uz dienvidiem līdz punktam blakusesošā ceļa dienvidu malā (koordināta 496323, 317442)
1.4.	4-5	Uz austrumiem, tālāk dienvidaustrumiem pa ceļa dienvidu malu gar Vakarbuļļu apbūvi līdz punktam ceļa dienvidu malā (koordināta 497113, 317186)
1.5.	5-6	Uz ziemeļiem līdz zemes gabala ar kadastra numuru 01001090078 dienvidaustrumu stūrim
1.6.	6-7	Uz ziemeļiem un ziemeļrietumiem pa zemes gabala kadastra numuru 01001092078 ārējo robežu līdz zemes gabalam ar kadastra numuru 01001090044
1.7.	7-8	Uz ziemeļiem un ziemeļrietumiem pa zemes gabala ar kadastra numuru 01001090044 ārējo malu un turpinājumā uz ziemeļrietumiem pa zemes gabalu ar kadastra numuru 01001090043, 01001090042, 01001090006, 01001090040, 01001090039, 01001090038, 01001090036, 01001090037, 01001090034, 01001090033 ziemeļu robežām līdz zemes gabala ar kadastra numuru 01001090033 ziemeļrietumu stūrim
1.8.	8-9	Uz ziemeļrietumiem pa ceļu līdz punktam (koordināta 496555, 317467)
1.9.	9-10	Uz rietumiem pa 6. kvartāla dienvidu malu, apejot asfaltēto laukumu līdz punktam (koordināta 496431, 317539)
1.10.	10-11	Uz dienvidiem līdz punktam uz zemes gabala ar kadastra numuru 01001090210 ārējās ziemeļu malas (koordināta 496428, 317534)
1.11.	11-1	Uz rietumiem pa zemes gabalu ar kadastra numuru 01001090210, 01001092000 ziemeļu ārējām malām līdz sākumpunktam

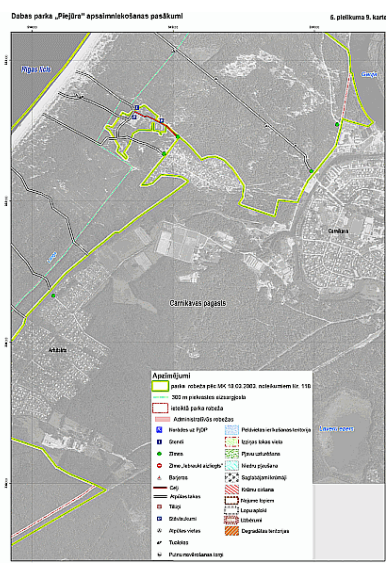
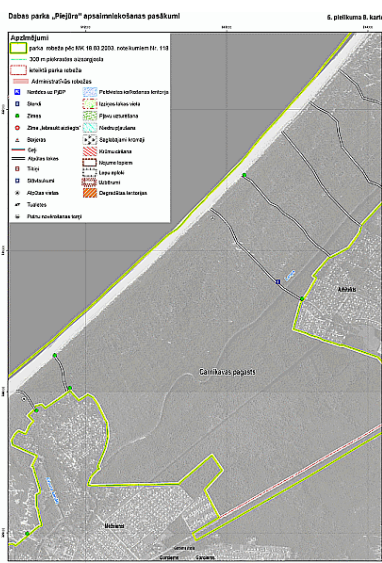
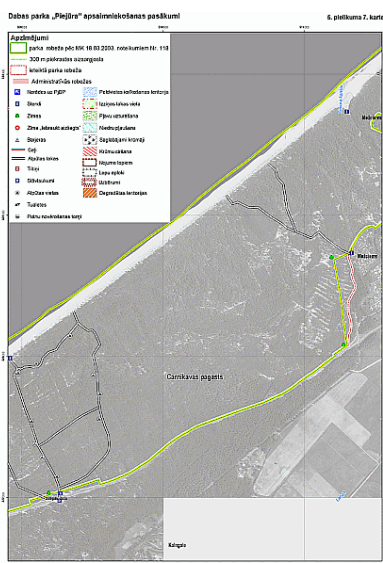
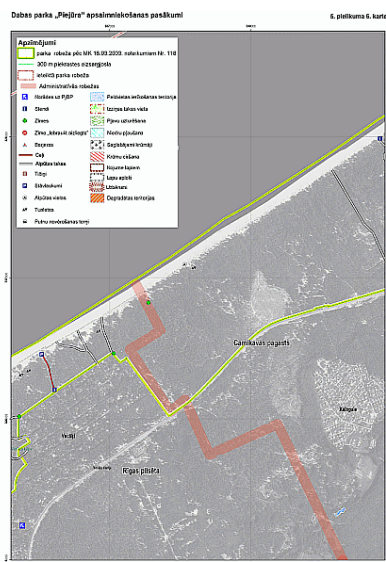
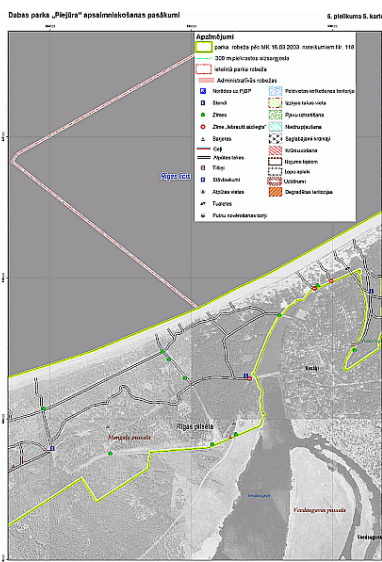
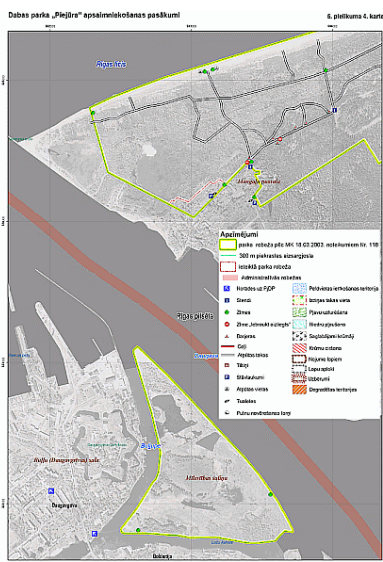
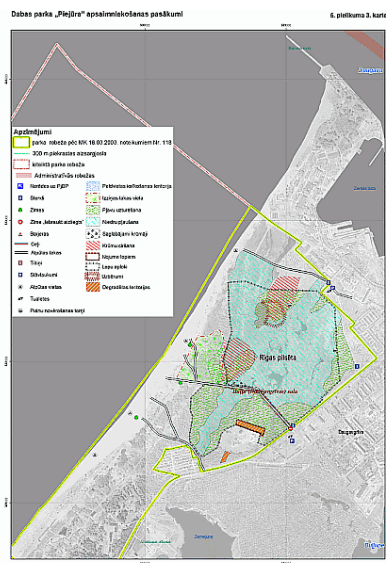
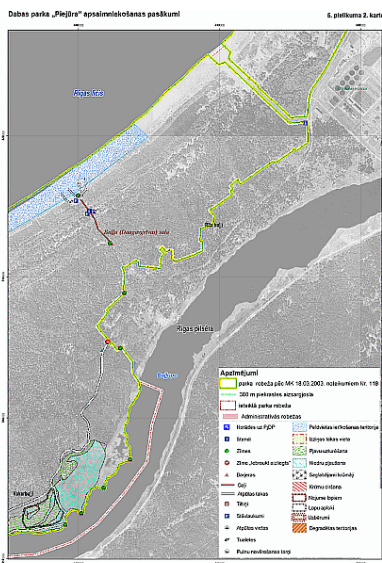
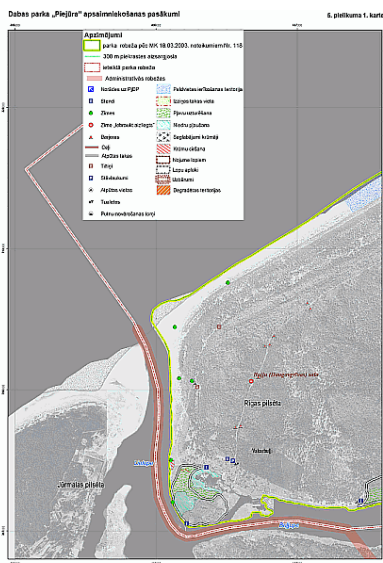
4. DABAS PARKA ZONĀ

ietilpst visa dabas parka teritorija, izņemot stingrā režīma (mikroliegumu) zonu, dabas lieguma zonu, neitrālo zonu.

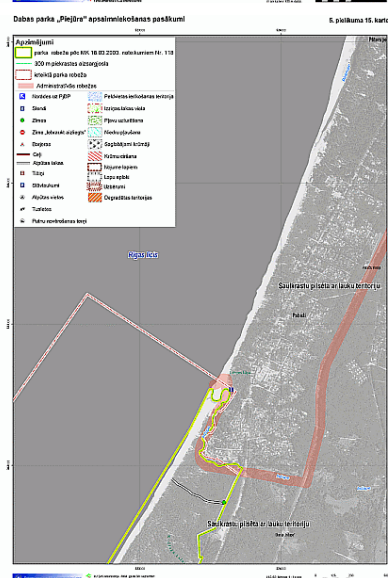
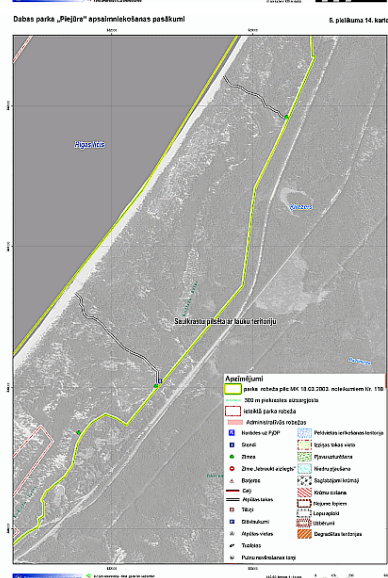
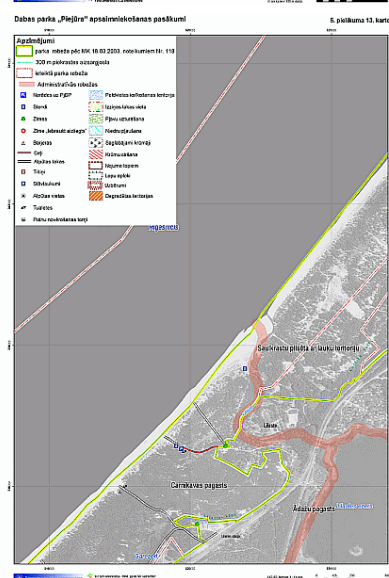
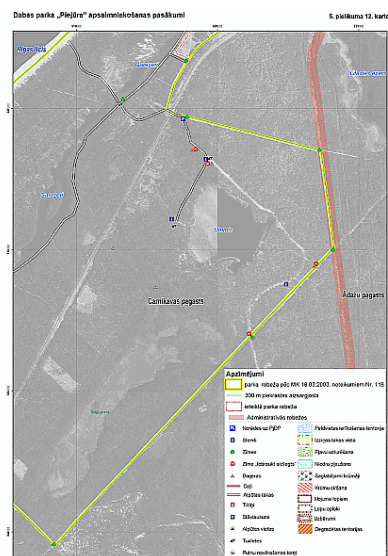
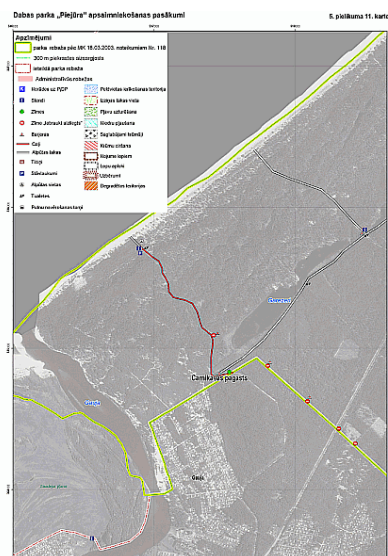
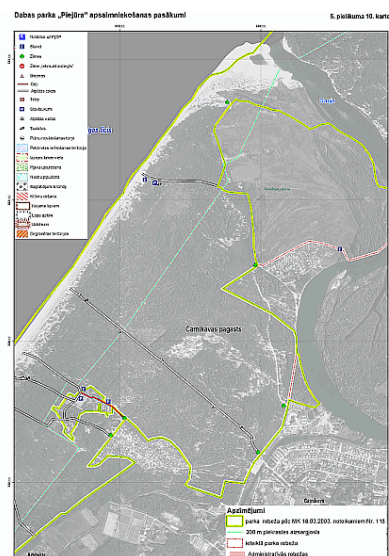
5. Meža kvartālu un nogabalu numerācijai izmantoti sekojoši mežierīcības dati (9.pielikums):

- Lilastes mežniecība- 1987.gads (izņemot Rīgas Meža aģentūras Garkalnes mežniecību),
- Saulkrastu mežniecība - 1988. gads,
- Rīgas pilsētas meža apsaimniekošanas projekts 1997.- 2006. gadiem,
- Rīgas Meža aģentūras Garkalnes mežniecības mežierīcība - 2000.gads.

5. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI (KARTES)

5. pielikums. dabas parka „piejūra” apsaimniekošanas pasākumi (KARTES)

6. PIELIKUMS. DABAS PARKĀ „PIEJŪRA” KONSTATĒTO AIZSARGĀJAMO BEZMUGURKAULNIEKU SUGU APSKATS

PASKAIDROJUMI:

Aizsardzības statuss: LSG - Latvijas Sarkanā grāmata (ar cipariem apzīmētas LSG kategorijas); MK 2000 - LR Ministru Kabineta noteikumi, 2000. Īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu saraksts. Nr. 396, 2000. gada. 14. novembris; MK 2001 - LR Ministru kabineta noteikumi, 2001. Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi. Nr. 45, 2001.g. 30. Janvāris; MAB - dabisko meža biotopu speciālās (S) vai indikatorsugas (I); Starpt. aiz. - Bernes konvencija un Eiropas Padomes "Sugu un biotopu direktīva" (92/43/EEC)

Informācijas avoti: 1 – Stiprais 1973, 2 – Stiprais 1975, 3 – Šternbergs 1976, 4 – Ozols 1982, 5 – Stiprais 1984, 6 – Stiprais 1988, 7 - Poikāns 1990, 8 – Spuris (red.) 1998, 9 – Barševskis, Savenkov 2001, 10 – D. Teļnova nepublicēti dati, 11 – M. Kalniņa nepublicēti dati, 12 – V. Spuņģa nepublicēti dati, 13 – K. Vilka nepublicēti dati, 14 – A.Skujas nepublicēti dati

N°	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Aizsardzības statuss					Biotops	Informācijas avoti
			LSG	MK 2000	MK 2001	MAB	Starpt. aiz.		
1	<i>Acroloxus lacustris</i>	Ezera micīšgliemezis		+				Ezeri un lēni tekošas upes, bagātas ar ūdensaugiem	10
2	<i>Anodonta cygnea</i>	Dižā bezzobe		+				Upes ar smilšainu gultni	10
3	<i>Apatura ilia</i>	Apšu zaigraibenis	2	+				Jauktu koku meži	5,8
4	<i>Apatura iris</i>	Kārķu zaigraibenis	2	+				Jauktu koku meži	5,8
5	<i>Arctosa cinerea</i>	Skrējējzirneklis	1	+				Kāpas	3,8
6	<i>Aristotelia brizella</i>	Armēriju gartaustkode	3					Kāpas, sausas pļavas	8
7	<i>Aromia moschata</i>	Zaļais vītlograuzis	4					Upju krastmalas, krūmāji, meži ar vītoliem	10
8	<i>Bembix rostrata</i>	Garlūpas racējlapsene	1	+	+			Kāpas, smiltāji, virsāji	8,13
9	<i>Bombus schrencki</i>	Šrenka kamene	4					Sausi priežu meži	7,8
10	<i>Buprestis octoguttata</i>	Krāšņvabole				S		Sausi priežu meži	6,9
11	<i>Carabus convexus</i>	Velvētā skrejvabole	3					Jauktie un lapukoku meži	8
12	<i>Carabus coriaceus</i>	Lielā skrejvabole	3					Sausi priežu meži	8,10
13	<i>Carabus nitens</i>	Spožā skrejvabole	2					Mitri meži, purvi	2,8
14	<i>Cicindela maritima</i>	Jūrmalas smilšvabole	3					Kāpas	1,2,8,10,12
15	<i>Chalcophora mariana</i>	Lielā krāšņvabole	4	+		S		Veci priežu meži	6,8,9,10
16	<i>Chorosoma schillingi</i>	Slaidā kāpublakts	3					Kāpas	8
17	<i>Conisania leineri</i>	Leinera pūcīte	2					Kāpas	8
18	<i>Cucullia balsamitae</i>	Mauragu karmīnpūcīte	2					Kāpas	8
19	<i>Ergates faber</i>	Lielais dižkoksngrauzis	1	+	+			Veci priežu meži	4,8,10
20	<i>Dicerca moesta</i>	Krāšņvabole				S			6,9
21	<i>Stylurus flavipes</i>	Dzeltenkāju upjuspāre	1	+	+		+	Tīras ūdensteces ar smilšainu gultni	8
22	<i>Laphria gibbosa</i>	Kuprainā celmmuša	1	+				Veci sausi priežu meži	8,10,13
23	<i>Laphria flava</i>	Dzeltenā celmmuša	4					Veci sausi priežu meži	8,13
24	<i>Leucorrhynia alba</i>	Raibgalvas purvuspāre		+			+	Eitrofās ūdenstilpes	11
25	<i>Libellula fulva</i>	Mainīgā spāre	1	+				Lēni tekošas, ar ūdensaugiem bagātas upes	14
26	<i>Lithoglyphus naticoides</i>	Upes dižhidrobija	2					Lēni tekošas upes	10
27	<i>Mycetophagus quadripustulatus</i>	Četrplankumu sēngrauzis				I		Mitri lapukoku un jauktie meži	10
28	<i>Myxas glutinosa</i>	Trauslais diļģgliemezis	3	+	+			Ūdenstilpes ar stāvošu vai lēni tekošu ūdeni un smilšainu gultni	8
29	<i>Oedipoda coerulescens</i>	Raibspārnu smiltājsisenis	1	+				Kāpas, smiltāji, virsāji	8
30	<i>Nothorhina punctata</i>	Priežu sveķotājkoksngrauzis		+	+	S		Sausi priežu meži	13
31	<i>Papilio machaon</i>	Čemurziežu dižtauriņš	2	+				Pļavas, mežmalas, ceļmalas, dārzi	5,8,10

N°	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Aizsardzības statuss					Biotops	Informācijas avoti
			LSG	MK 2000	MK 20001	MAB	Starpt. aiz.		
32	Platycerus caprea	Praulenis				I		Jauktie un lapukoku meži	6
33	Platycerus caraboides	Zilais praulenis				I		Jauktie un lapukoku meži	10
34	Psophus stridulus	Parkšķis	3					Kāpas, smiltāji, virsāji	8,13
35	Sphingonotus caerulans	Zilspārnu smiltājsisenis	1	+				Kāpas, smiltāji, virsāji	8
36	Theodoxus fluviatilis	Upes raibgliemezis	4	+				Strauji tekošas upes	10

7. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” TERITORIJĀ KONSTATĒTO MEŽA AUGU SUGU SARAKSTS

A. SĒKLAUGI UN PAPARŽAUGI

Parastā priede – *Pinus silvestris*
Āra bērzs – *Betula pendula*
Parastā egle – *Picea abies*
Melnalksnis – *Alnus glutinosa*
Baltalksnis – *Alnus incana*
Parastais pīlādzis – *Sorbus aucuparia*
Parastais ozols – *Quercus robur*
Kārkli – *Salix sp.*
Parastais pabērzs – *Rhamnus cathartica*
Trauslais krūklis – *Frangula alnus*
Parastais kadiķis – *Juniperus communis*
Ķekaru korinte – *Amelanchier spicata*
Krokainā roze – *Rosa rugosa*
Pļavas nārbulis – *Melampyrum pratense*
Čemurainā mauraga – *Hieracium umbellatum*
Dzeltenā zeltgalvīte – *Solidago virgaurea*
Mazā skābene – *Rumex acetosella*
Parastā vīrcele – *Linaria vulgaris*
Laimes palēcīte – *Othilia secunda*
Apaļlapu ziemciete – *Pyrola rotundifolia*
Apaļlapu pulkstenīte – *Campanula rotundifolia*
Šaurlapu ugunspuķe – *Chamaenerion angustifolium*
Zemteka – *Veronica officinalis*
Parastā salātene – *Lapsana communis*
Meža kosa – *Equisetum sylvaticum*
Sievaparde – *Athyrium filix-femina*
Melnā ozolpararde – *Dryopteris filix-mas*
Dzelonainā ozolpararde – *D. carthusiana*
Ozolu kailpararde – *Gymnocarpium dryopteris*
Kalnu norgalvīte – *Jasione montana*
Platlapu plaukšķene – *Silene vulgaris*
Lauku sīkķērsa – *Cardaminopsis arenosa*
Pļavas plostbārdis – *Tragopogon pratense*
Mauragu rūgtpiene – *Picrya hieracioides*

Egļu lāčtauce – *Monotropa hypopitys*
Lauku vībotne – *Artemisia campestris*
Eiropas septiņstarīte – *Trientalis europaea*
Divlapu žagatiņa – *Majanthemum bifolium*
Maijpuķīte – *Covallaria majalis*
Daudzziedu mugurene – *Polygonatum multiflorum*
Liektā sariņsmilga – *Lerchenfeldia flexuosa*
Zilganā kelērija – *Koeleria glauca*
Festuca sabulosa
Aitu auzene – *F. ovina*
Smiltāju kāpuniedre – *Ammophila arenaria*
Smiltāju ciesa – *Calamagrostis epigeios*
Parastā smaržzāle – *Athoxanthum odoratum*
Vilkakūla – *Nardus stricta*
Smiltis grīslis – *Carex arenaria*
Pūkainā zemzālīte – *Luzula pilosa*
Sila virsis – *Calluna vulgaris*
Melnā vistene – *Empetrum nigrum*
Mellenes – *Vaccinium myrtillus*
Zilenes – *V. uliginosum*
Brūklenes – *Rhodococcum vitis-idaea*
Zaļganā ziemciete – *Pyrola chlorantha*
Čemuru himafila – *Chimaphila umbellata*
Pļavas silpurene – *Pulsatilla pratensis*
Vāļīšu staipekņis – *Lycopodium clavatum*
Gada staipekņis – *L. annotinum*
Smaržīgā naktsvijole – *Platanthera bifolia*
Ložņu saulenīte – *Goodyera repens*
Sarkanā dzeguzene – *Epipactis atrorubens*
Miltene – *Arctoistaphylos-ursi*
Ziemeļu linneja – *Linnaea borealis*
Jūrmalas armērija – *Armeria maritima*
Zemeņu āboliņš – *Trifolium fragiferum*

B. SŪNAS

Racomitrium canescens
Pleurozium schreberii
Scleropodium purum
Hylocomium splendens
Polytrichum juniperinum
P. commune
P. strictum
Dicranum polysetum
D. scoparium
D. majus
D. spurium
D. montanum
Leucobrium glaucum
Climacium dendroides
Rhytidiadelphus triquetrus
R. squarrosus
Aulacomnium palustre
Hypnum cupressiforme
Sphagnus angustifolia

C. ĶĒRPJI

Cetraria islandica
C. aculeata
Cladina rangiferina
C. arbuscula
C. mitis
C. tenuis
C. stellaris
Cladonia uncialis
C. scabriuscula
C. gracilis
C. chlorophaea
C. crispata
C. furcata
C. cornuta
C. subulata
C. floerkeana
C. digitata
C. coniocraea
C. deformis
C. uncialis
Peltigera malacea
P. canina
P. aphosa
Hypogymnia physodes
Pseudevernia furfuracea
Platismatia glauca
Usnea hirta
Hypocenomyce scalaris
Parmeliopsis ambigua
Xanthoria parietina
X. polycarpa
Phycia stellaris
Chaenotheca ferruginea
Lepraria incana

8. PIELIKUMS. INSTITŪCIJU RAKSTISKO IEROSINĀJUMU, LABOJUMU, IEBILDUMU UN KOMENTĀRU IZVĒRTĒJUMS

Izvērtējot sagatavoto dabas parka „Piejūra” dabas aizsardzības plāna projektu, uz dabas aizsardzības plāna izstrādes uzraudzības grupas pēdējo sēdi (6.07.2004.) iesniegtie ierosinājumi labojumi, iebildumi un komentāri apkopoti 1.tabulā.

1.tabula. Institūciju ierosinājumu, labojumu, iebildumu un komentāru izvērtējums

N.p.k.	Ierosinātājs	Ierosinājumi, labojumi, iebildumi, komentāri	Ierosinājumu un labojumu, iebildumu, komentāru vērtējums	Risinājums
1.	Saulkrastu pilsētas dome (02.07.04. vēstule NR.01.-6.4./372	Iebildums dabas parka teritorijas paplašināšanai pie Inčupes	Tā kā notiek Inčupes gultnes regulāras izmaiņas, dabas parka teritorijā ietverta Inčupes grīva un parka robeža noteikta pa Inčupes labo krastu (līdz īpašumam ar kadastra Nr. 80130030931).	Iebildums nav ņemts vērā aizsardzības plānā
2.	Saulkrastu pilsētas dome (02.07.04. vēstule NR.01.-6.4./372)	Visā plānā nav vienots dabas parka „Piejūra” nosaukums, kāds noteikts 9.03.04. MK noteikumos Nr.83		Ieteikums ir iestrādāts visā dabas aizsardzības plānā
3.	Saulkrastu pilsētas dome (02.07.04. vēstule NR.01.-6.4./372); Rīgas dome Vides departaments (04.06.04. vēstule NR.2.-5.2./DV-04-762-nd)	Plānā nav iekļautas kartes ar parkā esošajiem biotopiem		Sagatavotās biotopu kartes tiks izsūtītas pašvaldībām.
4.	Saulkrastu pilsētas dome (02.07.04. vēstule NR.01.-6.4./372)	Nav lietoto saīsinājumu saraksta		Ieteikums ir ņemts vērā un iestrādāts dabas aizsardzības plānā (skat. 4.lpp.)
5.	Saulkrastu pilsētas dome (02.07.04. vēstule NR.01.-6.4./372)	Nav vienots izmantotās literatūras saraksts	Dabas aizsardzības plāna projektā ietvertais literatūras saraksts izstrādāts atbilstoši Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 04.07.2002. rīkojuma Nr. 120 „Par ieteikumiem dabas aizsardzības plānu izstrādāšanai” noteiktajām prasībām.	Iebildums nav ņemts vērā
6.	Rīgas dome Pilsētas attīstības departaments (08.07.04. vēstule NR.1.-DA-04-678-nd)	Vairāku Vakarbulļu 109.grupas zemes gabalu (grunts. NR.0009, 0010, 0011, 0012, 0013, 0014, 0015, 0016, 0017, 0018, 0019, 0020, 0021, 0022 un 0023) iekļaušana dabas parka zonā neatbilst Rīgas attīstības plāna zonējumam, tie ir iekļaujami dabas parka neitrālajā zonā.	Šī teritorija ir vērtīgs dabīgā meža biotops ar laucēm, kura sadrumstalošana un apbūve no dabas aizsardzības viedokļa nav vēlama.	Iebildums nav ņemts vērā

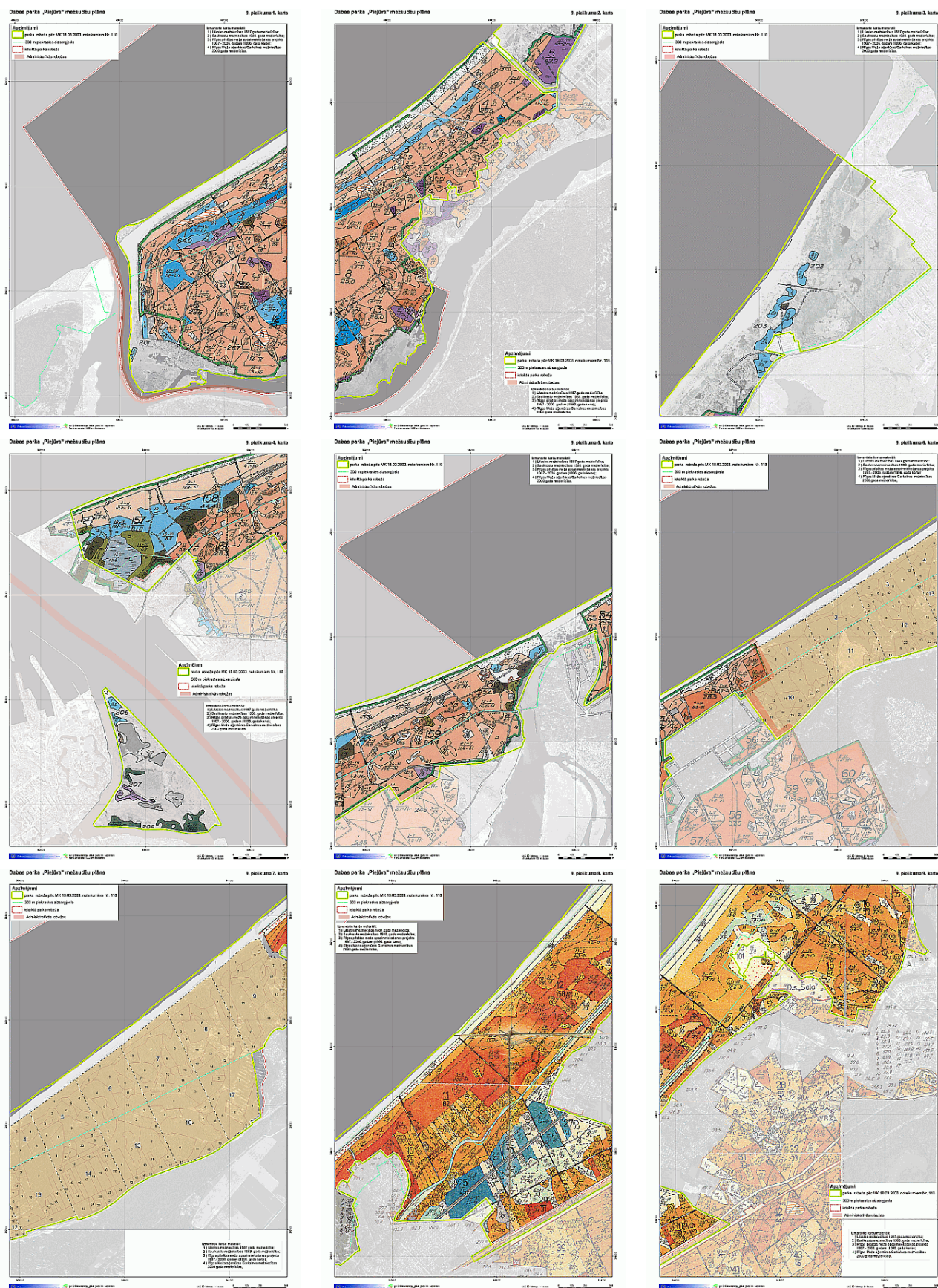
N.p.k.	Ierosinātājs	Ierosinājumi, labojumi, iebildumi, komentāri	Ierosinājumu un labojumu, iebildumu, komentāru vērtējums	Risinājums
7.	Rīgas dome Pilsētas attīstības departaments (08.07.04. vēstule NR.1.-DA-04-678-nd)	Kartēs parādāmas peldvietu labiekārtojuma apbūves vietas un to infrastruktūra	Peldvietu labiekārtojuma apbūves vietām un to infrastruktūrai (saskaņā ar LR MK 11.08.1998 noteikumiem Nr.300) izstrādājams detālpārplānojums	Iebildums daļēji ņemts vērā – 5. pielikuma 2. kartē iezīmēta teritorija Rītabuļļos, kurā ierīkojama peldvieta atbilstoši LR MK 11.08.1998. noteikumos Nr.300 noteiktajām prasībām.
8.	Rīgas dome Pilsētas attīstības departaments (08.07.04. vēstule NR.1.-DA-04-678-nd); Rīgas dome Vides departaments (04.06.04. vēstule NR.2.-5.2./DV-04-762-nd)	Kartēs norādīt karšu atrašanās vietas		Ieteikums ir iestrādāts dabas aizsardzības plānā (1., 1.A pielikumi)
9.	Rīgas dome Pilsētas attīstības departaments (08.07.04. vēstule NR.1.-DA-04-678-nd), Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	3. un 5. pielikuma kartes papildināt ar parka ievērojamāko objektu nosaukumiem		Ieteikums ir iestrādāts dabas aizsardzības plānā
10.	Rīgas dome Vides departaments (04.06.04. vēstule NR.2.-5.2./DV-04-762-nd)	1.1. tabulu papildināt ar LR likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”		Ieteikums ir iestrādāts 1.1. tabulā
11.	Rīgas dome Vides departaments (04.06.04. vēstule NR.2.-5.2./DV-04-762-nd),	Ierosinājums individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekta 5.1. apakšpunktu izteikt citā redakcijā	Lai nodrošinātu individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu vienotu stilu, ieteikums netiek ņemts vērā	Ieteikums nav iestrādāts dabas aizsardzības plānā
12.	Rīgas dome Vides departaments (04.06.04. vēstule NR.2.-5.2./DV-04-762-nd),	Ierosinājums individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekta 12.4. apakšpunkta tekstu papildināt - pieļaujama esošo piestātņu uzturēšana vai atjaunošana	Saskaņā ar VidM jurista ieteikumu pieļaujamās darbības netiek iekļautas individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projektā	Ieteikums nav iestrādāts dabas aizsardzības plānā
13.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	Carnikavas pagasta padome iebilst pret dabas parka „Piejūra” robežu maiņu	Ierosinot robežu izmaiņas plāna izstrādes gaitā ņemti vērā iedzīvotāju, zemes īpašnieku ierosinājumi, speciālistu atzinumi	Ieteikums nav iestrādāts dabas aizsardzības plānā

N.p.k.	Ierosinātājs	Ierosinājumi, labojumi, iebildumi, komentāri	Ierosinājumu un labojumu, iebildumu, komentāru vērtējums	Risinājums
14.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	(11. lpp.) Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām” 28.panta (1) daļu Saeimas un MK apstiprināto aizsargājamo teritoriju izveidošanu, saglabāšanu, uzturēšanu un pārvaldi finansē no valsts budžeta līdzekļiem. Kāda apmēra finansējumu, kādos termiņos iepļānots izmaksāt pašvaldībai no valsts budžeta līdzekļiem?	Jautājums tiek skaidrots pēdējā uzraudzības grupas sēdē (10.pielikums). Dabas aizsardzības plāns nesniedz atbildi uz minēto jautājumu	
15.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	Kā tiek informēti un kādai institūcijai jāinformē tie zemes īpašnieki, kuru īpašums iekļauts Piejūras dabas parka teritorijā pēc tam, kad īpašuma dokumenti jau nokārtoti (bez ieraksta par atrašanos dabas parkā) un arī tie, kuriem zeme pagaidām vēl ir tikai lietošanā (piešķirta 1992.g.)		Atbilde uz izvirzīto jautājumu ir ietverta dabas aizsardzības plāna pasākumos 3.2.4.4., 3.2.4.7.)
16.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	36.lpp. Likumā „Par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām” 14.panta (1) nosaka – izveidoto aizsargājamo teritoriju iezīmēšanu administratīvu teritoriālo vienību plānos nodrošina Valsts zemes dienests par valsts līdzekļiem. Tiek saņemtas daudzas sūdzības no zemju lietotājiem dabas parkā, ka nosakot kadastrālo vērtību netiek ņemts vērā šis apgrūtinājums. Kā būtu jārisina šī problēma?		Lai sakārtotu zemes īpašumu tiesību jautājumus (mērķis: 3.2.4), veicamie pasākumi un atbildīgās institūcijas norādītas 4.4.tabulā
17.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	Labojums 36.lpp., jo likuma „Par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām” 38.pants izslēgts ar 28.02.2002.likumu, kas stājas spēkā no 03.04.2002.		Ieteikums ir ņemts vērā
18.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	46.lpp. Kas organizē un finansē, lai sasniegtu apsaimniekošanas plāna izvirzītos mērķus?		Pasākumu īsterniņu mērķu sasniegšanā atbildīgās institūcijas, iespējamie finansu avoti apkopoti tabulās 4.1.-4.6.
19.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	Likumā „Par pašvaldībām” 7.,8.,9.,11.panti nosaka, ka nododot jaunas, palielinot, papildinot pašvaldību funkcijas, vienlaikus tām nododami līdzekļi.	LR Likuma „Par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām” (03.02.1993.) 25.pants nosaka, ka „to aizsargājamo teritoriju pārvaldi, kurām nav savas pārvaldes institūcijas, realizē pašvaldības”	

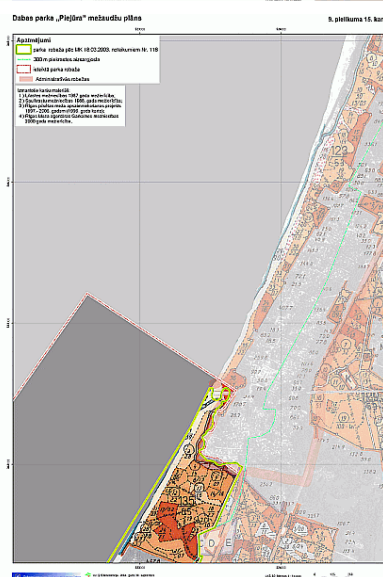
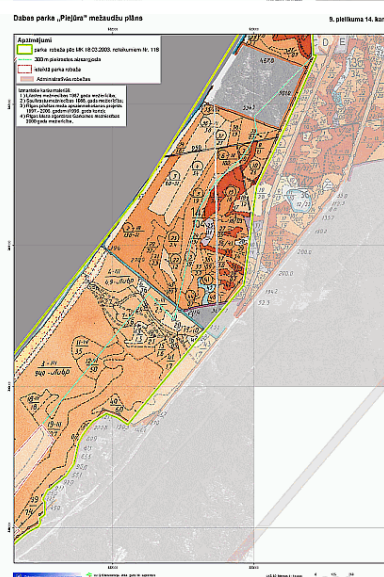
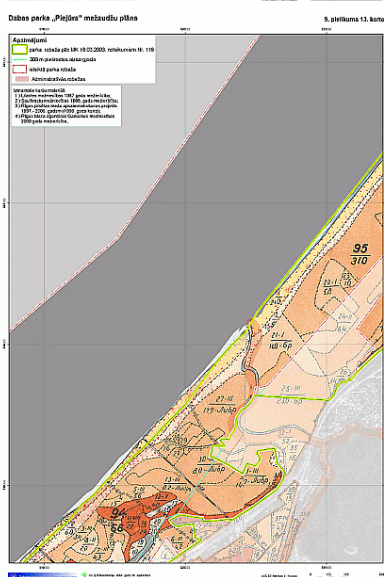
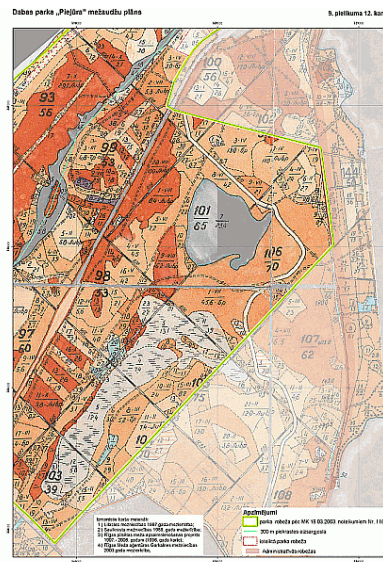
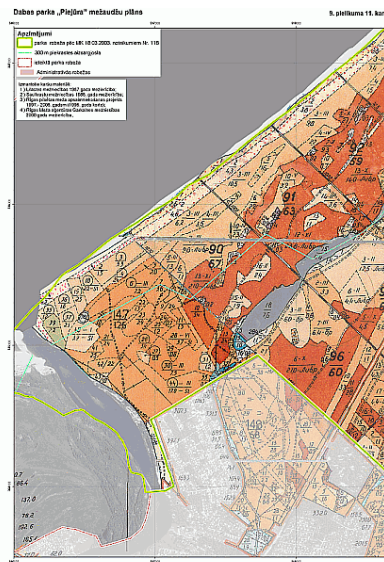
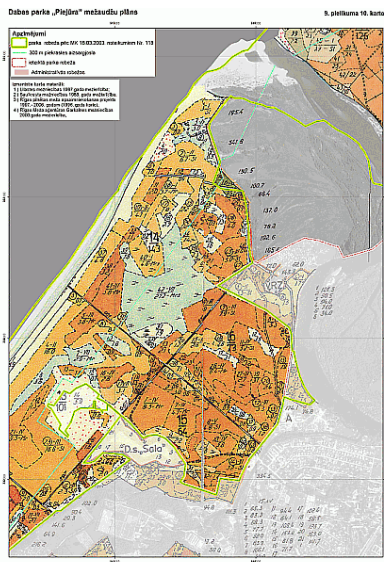
N.p.k.	Ierosinātājs	Ierosinājumi, labojumi, iebildumi, komentāri	Ierosinājumu un labojumu, iebildumu, komentāru vērtējums	Risinājums
20.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	4.2. tabulā precizēt pļaujamo Gaujas pļavu platību.		Pļaujamā pļavu platība precizēta 4.2. tabulā
21.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	Kur lai pašvaldība ņem finansējumu, lai dabas aizsardzības plānā ietvertos labiekārtošanas pasākumus veiktu?	Prioritāra ir dabas parka „Piejūra” pārvaldes veidošana un praktiska darbība finansu līdzekļu piesaistes organizēšanā. Iespējamie finansu avoti pasākumu realizācijai ir pašvaldību, Latvijas vides aizsardzības fonda un ES fondu līdzekļi.	
22.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	68.lpp. Kas notiek ar īpašumiem, kuri ir ierakstīti zemes grāmatā, bet tagad ir iekļauti dabas parkā? Zemesgrāmatā viņiem nav apgrūtinājums, arī kadastrālā vērtība netiek samazināta.		Lai sakārtotu zemes īpašumu tiesību jautājumus (mērķis: 3.2.4), veicamie pasākumi un atbildīgās institūcijas norādītas 4.4.tabulā
23.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	68.lpp. Kā būs ar kompensācijas piešķiršanu tiem zemes īpašniekiem, kuru zemes ir iekļautas dabas parkā?		Dabas aizsardzības plāna pasākums 3.2.4.5.
24.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	Kāds likums nosaka kompensācijas piešķiršanas kārtību? Kur paredzēts finansējums, pieprasot kompensāciju?	LR Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 29.pants., 30.panti.	Dabas aizsardzības plāna pasākums 3.2.4.5.
25.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	Kādi normatīvie akti nosaka atvieglojumu un zaudējumu aprēķināšanas kārtību?	LR Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 29.pants., 30.panti.	
26.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	69.lpp. 3.2.4.8. nodaļā: tās ir pašvaldības tiesības, nevis pienākums piešķirt atvieglojumus, un tas netiek ņemts vērā finansu izlīdzināšanā, un nav arī paredzēts finansējums saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 28.panta (1) daļu. Ja tiek piešķirts finansējums, protams, ka pašvaldība piešķirs atvieglojumus.	Plāna izstrādes gaitā šis jautājums darba grupai nebija jārisina. Uzskatam, ka prioritāra ir dabas parka pārvaldes izveidošana. Pārvaldei sadarbībā ar pašvaldībām un valsts institūcijām ir jārisina minētais jautājums.	Netiek veiktas izmaiņas plānā
28.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	Kura institūcija dos sarakstu par īpašumiem, kuri ir iekļauti dabas parka teritorijā?		Lai sakārtotu zemes īpašumu tiesību jautājumus (mērķis: 3.2.4), veicamie pasākumi un atbildīgās institūcijas norādītas 4.4.tabulā
29.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	Kartogrāfiskajā materiālā nav norādītas administratīvās robežas?		Ieteikums ir ņemts vērā

N.p.k.	Ierosinātājs	Ierosinājumi, labojumi, iebildumi, komentāri	Ierosinājumu un labojumu, iebildumu, komentāru vērtējums	Risinājums
30.	Rīgas rajona Carnikavas pagasta padome (29.04.2004. vēstule Nr.05-13-41)	Nav saprotams, kur Carnikavas pagastā ir paredzētas atpūtas vietas ar teltīm	Telšu vietu ierīkošana parkā nav paredzēta, jo teritorijas kontrole nav pietiekama, nav iespēja nodrošināt piekrastes mežu uzraudzību ugunsnedrošajā periodā. Atpūtas vietas ir paredzētas tikai apmeklētāju īslaicīgai atpūtai.	Ieteikums nav ņemts vērā

9. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” MEŽAUDŽU PLĀNS

9. pielikums. Dabas parka „piejūra” mežaudžu plāns

10. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA SABIEDRISKĀS APSPIEŠANAS PROTOKOLS

2002. gada 25. Novembrī

Rīgā, K.Valdemāra ielā 1, Rīgas Domes sēžu zālē

Sabiedrisko apspriešanu vada: projekta vadītāja Brigita Laime

Protokolē: Vija Znotiņa

Dalībnieki: saraksts pielikumā šim protokolam

B.Laime: iepazīstina ar darba kārtību:

1. Informācija par dabas parku „Piejūra”, uzdevumiem un zonējumu
2. Diskusija, jautājumi, priekšlikumi

1. Informācija par dabas parku „Piejūra”, uzdevumiem un zonējumu

B.Laime iepazīstina ar:

- galvenajām dabas parka „Piejūra” dabas vērtībām, to nozīmi pašvaldību teritoriju attīstībā, Latvijā un Eiropā;
- dabas aizsardzības plāna izstrādes uzdevumiem;
- darba grupas priekšlikumiem robežu precizējumiem;
- projekta darba grupas izstrādāto zonējuma priekšlikumu, paredzot dabas parkā stingrā režīma, dabas liegumu, dabas parka, atpūtas un neitrālo zonu.

2. Diskusija, jautājumi, priekšlikumi

Ināra Randere:

Daugavgrīvā apvienojas aizsargājamās dabas vērtības ar kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem. Dabas parks „Piejūra” (turpmāk –PDP) robežojas ar Komētfortu, kas ir jaunatklātais kultūras piemineklis. Tajā arī ir īpaši aizsargājamās sikspārņu sugas. Dažas no tām, piemēram, dīķu naktssikspārnis, ir ES sugu un biotopu direktīvas 2. pielikuma suga, kura ir īpaši aizsardzības statuss. Priekšlikums – Komētfortā vajadzētu veidot mikroliegumu, tad tur būtu gan kultūrvēsturiskās, gan dabas vērtības. Problēma – šeit ir ostas teritorija, tajā ir paredzēta saimnieciskā darbība un nedarbojas aizsargjoslu likums. Iegūstot vērienīgus apjomus, šī darbība var iznīcināt ne tikai ostā mītošās aizsargājamās sugas, bet arī blakus parkā esošās vērtības. Jo notiks naftas termināla celtniecība. Jautājums, vai viss jūsu darbs nebūs veltīgs, jo termināla IVN ir rakstīts, ka var tikt ietekmēts Daugavgrīvas dabas liegums.

Priekšlikums: veidot mikroliegumu Komētfortā

B.Laime: Komētforts atrodas ārpus PDP teritorijas. Piekrīt, ka jāveido mikroliegums. Par brīvostas teritoriju nevaram spriest. Darbības tajā regulē MK noteikumi.

Sandra Jakušonoka, Bolderājas vides aizsardzības klubs.

Ir nepiedodami uzskatīt, ka šī teritorija ir norakstāma un ka nedrīkst cīnīties par ostas teritorijas atkarošanu. Tikai pirms gada osta ir savas teritorijas paplašinājusī, un tās ir valsts zemes. Kāpēc lai mēs par šīm teritorijām necīnītos, osta ir mūsu pašu valsts īpašums. Lūdzu tiem, kas nodarbojas ar Piejūras daba parka veidošanu – aktualizēt jautājumu par Komētforta iekļaušanu PDP teritorijā. Ja tur būs terminālis, visi plāna izstrādei un realizācijai paredzētie līdzekļi būs izlietoti bezjēdzīgi. Vēl ir domas par terminālu Mangaļsalā, tikpat absurdi – aizsargājamās dabas teritorijas, vēsturiski pieminekļi, neatšķiras. Jācīnās, lai termināli netiktu atbalstīti.

Priekšlikums: iekļaut Komētfortu dabas parka teritorijā.

Dace Ozola, VARAM, DAD: Ostas likums. Smagi cīnījāties, lai neiekļautu Krēmeru dabas liegumu, kas atrodas Rīgas pilsētā. Sabiedrība var griezties Saeimā vai MK ar priekšlikumiem grozīt šos normatīvos aktus. Kāpēc ne VARAM? Mēs varam gribēt paplašināt PDP, bet tas nesamazinās ostas teritoriju.

Sandra Jakušonoka: Osta ar savu naudu varētu apsaimniekot šo teritoriju?

D.Ozola: Nevaru komentēt.

Ināra Randere: Lai osta attīstās, bet lai neveic videi kaitīgas darbības.

B.Laime: Ja šo ostu termināla apsaimniekotāji atstāj šo teritoriju kā atpūtas zonu – problēmu nav.

Sandra Jakušonoka: Rīgas attīstības plānā jūrā ir pie bākas 3 līnijas ar sliedēm, kuras iet tālu jūrā iekšā – tas nozīmē, ka piesārņotais ūdens ies uz Saulkrastiem un Jūrmalu. Jūrmalas pilsētas domes vides komiteja protestā pret termināla celtniecību un līdz ar to jums kā PDP veidotājiem jārunā. Ja iekļaus šo teritoriju, ja padziļinās dambjus un ja jūrā dzīs sliedes, tas nenodrošinās dabas parka teritorijas aizsardzību

Arnolds Klotiņš, RD.: Vai Ostas likums pēc likumu hierarhijas ir augstākais likums? Vai nav kāds cits likums, uz kuru mēs varētu balstīties. Būtu jāpārēta.

Arta Dubava, RD Vides departaments.

Augstākais likums ir Satversme – mums ir demokrātiska republika un katram ir tiesības ierosināt likumu.

Arvīds Ulme, VAK: Augstāks ir likums par vides aizsardzību.

A.Dubava: Joprojām nav pieņemts lēmums par termināla celtniecību. Ir IVN pēdējā stadijā, gala ziņojums, tiek vākta visa informācija, lēmums tiks pieņemts, balsojot 60 deputātiem. Esat vēlējuši deputātus. Bet līdz tam nav nonācis, vēl šāds lēmums nav pieņemts. Komēfortam Kultūras un pieminekļu aizsardzības inspekcija ir uzlikusi aizsardzības režīmu, tas ir stingrs, tur ir 100 m aizsargjosla, tur darīt neko nevar. Bet pusgada laikā jāapstiprina ar MK noteikumiem. Var pārsūdzēt, osta varbūt sūdzēs tiesā. Tas ir process.

I.Randere, iedzīvotāju iniciatīvas grupa.

Kas administrē ES piešķirto finansējumu?

B.Laime skaidro LIFE –Nature projekta „Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā” finansu līdzekļu administrēšanas kārtību.

Bērziņa, SIA Latvijas meži ierīcība.

Plānā paredzēts, ka nelielos vecu priežu nogabalos apdzīvotās vietās nedrīkst veikt saimniecisko darbību. Vai tas neizraisīs degradāciju? Nedrīkst vākt kritālas. Apdzīvotās vietās tad veidosies izgāztuves un izklaides vietas. Vajadzētu apsargāt. Policijas pilnvaras, lai šo teritoriju nepārtraukti uzraudzītu. Ja meža masīvs ir tālāk – tas ir pasargāts. Saistoša vieta atpūtniekiem.

B.Laime: Tā ir kompleksa meža apsaimniekošanas problēma. Nepieciešama sabiedrības izglītošana un regulāra teritorijas pārraudzība.

K.Vilks, projekta darba grupa.: Par stingrā režīma zonas režīmu un tās nozīmi. Nav aizliegts apmeklēt teritoriju.

A.Klotiņš: Vai intensīvas ogošanas laikā, ar gumijas zābakiem, spaiņiem, šīs vietas paliks veselā. Vai nevajag informāciju, uzzīmēt ērces, simboliskus fiziskus ierobežojumus, stieples, koka līstītes.

A. Ulme: Kā iemācīt cilvēkam sadzīvot ar dabu? Kā skatāties uz Saulkrastu jaunām iniciatīvām par zemēm parkā?

B.Laime: Esam pret PDP apbūvi. Nevienam nebrauks atpūsties Inčupes piekrastē, ja tur būs lielas mājas un žogi.

V.Šteinbergs, Latviešu virsnieku apvienība, Zemes lietošanas pilnvarotais, mērnieks.

Negribu strīdēties par biotopiem, bet kāda loma cilvēkam. Latvijai vēlās pāri lielvaru slaktiņš. Privātīpašnieki dabū zemi atpakaļ ar likumu, bet neko nedrīkst. Ko mēs drīkstam. Tā nevar rīkoties. Papes pļavās savvaļas zirgi ēd zāli. Privātīpašnieki nedrīkst nekā. Nav pareizi, ka nedrīkst neko Buļļu salā, Mangaļos. Koki ap 90, 100 gadu veci, jāzāgē nost, viņi lūzt, viņos kara šķembas iekšā. Moricsalu izveidosim? Varbūt, ka kailcirti nedrīkst, bet ko tad pāraudzēsīm to mežu, kur tad mēs liksim, lietas koki neiznāks. (Aplausi.)

B.Laime: jāskatās, cik platības visās Latvijas aizsargājamās teritorijās aizņem šādi priežu meži. Veci priežu meži ir retums Latvijā un Eiropā. Tā ir viena no dabas parka nozīmīgākajām dabas vērtībām, kas prasa aizsardzību.

Arnis Bērziņš, PDP iedzīvotājs no Carnikavas pagasta.: Nevajag jau neko darīt, es dzīvoju un neko nedaru. Par 102 ha. Labi, ka izgāzās. Bet tas gabals jau ir ierakstīts Zemes grāmatā, viņam piešķirts kadastra numurs, paliek karājoties gaisā bez statusa. Priekšlikums – Saulkrastu domei anulēt lēmumu. Un AS Latvijas meži, viņi zināja uz ko iziet. Jautājums – kādas darbības plānojat veikt.

B.Laime. Sabiedriskā apspriešana Carnikavā būs trešdien (27.11.), pārrunāsim detalizētāk. PDP – jāskatās plašāk, Latvijas ietvaros.

J.Vazdiķis, Rīgas mežu aģentūra.: Milzīga ekoloģiskā vērtība piejūras mežiem. Lai koki aug līdz 300 gadiem un tad skatīsimies. Konkrēti par Mangaļsalu – tā tiks aktīvi piemērota atpūtai. Bet tur ir dažādi mikroliegumi un ceļi, taciņas. Ceļi kādreiz bija bruģēti un labiekārtoti. Nedomāju, ka tur vajadzētu laist mašīnas. Arī gājējam pa ceļu iet var būt bīstami., vajag gar taciņām koku augstumā novākt sevišķi bīstamus kokus, citādi būs tiesas darbi. Rīgas meža aģentūra varētu turpmāk sadarboties šādu aizsargjoslu veidošanā

Bērziņa: Jūs pret privātīpašniekiem izturaties kā pret ienaidniekiem. Privātīpašnieki, kam īpašumi tur, kur biotopi – vai nevajadzētu strādāt, paliecināt, ka tās ir vērtības, ar ko viņi atšķirsies no citiem, tas būs tavs pamats. Tā nav, ka privātais grib tikai zāgēt, grib ierīkot mežu pēc savas vēlēšanās.

B.Laime. Zemes īpašnieku izglītošana, dabas vērtību skaidrošana ir iekļauta plānā kā pasākums.

Gunārs Armans, kultūras pieminekļu inspekcija.

Piedāvāju citādu skatījumu par biotopiem - domāt ārpus projekta rāmjiem. Ja nebūs noskaidrots jautājums par naftas termināli – vai tā nav bumba ar laika degli? Vai visus ieguldījumus nenoslaucīs avārija kā pie Spānijas krastiem vai pie Būtiņģes? Vajag noskaidrot, ko var iecerēt, kas ir ļaunākais, ko var paredzēt. Stratēģiski jānovieto prioritātes. Ja termināls nav jūsu projektā – jānoskaidro, kāds drauds jūsu iecerēm ir no termināla. Kazemātos varētu būt kaut kas par dabas aizsardzību, ne bomži. Pa to bruģēto ceļu vairs nav droši iet.

Komētforts ir Eiropas mēroga objekts, viens no 100 visnolaistākajiem un apdraudētākajiem Latvijā. Termināla būvētājiem uzstādīt noteikumu – jūs būvēsiet, ja Daugavgrīvā izveidosiet cilvēkiem pieejamu vietu.

B.Laime: Labs priekšlikums.

No Bolderājas iedzīvotāju iniciatīvas grupas. Vai ir iespējams, ka termināli būvē ar noteikumiem? Nav iespējams. Vai nu parks, vai naftas termināls. Nebūs abu, agrāk vai vēlāk.

A.Ulme. Ideoloģija. Pasaulē jau zaudēta cīņa par dabas aizsardzību. Apdraudēts ir cilvēks. Termināls apdraud ne tikai dabu, bet arī cilvēku kā dabas daļu. ... Daba tiks ar sevi galā.

Aigars Liepiņš, VAK.: Par terminālu - nav tie laiki, kad varēja kaut ko uzbūvēt pa kluso.

Ostu likums jāpārskata – ostām jābūt visiem brīvi pieejamām. Komētforts – visu dzīvi esmu gribējis tur piekļūt. Kāds likums man nodrošina iespēju tur piekļūt, tur ir robežzona, apsardze.

Carnikavā ir 140 vēsturiskie apbūves gabali, pēdējā laikā viņu skaits ir pieaudzis.

Carnikavas domē un mērnies nezina aizsargjoslu likumu.

Einārs Jaunbrālis, zemes īpašnieks Vakarbuļļos.

Kādi nosacījumi apbūvei varētu būt Vakarbuļļos mežā pie autobusa galapunkta.

B.Laime: Tur agrāk māju nebija, bija ganības, tagad izveidojies mežs. Darba grupa to ir iekļāvusi dabas parka zonā. Tajā apbūve aizliegta.

E.Jaunbrālis: Teritoriju atjaunoja ar īpašnieku spēkiem, ne pilsētas spēkiem. Šobrīd tā ir mazapbūves zeme. Mainīt statusu, būs kompensējamas zemes.

B.Laime. Jautājums ir izvērtējams vēlreiz turpmākā plāna izstrādē. Visām pusēm būs jāmeklē kompromisi.

Hardija Vidžus, zemes īpašniece Vakarbuļļos.

Atjaunoja īpašuma tiesības. Vides departaments strādāja pie šīs teritorijas ar domu, ka šeit nebūs apbūve. No seniem laikiem ganības, pļavas. Īpašnieki, kuri nedzīvo Vakarbuļļos, ir paši pārdevuši, nebrīdinot pircējus, ka tur nebūs apbūve.

Es pasūtīju projektu, man atteica, jo šeit ir dabas parks. Atbalstu apbūves aizliegšanu un dabas parka vērtību saglabāšanu. Ja cels pilis, nekas no meža nepaliks.

Jaunzems, zemes īpašnieks.

Zemes gabalu iegādājos kā mazstāvu apbūvi.

Gvido Princis, Attīstības departaments.

Par Vakarbuļļiem. Visiem vēsturiskajiem gruntsgabaliem attīstības departaments dod izziņu, ka tā ir mazstāvu apbūves teritorija.

Ineta Plikša, RD Vides departaments.: Saskaņā ar Rīgas pilsētas attīstības plānu mazstāvu apbūves gabala robežas dabas parka teritorijā mežā nav skaidras.

G.Princis: Ir skaidras.

I.Plikša: Saskaņā ar meža plānu tās ir meža zemes.

E.Jaunbrālis: Daudzi koki krituši. Mežs ir tāds, ka var veidot apbūvi, nenožāgējot nevienu koku. Mums nav doma veidot nesaprotamas būves. Var veidot būvniecību, nevienu koku nenožāgējot.

B.Laime: Tur ir 12 zemesgabali ar nelielu platību. Ja ļaujam būvēt, to praktiski nevarēs izdarīt neizcērtot kokus un nepārveidojot zemsedzi. Mežs tiks sadrumstalots un izpostīts. Ir principiāli jānolemj, vai mēs to ļausim vai nē.

G.Princis: Par citām teritorijām. Aizsardzības ministrijas teritorija – tiek izmantota. Vajag nevis vispārēju dabas parka režīmu šajā teritorijā, bet speciālu piemērotu pašreizējai apsaimniekošanai.

A.Dubava ierosina šo teritoriju izslēgt no PDP teritorijas.

B.Laime: Liels retu un aizsargājamo biotopu īpatsvars.

G.Princis: Neuzstāju, ka ņemt ārā, bet noteikumus vajag specifiskus.

Bijušās pionieru nometnes Mangaļu pussalā arī tiek izmantotas. Rīgas dome nolēmusi šo vietu apsaimniekot arī turpmāk. Ierosinu šo zemes gabalu iekļaut neitrālā zonā.

A.Dubava: Pilsētas attīstības komisija pašlaik pieņem lēmumu par šo teritoriju turpmāko apsaimniekošanu. pieņem lēmumu.

B.Laime: projekta darba grupa apsvērs šos priekšlikumus plāna gala versijas izstrādē un dabas parka individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu izstrādē.

B.Laime: Rītabuļļu detālplānojums izstrādāts 1997. gadā, apstiprinājusi Rīgas dome. Paredzēja visus īpašumus kompensēt. Tas tika un tiek darīts. Apbūve netiek pieļauta pārējā teritorijā.

G.Princis: Kāpēc jūs Vakarbuļļos neļaujat apbūvi?

B.Laime: Jo tā ir īpaši aizsargājama dabas teritorija.

H.Vidžus: Man pieder 4 zemes gabali dabas parkā, t.sk. dabas liegumā. Bija problēmas ar nodokļiem, rakstīts mazstāvu apbūve, pasūtīju projektu. Projektu atteica, jo dabas pamatne. Atbalstu. Taps pilis, nekas no meža nepaliks, nav kanalizācijas, augsts gruntsūdens. Esmu pret apbūvi.

E.Jaunbrālis: Esmu 1 gabala īpašnieks un par apbūvi. Problēmas vecās apbūves mājām, bet šeit varam precīzi projektēt komunikācijas. Priekš tam ir šodien ir valsts un pašvaldības institūcijas, profesionāli projektēšanas biroji un būvniecības tehnoloģijas.

Galanders, zemes īpašnieks.

Esmu lielākais īpašnieks – man pieder visa atpūtas zona. Zonējums pārāk detalizēts, pamatots, labs. Problēmas būs režīma ievērošanā. Mazi mikroliegumi. Kā to stingro režīmu ievēros? Atpūtas zona pieder visiem. Galvenā problēma – noskalotas embrionālās kāpas. To atjaunošanās notiek lēni. Bojāta priekškāpa. Vajadzētu veikt kāpu nostiprināšanu. Vītulus stāda.

Otra problēma – piejūras zonas piegružošana. Vajag visā atpūtas zonā veikt apkopi, uzlikt atkritumu konteinerus. Aktuāla tualetu problēma.

Problēmas risinājums? Pamatā – nauda. Galvenie izpildītāji un organizētāji ir pašvaldības un meži. Pašvaldības ir divējāds orgāns – ieinteresētas gan aizsargāt, gan pārdot. Rīgas meži vairāk ieinteresēti aizsargāt. Vajadzētu vienu saimnieku šai teritorijai. Kādreiz bija sabiedriskie dabas aizsardzības inspektori. Daudzi atpūtnieki ir organizēti – volejbolisti, pensionāri, natūristi. Domubiedru grupās varētu būt inspektori. Ja man būtu apliecība, ka esmu inspektors, varētu aizrādīt.

Vēl jautājums par informēšanu. Ja informēsim, ka aizsargājama suga, tūlīt būs klāt tirgus tantes.

B.Laime. Paldies, sadarbosimies.

Par administrāciju. PDP vajag veidot administrāciju. Varbūt arī konsultatīvo padomi kā Engurē.

Ģirts Ķirsis, Vakarbuļļu zemes īpašnieks.: Konfrontācija starp zemes īpašniekiem un dabas aizsardzību. Aicinu aiziet no konflikta, jo neviens šeit nav pret dabas aizsardzību. Bet šī problēma saistīta ar zemes īpašumu – nodokļos esmu nomaksājis 5000 latus. Ņemsim ārā apbūvi no parka. Nav argumentu, kāpēc piekrt, ka teritorijā, par kuru gadiem maksāju nodokļus, nevar būvēt. Latvijas laikā bija mājas. Ierosinu izņemt visas Vakarbuļļu apbūves teritorijas ārā no PDP dabas aizsardzības zonas.

Šī ir pilsēta, ne lauku teritorija. Kāpēc pilsētā nevar būvēt mājas? Nav jau pret ko kompensēt, viss jau ir privatizēts.

Priekšlikums – ņemt ārā visas šīs teritorijas, par kurām tiek maksāti nodokļi.

B.Laime: Vai šie gabali tur jau vēsturiski bija.

Ģ.Ķirsis: Vēsturiski.

D.Ozola: Nezinu, uz kā pamata Rīgas domes Finanšu departaments iekasē nodokli par pļavām kā par apbūves zemi. Varam piekrist, ka apbūves teritoriju ņem ārā, bet tā jau varam likvidēt visus dabas liegumus.

Daugavgrīvas iedzīvotājs: Gribam atjaunot un nostiprināt kāpas, lai nenoskalo dzīvojamo rajonu. Vērsāties domē, nekā. Vajag 3 – 4 dienas buldozeru, atjaunot kāpas, kas tur vienmēr bijušas.

B.Laime: Aktuāli ne tikai šeit, bet arī Vakarbuļļos. Jāveido projekts, jārisina, iespējams, ka pieskarsimies mūsu projektā.

D.Ozola: Tas ir Rīgas domes uzdevums. Jūsu uzdevums ir neaizliegt šo darbību.

Sanāksmes dalībnieki aizpilda darba grupas sagatavoto anketu par dabas parku „Piejūra”. Anketu analīzi skat. 13.pielikumā.

Sabiedrisko apspriešanu vadīja

B.Laime

Protokolēja:

V.Znotiņa

11. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA SABIEDRISKĀ APSPRIEŠANAS PROTOKOLS

2002. gada 26. novembrī
Saulkrastu pilsētas Domē

Sabiedrisko apspriešanu vada: projekta vadītāja Brigita Laime

Protokolē: Vija Znotiņa

Dalībnieki: saraksts pielikumā šim protokolam

B.Laime: iepazīstina ar darba kārtību:

- 1. Informācija par dabas parku „Piejūra”, uzdevumiem un zonējumu**
- 2. Diskusija, jautājumi, priekšlikumi**

1. Informācija par dabas parku „Piejūra”, uzdevumiem un zonējumu

B.Laime iepazīstina ar:

- galvenajām dabas parka „Piejūra” dabas vērtībām, to nozīmi pašvaldību teritoriju attīstībā, Latvijā un Eiropā;
- dabas aizsardzības plāna izstrādes uzdevumiem;
- darba grupas priekšlikumiem robežu precizējumiem;
- projekta darba grupas izstrādāto zonējuma priekšlikumu, paredzot dabas parkā stingrā režīma, dabas liegumu, dabas parka, atpūtas un neitrālo zonu.

Izsakās plāna sastādītāji un eksperti.

K.Vilks informē par atslēgas biotopiem.

D.Tjarve izstāsta par plāna ieviešanu.

2. Diskusija, jautājumi, priekšlikumi

Ojārs Klings, Rīgas rajona plānošanas un attīstības nodaļas priekšsēdētājs.

Šis DA plāns izveidots pēc Rīgas rajona padomes priekšlikuma. Šobrīd ir spēkā Rīgas rajona plānojums (kamēr nav spēkā Saulkrastu plānojums). Ir plānojumu hierarhija. Esam atbildīgi par šo plānojumu.

B.Laime: PDP paplašināšana notika saskaņā ar Carnikavas un Saulkrastu pašvaldības priekšlikumiem.

Valdis Lukšo, Rīgas rajona teritorijas plānotājs.

Veikts liels pasākums un darbs, kartēti biotopi. Vairākkārt esmu izteicis domas, neredzu, ka tās ņemtas vērā. Neredzu, kā var veikt apsaimniekošanas plānu veselai teritorijai, kur ir ne tikai uzdevums aizsargāt dabu. Parkā ir dažādas zonas. Manā izpratnē maza atšķirība starp 1. un 2. zonu. Vairs nav runa par būvvaldi. „Ja parka apsaimniekošana atļaus”, aizliegta meliorācija. Ierosinājums – kamēr pašvaldība nav apstiprinājusi pārējos mērķus, neteikt ne jā, ne nē. Tālāk ar laiku naudu izplānot tās takas. Pabeigt teritoriālo plānu, uzrakstīt apsaimniekošanas noteikumus kopā ar pašvaldību. No kopējā attīstības plānošanas viedokļa nav pietiekami izstrādāts.

B.Laime: Piekrastes nacionālajā plānojumā piekraste iezīmēta kā nacionālas nozīmes objekts.

Neils Balgalis, SIA „Grupa 93” direktors

Paldies par ieguldījumu. Par nosaukumu: Ummja ezeru vietējie sauc par Ummīti. Principā domas saskan ar Saulkrastu pilsētas ar lauku teritoriju teritoriālā plāna 1. redakciju un plānojumu nākotnē. Piekrastē nenodarbosies ar lauksaimniecību un tamlīdzīgi. Bātsiems, Lilaste - iespējamas atpūtas teritorijas nodalītas atsevišķi. Jautājums – robežas. VARAM vilka pa elektrolinijām. Būvējām robeža ir Lilastes apbūves zona, kur tā dabā iezīmējas. Jārūnā atsevišķi par atļautajām darbībām katrā zonā.

Par infrastruktūru - Saulkrastu vizītkarte. Jaunais apvedceļš pusi mašīnu novirzīs. Būs iespēja izvietot autostāvvietu uz Z no Bātsiema. Kāpēc? Vasarā te mašīnas stāv garām strīpām. Šī ir viena no labākajām nūdistu pludmalēm. Tas Saulkrastiem jāizmanto. Loģiski šīs teritorijas, kas ir vispārējās aizsardzības zonā, izveidojot stāvvietu, varētu regulēt cilvēku plūsmu, izveidojot pieejas pie jūras.

Par pārvaldes iespējām. Paveras iespējas sabalansēt pašvaldības, rajona, valsts intereses. Valsts intereses – lai tiktu teritorija saglabāta. „Latvijas valsts meži” ir pietiekami spēcīga organizācija. Iekārtojot rekreācijas vietas Saulkrastu pašvaldība piedalās. Laba iespēja izveidot šo pludmali par pirmo nūdistu pludmali Baltijā.

Dace Ozola, VARAM. Koordinēja PDP DAP izstrādi.

Tiek mēģināts savienot šīs intereses. Likumā par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām teikts, kas regulē DA plānu izstrādi. DA plāni ir saistoši teritorijas plānu plāniem. Jāsaskaņo intereses. Šis ir veiksmīgs gadījums.

Daina Janova, Upes 54 Zvejniekiems.

Aģes labajā krastā ir osta, laba peldvieta, tūkstošiem cilvēku dienā atpūšas. Ir mežs, kurā 1998. g. komisija raksta – slapjas starpkāpu ieplakas, baltā kāpa, tipiska kāpu veģetācija. Skudras, sūnas, kas aizsargājamās. Līdz šim pilsētai nebija līdzekļu, lai labiekārtotu šo teritoriju. Mežs jāpasargā – to izbraukā, nogāž kokus, jānozāģē nokaltušos. Iedzīvotāju lūgums iekļaut šo Zvejniekiema teritoriju plānojumā, lai arī mēs dabūtu daļu no šīs naudas – atkritumu apsaimniekošanai, aizsargjoslas izveidei.

B.Laime. Jūs iegūsiat – mēs kartēsim biotopus.

D.Janova: Tur nenāk nūdisti, bet apkārtējie iedzīvotāji. Arī mēs vēlamies cilvēcīgus apstākļus. Vai tiešām Domei nebija naudas un tagad ir tā sakārtošanai.

Līga Pilsētniece, Saulkrastu arhitekta.

Cerējam, ka būs iespēja prātīgi apsaimniekot šo teritoriju. Bija cerības, ka saņemsim līdzekļus, lai ļauj apsaimniekot. Kas attiecas uz degradētajām teritorijām, nav pareizi, ka bijušo šautuvi novērtē kā unikālu dabas teritoriju. Te parādās, kā daba tiek pati ar sevi galā. Upes iela Saulkrastos – teritorija kā Jūrmala, Vecāķi ir daudzu kilometru garumā. Tie jāapkopj visi.

B.Laime: Kad būs gatavs teritorijas plānojums?

N.Balgālis: Janvārī 2003.g.

Ilmārs Bukovskis, „Latvijas valsts meži”

Katram ir savas intereses, ir iedzīvotāji, nūdisti, privātīpašnieki, VAS. Manuprāt, ja patreiz runā par šo plānu – perfekti no DA viedokļa, milzīgs darbs. Bet nav otras puses – pārējās intereses, kā mēs apsaimniekosim. 80% teritorijas ir LVMeži, gribam zināt, ko tur darīt. Mēs paši netaisāmies būvēt rekreācijas objektus. Izmāsim, bet lai zinātu, ko iznomāt par ceļiem jāzina. Nākamgad uzmērīsim visas valsts meža zemes Saulkrastos, tās nevarēs nodalīt ar žogiem, plānojumam jābūt kopējam. Aizliedzot neizdosies panākt. Vai tāpat cilvēki neies peldēties, ja Ummim stingrā režīma zona. Vajag alternatīvu, ja kaut ko aizliedz. Tas pietrūkst.

B.Laime: Par mežiem – vai ir iebildumi par dabas aizsardzības plānu?

I.Bukovskis: No saimnieciskā viedokļa šie meži peļņu nenes, saimn. darbība te arī iepriekš bijusi ierobežota, bet jāmaksā nodokļi. Biotopus VAS apņēmiem aizsargāt. Šeit varētu arī pelnīt.

Lolita Čače, VARAM Būvniecības departaments.

Labs plāns no dabas aizsardzības viedokļa. Nevar pārvērtēt plāna iespējas. Šis plāns saka lietas dabas aizsardzībai. Tālāk pašvaldība lai savieta, lai skatās, kas ir pretrunā, lai meklē kompromisus. Mūsu kolēģi skatīsies no sava interešu viedokļa.

Selga Osīte, Saulkrastu deputāte.

Par Bātciešu. Nav tā, ka šī zona nav izmantojama. Lielas mašīnu rindas. Te kāpās iet sēņot, es arī. Tur var labi atpūsties.

Kāpēc es aizstāvu Zvejniekiema iedzīvotājus. Ja mēs visus Saulkrastus plānosim un labiekārtosim – vajag padomāt arī par Aģes labo krastu. un drīz netiksim pie jūras. No Ķīšupes līdz Zvejniekiem. Tiek liegta pieeja. Vai nevajadzētu arī šo daļu iekļaut dabas parkā un daļēji aizsargāt un iedalīt šos līdzekļus. Visā Saulkrastu teritorijā 12 km vajadzētu ņemt vērā iedzīvotāju vēlmēs plānot pie mums. Gribu saviem vēlētājiem atbildēt, cīnīsimies pret kāpu izpārdošanu, lai varētu piekļūt pie jūras.

Lelde Engēle, projekta darba grupa.

Rīgas rajona plānotājs teica, ka ir saistošs plānojums. Vai tajā ir kas paredzēts PDP teritorijai. Dabas aizsardzība, apbūves zona.

O.Klīgins: Plānu saskaņoja 1997. gadā. Tām pašvaldībām, kurām nav savs plāns, ir saistošs augstākstāvošs plānojums.

V.Lukšo: Paredzēts rekreatīvām un izglītības funkcijām.

Aleksandrs Kiršteins, Saeimas deputāts.

Tiks atvērts Aizsargjoslu likums. Vai nevajag atgriezties pie vecā likuma? Tendence būvēt 10 m no pludmales krasta kāpu aizsargjoslā.

B.Laime: Ja nav ter. plāna – nevar tur būvēt. 1997. g. aizsargjoslu likums noteica to pašu.

Ilze Skārde, iedzīvotāja, Kāpu iela

Piekrītu Kiršteiņam, sabūvēts 300 metros daudz. Saulkrastu Domē mums teica par konkrētu zemes gabalu, ka būvatļaujas nav, bet dabā viss notiek. Īpašnieks pierāda, ka nav kur dzīvot un viņam dod būvatļauju. Iesaku aizliegt būvēt 300 m joslā.

Ierosinu paplašināt dabas parka teritoriju, ietverot Balto kāpu un tai pieguļošās teritorijas.

Osvalds Batarags, Bātdiema iedzīvotājs.

Par sezonas liegumu – zīriņu vietā ir pils, vērtējama miljonos. Kas, kāpēc, ar kādām atļaujām? Priekšlikums – atcelt sezonas liegumu.

Kāpēc robežas pa elektrības līniju? Pa ceļiem. Kas saimniekos? Būs strīdi.

Par robežām. Problēma – apsaimniekošana. Ja liegumi – šodien brauc ar mašīnu, kas iet tiem cauri. Vajag stāvvietas, bet vajag cilvēkus, kas par to atbildēs. „Latvijas valsts mežiem” nedrīkst uzticēt aizsargājamas teritorijas. Savās vēstulēs viņi saka, ka neesam kompetenti izvērtēt, mūs interesē saimniekošana. Ierosinu – nodot kādam citam. Ja nebūs mehānisma, kas uzrauga – rezultātu nebūs.

B.Laime: Ceļa aizsargjosla ir paredzēta labiekārtojumiem. Komentē robežās un plānā paredzētos pasākumus teritorijas apsaimniekošanai.

Arvīds Ulme, VAK.

Vai dabas plānā ietver senatnes pieminekļus, svētvietas? Tie tur ir, apmeklētāji radīs slodzi..

B.Laime: Jāietver.

Dz. Visocka, Zvejniekciema iedzīvotāja.

Zvejniekciems nav ietverts PDP teritorijā. Mums arī ir skaistas kāpas, nāciet apskatīt. Jautājums – kāpēc tik strikta robeža pa Inčupes krastu. Vai 300 m zona uz mums attiecas, ja neesam parkā? Tur ir patvaļīga rīcība, konflikti, iedzīvotāji cīnās ar tiem, kas darbojas privātās interesēs.

B.Laime: Aizsargjoslu likums ir spēkā visā piekrastē. Nevaram parkā iekļaut visu Latvijas piekrasti. Robeža ir līdz Inčupes grīvai – šī robeža ir spēkā. No projekta darba grupas puses ir priekšlikums iekļaut Balto kāpu.

Mežzinis: Iesaku pagarināt robežas, visu Balto kāpu līdz Saules tiltiņam. Ap 14 dižpriedes, pati ainava, upes satekas krasts, nez kur vēl ir tāda ainava.

S. Osīte: Cik % ir valsts zemes Saulkrastos?

Didzis.Tjarve, projekta darba grupa.

80%. Atbildīgā par apsaimniekošanu Zemkopības ministrija.

S. Osīte: Tad tiešām varētu šo zemi atdot Saulkrastu pašvaldībai. Ko nozīmē, ja 80% no šīs zemes nav Saulkrastiem. Lai sakārtotu, no Saulkrastiem prasīs investīcijas. Juridiski jādūdz apsaimniekotājam LVMežiem.

B.Laime: Pārvaldi organizē pašvaldības, ja IADT pārvaldi neveido valsts.

D.Ozola: Dažkārt pašvaldībām nav naudas. Bet tās iekasē dabas resursu nodokli, tas jāizlieto vides, dabas aizsardzībai, ko izlieto arī dabas aizsardzības mērķiem.

Krūmiņš, Saulkrastu Domes priekšsēdētājs.

Patīkami, ka ir plāns. Bet iznāk, ka viss ir aizsargājams, bet pārvaldīšanu nesīs pašvaldība. Pašvaldībai ir funkcijas un ieņēmumi. Ja visu pārņem dabas parks.

Jautājums. Ja valsts dabas parks, tad valstij jānes atbildība. Maksājam naudu, izstrādā noteikumus, lai mūs piespiestu pildīt, apsaimniekot.

Kas apsaimniekos. Pašvaldībai jātaisa ceļi, torņi. Iedzīvotāji saka, 300 m iekļaut aizsargājamā teritorijā.

Ieņemam no 2,5 tūkstošiem ha 4,5 tūkstošus latu – mūsu budžets. Ielieciet visu nac. parkos, nenāciet uz pašvaldību prasīt pabalstus. Nav.

Varam visu iekļaut dabas parkā, bet es kā pašvaldības vadītājs esmu ieinteresēts, lai zemei ir vērtība. ½ Saulkrastu pilsētas ir dabas parkā.

D.Tjarve: 406 ha no Saulkrastu pilsētas ar lauku teritoriju dabas parkā.

Ģirts Lejiņš, Saulkrastu Domes ekonomists.

Par tāmi. Finanšu avots – LIFE-Nature. Kāpēc celiņi, nostiprināšana ir tādā gadījumā, ja nostiprinās Inčupes grīvu.

Saulkrasti piekrita dot LIFE-Nature projektam līdzfinansējumu – visai piekrastei, ne PDP. Nauda galvenokārt tiek novirzīta Baltās kāpas sakārtošanai.

D.Tjarve atbild par LIFE-Nature projekta prioritātēm. Saulkrastos Baltā kāpa

Ģ.Lejiņš: Par zemes īpašniekiem PDP. 83.66 ha fiziskas personas. Plānā norādīti neprecīzi dati.

D.Tjarve: Plānā ir VZD ir kadastra dati uz 2002.g.

Ģ.Lejiņš: Plānā daudz tendenciozas informācijas, atgādina laikraksta publikāciju. Vai tā būtu iekļaujams zinātniskā darbā. Vai Daugavgrīvas mācību taka ir mums? Varētu būt Inčupes mācību taka.

Iedzīvotāja: Neibāde nekad nav atradusies dabas parkā. cik ir tāme visam parkam.

D.Tjarve: Rīgā 127 300.

B.Laime: Kļūdas un neprecizitātes labosim. Par tendenciozo informāciju – labosim, daļu atstāsim. Plāna izstrādes uzraudzības grupai tiks iesniegts precizētais un papildinātais plāns To izsūtīsim arī Saulkrastu pilsētas ar lauku teritoriju pašvaldībai.

Sanāksmes dalībnieki aizpilda darba grupas sagatavoto anketu par dabas parku „Piejūra”. Anketu analīzi skat.13.pielikumā

Sabiedrisko apspriešanu vadīja

B.Laime

Protokolēja:

V.Znotiņa

12. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA SABIEDRISKĀS APSPIEŠANAS PROTOKOLS

2002. gada 27. novembrī

Carnikavā, Carnikavas pagasta padomē

Sabiedrisko apspriešanu vada: projekta vadītāja Brigita Laime

Protokolē: Vija Znotiņa

Dalībnieki: saraksts pielikumā šim protokolam

B.Laime: iepazīstina ar darba kārtību:

1. Informācija par dabas parku „Piejūra”, uzdevumiem un zonējumu
2. Diskusija, jautājumi, priekšlikumi

1. Informācija par dabas parku „Piejūra”, uzdevumiem un zonējumu

B.Laime iepazīstina ar:

- galvenajām dabas parka „Piejūra” dabas vērtībām, to nozīmi pašvaldību teritoriju attīstībā, Latvijā un Eiropā;
- dabas aizsardzības plāna izstrādes uzdevumiem;
- darba grupas priekšlikumiem robežu precizējumiem;
- projekta darba grupas izstrādāto zonējuma priekšlikumu, paredzot dabas parkā stingrā režīma, dabas liegumu, dabas parka, atpūtas un neitrālo zonu.

Izsakās plāna sastādītāji un eksperti.

2. Diskusija, jautājumi, priekšlikumi

Mārtiņš Lukševics, iedzīvotājs.

Atceros Garezeru apkārtni pirms 10 gadiem un tagad. Tagad – izbraukāts ar mašīnām, cērt kokus, apbūve. Ja apbūvēs, ezers nebūs pieejams sabiedrībai. Ierosina nepieļaut apbūvi PDP.

B.Laime: Atbilstoši zonējuma priekšlikumam pie Garezeriem apbūve nav paredzēta.

Miķels Antipovs, Carnikavas pašvaldība

Iesaka:

- ierīkot takas uz jūru tā, lai varētu braukt ar velosipēdu.
- organizēt inspektoros, lai kontrolētu mašīnu braukšanu piekrastē;
- izveidot stāvlaukumu starp Gauju un Garcienu iesaka nobērt ar kaut kādu īpašu materiālu
- maksas stāvlaukumus, caurlaides.
- pievienot dabas parkam teritoriju pie Gaujas uz dienvidiem no Carnikavas – lielu sanesumu salu ar daudziem putniem.
- bagarēt Gauju.

B.Laime komentē dabas parka dabas aizsardzības plāna apsaimniekošanas pasākumus. Iespēju robežās darba grupa priekšlikumus iestrādās plānā.

Daila Šēnberga, Carnikavas iedzīvotāja un plānotāja.

Jautā par kompensācijām iedzīvotājiem par apgrūtinājumiem zemes un iespējām piespiest privātos zemes īpašniekus ievērot piedāvāto režīmu. Kā tiks realizēta rekreācija kāpās.

Vasarā Umja ezera apkārtni apmeklē apmēram 30 000 atpūtnieku. Visi grib peldēties un atpūties. Ja gribam ko sargāt, tad ir jāparedz vietas, kur laist atpūtniekus un tās jālabiekārto.

Ierosina:

- Noskaidrot, kā privātpašniekiem kompensēt zemes izmantošanas ierobežojumus;
- Palielināt kājceļu un veloceļu skaitu un tos labiekārtot
- Ja ierobežo cilvēku atpūtu Ummī, tad vajag alternatīvu, kur cilvēkiem peldēties.

B.Laime skaidro kādi rereācijas pasākumi ar pieļaujami kāpās un kā tas plānots pie Umja ezera. Vietas atpūtniekiem dabas parkā tiek paredzētas. Dabas parks ir rekreācijai paredzēta teritorija. Plānā paredzēta atpūtas vietu, taku ierīkošana, atkritumu urnu, tuaļu ierīkošana. Par režīma ievērošanas kontroli ir atbildīgas vides valsts institūcijas un pašvaldība.

Iedzīvotājs, zemes īpašnieks Gaujas kreisā krasta plāvās

Problēma ir privātīpašnieku tiesības un labiekārtojums pieejai pie jūras. Vipirms vajag izstrādāt kompensāciju mehānismu un tad veidot aizliegumus privātajās zemēs.

Ierosina:

- Vispirms izstrādāt kompensācijas procesu un tikai pēc tam plānot pasākumus.
- Atļaut izmantot šo plāvu cietzemes daļas;
- Neieklāut šīs plāvas dabas parkā – atstāt kā apstiprināts MK noteikumos.

B.Laime: Šī teritorija ir jāizvērtē individuāli, jo tās ir bioloģiski vērtīgas plāvas lielas upes grīvā ar tām raksturīgo veģetāciju un retām augu un putnu sugām, kāda nav sastopama nekur citur Latvijā. Tās kompleksa aizsardzības nodrošināšana ir prioritāra visā piekrastē.

Kompensāciju mehānisms izstrāde ir VARAM atbildība.

Carnikavas pagasta pašvaldības darbiniece un deputāte.

Daudz raksta par plāvu pļaušanas nepieciešamību. Kas kontrolēs, lai pļavas tiktu pareizi nopļautas?

Ierosina:

- Neieklāut Gaujas palieņu pļavas dabas parkā
- Izņemt no teksta „neaudzinātu bērnu barus”.

B.Laime: teksts tiks precizēts. Uzraudzība ir jāorganizē jaunveidojamai parka administrācijai. Valsts kontroli veic Lielrīgas reģionālā vides pārvalde un Vides valsts inspekcija.

Banga, iedzīvotāja

Līdzekļus savā laikā teritorijas sakopšanai jau deva Zviedrijas valdība. Cik pagasta padome no tiem izlietoja? Taku shēma sbija jau izstrādātas. Tagad tiek strādāts no jauna.

- Sabiedrisko apspriešanu vajadzēja izziņot Carnikavas apkārtrakstā un uz afišu stabiem;
- Izvērtēt agrākajos gados izstrādātos tūrisma maršrutus un takas;
- Ierobežot braukšanu ar ūdensmotocikliem putnu liegumu tuvumā.
- Izsludināt atkārtotu sabiedrisko apspriešanu, kur piedalītos vairāk iedzīvotāju.

B.Laime: projekta darba grupai pieejamā informācija ir ņemta vērā plāna izstrādē. Atkārtotu apspriešanu nav paredzēts veikt. Precizētais un papildinātais plāns tiks iesniegts plāna izstrādes uzraudzības grupai.. To izsūtīsim arī Carnikavas pašvaldībai.

Dz. Upmace, VARAM Reģionālās attīstības departaments.

Šajā teritorijā problēma ir degradētās armijas teritorijas. Kādi te ir pakalpojumi atpūtniekam?

Ierosina:

- Sakopt armijas degradētās teritorijas;
- Sadarboties ar īpašniekiem, lai attīstītu servisu apmeklētājiem.

Iedzīvotājs: Vai dabas parkam būs administrācija un dienests, kas uzraudzīs teritoriju?

Ierosina:

- Izveidot PDP administrāciju
- Organizēt dienestus, kas sargās PDP.

B.Laime: Administrācijai jābūt. Prioritārs pasākums. Aprakstīsim plānā vairāk.

Normunds Ivdrā, iedzīvotājs.

Par automašīnām kāpās: jāpanāk, lai varētu sodīt pārkāpējus šoferu prombūtnē.

Ilmārs Putnis, zemes īpašnieka brālis

Plānā nav analizēta dabas iekšējo procesu mijiedarbība. Apraksts par Garezeriem nepilnīgs – tur ir bebrī un melnalkšņi, kas arī ir ekosistēmas daļa.

Ierosina:

- Plānā analizēt dabas iekšējo procesu mijiedarbību;
- Faunas aprakstā raksturot bebru darbības ietekmi uz PDP (it īpaši pie Garezeriem); varbūt bebru skaitu nepieciešams samazināt;
- Izņemt tekstu „neaudzinātu bērnu bari”;
- Izņemt no dabas parka izbraukāto pļavu pie ZA Garezera no PDP;
- Izveidot tiltiņu un kāpnes iežmaugā starp Garzeriem;
- Uz informācijas dēļiem uzrakstīt telefonus, kur ziņot par pārkāpumiem;
- Savest kārtībā ceļu, kas iet paralēli Garezeriem

B.Laime: Precizēsim plāna tekstu un pasākumu daļu.

Daumants Putnis, zemes īpašnieks PDP no 1996.gada

Atļaut būvēt viņam piederošajā teritorijā.

Šēnbergs, Latvijas virsnieku apvienība mērnies

- Zemes Carnikavā deva Latvijas brīvības cīnītājiem. Neaizliegt būvniecību viņu bērniem.
- Ja pagastā ir brīvas zemes, var iemainīt;
- apmainīt zemes vismaz tiem, kas ārpus 300 metru joslas;
- Īpašumus pārcelt starp Garezera ielu un ezeru (sk. iesniegtos materiālus);
- Izvietot zīmes „Iebraukt aizliegts”;
- Starp 2. un 3. Garezeru izrakt grāvi

B.Laime: Par zemes maiņas iespējām jālemj pašvaldībai.

Mežzine iesaka pagastam sadarboties ar VAS „Latvijas valsts meži” un p/u „Rīgas meži”, jo tiem ir lielākas iespējas piešķirt finansu līdzekļus dabas parka apsaimniekošanai.

E.Sloceniece, Carnikavas pagasta padomes priekšsēdētāja

Informē, ka pagastam ir apstiprināta attīstības programma, teritorijas plānojums uzsākts izstrādāt. Pagasts uzskata, ka parku nevajag paplašināt. Ja MK uzliek pienākumu saglabāt PDP, tad lai dod naudu saglabāšanas pasākumu veikšanai.

Pagasta infrastruktūras attīstības jautājumi pašlaik tiek risināti divos projektos PHARE un LIFE-Nature.

B.Laime: plānā ir paredzēti iespējamie finansu avoti. No valsts puses ir pieejams Latvijas vides aizsardzības fonds. Jāgatavo projektu pieteikumi. Tā būtu dabas parka administrācijas funkcija.

Sanāksmes dalībnieki aizpilda darba grupas sagatavoto anketu par dabas parku „Piejūra”. Anketu analīzi skat.13.pielikumā

Sabiedrisko apspriešanu vadīja

B.Laime

Protokolēja:

V.Znotiņa

Dabas parka „Piejūra” dabas aizsrdzības plāna sabiedriskās apspriešanas
Carnikavas pašvaldībā
2002. gada 27. novembrī

Dalībnieku saraksts

Nr.	Vārds, uzvārds	Pārstāv
1.	V. Šteinbergs	Carnikavas pagasta iedzīvotājs un zemes īpašnieks un Latvijas virsnieku apvienība;
2.	Ēriks Puksis	Carnikavas pagasta iedzīvotājs
3.	Vladimirs Ļitvinovs	Carnikavas pagasta „Jaunzemnieki” īpašnieks
4.	Gita Kalherste	"Cēlāji", Carnikavas pag. īpašniece
5.	Vera Zariņa	īpašniece Carnikavas pag.
6.	Dina Daugavīte	Carnikava iedzīvotāja
7.	Bruno	Carnikavas iedzīvotājs
8.	Ilmārs Putnis	Carnikavas iedzīvotāja brālis
9.	Daumants Putnis	zemes īpašnieks PDP no 1996. gada
10.	Tamāra Kosmačeva	Carnikavas orientēšanās kluba „Kāpa” pārstāve un Carnikavas iedzīvotāja
11.	Aigars Liepiņš	tūrisma kultūras veicināšanas kopa „Ceļaprieks”
12.	Ilze Kļaviņa	Carnikas pagasta padome, Būvvaldes vadītāja
13.	Elfa Sloceniece	priekšsēdētāja
14.	Normunds Ivdra	Carnikavas pagasta padome, izpilddirektors
15.	Daila Šēnberga	Carnikavas iedzīvotāja un plānotāja
16.	Mārtiņš Lukševics	iedzīvotājs
17.	Miķelis Antipovs	iedzīvotājs
18.	Banga	iedzīvotāja (strādā grāmatnīcā)
19.	Dzintra Upmace	VARAM Reģionālās attīstības departaments
20.	Aija Rutka	Carnikavas iedzīvotāja un VM pārstāve
21.	Arvīds Ulme	VAK
22.	Elita Kalniņa	VAK
23.	Brigita Laime	LU BF
24.	Didzis Tjarve	LU BF
25.	Vija Znotiņa	LU BF
26.	Rita Birziņa	LU BF
27.	Lelde Eņģele	LU BF
28.	Edvīns Ivsiņš	privātpašnieks Garezerā pa e-mail
29.		mežzinis

13. PIELIKUMS. APTAUJAS ANKETU ANALĪZE

Piejūras dabas parka sabiedriskajā apspriešanā kopā piedalījās 147 cilvēki. No tiem:

25. novembrī Rīgā – 68 cilvēki

26. novembrī Saulkrastos – 35 cilvēki

27. novembrī Carnikavā – 44 cilvēki

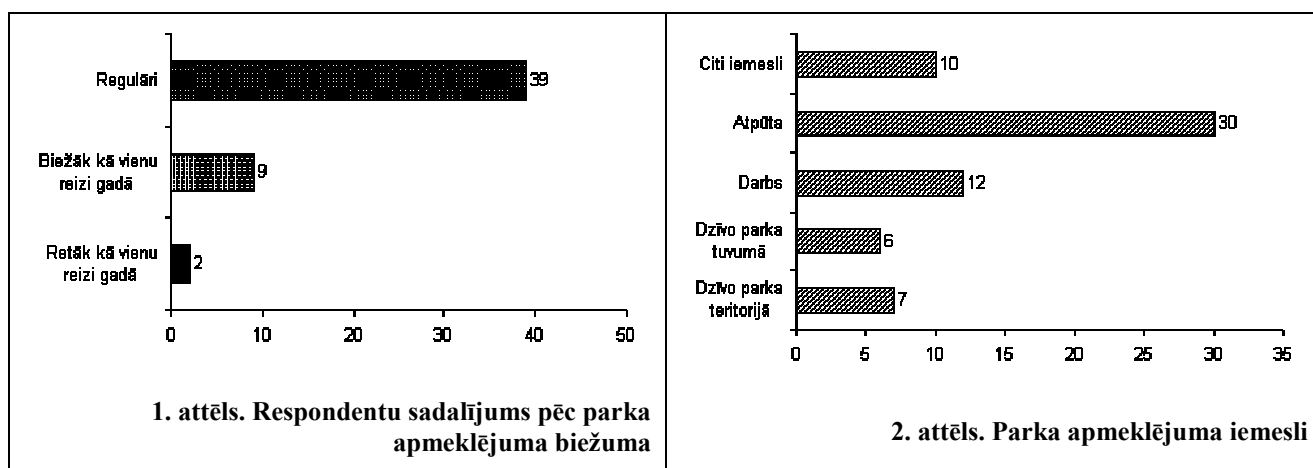
Kopā pavisam tika izsniegtas aizpildīšanai 147 anketas (skat. pielikuma beigās), atpakaļ tika saņemtas 52 anketas, tajā skaitā:

no Rīgas sabiedriskās apspriešanas – 23

no Saulkrastu sabiedriskās apspriešanas – 11

no Carnikavas sabiedriskās apspriešanas – 18

RESPONDENTU ATBILŽU APKOPOJUMS

1. Cik bieži Jūs apmeklējat Piejūras dabas parku?

Kā redzams no atbildēm 1. attēlā, tad vairums aptaujāto Piejūras dabas parku apmeklē regulāri.

2. Kādā nolūkā Jūs apmeklējat Piejūras dabas parku?

Piejūras dabas parks visvairāk tiek apmeklēts atpūtas nolūkos (skat., 2. attēlu), un to labprāt dara gan parka iedzīvotāji, gan netālu no parka dzīvojošie, gan arī tie aptaujātie, kas strādā parkā. Kategorijā „Citi iemesli” tiek ieskaitīti arī dabas un vides pētījumi parkā, kultūrvēsturisko objektu un vietu apmeklēšana, kā arī dažādu mācību ekskursiju vadīšana. Šajā kategorijā iederas arī aktīvas atpūtas cienītāji, kas nodarbojas ar pastaigu un sportu, kā arī tādu vaļasprieku mīļotāji kā ogošana, sēņošana un makšķerēšana

3. Nosauciet, Jūsprāt, 3 aktuālākās problēmas Piejūras dabas parkā?

Kā aktuālākās problēmas tiek minētas:

Likumdošanas nesakārtotība. Likumu neievērošana, sankciju trūkums par to. Nav regulāras uzraudzības. Aizsargjoslu likuma neievērošana. Nelikumīgā būvniecība parka teritorijā un kāpu aizsargjoslā, jo daudz ir piejūras zemju kārotāju. Pašvaldību lojālā attieksme pret būvniecību. Ostas teritorijas plānotā paplašināšanās uz dabas pamatnes rēķina un paredzētā nesamērīgā darbība ostas teritorijā - naftas termināla celtniecība. Ar parka problēmām nodarbojas cilvēki, kas ir nekompetenti. Nav reāla apsaimniekotāja un nav vienota parka izmantošanas un apsaimniekošanas plāna. Neieinteresētība parka aizsardzībā (piem., Saulkrastu dome). Sabalansētas attīstības problēmas - lai aizsargājamās teritorijas statuss neizslēdz no attīstības aprites. Problēmas ar zemes īpašniekiem. Ir ierobežojumi, bet nav detalizēta atļautā izmantošana. Parka robežās ir atjaunoti privātpašumi.

Parka uzraudzības un kontroles trūkums. Pilnībā netiek ievērota dabas aizsardzība. Patvaļīga, neregulēta cilvēku un transporta plūsma. Nav ierobežota transporta kustība, tiek izbraukāti liegumi. Ar automašīnām un citiem braucamajiem tiek izbrauktas kāpas un viss mežs (attiecināts uz Carnikavas pagastu). Notiek regulāra kāpu izbraukāšana, neatļauta ugunsgrāku kurināšana, kas izraisa ugunsgrēkus. Patvaļīga koku izzāģēšana (izzāģētas kādreiz speciāli stādītās priedes) un koku izeiršana kāpās, tam sekojoša kāpu erozija. Saulkrastu Baltās kāpas sistematiska postīšana. Aizsargājamo biotopu degradēšana ezeros. Dekoratīvo augu (pūpolu, kadiķu) un puķu vākšana tirgus vajadzībām. Bez uzraudzības klejojoši dzīvnieki (suņi) pludmalē. Parka statusa noteikšana vēl nenodrošina dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu.

Parka infrastruktūras nesakārtotība: pievedceļu, gājēju taciņu un labiekārtojuma trūkums pludmalē - nav soliņu, tualetu, netiek nodrošināts pludmales serviss. Neorganizēta atpūta. Nav labiekārtotu stāvlaukumu. Parka nesakoptība un pieguļošana ar sadzīves atkritumiem. Atkritumu nesavākšana.

Informācijas trūkums. Neinformētība par Piejūras dabas parka dabas vērtībām. Nav informācijas stendu, zīmju un citu informatīvu materiālu.

Neskaidrības par parka teritoriju. Neprecīzs parka robežu apraksts, pārāk liela teritorija.

Citas. Privātīpašnieku vēlmju nesaklausīšana un nerēķināšanās ar tām. Bebru pārapdzīvotība.

4. Kā Jūs domājat, kāpēc šīs problēmas radušās?

Nesakārtotās likumdošana dēļ. Nesakārtota likumdošana un likumu nepilnības. Pašvaldību ierēdņu korumpētība. Nepilnības likumdošanā, ierēdņu korupcija kā rezultātā tiek izsniegtas nelikumīgas būvatļaujas un koku ciršanas atļaujas. Uzraudzības trūkums. Nesaprātīga pilsētplānošana vietās, kuras ir iekļautas parka teritorijā. Nav izstrādāti konkrēti ierobežojumi, kā arī nav precīzas parka robežas. Trūkst dabas aizsardzības plāna ar teritoriju zonējumu un zonu apsaimniekošanas noteikumiem, neprecīzas parka robežas un nepilnības likumdošanā. Vāji normatīvie akti, kas reāli liedz sodīt pārkāpējus. Nav tehniskā nodrošinājuma kontroles veikšanai. Nav izstrādāti Piejūras dabas parka un tajā esošo liegumu individuālā aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Nav savlaicīgi domāts par servitūtu izstrādi un nav izdalīti pašvaldību līdzekļi. Valsts nekontrolē un neapsaimnieko savu īpašumu. Valsts domā tikai par ierobežojumiem nevis par to, kā palīdzēt uzņēmējiem, kuri varētu šīs lietas sakārtot. Visatļautība (bagātnieku). Nav atrisināts jautājums par īpašuma tiesībām, īpašuma atsavināšanu un kompensāciju. Zemes īpašnieku interešu ierobežošana. Privātās zemes nevajadzētu iekļaut parka teritorijā.

Pašvaldību un valsts institūciju neieinteresētības un iniciatīvas trūkuma dēļ. Nolaidības dēļ, arī likumdevēju vieglprātības vai neizpratnes, vai korumpētības dēļ. Arī - joprojām naivā ticība, ka ekonomiskā brīvība visu atrisinās par labu vairākumam. Pašvaldību vienaldzība, iedzīvotāju attieksme, aizsargjoslu likuma neievērošana. VARAM bezdarbības dēļ. Pašvaldību tuvredzība un patvaļa - atļaut apbūvi 300 m joslā. Nav apzinātas iespējas (arī līdzekļu piesaistes iespējas) un pienākumi. Parkā darbības notiek šodienai (būvniecība), bet nedomā par tā attīstību nākotnē. Pašvaldības neorganizē vietējos iedzīvotājus, kuri varētu palīdzēt sakopšanas darbos, apmežot, savākt pludmali.

Līdzekļu trūkums. Nenokārtotā finansēšana. Pašvaldībai nav intereses un līdzekļu parka iekārtošanā un izmantošanā, kā arī dabas aizsardzībā. Sociālekonomisko apstākļu izmaiņu rezultātā: a) stipri pieaug automašīnu skaits, kas pastiprina atpūtnieku pieplūdumu; b) biļešu cenu celšanās rezultātā mazturīgie apmeklē vairāk piepilsētas mežus; c) bezdarbnieki aktīvāk pārdod sēnes, ogas, puķes tirgū. Pašvaldības saņem mantojumus (piem., Carnikavā no padomju armijas bāzēm), kas it kā nevienam nepieder – līdz ar to nenotiek reāla apsaimniekošana.

Informācijas trūkuma un sabiedrības attieksmes dēļ. Nevērtība, neizpratne, kultūras trūkums. Parka apmeklētāju neapzinīgums. Sabiedrības neinformētība un vienaldzīgā, nevīžīgā attieksme pret dabu. Padomju laika recidīvi domāšanā "Daba visu īpašums". Liela daļa cilvēku nav atbildīgi par savu rīcību un viņiem nerūp Latvijas daba un nākotne. Iedzīvotāju neinformētība par kāpu joslu, par to, kas tur notiek. Necieņa pret sevi, savu vidi un nesodāmība. Videi nedraudzīga saimnieciskā darbība.

5. Kā Jūs iesakāt šīs problēmas risināt?

Risinājumi valsts līmenī: likumdošanas, finansēšanas un teritoriālās attīstības jomā

- ☐ Sakārtot likumdošanu - lai tā darbotos un likumus ievēroti visi.
- ☐ Labot 2002. gada grozījumus Aizsargjoslu likumā, noliedzot privātu apbūvi kāpu zonā. Kāpu joslas zemes īpašniekiem kā kompensāciju piešķirt līdzvērtīgus zemes gabalus teritorijā, kur būvniecība ir pieļaujama.
- ☐ Pārskatīt likumu par 300 m aizsargjoslu. Steidzīgi grozīt likumdošanu par 300 m joslas aizsardzību. 300 m kāpu joslā aizliegt būvniecību.
- ☐ Saskaņā ar dabas aizsardzības plānu veikt pasākumus stāvokļa uzlabošanai. Iesniegt priekšlikumus likumdošanas sakārtošanai, dabas aizsardzības plāna izstrāde un ieviešana dzīvē. Pieņemt stingrākus parka izmantošanas noteikumus. Piesaistīt līdzekļus šo noteikumu nodrošināšanai.
- ☐ Izstrādāt PDP un tajā esošo liegumu individuālā aizsardzības un izmantošanas noteikumus.
- ☐ Apstiprināt PDP dabas parka statusu! Valdībā pieņemt likumu par PDP aizsardzību. Rast finansējumu projektu izstrādei. Piešķirt valsts līdzekļus teritorijas labiekārtojumam un uzturēšanai.
- ☐ Plāns jau varētu būt kā risinājums, kas jāiekļauj pilsētas teritoriālajā attīstības plānošanā. Jāuzņem atbildība par veiktajām nelikumībām - nepieciešams tiesas process par aizsargjoslas likumu pārkāpumiem.
- ☐ Paātrināt detālplānojuma izstrādi. Neatļaut lielas celtniecības, līdz pilnībā nav izstrādāts detālplānojums.

Administratīvā un pārraudzības līmenī

- ☐ Nepieļaut jaunu būvniecību.

- ☐ Noteikt atbildīgo ministriju. Izdalīt finansējumu. Noteikt atbildīgos par kontroli.
- ☐ Par izdarīto pārkāpumu sods līdz transportlīdzekļa konfiskācijai. Pārraudzības institūcijai augstākas kvalitātes tehniku un aprīkojumu.
- ☐ Vairāk ietekmēt vietējos iedzīvotājus. Ierosināt, lai Rīgas dome un VAS "Latvijas meži" veidotu savu meža apsaimniekošanas plānu sadarbībā ar pašvaldību.
- ☐ Kontrole, stingrāki sodi. Policijas reidi. Sodīt pārkāpējus. Ar pašvaldības noteikumiem, nolikumiem iepazīstināt iedzīvotājus
- ☐ Izveidot parka direkciju. Sākotnēji - stingri noliegt transportlīdzekļu kustību parkā.
- ☐ Pastiprināt pārraudzību.
- ☐ Nošķirt cilvēku un transporta kustību. Ierobežot apbūvi.
- ☐ Katrai teritorijai vajadzīgs savs saimnieks vai nomnieks, vai atbildīgs pārzinis. Valsts īpašums nozīmē - nav saimnieka.
- ☐ Likt uzraudzības iestādēm pildīt savus pienākumus. Noteikt bargus sodus par dabas aizsardzības likumu un noteikumu neievērošanu.
- ☐ Jāizbeidz visatļautības režīms - jārada parkam viens saimnieks, jāpastiprina uzraudzība par režīma ievērošanu, palielinot gan štata, gan ārštata inspektoru skaitu, kā arī iesaistot sabiedriskās organizācijas un iedzīvotājus.
- ☐ Ceļa policijas un pašvaldību policijas pienākumu pildīšana. Valstisku prioritāšu noteikšana un nelokāma ierobežošana.
- ☐ Pirms 1990. gada eksistējušās atpūtas bāzes - jāparedz šo teritoriju pārveide: - vai nu izīrēt mežu, vai arī legalizēt apbūvi.

Parka teritorijas labiekārtošanas līmenī

- ☐ Labiekārtot ceļus, izvietot atkritumu konteinerus, kontrolēt iebraukšanu piejūras teritorijā.
- ☐ Vides izglītība, stingra aizsargjoslu ievērošana, atļaut tikai videi draudzīgu saimniecisko darbību blakus piejūras parkam, bet pašā parkā - tikai parka apsaimniekošanu.

Pašvaldību līmenī

- ☐ Nepieciešams komplekss risinājums un pašvaldības aktīva attieksme. Mērķtiecīga un secīga plānošana. Kontroles mehānisma ieviešana. Pašvaldība varētu organizēt vides sakopšanas dienas. Nodrošināt transportu atkritumu izvešanai.
- ☐ Pagastam saimnieciskāk un atbildīgāk strādāt! Būt sapratīgiem saimniekiem, tad nebūs sliktu „viesu”.
- ☐ Noteikt vienu saimnieku. Veikt sakopšanas darbus sezonas laikā gar visu pludmali - varētu organizēt darba nometnes bērniem no 12 gadiem un vecākiem.
- ☐ Lielāka finansējuma piešķiršana Kurzemes un Ziemeļu rajona teritorijām līdz Kalngalei - Rīgas pilsētai to vajadzētu atvēlēt, ārpus Rīgas - parka teritorijas pašvaldības un RVP. Kādas parka administrācijas institūcijas dibināšana.
- ☐ Jāizveido pašvaldības uzņēmumi ar valsts naudas piesaisti, kurus vēlāk privatizē. Privātais vienmēr būs aktīvāks.

Sabiedrības izglītība

- ☐ Iedzīvotāju izglītošana un iesaistīšana.
- ☐ Dialoga veidā, sabalansētā veidā risināt ekonomiskas, dabas aizsardzības, kultūrvēsturiskas un rekreācijas intereses.
- ☐ Radīt iespēju cilvēkiem kulturāli atpūsties parka teritorijā. Izveidot Carnikavas pusē pretī Jūras ielai ceļu līdz jūrai. Atpūtas organizēšana - atkarīgs no Carnikavas pagasta padomes. Ieinteresēt investorus parka infrastruktūras attīstībā.
- ☐ Popularizēt un skaidrot PDP izmantošanas iespējas, nevis to, kas ir aizliegts.
- ☐ Sabiedrības vides apziņas veidošana (ne tikai informēšana).
- ☐ Vajag veidot direkcijas, informācijas un apsaimniekošanas punktus, iesaistot darbā arī vietējos iedzīvotājus.

Privātpašnieks un sabiedrība

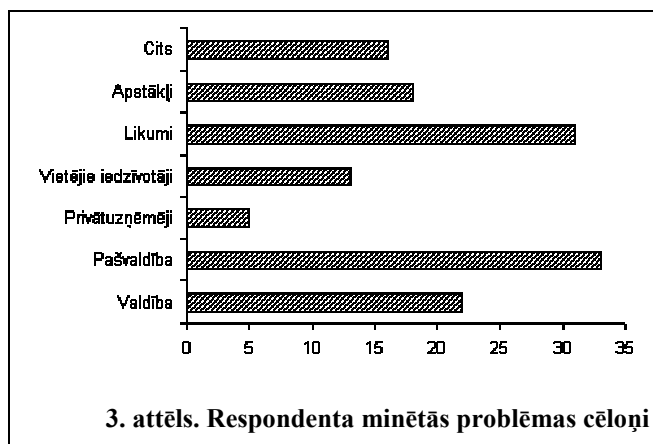
- ☐ Visas privātas zemes neiekļaut PDP. Atļaut izmantot privātus zemes gabalus individuālai celtniecībai.
- ☐ Sakārtojot likumdošanu, īpaši īpašuma tiesību jomā. Tikties ar īpašniekiem.
- ☐ Vietās, kur netiek nodarīts kaitējums īpaši aizsargājamiem biotopiem, atļaut celt privātmājas un uzdot privātpašniekiem kontrolēt savam īpašumam pieguļošās teritorijas.

Ostas teritorijā

- ☐ Attiecināt aizsargjoslu likumu uz ostas pārvaldībā esošām teritorijām, veikt grozījumus aizsargjoslu likumā, kas tiešām nodrošinātu visu dabas pamatnes aizsardzību.
- ☐ Iekļaut Komērtfortu līdz pat dambim PDP.

6. Kā Jūs domājat, kas ir vainīgs, ka parkā ir šīs Jūsu minētās problēmas?

Vairums respondentu atzīmē (skat. 3. attēlā), ka viņu pieminēto problēmu rašanos visvairāk nosaka pašvaldības rīcība, kā arī nesakārtotā likumdošana un valsts attieksme. Kā citi iemesli tiek minēti - visos līmeņos realizētā vides politika - nepietiekama vides vērtību apzināšanās, visatļautības atmosfēra valstī, ierēdņu korumpētība, likumu neievērošana un trūkstošā sabiedrības vides apziņa, nepietiekama vides izglītība, cilvēku neapzinīgums, kā arī padomju domāšana un vājā plānošana.

7. Kādu labumu Piejūras dabas parks dod pilsētai/pašvaldībai?

Vispirms vairums respondentu norāda uz dabas parku kā cilvēka darbības nepārveidotas ainavas izmantošanu atpūtas zonai, tūrisma objektu apskatei.

- ☐ Unikāla rekreācijas un relaksācijas vieta tuvu apdzīvotai teritorijai, visvieglāk un lētāk pieejama Rīgas iedzīvotājiem. Atpūtas vieta gan vietējiem, gan tūristiem. Pilsētas iedzīvotāji var brīvi piekļūt jūrai.
- ☐ Cilvēku izglītības un vides izglītības realizēšanas vieta, vēsturisku objektu apzināšanas vieta. Iespēja saglabāt aizsargājamo floru un faunu. Lilaste, Inčupe - sēņotāju, ogotāju iecienīta vieta.
- ☐ Atpūtas vieta un iespējama peļņas avots, pareizi organizējot tūrismu.
- ☐ Rīgai tie ir atpūtušies iedzīvotāji un darbaspēks. Zaļās zonas mežu daļa gaisa attīrīšanai.

Daļa respondentu novērtē **dabas parka unikalitāti un iespējamo attīstību nākotnē.**

- ☐ Tā ir unikāla Rīgas pilsētas vērtība. Pasaules mērogā tikai dažām pilsētām ir šāda dabas teritorija, īpaši - ar tik plašu publisku pieeju.
- ☐ Saglabā dabas vienreizējību Carnikas pagastā.
- ☐ Vērtīga teritorija no dabas aizsardzības viedokļa, krasta aizsargjosla. Saglabājot neskartu Latvijas kāpu unikālo dabu, perspektīvā var veicināt rekreācijas pakalpojumu attīstību, tādējādi rodot papildu ienākumus. Līdzekļu piesaistes un iegūšanas vieta. Pareizi apsaimniekojot varētu dot pašvaldībai zināmus ienākumus organizējot iedzīvotāju atpūtu. Vēl neapgūts lauks - tūrisma piesaistes perspektīva.
- ☐ Sniegtais labums nav izmērāms, to var tikai sajust. Noteikti - saglabāt nākošajām paaudzēm.
- ☐ Daudz nozīmīgu, arī aizsargājamu biotopu - ne tikai pašvaldības, bet visas valsts mērogā, kas liecina par bioloģisko daudzveidību Latvijā. Vērtīgu biotopu saglabāšana, kas ir arī ES nozīmes, pie tam īpaši aizsargājamie. Iespēja saglabāt aizsargājamus biotopus u.c. dabas bagātības, iespēja iedzīvotājiem veselīgi atpūsties.
- ☐ Dabas parks, jūra izraisa apmeklētāju pieplūdumu, taču lai no tā gūtu labumu abas puses - daba neciestu un pašvaldība gūtu ienākumus - ir jāiegulda valsts/pašvaldības līdzekļi ceļu attīstībā un teritoriju pārveidošanā.
- ☐ Humāna vide, kurā iespējama saprātīga ilgtspējīga attīstība.
- ☐ Kvalitatīvs rekreācijas resurss gan pašu vietējiem iedzīvotājiem, gan starpvalstu tūrisma attīstībai. Dos labumu iedzīvotājiem un ārzemju tūristiem. Varētu attīstīt ekotūrismu.
- ☐ Atpūtas vieta iedzīvotājiem, ar laiku arī peļņas ieguves vieta vietējiem uzņēmējiem.

Daļa no aptaujātiem šobrīd šo teritoriju raksturo kā **problēmvieta**.

- ☐ Parks pats par sevi varētu nekādu labumu nedot. Šobrīd tikai svaigu gaisu un jūras ūdeni.
- ☐ Šobrīd grūti iedomāties: atpazīstamība? Atpūtnieku piesaiste? Labiekārtojuma izveide?
- ☐ Pašlaik tikai problēmas. Ir cerība iegūt papildu līdzekļus parka labiekārtošanai un uzturēšanai.
- ☐ Pašvaldībai nav vajadzīgs labums, labums vajadzīgs cilvēkiem.

- ☐ Ne pilsētai, ne pašvaldībai. Labums ir pilsētas iedzīvotājiem, īpaši Bolderājas un Daugavgrīvas mikrorajonu iedzīvotājiem - parks kā atpūtas zona.
- ☐ Gandrīz nekādu - nav jau asfalta rūpnīca vai naftas termināls.
- ☐ Teritorija, kas pievelk atpūtniekus, kamēr nav piegružota.

8. Kā Jūs izvērtējat Piejūras dabas parkā patreiz noteiktos ierobežojumus?

Lielākā daļa aptaujāto piekrīt (skat. 4. attēlā), ka noteiktie ierobežojumi ir jāpastiprina un jāsaglabā. Par ierobežojumu mīkstināšanu pārsvarā ir privātīpašumu atgūvēji.

Interesants ir „Cits viedoklis”, kurā respondenti pauž savu viedokli vairāk par ierobežojumu ievērošanu:

- ☐ Ierobežojumu pastiprināšana gan nekā pozitīva nedos, ja netiks attiecīgi veikti režīma ievērošanas, kontroles un uzraudzības pasākumi.
- ☐ Ierobežojumiem jābūt noteiktiem konkrēti, bet dabas parks būs tukša skaņa, ja to neaizstāvēs iedzīvotāji, kuru zemes īpašumi ir parkā un tā tuvumā.
- ☐ Jānodrošina ierobežojumu ievērošanas izpildes kontrole.
- ☐ Jāseko to izpildei.

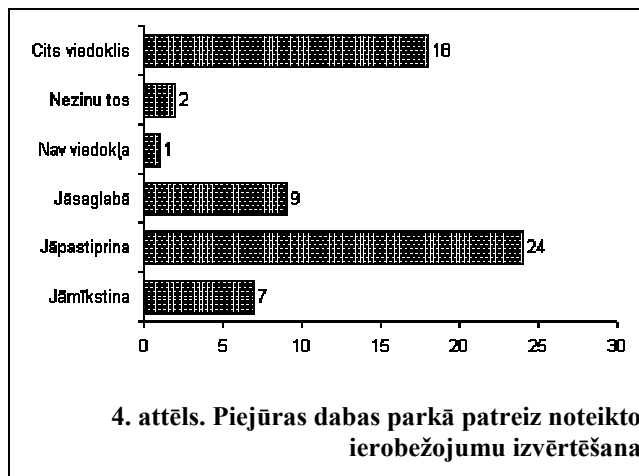
Šajā pozīcijā atklājas zemes īpašnieku un sabiedrības pretrunīgie viedokļi:

- ☐ Nav jāmaina! Jāsakārto un jāpopularizē.
- ☐ Nedrīkst dažu desmit apbūves gabalu tīkotāju dēļ sabojāt vērtīgas dabas teritorijas.
- ☐ 300 m jāaptur jebkāda apbūve.
- ☐ Jāpilnveido: varbūt atverot/paredzot jaunas sadaļas un paredzot izmantošanas iespējas.
- ☐ Jāpēta situācija, apvienojot lietderīgo ar patīkamo.
- ☐ Ierobežojumi atbilstoši katra zemes īpašumam, dabas liegumam, mikroliegumam.
- ☐ Pašreiz nav skaidrs, jo kādi gan patreiz pastāv ierobežojumi. Taču galvenais - radīt mehānismu saglabāšanai. Jārada arī sodu prakse un kaut vai tiesu precedenti, kas varētu tikt atainoti presē, līdz ar to paliks sabiedrības apziņā. Morālā ziņā, ja domājam MK noteikumu ierobežojumus dabas parkiem, tie NETIEK nekādi ievēroti un rada cilvēkos šo sajūtu, ka ir iespējams darīt jeb ko. Amorāla situācija.
- ☐ Vakaruļļos, Rītabuļļos un Daugavgrīvā noteiktie ierobežojumi ir tik niecīgi, ka praktiski nav ņemami vērā.
- ☐ Ierobežojumi būtu jāmaina visās Latvijas teritorijās, izņemot stingrā režīma liegumus, kur cilvēks nedrīkst spert kāju.
- ☐ Liegumi un ierobežojumi problēmu nerisina. IR jāveicina uzņēmējdarbība, kura darbojas regulētas vides ietvaros.
- ☐ Jāļauj privātīpašniekiem realizēt savas tiesības, un vairāk jākontrolē braukšana pa bez ceļu vietām un piegružošana.

9. Noteiktie ierobežojumi būtu jāmaina sekojošās vietās (minēt arī vietas, kas jūsu prātā būtu izslēdzamas no dabas parka teritorijas vai papildus iekļaujamās)

Arī šajā jautājumā saskaras sabiedrības un privātīpašnieku intereses. Sabiedrība ir par dabas parka teritoriju saglabāšanu, aizsardzību un paplašināšanu:

- ☐ Noteikt principiālu būvniecības aizliegumu aizsargjoslā (300 m)
- ☐ Meža joslā pretī Bātiemam - noteikt mikroliegumu šajā joslā (naktsvijoļu pļava)
- ☐ Ierīkot stāvvietu pie Lilastes (degradētajā vidē pēc padomju armijas atstātajā teritorijā)
- ☐ Noteikt: Ummim - stingrā režīma liegumu, Garezeriem - dabas liegumu, Gaujas grīvas pļavām - stingra režīma liegumu.
- ☐ Paplašināt parka teritoriju, iekļaujot Saulkrastu Balto kāpu un paplašinot atpūtas joslu Lilastes virzienā. Lilastē - iekļaut parka teritorijā visu teritoriju ap Garezeriem un Ummi.
- ☐ Paplašināt PDP robežas arī otrpus Inčupei, ietverot arī Balto kāpi un tai pieguļošo teritoriju. Jāiekļauj Baltā kāpa Saulkrastos un kāpas līdz Pēterupes Saules tiltiņam.

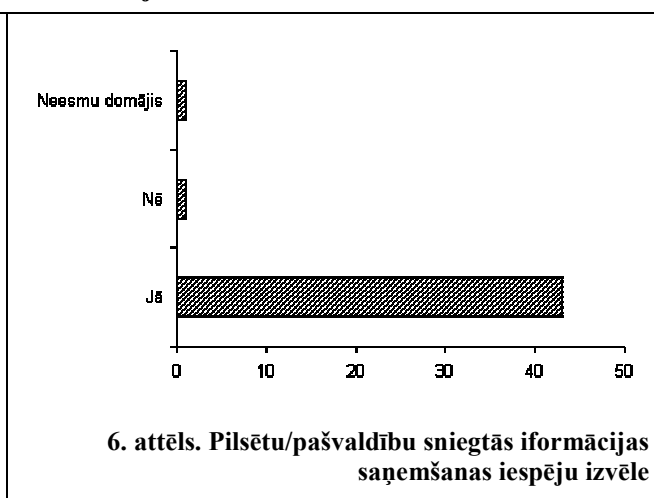
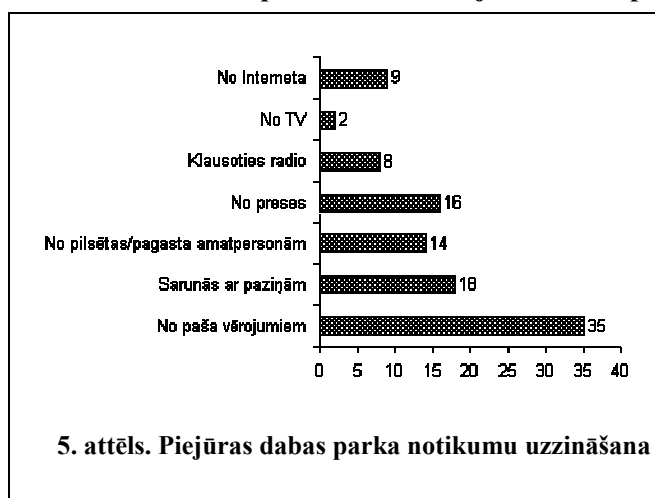

- ☐ Iekļaut Saulkrastu Balto kāpu (veidot mikroliegumu vai liegumu) parka teritorijā. Nepieļaut tās un tuvējo kāpu apbūvi ar privātmājām, tāpat arī - nepieļaut jebkādu saimniecisko darbību.
- ☐ Veidot putnu ligzdošanas liegumu pēdējā lielajā pussalā iepretī Carnikavas ciemata attīrīšanas ierīcēm
- ☐ Canikavā - obligāti iekļaut parka teritorijā īpašumu „Kāpas”.
- ☐ Iekļaut parka teritorijā Buļļusalas kolektoru ar stāvlaukumu, Daugavas grīva - labais krasts un mols, lai paliek parkam un sabiedrībai, kā arī Baltā kāpa Saulkrastos.
- ☐ Iekļaut parka teritorijā Daugavas grīvu. Izveidot mikroliegumu Komētfortā, jo tur mīt īpaši aizsargājamo sīkspārņu sugas.
- ☐ Komētforta - piekrastes fortifikācijas kompleksa iekļaušana dabas parkā Daugavgrīvā.
- ☐ Parkā iekļaut Komētfortu Mangaļsalā un Kurpnieku salu.
- ☐ Mīlestības salai - noteikt liegumu.
- ☐ Iekļaut arī Zvejniekciemu PDP. Nopietni jādomā par kāpu aizsardzību Zvejniekciemā, kas atrodas abpus Aģes upei. Ja tagad nevēršīs uzmanību, tad tuvā nākotnē tur radīsies problēmas, ar kurām varēs cīnīties visu mūžu. Vai to risinātu šis vai cits projekts, vai pašvaldības aktīva, aizsargājoša attieksme? Acīmredzot ir varianti. Dzīvoju Zvejniekciemā jau 3. gadu un vēlētos PDP teritoriju paplašināt līdz Limbažu robežai.
- ☐ Jārada Piejūras dabas parka otrā kārta: uz ZR no Jūrmalas (Engures pag. utt.)

Savukārt, lielas daļas privātīpašnieku vēlmes ir citādas:

- ☐ Atļaut izmantot privātus zemes gabalus individuālai celtniecībai
- ☐ Vakarbuļļos noteikt apbūves tiesības vēsturiskajiem zemesgabaliem.
- ☐ No parka teritorijas izslēdzamas - „Putni”, „Ezerputni”, un „Kāpas”(nav iekļautas parkā saskaņā ar 1998. gada saskaņojumiem.)
- ☐ Apbūves zemju „Putni” un „Ezerputni” izslēgšana no parka teritorijas.
- ☐ Atcelt Lilastes grīvas zīriņu ligzdošanas sezonālo liegumu, jo šī vieta ir pilnīgi pārveidota, ceļot privātīpašumu.
- ☐ No parka teritorijas izslēgt: Kalngales un Lilastes ceļus, kas nodrošina pieejamību jūrai un īpašumu „Kāpas”.
- ☐ Carnikavas pagasta „Garezeri” (tagad ciemats saucas „Gauja”) Brīvības cīnītāju mantinieku zemes Skautu un Gaidu - jāizslēdz no parka teritorijas.
- ☐ Izslēgt privātīpašumus Lilastē atbilstoši Saulkrastu teritoriālajam plānojumam
- ☐ Izveidot neitrālās teritorijas vietās attīstību apbūvei, saglabājot dabisko veģetāciju. Šiem projektiem jābūt īpaši izstrādātiem un teritorijām apsaimniekotām.

10. Kā Jūs uzzināt par notiekošo Piejūras dabas parka teritorijā?

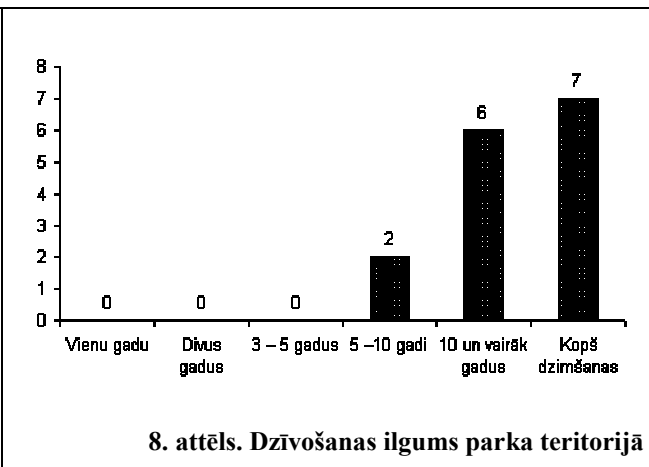
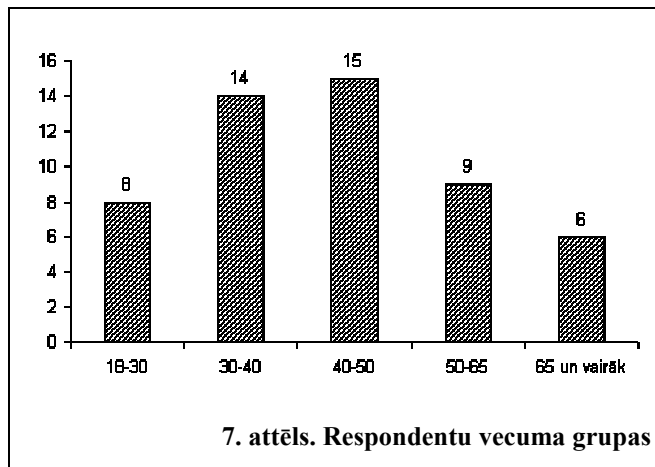

Pēc respondentu atbildēm redzams (skat., 5. attēlā), ka viņi visvairāk paļaujas paši uz saviem novērojumiem par notiekošo Piejūras dabas parkā. Otrajā vietā tiek ierindota komunikācija ar paziņām, trešajā vietā – prese. Kā biežāk informējošie preses izdevumi tiek minēti „Diena” (11 reizes), „Rīgas Balss” (6 reizes), „Saulkrastu Avīze” (3 reizes) un „Neatkarīgā Rīta Avīze” (1 reizi). Pilsētas/pagasta amatpersonas ir ceturtajā vietā. Patīkami, ka netiek aizmirstas informācijas tehnoloģiju iespējas un ir cilvēki, kas izmanto Internetu informācijas ieguvei.

11. Vai Jūs gribētu saņemt informāciju par pilsētā/pašvaldībā plānotām iecerēm pilsētas (pagasta) attīstībā?

Kā redzams 6. attēlā vairumam aptaujāto ir vēlēšanās saņemt informāciju par pilsēta/pašvaldībā plānotajām iecerēm pilsētas/pagasta attīstībā, neskatoties uz to (skat., 5. attēlu), ka informāciju par Piejūras dabas parku lielākā daļa uzzina paši vai iegūst sarunās ar paziņām.

12. Informācija par sevi

Vecuma ziņā visvairāk pārstāvētās grupas ir 30 – 50 gadiem (skat., 7. attēlā).

No tiem 26 sievietes un 26 vīrieši. Pēc izglītības: 32 respondentiem – augstākā, 2 – studenti, 18 – vidējā un vidējā speciālā. 15 aptaujātajiem ir īpašums parka teritorijā. No tiem pēc nodzīvoto gadu ilguma parka teritorijā vislielāko daļu aptver iedzīvotāji, kas tur dzīvo jau kopš dzimšanas un 10 vai vairāk gadu (skat., 8. attēlu).

No parka teritorijā dzīvojošajiem 13 nevēlētos mainīt savu dzīves vietu, bet 2 – gribētu pārcelties uz dzīvi citur, ja būtu tāda iespēja.

Informāciju apkopoja

Rita Birziņa,
projekta informācijas koordinatore

APTAUJAS ANKETA

Lūdzu ievelciet krustiņu pie pareizās atbildes un ierakstiet prasīto informāciju atbilstošajās ailēs.

1. Cik bieži Jūs apmeklējat Piejūras dabas parku?Retāk kā vienu reizi gadā ☐Biežāk kā vienu reizi gadā ☐Regulāri ☐**2. Kādā nolūkā Jūs apmeklējat Piejūras dabas parku?**

.....

.....

.....

3. Nosauciet, Jūsprāt, 3 aktuālākās problēmas Piejūras dabas parkā?

1.

2.

3.

4. Kā Jūs domājat, kāpēc šīs problēmas radušās?

.....

.....

.....

5. Kā Jūs iesakāt šīs problēmas risināt?

.....

.....

.....

6. Kā Jūs domājat, kas ir vainīgs, ka parkā ir šīs Jūsu minētās problēmas?

(Atzīmējiet ne vairāk kā par trim atbildēm!)

Valdība..... ☐Likumi..... ☐Pašvaldība..... ☐Apstākļi..... ☐Privātuzņēmēji..... ☐Cits (kas?)..... ☐Vietējie iedzīvotāji..... ☐

.....

7. Kādu labumu Piejūras dabas parks dod pilsētai/pašvaldībai?

.....

.....

.....

8. Kā Jūs domājat, vai Piejūras dabas parkā patreiz noteiktie ierobežojumi vairumā gadījumu ir

Jāmīkstina	☐	Jāpastiprina	☐	Jāsaglabā	☐	Nav viedokļa	☐	Nezinu tos	☐
Cits viedoklis									

9. Noteiktie ierobežojumi būtu jāmaina sekojošās vietās (minēt arī vietas, kas jūsuprāt būtu izslēdzamas no dabas parka teritorijas vai papildus iekļaujamas)

Vietā	Vēlamās režīma izmaiņas

10. Kā Jūs uzzināt par notiekošo Piejūras dabas parka teritorijā?

- No paša vērojumiem ☐
- Sarunās ar paziņām ☐
- No pilsētas/pagasta amatpersonām ☐
- No preses (Nosauciet preses izdevumus!).....
- Klausoties radio ☐
- No TV (Kādiem raidījumiem? Nosauciet tos!).....
- No Interneta (Kādām lappusēm? Nosauciet!).....

11. Vai Jūs gribētu saņemt informāciju par pilsētā/pašvaldībā plānotām iecerēm pilsētas (pagasta) attīstībā?

- Jā ☐
- Nē..... ☐
- Neesmu domājis (-usi) ☐

12. Informācija par sevi

- Jūsu vecums (gados) 18-30 ☐, 31-40 ☐, 41-50 ☐, 51-65 ☐, 66 un vairāk ☐
- Jūsu dzimums: sieviete ☐ vīrietis ☐
- Jūsu izglītība
- Jūsu profesija

Vai Jūs dzīvojat parka teritorijā un cik ilgi?

- Vienu gadu..... ☐
- Divus gadus..... ☐
- 3 – 5 gadus ☐
- 6 –10 gadi..... ☐
- 11 un vairāk gadus ☐
- Kopš dzimšanas ☐

Vai Jūs vēlētos dzīvot citur?

- Jā..... ☐
- Nē..... ☐
- Neesmu domājis (-usi) ☐
- Ja „jā”, tad īsi aprakstiet to

Paldies par piedalīšanos aptaujā!

14. PIELIKUMS. DABAS PARKA „PIEJŪRA” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA IZSTRĀDES UZRAUDZĪBAS GRUPAS PĒDĒJĀS SĒDES PROTOKOLS

2004.gada 6.jūlijā

Rīgā, Kronvalda bulvārī 4, 129.telpā

Plkst.10.00

Uzraudzības grupas sēdi vada: projekta vadītāja Brigita Laime

Sēdē piedalās:

uzraudzības grupas locekļi:

1.	Ivita	Nagle	LR Vides ministrija Dabas aizsardzības departaments
2.	Dace	Ozola	LR Vides ministrija Dabas aizsardzības departaments
3.	Gundega	Freimane	Dabas aizsardzības pārvalde
4.	Arta	Dubava	Rīgas domes Vides departaments
5.	Guna	Dišlere	Rīgas domes Vides departaments
6.	Natālija	Bukovska	RD Pilsētas attīstības departamenta Pilsētplānošanas pārvalde
7.	Arnis	Plots	Carnikavas pagasta padome
8.	Maija	Geidāne	Carnikavas pagasta padome
9.	Zintis	Varts	Carnikavas pagasta padome
10.	Ģirts	Lejiņš	Saulkrastu pilsētas dome
11.	Jānis	Ruks	VAS „Latvijas Valsts meži”
12.	Guntis	Vidiņš	Rīgas virsmežniecība
13.	Vita	Rudzīte	Rīgas Domes Meža aģentūra

darba grupas pārstāvji:

14.	Brigita	Laime	LU Bioloģijas fakultāte, projekta vadītāja
15.	Kārlis	Kalviškis	LU Bioloģijas fakultāte
16.	Vija	Znotiņa	LU Bioloģijas fakultāte
17.	Rita	Birziņa	LU Bioloģijas fakultāte
18.	Ineta	Plikša	LU Bioloģijas fakultāte
19.	Marita	Nikmane	LU Bioloģijas fakultāte

Sēdi protokolē: Marita Nikmane - LU Bioloģijas fakultāte

B.Laime informē par plāna izstrādes gaitu. Tā uzsākta 2002.gadā. Par plāna izstrādi periodiski informēta uzraudzības grupa. Dabas aizsardzības plāna sabiedriskās apspriešanas notikušas 2002. gada 25. novembrī Rīgā, 2002. gada 27. novembrī Carnikavā, 2002. gada 26. novembrī Saulkrastos. Pēc tam notikušas daudzas projekta izstrādātāju tikšanās ar Rīgas, Carnikavas un Saulkrastu pašvaldību speciālistiem. Precizēta kadastra informācija, izvērtētas dabas vērtības parkā, izstrādāti priekšlikumi dabas parka robežu izmaiņām, zonējums un apsaimniekošanas pasākumi.

Uzraudzības grupas locekļi pirms sēdes ir iepazinušies ar izstrādāto dabas aizsardzības. Šajā sēdē tiek piedāvāts izskatīt dabas parka „Piejūra” dabas aizsardzības plāna gala versijas sagatavošanai nozīmīgākos jautājumus:

- 1. Priekšlikumi dabas parka robežu izmaiņām**
- 2. Dabas parka zonējums**
- 3. Apsaimniekošanas pasākumi**

Sēdes dalībnieki vienojas par šādu darba kārtību.

1. PRIEKŠLIKUMI DABAS PARKA ROBEŽU IZMAIŅĀM

B.Laime ierosina iepazīstināt ar problemātiskajām vietām dabas parka teritorijā, kurās, lai nodrošinātu turpmāku reto biotopu un sugu aizsardzību, ir nepieciešamas dabas parka robežu izmaiņas.

D.Ozola jautā par teritoriju, kurai šis dabas aizsardzības plāns ir izstrādāts. Kartogrāfiskajā materiālā ir redzami divi apzīmējumi: ar MK noteikumiem apstiprinātā robeža (melna līnija) un dabas parka robeža (sarkana līnija). Dabas aizsardzības plāns ir jāizstrādā teritorijai, kurai ĪADT statuss jau ir apstiprināts.

B.Laime atbild, ka plāna izstrādes laikā ir radušies priekšlikumi dabas parka robežu maiņai (atsevišķas teritorijas ir ierosināts izslēgt no parka, savukārt, citas pievienot tam). Plāns ir izstrādāts arī perspektīvajām dabas parka teritorijām.

Darba grupa precizēs kartogrāfiskajā materiālā apzīmējumus, ar sarkano līniju apzīmējot darba grupas priekšlikumus parka robežu izmainīšanai, ar melno – šobrīd juridiski spēkā esošo robežu.

B.Laime iepazīstina ar darba grupas ierosinātajām izmaiņām dabas parka „Piejūra” robežās. Parkam tiek ierosināts pievienot:

1. Jūras piekrastes akvatoriju
2. Gaujas palienes pļavas;
3. Saimniecību „Brieži” un „Priedes 1” zemes Carnikavas pagastā
4. Inčupes grīvas līdz Baltajai kāpai Saulkrastos

No dabas parka teritorijas tiek ierosināt izslēgt:

1. Dārziņu teritorijas Rīgā Mangaļu pussalā Traleru un Mangaļsalas ielas stūrī, Saivas un mangaļsalas ielu stūrī
2. Esošo parka teritoriju Saulkrastu lauku teritorijā Lilastē ārpus krasta kāpu aizsargjoslas.

G.Vidiņš lūdz skaidrot, kādēļ dažas teritorijas tiek pievienotas parkam, citas – izslēgtas.

B.Laime atbild, ka dabas aizsardzības plāna izstrādes gaitā ir izvērtētas parka dabas vērtības, kā arī ņemti vērā iedzīvotāju un zemes īpašnieku ierosinājumi, piemēram, Carnikavas teritorijas plānojuma apspriešanā iedzīvotāji ir izteikuši priekšlikumus par saimniecību „Brieži” un „Priedes 1” un Gaujas palienes iekļaušanu dabas parkā

M.Geidāne iebilst, ka minētajā sanāksmē nav skatīts dabas parka „Piejūra” robežu jautājums pēc būtības. Tas nevar būt pamats parka robežu maiņai Carnikavas pagastā.

B.Laime atbild, ka šajās teritorijās ir aizsargājami Eiropas nozīmes biotopi un sugas, tās nedrīkst arī apbūvēt.

M.Geidāne un **A.Plots** informē, ka kāpas neatrodas visā saimniecību „Brieži” un „Priedes 1” platībā un nepiekrīt dabas parka paplašināšanai šajā teritorijā.

G.Vidiņš informē, ka kāpa atrodas arī aiz pašreizējās dabas parka robežas, t.i. iestiepjas vēl minētajos zemes gabalos.

B.Laime ierosina, ka darba grupas un pagasta pārstāvji vēlreiz apmeklētu šo teritoriju un precizētu jaunās robežas priekšlikumu iepriekšminētajos zemes gabalos.

M.Geidāne jautā, kādi ir kritēriji teritoriju iekļaušanai dabas parkā.

B.Laime atbild, ka dabas parkā ir ierosināts iekļaut teritorijas, kurās ir reti un aizsargājami biotopi – vērtīgi dabiskie meži, kāpu meži un aizsargājamo sugu dzīvotnes.

A.Plots nepiekrīt ierosinājumam paplašināt parku Gaujas palienes pļavās. Informē, ka Carnikavas pagasts topošajā teritorijas plānojumā plāno šo teritoriju iekļaut rekreācijas zonā un tādā veidā nodrošināt zināmu teritorijas aizsardzību.

B.Laime atbild, ka šī teritorija ir jāizvērtē individuāli, jo tās ir bioloģiski vērtīgas pļavas lielas upes grīvā ar tām raksturīgo veģetāciju un retām augu un putnu sugām, kāda nav sastopama nekur citur Latvijā. Tās kompleksa aizsardzības nodrošināšana ir prioritāra visā piekrastē.

Z.Varts jautā par jumstiņu gladiolu sastopamību palienes pļavās, piemēram, teritorijā, ko privātais zemes īpašnieks ir uzaris.

B.Laime skaidro, ka tiek aizsargāta konkrētas sugas dzīvotne, kas ir plašāka teritorija nekā tikai konkrētās sugas augu augšanas vieta. Ierosina, ka darba grupas un pagasta pārstāvjiem vēlreiz apmeklēt minēto teritoriju un precizētu dabas lieguma zonas robežas, kuras tad Carnikavas pagasts varētu izmantot arī teritorijas plānojumā zonējumu izstrādei.

G.Vidiņš jautā, kad Valsts mežu dienests saņems materiālus par mikroliegumu izveidošanu dabas parkā „Piejūra”.

B.Laime atbild, ka šobrīd projektā „Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā” tiek sagatavoti nepieciešamie dokumenti mikroliegumu izveidošanai. Tie tiks iesniegti Rīgas virsmežniecībā.

N.Bukovska Rīgā Vakarbuļļu mežā pēc Rīgas Attīstības plāna 1995. – 2005.g. ir paredzēta mazstāvu apbūve. Jautā: kādēļ tas nav ņemts vērā un iesaka to iekļaut dabas aizsardzības plānā kā neitrālo zonu.

B.Laime atbild, ka zemes minētajā teritorijā ir privātās zemes, kurām ir noteikti dažādi lietošanas mērķi: lauksaimniecības zemes, mazstāvu apbūve, dažiem zemes gabaliem arī noteikts apgrūtinājums kā īpaši aizsargājamai dabas teritorijai. Vakarbuļļos ir vērtīgs dabīgā meža biotops, kuru sadrumstalošana no dabas aizsardzības viedokļa nav vēlama.

B.Laime skaidro, ka dabas parka statusu ir apstiprinājis Ministru kabinets un tādēļ dabas aizsardzības plāni ir saistoši teritorijas plānojumu izstrādē. Rīgas pilsēta pašlaik izstrādā Attīstības nākamajam periodam, kurā pilsētai ir iespējams iestrādāt dabas parka „Piejūra” zonējumu.

D.Ozola informē, ka dabas aizsardzības plānu zonējums ir iestrādājams teritoriju plānos.

N.Bukovska ierosina uzlabot kartogrāfiskā materiāla gala versijas noformējumu, sākumā 3. un 5.pielikuma kartēm norādot to sadalījumu un ietverot kartēs arī apdzīvoto vietu, lielo upju un citu nozīmīgu orientieru nosaukumus.

K.Kalvišķis piekrīt šim ierosinājumam.

Ģ. Lejiņš jautā par dabas aizsardzības plānā paredzēto robežu izmaiņu iestrādāšanu Saulkrastu pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas plānā. Tajā tika iestrādāta MK apstiprinātā dabas parka robeža gar Inčupes kreiso krastu. Tagad šajā plānā ir ieteikts iekļaut Inčupes grīvas teritoriju līdz Baltajai kāpai. Tas nozīmē, ka pašvaldībai ir jāgatavo grozījumi teritorijas plānojumā.

B.Laime skaidro, ka teritorija līdz Baltajai kāpai ietverta, lai nodrošinātu visas Inčupes grīvas iekļaušanu parkā. Šobrīd tas ir darba grupas priekšlikums, kurš ir iestrādājams teritorijas plānā tikai pēc ieteikto robežu apstiprināšanas MK. Saulkrastu mežniecība bija ierosinājusi iekļaut parkā arī kāpu mežu Saulkrastu pilsētā, taču projekta darba grupa nevienojās par šo priekšlikumu ar pašvaldību un minētā teritorija netika iekļauta priekšlikumā par dabas parka robežu paplašināšanu.

Ģ. Lejiņš ierosina šajā vietā noteikt robežu pa Rīgas jūras līča krasta aizsargjoslu.

N.Bukovska jautā par kārtību kādā robežu izmaiņas tiks iestrādātas teritoriju plānojumos un kādi būs šī darba finansēšanas avoti.

B.Laime atbild, ka pašvaldībām jau tagad ir no jauna jānosaka Rīgas jūras līča krasta aizsargjosla (LR „Aizsargjoslu likuma” prasības) un ierosina šos darbus apvienot.

M.Geidāne jautā: kad jaunās robežas stājas spēkā un iebilst par formālo procedūru, ka līdz ar ĪADT robežu izmaiņām pašvaldībām ir jāmaina teritoriju plānojumi bez finansiālā nodrošinājuma no valsts.

D.Ozola informē, ka teritorijas plānojumā ir jāiestrādā šobrīd ar MK noteikumiem apstiprinātās robežas.

B.Laime uzsver, ka izstrādājot robežu izmaiņu priekšlikumu darba grupa Carnikavas pagasta teritorijā ir piekritusi daudziem kompromisa risinājumiem.

M.Geidāne uzsver, ka Gaujas palieņu pļavu iekļaušana dabas parkā ir problemātiska no pašvaldības attīstības interešu viedokļa. Ir nepieciešams daļu teritorijas atvēlēt infrastruktūras attīstībai – ceļiem, izklaides un atpūtas objektiem.

B.Laime skaidro, ka uz šīs teritorijas attīstību ir jāskatās plašāk – nacionālā un Eiropas mērogā, jo tā ir lielas upes grīva ar reti, aizsargājamiem biotopiem un sugām.

Z.Varts jautā: kādēļ tad 1999.gadā MK šo vērtīgo teritoriju neiekļāva dabas parkā?

B.Laime un **D.Ozola** paskaidro, ka MK noteikumu projekta sagatavošanas laikā bija ierobežoti līdzekļi izpētei un līdz ar to nepietiekama informācija par šo piekrastes teritoriju.

B.Laime, ievērojot Carnikavas pašvaldības izteiktos priekšlikumus šajā sēdē, ierosina, ka projekta izstrādātāji plāna gala versijas sagatavošanai izvērtētu kādas mazvērtīgākās Gaujas palieņu pļavu daļas iespējamo izslēgšanu no dabas parka paplašināmās teritorijas.

B.Laime apkopo projekta darba grupas nostāju par katru pašvaldību:

1. **Carnikavas pagastā** tiks apmeklētas problemātiskās teritorijas: saimniecību „Brieži” un „Priedes 1” zemes un Gaujas palienes pļavas un izvērtētas iespējas atstāt daļu teritorijas minētajos Garciema zemes gabalos mazstāvu apbūvei, Gaujas palienes pļavās – infrastruktūras un rekreācijas objektu attīstībai.
2. **Saulkrastu pilsētā** ar lauku teritoriju Inčupes grīva tiek iekļauta priekšlikumā par robežu paplašināšanu, bet teritoriju pie Lilastes tiek ierosināts izslēgt no dabas parka.
3. **Rīgā** neitrālās zonas paplašināšana Vakarbuļļos mežā dabas parkā netiek atbalstīta. Teritorija ir iekļauta dabas parka zonā, tai netiek noteikts stingrāks apsaimniekošanas režīms, iekļaujot stingrā režīma zonā.

Ģ.Lejiņš iebilst par Inčupes grīvas un **A.Plots** par Gaujas palieņu pļavu iekļaušanu dabas parka paplašināmajā teritorijā.

Uzraudzības grupa nolemj: kopumā atbalstīt darba grupas priekšlikumus par dabas parka robežu izmaiņu sagatavošanu iekļaušanai dabas aizsardzības plāna gala versijā, precizējot ierosinātās parka robežas Carnikavas pagastā. Carnikavas pagasta un Saulkrastu pilsētas ar lauku teritorijas pašvaldības viedoklis atšķiras no projekta darba grupas priekšlikuma.

2. DABAS PARKA ZONĒJUMS

B.Laime informē par dabas parka zonējumu. Atkarībā no dabas vērtībām (aizsargājami biotopi un sugas) parkā, tas ir iedalīts stingrā režīma (mikroliegumu), dabas lieguma, dabas parka un neitrālajā zonā. Projekta vadītāja stāsta par katras zonas nozīmi parka dabas vērtību aizsardzībā, kā arī teritorijas apsaimniekošanā un pieļaujamām darbībām katrā zonā.

A.Plots jautā: vai Carnikavas pagastā teritorijas lielākā daļa ir iekļauta dabas lieguma zonā.

B.Laime informē par zonējumu Carnikavas pagastā. Teritorija pie Garezeriem iekļauta stingrā režīma zonā, jo tajā atrodas no dabas aizsardzības viedokļa augstvērtīgas kāpas un ezeri, kas ir jutīgas pret antropogēno slodzi.

A.Plots iebilst, ka liegumi ir problēma Carnikavas pagasta attīstībā.

D.Ozola paskaidro, ka tā ir nepareiza izpratne par atļautajām darbībām dabas liegumos. Tās nav teritorijas, kurās ir atļauts ieiet. Dabas liegumos var veidot infrastruktūru.

B.Laime parāda pie Garzeriem plānotos pasākumus rekreācijas infrastruktūras izveides uzsākšanai: taku izveide, atkritumu urnu, ceļu satiksmes zīmju uzstādīšana, u.c.

M.Geidāne informē, ka ar transporta līdzekļiem izbraukā visu teritoriju un iesaka izveidot vienu ceļu, pa kuru nokļūt līdz Garezeriem. M.Geidāne uzsver plāna apstiprināšanas un ieviešanas nepieciešamību, lai saglabātu dabas lieguma zonā ietverto teritoriju saglabāšanu.

D.Ozola informē, ka šo teritoriju apsaimnieko VAS „Latvijas valsts meži”.

B.Laime informē par plānotajiem pasākumiem pie Ummja ezera (dabas lieguma zona), t.sk. plānota automašīnu stāvvietā, takas, atkritumu urnu u.c. labiekārtojuma objektu ierīkošana.

D.Ozola jautā: vai atpūtnieku plūsmu ir iespējams virzīt uz Dūņezeru, lai samazinātu slodzi uz Ummja ezeru?

J.Ruks informē, ka neskaidra ir ūdens motociklu lietošana ezeros. Šobrīd tas ir iespējams tikai Baltezerā.

A.Plots uzsver, ka uz Umme atpūtnieki brauc tādēļ, ka tajā ir tīrs ūdens.

B.Laime komentē, ka Umme ezers ir dabas liegums, kura statuss ir apstiprināts. Tas nozīmē, ka prioritāra šajā teritorijā ir dabas aizsardzība. Pašvaldībai kopā ar VAS „Latvijas valsts meži” ir jārisina jautājums par teritorijas apsaimniekošanu un funkciju sadali šajā darbā.

A.Plots iesaka detalizētāku taku tīklu izstrādi pie Garezeriem, lai atļautā infrastruktūras veidošana šajā teritorijā būtu skaidrāka.

D.Ozola ierosina atzīmēt taku no Garezeriem uz ZR, kas pašlaik tie intensīvi izmantota.

B. Laime atbild, ka šie priekšlikumi ir atbalstāmi un iespēju robežās tiks iestrādāti plāna gala versijā.

A.Plots vēlas, lai tiktu noteikts atvieglotāks režīms dabas parkā Carnikavas pagastā.

B.Laime atbild, ka dabas parkā tiek plānota rekreācijas resursu attīstība. Teritorijās, kurās ir Eiropas un Latvijas nozīmes biotopi un sugas un kuras ir iekļautas stingrā režīmā (mikroliegumu) un dabas lieguma zonās, ir pakāpeniski jārisina zemju atpirkšana (valsts).

M.Geidāne jautā par kompensāciju piešķiršanas kārtību.

D.Ozola skaidro, ka ir izstrādāts likumprojekts, kura apstiprināšana ir aizkavējusies Saeimā.

B.Laime informē, ka pašvaldībām saskaņā ar LR „Aizsargjoslu likuma” jaunajām prasībām pašvaldībām ir jāpārskata krasta kāpu aizsargjosla. Tajā pašvaldības var iekļaut šajā plāna ierosinātās stingrā un dabas liegumu zonas teritorijas piekrastē, jo likumā noteikts, ka aizsargjoslā iekļauj teritorijas biotopu un sugu aizsardzībai.

B.Laime lūdz izteikt priekšlikumus par dabas parka zonējumu.

A.Plots ierosina teritorijai starp Garezeriem un jūru mainīt zonējumu uz dabas parka zonu.

V.Rudzīte lūdz kartogrāfiskā materiālu par zonējumu digitālā veidā (*.dgn).

K.Kalvišķis atbild, ka plāna gala versijas kartes digitālā veidā tiks iedotas „Rīgas mežu aģentūrai”.

N.Bukovska ierosina mainīt zonējumu no dabas parka uz neitrālo zonu Vakarbuļļu mežā privātajā zemēs.

B.Laime uzsver, ka zonējums, ir izstrādāts izvērtējot parka dabas vērtības (retie un aizsargājami biotopi un sugas). Tādēļ projekta darba grupai nav pamata šobrīd izstrādāto priekšlikumu principiāli mainīt, nosakot atvieglotākus režīmus sanāsmē iepriekš minētajās teritorijās. Plāna gala variantā iespēju robežās tiks precizēts taku tīkls pie Garezeriem.

Uzraudzības grupa nolemj: atbalstīt darba grupas izstrādāto dabas parka zonējuma priekšlikumu. Carnikavas pašvaldība ir izteikusi priekšlikumu teritorijai starp Garezeriem un jūru mainīt zonējumu no dabas liegumu zonas uz dabas parka zonu, Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments ierosina Vakarbuļļu mežā privātajā zemēs mainīt zonējumu no dabas parka uz neitrālo zonu.

3. APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI

B.Laime pastāsta par plānotajiem pasākumiem dabas parkā „Piejūra”, uzverot vienotas pārvaldes nepieciešamību šai nozīmīgajai dabas teritorijai. Parka pārvaldes modeļa izstrāde un pārvaldes izveidošana, vienojoties Rīgas, Carnikavas un Saulkrastu pašvaldībām un mežu apsaimniekotājiem, ir prioritārie pasākumi. B.Laime uzver, ka tikai mērķtiecīga un regulāra parka apsaimniekošana var dot pozitīvu rezultātu gan dabas aizsardzībā, gan rekreācijas resursu attīstībā šajā teritorijā.

M.Nikmane izstāsta par plāna 4. nodaļas „Apsaimniekošanas pasākumi un funkcionālās zonas” struktūru. Apsaimniekošanas pasākumi plānoti īstermiņa mērķa sasniegšanai (plāna 3.nodaļa). Tādēļ ceturtajā nodaļā pasākumi grupēti pa īstermiņa mērķiem, ietverot pasākumus dabas parka pārvaldība sistēma izveidei, biotopu un sugu un aizsardzībai un apsaimniekošanai, teritorijas labiekārtošanai, zemes īpašuma tiesību sakārtošanai, sabiedrības informēšanai

un izglītošanai, teritorijas izpētei un monitoringam. Plānā par katru pasākumu sniegts īss tā apraksts un katra mērķa sasniegšanai paredzētie pasākumi apkopoti tabulās. Tabulās norādīta informācija par pasākumu apjomu, pašvaldību, vietu, prioritāti, realizācijas termiņiem, atbildīgajām un iesaistītajām institūcijām, iespējamajiem finansu avotiem un aptuvenām plānotajām izmaksām. M.Nikmane arī uzsver, ka prioritāra ir dabas parka „Piejūra” pārvaldes veidošana un praktiska darbība, īpaši finansu līdzekļu piesaistes organizēšanā, teritorijas uzraudzībā un LIFE-Natura projekta „Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana” (Piekrastes projekta) rezultātu pārņemšanā un iesāktā darbā mērķtiecīgā turpināšanā. Iespējamie finansu avoti pasākumu realizācijai ir pašvaldību, Latvijas vides aizsardzības fonda un ES fondu līdzekļi. Pašlaik pasākumu īstenošana jau notiek no Piekrastes projekta līdzekļiem (ES LIFE-Nature, pašvaldības, Latvijas Universitāte).

D.Ozola papildina, ka dabas aizsardzības plāna īstenošanai ir piesaistāmi arī mežu apsaimniekošanai paredzētie līdzekļi un pasākumu īstenošanā var iesaistīt sabiedriskās organizācijas.

A.Plots vēlas, lai valsts veido dabas parka pārvaldi veido un īsteno valsts par saviem līdzekļiem.

B.Laime atbild, ka tā ir viena no iespējām. Šīs teritorijas apsaimniekošanā ir daudzas ieinteresētās puses. Darba grupas priekšlikumā vispirms ir paredzēta parka pārvaldības sistēmas modeļa izstrāde, kas ietvertu pārvaldes institūcijas veidošanu un teritorijas uzraudzības modeļa izstrādi.

D.Ozola valsts šobrīd nevar garantēt administrāciju izveidošanu un regulāru to darbības finansēšanu visām ĪADT. Pašvaldībām, veidojot ĪADT pārvaldes, ir iespēja piesaistīt valsts līdzekļus no Latvijas vides aizsardzības fonda.

M.Geidāne iebilst par to, ka pašvaldības ir galvenā atbildīgā institūcija par dabas parka administrāciju izveidošanu, bet valsts, uzliekot papildus pienākumus pašvaldībām, neparedz līdzekļus šo pienākumu veikšanai. Jautā, kādēļ plāna izstrādes darba grupa piedāvā šādu risinājumu.

M.Nikmane paskaidro, ka šādu kārtību nosaka LR Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (03.02.1993.) 25.pants, kurā teikts, ka „to aizsargājamo teritoriju pārvaldi, kurām nav savas pārvaldes institūcijas, realizē pašvaldības”.

A.Plots iesaka projekta darba grupai izstrādāt pārvaldības modeli un iekļaut dabas aizsardzības plāna gala versijā.

B.Laime un **M.Nikmane** skaidro, ka šajā apšakumā ir domāts, ka visas ieinteresētās puses pašas vienojas par tām pieņemamāko darbības veidu un nosacījumiem. Šī plāna izstrādes gaitā nebija plānotas plašākas diskusijas par parka pārvaldes jautājumiem. Tiek uzsverts, ka ieinteresētajām pusēm ir jāuzsāk mērķtiecīgs darbs parka pārvaldes veidošanā, lai nezaudētu Piekrastes projekta uzsāktā darba rezultātus.

D.Ozola jautā: vai dabas parkā ir plānots ierīkot ugunsgrēku vietas? Kas ir domāts ar atpūtas vietu ierīkošanu?

Z.Varts jautā: kāpēc nav paredzētas vietas telšu ierīkošanai?

B.Laime atbild, ka plāna ir paredzēta galveno infrastruktūras elementu izveidošana (automašīnu stāvlaukumi, takas, informācijas zīmes, atpūtas vietas). Šobrīd ugunsgrēku un telšu vietu ierīkošana parkā nav lietderīga, jo teritorijas kontrole nav pietiekama. Tuvākajos gados nebūs iespējams nodrošināt piekrastes mežu uzraudzību ugunsbīstamajā periodā. Atpūtas vietas ir paredzētas apmeklētāju īslaicīgai atpūtai. Tajās paredzēts labiekārtojums ar 1 vai 2 koka soliņiem, galdu, atkritumu urnām. Ievērojot Rīgas, Saulkrastu un citu atdzīvoto vietu tuvumu, plāna izstrādes darba grupa uzskatīja, ka nakšņošana ir iespējama un būs atpūtniekiem drošāka apdzīvotajās vietās. Tādēļ telšu vietu ierīkošana nav paredzēta.

Pasākumu sadaļa ir izstrādāta laika periodam no 2004. līdz 2009.gadam. Nākamajam periodam tiks pārskatīti īstermiņa mērķi un plānoti jauni pasākumi. Tas nozīmē, ka nepieciešamības gadījumā ugunsgrēku un telšu vietu ierīkošanu varētu plānot nākamajā apsaimniekošanas periodā.

G.Vidiņš un **J.Ruks** informē, ka šobrīd no ugunsdrošības viedokļa drošu ugunsgrēku vietu ierīkošana un uzraudzība nav praktiski iespējama.

J.Ruks uzskata, ka vajadzētu kategoriski atteikties no ugunsgrēku dedzināšanas Piejūras dabas parkā.

Z.Varts jautā, kā nodrošināt tualetu izvešanu, ja teritorijā aizliegts iebraukt.

B.Laime atbild, ka ir jāparedz piebraukšanas iespējas šādām vietām. Tas ir arī teritorijas plānotāju uzdevums. Dabas aizsardzības plāna tualetu izvietošana ir likts, ievērojot esošo ceļu tīklu, lai varētu nodrošināt tualetu izvešanu.

Uzraudzības grupa nolemj: atbalstīt dabas parka mērķu sasniegšanai izstrādātos pasākumus. Carnikavas pašvaldība uzskata, ka pārvalde ir jāveido un tās darbība jāfinansē valstij.

B.Laime jautā, vai ir vēl kādi komentāri un priekšlikumi kopumā par dabas parka „Piejūra” dabas aizsardzības plāna gala versijas sagatavošanu.

A.Dubava iesaka plānam pievienot biotopu kartes.

D.Ozola jautā, vai piekrastes pašvaldības saņem biotopu kartes.

B.Laime informē, ka līdz 2004.gada 30.jūnijam Piekrastes projektā ir jābūt sagatavotām biotopu kartēm. Šobrīd notiek vēl atsevišķas informācijas precizēšana un tehniska apstrāde. Biotopu kartes pakāpeniski tiek dotas pašvaldībām.

Pamatojoties uz biotopu inventarizācijas un kartēšanas rezultātiem projektam līdz 2004.gada aprīlim ir jāizstrādā biotopu zonējums. Īpaši aizsargājamām teritorijām dabas parks „Piejūra”, dabas liegumi „Bernāti”, Ūžava”, „Vidzemes

akmeņainā jūrmala” zonējums ir jau izstrādāts un iekļauts dabas aizsardzības plānos. Zonējums pašlaik tiek izstrādāts Mērsraga, Engures un Kolkas pašvaldībām.

Saskaņā ar Piekastes projekta kalendāro plānu eksperti turpinās darbu pie zonējuma izstrādes visu 2044.g. ziemu, sadarbojoties ar pašvaldību teritoriju plānotājiem.

D.Ozola jautā, vai nav iespējams sagatavot biotopu karti ar norādi aizsargājami, saglabājami biotopi.

B.Laime skaidro, ka projektā ir noteikta secība biotopu kartes un tad pēc tam zonējuma izstrāde.

D.Ozola uzsver, ka pašvaldībās, kuras izstrādā teritoriju plānojumus plānotājiem trūkst informācijas par aizsargājamo biotopu atrašanās vietām.

B.Laime atbild, ka iespēju robežās informācija pašvaldībām tiek sniegta, bet Piekastes projekts darbosies atbilstoši apstiprinātajam kalendārajam plānam.

M.Nikmane iepazīstina ar pielikuma tekstu dabas plāna izstrādes uzraudzības grupas pēdējās sēdes protokolam, kurā uzraudzības grupas locekļi apstiprina, ka tikuši iesaistīti dabas aizsardzības plāna izstrādē, informēti par plāna izstrādes gaitu un uzklausi sakarā ar ieteikumiem dabas aizsardzības plānam.

Uzraudzības grupas locekļi paraksta pielikumu dabas plāna izstrādes uzraudzības grupas pēdējās sēdes protokolam.

Sēdi vadīja:

B.Laime

Sēdi protokolēja:

M.Nikmane